

РОБЪРТ СОЙЕР

ЧЕТВЪРТОТО ИЗМЕРЕНИЕ

Превод от английски: Николина Николова, 1999

chitanka.info

На Асбед Бедросън

... който живее надалече от Торонто вече десет пъти по-дълго от двете години, които прекара тук — и все още е един от най-добрите ми приятели. Благодаря на бог за електронната поща!

„Какво представлява умът? Не е съществено. Какво представлява материята? Не му мисли.“

Томас Хюит Ки
(1799–1875)
Британски класик

Посланията от космоса бяха пристигали вече почти десет години. Приемането на нова страница с данни започваше на всеки тридесет часа и петдесет и една минути — период, за който се предполагаше, че представлява дължината на деня в света на Подателя. До днес бяха събрани 2841 послания.

Земята още не беше отговорила. Декларацията за принципите относно действията, следващи откриването на извънземен разум, приета от Международния съюз на астронавтите през 1989 година, постановяваше: „Не трябва да се изпраща никакъв отговор към сигнал или друга проява на извънземен разум, преди да се проведат съответните международни консултации.“ При сто петдесет и седем страни, съставляващи Обединените нации, този процес продължаваше и досега.

Нямаше съмнения по отношение на посоката, от която идваха сигналите: небесна дължина 14 градуса 39 минути 36 секунди; деклинация минус 60 градуса 50 минути. Паралактичните проучвания откриха разстоянието: 1,34 парсека от Земята. Извънземните, които изпращаха посланията, очевидно живееха на планета, обикаляща по орбита около Алфа Кентавър А, най-близката до нашето слънце ярка звезда.

Първите единадесет страници с данни лесно бяха разшифровани: те представляваха прости графични изображения на математически и физически принципи плюс химическите формули на две, както изглеждаше, полезни вещества.

Но въпреки че посланията бяха публично достояние, никой по света все още не беше успял да открие смисъла на следващите дешифрирани образи...

1.

Хедър Дейвис отпи от кафето си и погледна месинговия часовник върху камината. Нейната деветнадесетгодишна дъщеря Ребека беше казала, че ще дойде най-късно до осем вечерта, а вече бе почти осем и двадесет.

Беки сигурно знаеше колко е неловка тази ситуация. Беше казала, че иска среща с родителите си — и с двамата, едновременно. Това, че Хедър Дейвис и Кайл Грейвс бяха разделени почти от година, не влизаше в сметките. Биха могли да се срещнат в ресторант, но не, Хедър доброволно беше предложила къщата — тази, в която тя и Кайл бяха отгледали Беки и по-голямата ѝ сестра Мери, тази къща, от която Кайл се беше изнесъл миналия август. Сега обаче, при настъпилото мълчание, тя съжаляваше за това спонтанно предложение.

Въпреки че Хедър не беше виждала Беки почти от четири месеца, имаше известни подозрения за какво става въпрос. Когато говориха по телефона, Беки често споменаваше за своя приятел Зак. Без съмнение тя се канеше да ги извести за годежа си.

Разбира се, желанието на Хедър беше дъщеря ѝ да изчака още някоя и друга година, макар да не вярваше, че ще се запише в университет. Беки работеше в магазин за дрехи в Спадина. И двамата, Хедър и Кайл, преподаваха в университета на Торонто — тя по психология, той по компютърология. Болеше ги, че Беки не следва висше образование. Всъщност според договора на факултетската асоциация техните деца имаха привилегията да учат безплатно в университета на Торонто. Поне Мери се беше възползвала от това в продължение на една година, преди да...

Не.

Не, сега беше време да се празнува. Беки се женеше! Единствено това имаше значение днес.

Тя се чудеше как Зак ѝ е направил предложение — или пък Беки беше тази, която е повдигнала въпроса. Хедър имаше ярък спомен какво беше казал Кайл, когато ѝ направи предложение за женитба

преди двадесет и една години, в далечната 1996-та. Той беше взел нейната ръка, беше я стиснал здраво и бе казал:

— Обичам те и искам да прекарам остатъка от живота си, като те опознавам.

Хедър седеше на креслото, а Кайл се беше разположил на дивана срещу нея. Той бе донесъл със себе си електронния си бележник и четеше нещо в него. Познавайки Кайл, Хедър предполагаше, че е шпионски роман; за него хубавото от превръщането на Иран в свръхсила беше съживяването на шпионския трилър.

На бежовата стена зад Кайл имаше фотогравюра в рамка. На пръв поглед тя представляваше произволен мотив от малки черни и бели квадрати — изображение на едно от чуждите радиопослания.

Беки се бе изнесла преди девет месеца, скоро след като завърши гимназия. Хедър се беше надявила, че Беки ще поостане малко вкъщи — единственият друг човек в голямата, празна къща от предградието, след като Мери и Кайл си бяха отишли.

В началото Беки се отбиваше в къщата, а според Кайл тя се бе виждала достатъчно често и с него. Но скоро паузите между посещенията започнаха да стават все по-дълги, докато изобщо спря да идва.

Кайл очевидно усети, че Хедър го гледа. Той вдигна очи от електронния бележник и уморено се усмихна.

— Не се притеснявай, мила. Сигурен съм, че ще дойде.

Мила. Те не бяха живели като съпруг и съпруга от единадесет месеца, но несъзнателните нежни обръщения от две десетилетия съвместен живот трудно умираха.

Най-после, малко след осем и половина, се чу звънецът на входната врата. Хедър и Кайл се спогледаха. Пръстовите отпечатъци на Беки все още действаха върху ключалката, разбира се, както и тези на Кайл. Нямаше вероятност някой друг да минава толкова късно; трябваше да е Беки. Хедър въздъхна. Фактът, че Беки просто не влезе, подсили страховете ѝ: нейната дъщеря вече не считаше тази къща за свой дом.

Хедър стана и излезе от дневната. Беше облякла рокля — едва ли обичайното ѝ за вкъщи облекло, но бе искала да покаже на Беки, че нейното идване е специален случай. Когато мина покрай огледалото в предверието и съгледа синия флорален мотив на роклята, тя разбра, че

действа като дъщеря си, гледайки на Беки като на посетител, пред когото си придава важност.

Хедър стигна до вратата, докосна с ръце тъмната си коса, за да се убеди, че е добре, после завъртя дръжката.

Беки стоеше на площадката. Тя имаше тясно лице, високи скули и кестенява коса, която стигаше до раменете ѝ. До нея беше приятелят ѝ Зак, дългурест и с рядка руса коса.

— Здравей, скъпа — каза Хедър на дъщеря си, а после се обърна с усмивка към младия мъж, когото едва познаваше. — Здравей, Зак.

Беки пристъпи вътре. Хедър мислеше, че ще се задържи достатъчно дълго, за да я целуне, но тя не спря. Зак последва Беки в коридора и тримата се отправиха нагоре към дневната, където Кайл все още седеше на дивана.

— Здрастi, Тиквичке — вдигна поглед Кайл. — Здрастi, Зак.

Дъщеря му дори не го погледна. Ръката ѝ намери тази на Зак и двамата преплетоха пръстите си.

Хедър седна на креслото и с жест покани Беки и Зак също да седнат. На дивана до Кайл нямаше достатъчно място и за двамата. Беки намери друг стол, а Зак застана зад нея с ръка на рамото ѝ.

— Толкова се радвам да те видя, скъпа — каза Хедър. Отвори отново уста, но осъзнавайки, че се кани да каже колко отдавна не е идвала, бързо я затвори.

Беки се обърна, за да погледне Зак. Долната ѝ устна трепереше.

— Какво има, скъпа? — шокирана попита Хедър. Ако не беше съобщение за годеж, тогава какво? Възможно ли беше Беки да е болна? Да има неприятности с полицията? Тя видя Кайл да се привежда напред; той също усещаше беспокойството у дъщеря си.

— Продължавай — каза Зак на Беки; той шепнеше, но стаята беше достатъчно тиха, за да го чуе Хедър.

Беки помълча още малко. Затвори очите си, после ги отвори.

— Защо? — промълви тя с разтреперан глас.

— Какво защо, скъпа? — попита Хедър.

— Не за теб — каза Беки. Тя погледна за миг към баща си и после заби поглед в пода. — За него.

— Какво защо? — попита Кайл, който звучеше толкова объркан, колкото Хедър се чувстваше.

Часовникът върху камината удари; отбелязваше всеки четвърт час.

— Защо — повтори Беки, като вдигна очи, за да погледне баща си — ти...

— Кажи го — прошепна Зак убедително.

Беки прегълътна, после цялата се изчерви.

— Защо злоупотреби с мен?

Кайл рязко се отпусна назад. Електронният бележник, който беше на страничната облегалка на дивана, падна на твърдия дървен под с тръсък. Кайл седеше с отворена уста и гледаше към жена си.

Сърцето на Хедър лудо препускаше. Чувстваше, че ѝ се повдига.

Кайл затвори уста, после отново я отвори:

— Тиквичке, аз никога...

— Не отричай! — изрева Беки. Гласът ѝ трепереше от ярост; сега, когато обвинението беше казано, като че ли беше изригнал вулкан. — Не смей да отричаш!

— Но, Тиквичке...

— И не ме наричай така. Името ми е Ребека.

Кайл протегна ръце.

— Съжалявам, Ребека. Не знаех, че те дразни, като те наричам така.

— Върви по дяволите! — извика тя. — Как можа да ми сториш това?

— Аз никога...

— Не лъжи! За бога, имай поне смелост да си признаеш.

— Но аз никога... Ребека, ти си ми дъщеря. Никога не бих те наранил.

— Ти наистина ме нарани. Ти ме съсипа. Мен и Мери.

Хедър скочи.

— Беки!

— А ти! — изкрещя Беки. — Ти знаеше какво върши с нас и не направи нищо, за да го спреш.

— Не крещи на майка си — каза Кайл с остьр глас. — Беки, никога не съм докоснал теб или Мери, ти знаеш това.

Зак проговори с нормален глас за първи път:

— Знаех, че той ще отрече.

Кайл грубо прекъсна младежа:

— Дявол да те вземе — стой настрана от това.

— Не му повишавай глас — викна Беки.

Кайл се опита да бъде спокоен.

— Това е семеен въпрос — каза той. — Нямаме нужда от него тук.

Хедър погледна съпруга си, после дъщеря си.

— Беки — Хедър се бореше да контролира гласа си — заклевам ти се...

— Недей отрича и ти — сопна се Беки.

Хедър пое дълбоко въздух, после бавно издиша.

— Кажи ми — промълви тя. — Кажи ми какво мислиш, че се е случило.

Тишината продължи дълго, докато Беки явно подреждаше мислите си.

— Ти знаеш какво се е случило — най-после каза тя все още с обвинителен тон в гласа си. — Той се измъкваше от твоята стая след полунощ и идваше в моята или тази на Мери.

— Беки — възрази Кайл, — аз никога...

Беки погледна към майка си, но после затвори очи.

— Той идваше в моята стая, караше ме да си сваля нощницата, галеше гърдите ми и после...

Тя спря, отвори очи и погледна отново Хедър.

— Ти трябва да си знаела — каза тя. — Ти трябва да си го виждала как излиза, да си го виждала как се връща.

Имаше пауза, докато Беки си поемаше въздух на пресекулки.

— Ти трябва да си усещала миризмата на пот — моята миризма по него.

Хедър клатеше глава.

— Беки, моля те.

— Нищо такова не се е случило — каза Кайл.

— Няма смисъл да стоим, ако той продължава да отрича — обади се Зак.

Беки кимна в съгласие и отвори чантата си. Тя извади кърпичка и избърса очите си, после стана и тръгна към вратата. Зак я последва, Хедър също. Кайл стана от дивана, но след миг колебание. Беки и Зак бяха слезли по стълбите и стояха до входната врата.

— Тиквичке, Беки, моля те — извика Кайл, настигайки ги. — Никога не бих те наранил.

Беки се обърна. Очите ѝ бяха зачервени, лицето ѝ гореше.

— Мразя те — изсъска тя и двамата със Зак бързо излязоха през вратата и се изгубиха в нощта.

Кайл погледна Хедър.

— Хедър, заклевам се, че никога не съм я докоснал.

Хедър не знаеше какво да каже. Тя тръгна обратно нагоре към дневната, като се държеше за парапета, за да пази равновесие. Кайл я последва. Хедър седна, а Кайл отиде до барчето и си наля малко уиски. Пресуши го на една гълтка и се облегна на стената.

— Всичко е заради този неин приятел — каза Кайл. — Той я подстрекава за това. Те ще заведат дело, обзалагам се — не могат да чакат за наследството.

— Кайл, моля те — въздъхна Хедър. — Говориш за дъщеря си.

— А тя говори за баща си. Никога не бих направил нещо такова. Хедър, ти знаеш това.

Хедър втренчено го погледна.

— Хедър — сега Кайл говореше с умолителна нотка в гласа си — ти със сигурност знаеш, че това не е истина.

В продължение на почти година нещо караше Ребека да стои далече от къщи. А преди това нещо беше...

Тя мразеше да мисли за това и все пак се сещаше за него всеки ден.

Всеки час...

Нещо беше докарало Мери до самоубийство.

— Хедър!

— Съжалявам.

Тя прегълтна и след малко кимна.

— Съжалявам. Знам, че не би могъл да го извършиш.

Но гласът ѝ прозвуча глухо дори и за самата нея.

— Разбира се, че не бих могъл.

— Само че...

— Какво? — рязко попита Кайл.

— Не, нищо.

— Какво?

— Все пак, ти наистина имаше навик да ставаш, да излизаш от нашата стая посред нощ.

— Не мога да повярвам, че го казваш — каза Кайл. — По дяволите, не мога да повярвам.

— Вярно е. Понякога два или три пъти седмично.

— Не спя добре — ти знаеш това. Ставам и отивам да гледам малко телевизия или да поработя на компютъра. За бога, и сега го правя, а живея сам. Така беше и миналата нощ.

Хедър нищо не каза.

— Не можех да спя. Ако все още съм буден час, след като съм си легнал, ставам — знаеш това. Няма никакъв смисъл просто да лежа. Миналата вечер станах и гледах — боже, какво беше? Гледах „Човекът за шест милиона долара“ по трети канал. Беше с Уйлям Шатнър в ролята на мъжа, който може да общува с делфините. Обади се на телевизионната станция — те ще ти кажат, че това са давали миналата вечер. После изпратих няколко реда по електронната поща на Джейк Монтгомъри. Можем още сега да отидем в моя апартамент — *още сега* — и да прегледаме компютъра; ще видиш времето, запечатано върху него. След това се върнах в леглото около един и двадесет и пет, един и половина, нещо такова.

— Никой не те обвинява, че си извършил нещо лошо миналата нощ.

— Но точно това правя всяка нощ, когато ставам. Понякога гледам „Човекът за шест милиона долара“, понякога „Шоуто на Джон Пелтъ“. Също преглеждам канала за метеорологичната прогноза, за да видя какво ще е времето утре. За днес казаха, че ще вали, но не валя.

О, да, валя, мислеше си Хедър. Валя като из ведро.

2.

Университетът на Торонто — самообявилият се Харвърд на Севера — беше основан през 1827 година. Около петдесет хиляди редовни студенти бяха записани тук. Основният корпус беше в търговската част на града, закотвен на пресечката на „Юнивърсити авеню“ и улица „Колидж“. Освен че разполагаше с традиционния централен корпус, университетът на Торонто се разпростираше и в самия град със сгради, които в архитектурно отношение бяха истински гювеч от деветнадесети, двадесети и ранния двадесет и първи век.

Най-отличителната забележителност на университета беше библиотеката „Робъртс“ — често наричана от студентите „Книжната крепост“ — массивна, сложна бетонна конструкция. Кайл Грейвс беше изживял в Торонто всичките си четиридесет и пет години. Въпреки това съвсем накърно бе видял архитектурен модел на корпуса и беше разбрал, че библиотеката е оформена като бетонен паун с качулатата кула на редките книги на Томас Фишер, извисяваща се като завършваща с клюн шия, и двете големи крила, разперени зад нея.

За нещастие, нямаше такова място, от където да се погледне отгоре библиотеката, за да се оцени по достойнство проекта. Университетът на Торонто в действителност имаше три асоцииирани теологически колежа — „Емануел“, филиал на Обединената канадска църква; презвитерианският „Нокс“; и англиканският „Уиклиф“. Навсяко беше предвидено паунът да се вижда само от Бог или посетители от космоса.

Кайл и Хедър се бяха разделили скоро след самоубийството на Мери; то беше дошло в повече и за двамата и тяхното разстройство от неразбирането на това, което се случи, се беше разпростряло във всичко. Апартаментът, в който сега живееше Кайл, беше близо до метростанция „Даунсвю“ в предградието на Торонто. Той беше взел метрото до станция „Сейнт Джордж“ тази сутрин и сега минаваше пеш краткото разстояние на юг към „Денис Мълин хол“, който се намираше

на улица „Сейнт Джордж“ 91, точно срещу пътя, идващ от библиотека „Робъртс“.

Кайл мина покрай Музея на обувките Бата — най-големият в света музей, посветен на обувни артикули, който се помещаваше в друго чудо на дизайна на дадесети век: сграда, която изглеждаше като леко смачкана кутия за обувки. Някой ден, канеше се Кайл, наистина щеше да влезе вътре.

След около две минути Кайл достигна „Мълин хол“, новата четириетажна кръгла сграда, в която се намираше Отделът за изкуствен интелект и съвременна компютъризация. Кайл влезе през главната плъзгаща се стъклена врата. Неговата лаборатория беше на третия етаж, но той тръгна по стълбите, вместо да чака асансьора. Откакто беше получил сърдечен удар преди четири години, използваше всяка възможност за физически упражнения. Спомняше си как пущеше и пъшкаше само след един етаж, а сега се качваше, без изобщо да се задъха. Той се отправи надолу по коридора, отляво беше откритият атриум, докато стигна до лабораторията си. Притисна палец към сканиращата пластина и вратата се плъзна встрани.

— Добро утро, д-р Грейвс — каза дрезгав мъжки глас при неговото влизане.

— Добро утро, Чийтах.

Кайл свали шапката си и я закачи на старата дървена закачалка — университетите никога нищо не изхвърлят; тази трябваше да е от 50-те години на миналия век. Той пусна кафемашината, след това седна пред конзолата на компютъра, чийто преден панел беше под наклон четиридесет и пет градуса. В центъра на панела имаше две малки лещи, които се движеха в синхрон като очи.

Чийтах беше АПЕ — компютърна симулация, проектирана за Апроксимирана Психологическа Експресия; той подражаваше на човека. Кайл от дълго време беше защитник на принципа за силен изкуствен интелект: мозъкът не беше нищо друго освен органичен компютър, а съзнанието бе просто програмното осигуряване, което управляваше този компютър. Когато за първи път беше изложил това становище публично, в края на 90-те години на миналия век, то беше изглеждало разумно. Компютърните възможности се удвояваха на всеки осемнадесет месеца; достатъчно скоро щеше да има компютри с много по-голям капацитет за съхраняване на информация и по-добри

взаимовръзки, отколкото притежаваше човешкият мозък. Със сигурност, когато се достигнеше този момент, щеше да е възможно човешкото съзнание да бъде копирано върху компютър.

Бедата беше, че този момент вече бе достигнат. Наистина повечето изчисления показваха, че още преди четири или пет години компютрите са надминали човешкия мозък по информационно-процесорни възможности и степен на сложност.

А Чийтах все още не можеше да различи смешния анекдот от тъпия.

— Какво не е наред? — прозвуча гласът на Чийтах.

Кайл се огледа; вътрешните и външните стени на лабораторията бяха извити, следващи очертанията на „Мълин хол“, но нямаха прозорци; таванът беше високо и целият бе покрит със светещи панели над метални решетки.

— Нищо.

— Не се опитвай да продаваш краставици на краставичар — каза Чийтах. — Ти прекара месеци да ме научиш как да чета по човешките лица, независимо от тяхното изражение. Все още не съм много добър, но мога от пръв поглед да кажа кой си — и знам как да отгатна твоето настроение. Ти си разстроен за нещо.

Кайл сви устни, размишлявайки дали има желание да отговори. Всичко, което Чийтах правеше, беше по силата на чисти изчисления; Кайл със сигурност не се чувстваше длъжен да му отговаря.

И все пак...

Още никой не беше дошъл в лабораторията. Не можа да спи миналата вечер, след като си тръгна от дома — той все още мислеше за него като за „дома“, а не „дома на Хедър“ — и беше пристигнал много рано в университета. Навсякъде беше тихо с изключение на бръмченето от апаратурата и флуорисцентното осветление, и приказките на Чийтах с неговия дълбок и доста носов глас. Кайл трябваше да настрои говора някой път; стремежът му да даде на Чийтах глас с естествена дихателна неблагозвучност беше довел до дразнеща пародия на реалната реч. Колкото до самото АПЕ, разликите между него и истинския човек ставаха все по-очебийни със задълбочаването на опитите.

Не, със сигурност не трябваше да отговаря на Чийтах.

Но може би искаше да отговори. След всичко с кого друг можеше да говори по въпроса?

— Задействай заключването за личен файл — каза Кайл. — Не трябва да препредаваш следващия разговор на никой друг или да правиш запитвания относно него. Разбра ли?

— Да — каза Чийтах.

Крайното „а“ беше провлачено заради проблема с гласовия код. Настъпи мълчание. Накрая Чийтах подкани Кайл:

— За какво искаше да говорим?

Откъде да започне? За бога, той дори не беше сигурен защо прави това. Но с никой друг не би могъл да разговаря — не можеше да рискува да се разнесат клюки наоколо. Спомняше си какво стана със Стоун Бентли от Антропологията: обвинен от една студентка за сексуален тормоз; напълно оправдан от съда; дори студентката накрая оттегли обвинението си. Но и до ден днешен беше пренебрегван от ръководството, и се носеха шепнешком изречени подмятания от други членове на факултета или от студенти. Не, той нямаше да се подложи на това.

— Всъщност не е нищо важно — каза Кайл. С провлачена походка отиде и си наля от вече готовото кафе.

— Не, моля те — каза Чийтах. — Кажи ми.

Кайл се помъчи да се усмихне. Знаеше, че Чийтах не беше любопитен в действителност. Самият той бе програмирал алгоритъм, който имитираше любопитство: когато изглежда, че човекът отсреща няма желание да продължи, започни да настояваш.

Все пак той наистина имаше нужда да сподели с някого.

— Дъщеря ми ми е страшно ядосана.

— Ребека — додаде Чийтах. Друг един алгоритъм; загатни близост, за да предизвикаш откровеност.

— Ребека, да. Тя казва... тя казва... — Кайл загъръхна.

— Какво?

Носовият изговор правеше гласа на Чийтах да звучи още по-загрижено.

— Тя казва, че съм я тормозел.

— По какъв начин?

Кайл шумно издиша. Нито един истински човек не би задал този въпрос. За бога, това беше глупаво...

— По какъв начин? — отново попита Чийтах, без съмнение след като часовникът в него му показа, че е време да подкани още веднъж.

— Сексуално — прошепна Кайл.

Микрофонът на предния панел на Чийтах беше много чувствителен; нямаше съмнение, че е чул. Все пак известно време помълча — програмирано съчувствие.

— О — най-после каза той.

Кайл виждаше как мигат светлините по панела; Чийтах беше влязъл в Интернет и бързо търсеще информация по въпроса.

— На никого не трябва да казваш — остро изрече Кайл.

— Разбирам — каза Чийтах. — Извършил ли си това, в което те обвиняват?

Кайл чувстваше, че започва да се ядосва.

— Разбира се, че не.

— Можеш ли да го докажеш?

— Що за въпрос е това, по дяволите?

— Очебиен — каза Чийтах. — Приемам, че Ребека в действителност няма доказателства за вината ти.

— Разбира се, че няма.

— И се предполага, че ти не разполагаш с доказателства за твоята невинност.

— Е, да, така е.

— Тогава важи нейната дума срещу твоята.

— Човек е невинен до доказване на противното — каза Кайл.

Компютърът изsviri първите четири акорда от Пета симфония на Бетовен. Все още никой не си беше дал труд да програмира истински смях — зле функциониращото чувство за хумор на Чийтах едва ли имаше нужда от него — и музиката служеше като заместител.

— Предполага се, че съм наивен, д-р Грейвс. Ако ти не си виновен, защо ще те обвинява?

Кайл нямаше отговор.

Чийтах изчака програмираното време и после отново опита:

— Ако ти не си виновен, защо...

— Млъквай — сряза го Кайл.

3.

Хедър не четеше лекции през лятото, слава богу. Цяла нощ се беше мятала и въртяла в леглото след посещението на Беки и успя да стане едва към единадесет на обяд.

Как да продължи да живее след нещо подобно, чудеше се тя.

Мери беше починала преди шестнадесет месеца.

Не, мислеше Хедър. Не, погледни го право в лицето. Мери се беше самоубила преди шестнадесет месеца. Никога не разбраха защо. Беки беше живяла вкъщи по онова време; тя бе тази, която намери тялото на сестра си.

Как да продължи?

Какво да прави оттук нататък?

Същата година, в която се роди Беки, Бил Косби бе загубил сина си Енис. Хедър, с новородено на ръце и двегодишно кълбо от енергия, препускащо из къщата, се беше развълнувала и бе писала на Косби, под грижите на Си Би Ес тогава, за да изрази своите съболезнования. Като майка, тя знаеше, че нищо не можеше да бъде по-съкрушаващо от загубата на дете. Десетки хиляди изпратиха такива писма, разбира се. Косби — или поне неговите служители — беше отговорил с благодарност за съчувствието.

По някакъв начин Бил Косби беше продължил да живее.

По същото време един друг баща бе в новините всяка вечер: Фред Голдмън, бащата на Рон Голдмън, убитото момче край дома на Никол Браун Симпсън. Фред изпитваше ярост към Симпсън, человека, за който той беше убеден, че е убил сина му. Гневът на Фред беше явен, той струеше от телевизионния экран. Семейство Голдмън публикуваха книга — „Неговото име е Рон“. Хедър дори отиде на срещата с тях, когато представяха книгата си в супермаркета „Чаптърс“ в близост до университета. Тя, разбира се, знаеше, че има разпродажба след няколко месеца, както и на всички други дреболии, свързани с делото Симпсън, но въпреки това си купи екземпляр от книгата и взе автограф

от Фред — изразявайки по този начин своята подкрепа като родител на родител.

Някак си Фред Голдмън беше продължил да живее.

Когато Мери се самоуби, Хедър бе проверила дали книгата на Голдман е все още в библиотеката ѝ. Тя наистина беше там, на една полица в дневната, до творбата на Маргарет Атуд „Алиъс Грейс“, друга една книга с твърди корици, заради която Хедър беше нарушила семейния бюджет приблизително по същото време. Хедър бе взела книгата на Голдмън и я беше отворила. Там имаше снимки на Фред, но всички те бяха щастливи, семейни фотографии — не лицето, което тя си спомняше, онова лице, кипящо от гняв, гняв, насочен към Симпсън.

Когато детето ти поsegне на живота си, къде насочваш гнева си? Към кого се прицелваш?

Отговорът е: към никого. Ти вкарваш гнева в себе си — и той започва да те яде отвътре, малко по малко, ден след ден.

Отговорът също е: към всички. Ти се озлобяваш към съпруга си, към другото си дете, колегите си.

О, да, ти продължаваш да живееш. Обаче никога вече не си същият.

Но сега...

Сега, ако Беки беше права...

Ако Беки беше права, имаше към кого да насочи гнева си.

Кайл. Бащата на Беки; отблъснатият от Хедър съпруг.

Докато вървеше на юг по улица „Сейнт Джордж“, тя мислеше за онова поставено в рамка чуждоземно радиопослание на стената в дневната. Хедър беше психолог; бе прекарала последното десетилетие, опитвайки се да дешифрира посланието на извънземните, опитвайки се да вникне в тяхното съзнание. Тя познаваше това послание по-добре от всеки друг на планетата — беше публикувала два доклада за него — но все още нямаше представа какво в действителност казваше то; всъщност тя изобщо не го разбираше.

Хедър познаваше Кайл почти от четвърт век.

Но дали действително го познаваше?

Тя се опита да проясни мислите си, опита се да се абстрагира от шока, преживян предишната вечер.

Слънцето грееши ярко този следобед. Тя примика срещу него и отново се зачуди за извънземните, които изпращаха посланията. Ако не

друго, то слънчева светлина като тази беше нещо, което хората споделяха с кентавърийците — никой не знаеше как изглеждат те, разбира се, но политическите карикатуристи бяха започнали да ги изобразяват като техните съименници от гръцката митология. Алфа Кентавър А беше почти точен двойник на земното слънце: и двете бяха спектрален клас G2V, и двете имаха температура 5800 градуса по Келвин — така че и двете огряваха своите планети със същата жълто-бяла светлина. Е, по-хладното и по-малко слънце Алфа Кентавър Б може би прибавяше оранжев оттенък, когато чезнеше в небето.

Тя продължи надолу по улицата към своя офис.

Продължаваме да живеем, мислеше тя. Продължаваме да живеем.

Следващата сутрин — събота, 22-ри юни — Кайл пропътува с метрото четири станции след обичайната за него „Сейнт Джордж“, чак до Осгуд.

Приятелят на Беки, Зак Малкъс, работеше като продавач в една книжарница на улица „Куин Уест“. Кайл си спомняше това от малкото, което Беки му бе казвала през последната година. В коя точно, Кайл не знаеше — но те не бяха останали толкова много. През ученическите си години Кайл често дръзваше в събота следобяд да се спусне по улица „Куин“ в търсене на нови издания фантастика в „Бака“, нови комикси в „Сребърния охлюв“ и антикварни книги в близо дузина други книжарници, ширещи се тогава от двете страни на улицата.

За частните книжарници обаче бяха настъпили трудни времена. Повечето от тях или се бяха преместили в по-крайните квартали, където наемите бяха по-малки, или просто бяха излезли от бизнеса. В тези дни улица „Куин“ беше дом предимно на печеливши кафенета и бистра, макар че дирекцията на една от канадските радио-телевизионни империи, в стил рококо, се намираше близо до изхода на метрото на „Юнивърсити авеню“. Едва ли бяха останали повече от три или четири книжарници, така че Кайл реши да мине през всичките.

Започна от старата „Страници“, на северната страна на улицата. Огледа се — за разлика от Беки, Зак следваше в университет, така че беше по-вероятно да работи през почивните дни, а не през седмицата.

Тук обаче нямаше никакви следи от русолияния, дългокрак Зак. Все пак Кайл се приближи до касиерката, зашеметяваща индийка с осем обеци.

— Здравейте — каза той.

Тя му се усмихна.

— Работи ли тук Зак Малкъс?

— Имаме един Зак Барбони — каза тя.

Кайл почувства, че очите му леко се разширяват. Когато беше дете, всички имаха нормални имена — Дейвид, Робърт, Джон, Питър. Единственият Зак, за когото изобщо беше чувал, бе бръмчащият Закари Смит от старите телевизионни серии „Изгубен в космоса“. Сега изглежда всяко дете, с което се сблъскваше, се казваше Зак или Один, или Уинг.

— Не, не е той — каза Кайл. — Благодаря, все пак.

Той продължи на изток. По пътя дрипави хора го молеха за милостиня; едно време, в неговата младост, когато просяците се срещаха рядко в Торонто, той никога не съумяваше да им откаже. Но те бяха станали твърде многобройни в търговската част на града, макар че винаги просеха със заучена канадска любезност. Кайл беше усъвършенствал типичния за Торонто вперен напред поглед: със стиснати зъби, като никога не срещаше очите на просяците, но с леко завъртане на глава изразяваше „не“ при всяка една молба; щеше да е грубо, все пак, напълно да пренебрегнеш някой, който ти говори.

Добрият град Торонто, мислеше той, като си припомняше надписа върху един стар рекламен плакат. Въпреки че днес просяците не бяха еднородна група, много от тях бяха местни канадци — които бащата на Кайл все още наричаше „индианци“. Всъщност Кайл не можеше да си спомни кога за последен път е видял местен канадец другаде, освен на уличния ъгъл да проси, макар че несъмнено все още имаше много от тях в резерватите. Преди няколко години той беше имал студенти от местното население, изпратени там по вече изоставена правителствена програма, но той не се сещаше и за един член на факултета — дори и в науките, които изучаваха историята и културата на местните жители — който да беше канадски туземец.

Кайл продължи надолу, докато стигна до „Бака“. Книжарницата беше започнала своето съществуване на улица „Куин Уест“ през 1972 година, след четвърт век се беше преместила другаде и сега отново бе тук, не много далече от мястото, където първоначално се беше

намирала. У Кайл нарастваше усещането, че си спомня нещо, че Беки би трябвало да я е споменавала, ако Зак работеше тук. Все още...

На витрината беше изписано откъде идва името на книжарницата:

Бака: същ., мит.; в легендата за Фремен оплаквачът, който жалее цялото човечество.

„Бака сигурно работеше извънредно тези дни“, мислеше си Кайл.

Той влезе в книжарницата и разговаря с брадатия, дребен мъж зад щанда. И тук не работеше никакъв Зак Малкъс.

Кайл продължи да търси. Носеше риза марка Тили и дънки — беше облечен не много по-различно, отколкото когато преподаваше.

Следващата книжарница бе една пресечка нататък по улицата. Кайл изчака един червено и бяло боядисан трамвай — насокоро приспособен за магнитно управление — да премине покрай него с тихо бърмчене, после пресече улицата.

Тази беше на много по-високо ниво в сравнение с „Бака“; някой съвсем насокро беше вложил доста пари за обновяването на старата сграда от кафяв камък, в която се помещаваше книжарницата и каменната фасада беше полирана до блъсък. Днес повечето хора караха екоавтомобили с устройство за улавяне на изгорелите газове, но много от сградите все още носеха следите от десетилетия автомобилно замърсяване.

Чу се звън при влизането на Кайл. Вътре имаше около десетина клиенти. Вероятно в отговор на позвъняването иззад един дървен стелаж с книги се появи продавач.

Беше Зак.

— Го-господин Грейвс — заекна той.

— Здравей, Зак.

— Какво правите тук?

Каза го с жълч, като че ли всичко, което се отнасяше до Кайл, беше противно.

— Трябва да говоря с теб.

— На работа съм.

— Виждам това. Кога е почивката ти?

— Не по-рано от обяд.

Кайл не погледна часовника си.

— Ще почакам.

— Но...

— Непременно трябва да говоря с теб, Зак. Дължиш ми поне това.

Младежът сви устни, мислеше. После кимна с глава.

Кайл бе решен да чака. Обикновено обичаше да се рови из книжарниците, особено в тези с истински томове от хартия, но днес беше твърде нервен и не успяваше да се концентрира. Той прекара известно време в разглеждане на едно старо копие на „Канадски цитати на Коломбо“, като четеше какво бяха казали хората за семейния живот. Коломбо твърдеше, че най-прочутият канадски цитат е този на МакЛуан: „Средата е златна.“ Това изглеждаше вярно, но най-често повтаряният, въпреки че не беше само канадски, беше: „Моите деца ме мразят“.

Имаше още доста време за убиване. Кайл излезе навън. Съседният магазин беше за плакати. Той влезе и се огледа; цялото помещение беше в хром и черен емайл. Имаше много от картините на Робърт Бейтмън за дивия живот. Няколко от „Седморката“. Серия гравюри от Жан-Пиер Норманд. Фотопортрети на настоящи попзвезди. Стари филмови плакати — като се започне от „Гражданинът Кейн“ до „Завръщането на Джедая“. Холопостери на земни, космически и морски пейзажи.

А също Дали — Кайл винаги беше харесвал Дали. Там беше „Изтичащото време“ — тази с топящите се часовници. И „Тайната вечеря“. И...

Я виж, тази щеше да е страхотна за неговите студенти. „Христос Хиперкубус“. От години не беше виждал картина, а тя със сигурност щеше да внесе живот в лабораторията.

Несъмнено щеше да понесе известни критики за окачването на картина с религиозен оттенък, но кой го интересуваше. Кайл намери отворът, в който имаше навити копия от плаката и отнесе едно при касиера, дребен източноевропеец.

— Тридесет и пет и двадесет и пет — каза продавачът. — Плюс..., плюс..., плюс...

Плюс ПСТ, ГСТ и НСТ — канадците бяха най-облаганите с данъци хора в света.

Кайл подаде кредитната си карта. Продавачът я постави в четящото устройство и общата сума беше изтрита от чипа на картата. После продавачът опакова навития на руло плакат и го връчи на Кайл.

Няколко минути след като се върна в книжарницата, Зак излезе в почивка.

— Къде можем да поговорим? — попита Кайл.

Видът на Зак все още изльчваше неохота, но след миг каза:

— Канцеларията?

Кайл кимна и Зак го отведе в задната стая, която приличаше повече на склад, отколкото на каквото и да е, което можеше да претендира да се нарича канцелария. Зак затвори вратата. Разнебитени стелажи за книги и две очукани бюра запълваха стаята. Никакви пари не бяха вложени за обновяването на тази част от магазина; външният вид беше от значение.

Зак предложи на Кайл единствения стол, но той поклати отрицателно глава. Зак седна. Кайл се облегна на един стелаж, който леко се помести. Той бързо се дръпна, нямаше желание и това да му се стовари върху главата; достатъчно му се беше струпало напоследък.

— Зак, аз обичам Беки — каза Кайл.

— Никой — изръмжа Зак, — който я обича, не би могъл да ѝ стори това, което си направил.

Той се поколеба за миг, като че ли се чудеше дали не предизвиква съдбата. После с присъщата за младите прямота добави:

— Ти, мръсен кучи син!

Кайл имаше желание да му изкреши в отговор и да го удари.

— Не съм направил нищо. Нищо, което да я нарани.

— Ти наистина си я наранил. Тя не може...

— Какво?

— Нищо.

Но Кайл беше научил някой и друг урок от Чийтах.

— Кажи ми.

Зак като че ли обмисляше какво да каже, но накрая просто изтърси:

— Тя дори не може да прави повечеекс.

Сърцето на Кайл подскочи. Разбира се, Беки беше в полово активна възраст; та тя бе на деветнадесет, за бога. И все пак, въпреки че го подозираше, не му харесваше да чува за това.

— Никога не съм я докоснал с лоши намерения. Никога.

— Няма да ѝ хареса, че разговарям с тебе.

— По дяволите, Зак, семейството ми се разпада. Имам нужда от твоята помощ.

— Май не каза това в четвъртък вечерта — усмихна се подигравателно Зак. — Нали беше семеен въпрос и за мен нямаше място там.

— Беки няма да разговаря с мен. Нуждая се от твоето посредничество.

— Какво? Да ѝ кажа, че не си го извършил? Тя знае, че си го направил.

— Мога да докажа, че не съм. Затова съм тук. Искам да дойдеш в университета.

Зак, който носеше тениска „Райърсън“, настръхна; Кайл знаеше, че тези, които посещават другите два университета в Торонто, мразеха начина, по който типовете от То-ронтския университет говореха за него като за „университета“.

— Защо? — попита Зак.

— Там преподават съдебна медицина — каза Кайл. — Имаме лаборатория и познавам колега, който работи там. Той е давал експертна оценка за стотици случаи. Искам да дойдеш в тази лаборатория и аз ще се подложа на детектора на лъжата. Ще можеш да ми задаваш каквите искаш въпроси по темата и ще видиш, че казвам истината. Не съм наранил Беки — не бих могъл да направя такова нещо. Ще видиш, че това е истина.

— Би могъл да накараш твоя приятел да подправи теста.

— Тогава можем да направим теста някъде другаде. Ти назови лабораторията; аз ще платя, каквото трябва. После, след като знаеш истината, може би ще ми помогнеш да се разбера с Беки.

— Един патологичен лъжец може да заблуди и детектора на лъжата.

Лицето на Кайл пламна. Той се хвърли напред, сграбчи младежа за ризата. После обаче го пусна и вдигна ръце с длани навън.

— Съжалявам — каза той. — Съжалявам.

Кайл се мъчеше да се овладее.

— Казвам ти, невинен съм. Защо не ми позволиш да ти го докажа?

Сега лицето на Зак беше зачервено; явно беше вдигнал адреналина, мислейки, че Кайл ще го удари.

— Няма нужда да правиш теста — изръмжа ядосано той. — Беки ми каза какво е станало. Тя никога не ме е лъгала.

„Разбира се, че го е правила, мислеше Кайл. Хората непрекъснато се лъжат един друг.“

— Не съм го извършил — повтори той.

Зак поклати глава.

— Нямаш представа какви проблеми има Беки. Все пак, започна да се пооправя. Плака часове наред, след като си тръгнахме от вас в четвъртък, ала сега е доста по-добре.

— Но, Зак, ти знаеш, че с Беки не живеем заедно почти от година. Ако наистина бях извършил нещо лошо, тя със сигурност щеше да си отиде по-рано или поне да каже на някого веднага, след като напусна къщата.

— Мислиш ли, че е лесно да се говори за това? Нейният психотерапевт казва...

— Психотерапевт?

Кайл се чувстваше, като че ли някой го е ударил. Неговата собствена дъщеря ходеше на психотерапия. Защо, по дяволите, той нищо не знаеше?

— За какъв дявол ходи на психотерапевт?

Зак направи физиономия, която показваше, че отговорът е очевиден.

— Как е името на психотерапевта? Ако ти не ми вярваш, може би ще убедя него.

— Аз... не зная.

— Лъжеш!

Обвинението обаче направи Зак още по решителен.

— Не лъжа. Не знам.

— Как се е свързала с този психотерапевт?

Зак сви рамене.

— Той е същият, който е използвала по-голямата й сестра.

— Мери?

Кайл отстъпи назад, удряйки се в другото дървено бюро. Върху една салфетка в ъгъла му имаше наядена поничка, която падна на пода и се разчупи на две.

- Мери също е ходила на психотерапевт?
- Разбира се. Особено след всичко, което си й сторил?
- Не съм сторил нищо на Мери. Нито на Беки.
- Сега кой лъже? — намръщи се Зак.
- Не лъжа...

Кайл спря, опитвайки се да овладее гласа си.

— По дяволите, Зак. Ти имаш пръст в това, мътните го взели!

Замислили сте да заведете дело, нали така?

— Беки не иска парите ти — каза Зак. — Тя просто има нужда от спокойствие, от освобождаване на съзнанието.

— Освобождаване на съзнанието? Що за израз е това? Нейният психотерапевт ли й е казал, че така ще оправи нещата? Дяволското освобождаване на съзнанието?

Зак стана от стола.

— Господин Грейвс, отидете си вкъщи. И за ваше добро, обърнете се и вие към психоаналитик.

Кайл излязя от канцеларията навън в проклетата горещина на летния ден.

4.

Кайл си спомняше деня, когато научи, че Хедър е бременна с Мери.

Беше като шок. Живееха от около година в един апартамент в Сейнт Джеймстаун заедно със стотина хлебарки. Кайл учеше втора година за магистър по компютърология, а Хедър току-що беше записала психология. Обичаха се и говореха за бъдещия си съвместен живот. Но и Кайл, и Хедър знаеха, че трябва да защитят докторатите си някъде другаде, а не в Университета на Торонто. Не че УТ не беше добро място за вземане на научна степен, напротив, само че получаването и на трите научни степени от една и съща институция би могло да се превърне в проблем при бъдещите интервюта за работа.

Точно тогава се оказа, че Хедър е бременна.

Предстоеше им трудно решение.

Въпреки че искаха деца, тази бременност без съмнение не беше планирана. Говореха за аборт... но...

Но, по дяволите, кога щеше да е време за деца?

Не и преди да вземат магистърските си степени, разбира се.

След това трябваше да подгответ докторатите си.

Е, и заплатите, с които започваха младите професори, бяха адски малки — Хедър вече беше решила, че академичният живот е това, към което се стреми, а Кайл, който не обичаше стресовите ситуации, бе по-склонен да работи същото, отколкото да се впусне в динамичния свят на компютърния бизнес.

Те нямаше да са истински обезпечени, докато поне единият от тях не набере достатъчно стаж.

А дотогава...

Дотогава щеше да се изниже повече от десетилетие и Хедър щеше да е в рискова възраст за забременяване.

Накрая решиха да задържат детето като безброй студентски двойки, които бяха направили същото. Щеше да е трудно —

увеличаване на разходите, едно допълнително бреме върху техния вече свръхнатоварен с данъци живот.

Но щеше да си заслужава. Със сигурност щеше да си заслужава.

Кайл имаше ярък спомен от занятията през деня, в който Хедър му съобщи, че е бременна.

— Да предположим — беше казал професор Пъпайню на десетината студенти на семинара, за който имаха чувството, че започва с доста далечна за компютърната наука тема, — че живеете на север от „Куинс парк“ и че работите на юг от него. Да предположим още, че всеки ден ходите пеша на работа. Тогава всяка сутрин сте изправени пред дилема. Не можете да вървите през центъра на парка, тъй като сградата на Парламента стои на пътя ви. Разбира се, сигурен съм, че е имало моменти, когато много от нас са искали да преминат през Законодателния орган с танк... но аз го заобикалям.

Студентите бяха избухнали в смях. Пъпайню беше чудесен професор; Кайл бе ходил на вечерята по случай неговото пенсиониране преди петнадесет години, но оттогава не го беше виждал.

— Не — каза Пъпайню, когато хихикането бе спряло, — вие трябва да заобиколите сградата или от изток, или от запад. Разстоянието и по двата пътя е еднакво; тръгвате от дома си по едно и също време и пристигате на работа по едно и също време, без значение кой от пътищата избирате. И така, кой път ще изберете? Вие, Кайл. По кой път ще тръгнете?

Кайл ходеше с брада още тогава. Както и днес, тя беше червеникова, въпреки че косата му бе черна. В онези дни обаче я носеше мръсна и невчесана, без да я подстригва. Сега си спомняше за това с известно неудобство.

— По западния — сви рамене той, показвайки, че решението му е съвсем произволно.

— Добър избор — каза Пъпайню. — Но той не е единственият. И при интерпретациите на квантовата механика в многото светове, където мислим, че по всяко време изборът може да се направи еднопосочно, алтернативният избор също се прави — но в една паралелна вселена. Ако Кайл наистина мине откъм западната страна в тази вселена, съществува също паралелна вселена, в която той минава по източния път.

— Но това сигурно е просто метафора — каза Гленда, студентка, за която Кайл понякога си мислеше, че би ухажвал, ако вече не беше срещнал Хедър. — Нима не съществува в действителност само една вселена?

— О — каза Д'Анунзо, спортен тип, който винаги изглеждаше не на място в часовете, — дори и да съществува друга вселена, няма начин да го докажем, така че това не е хипотеза, която може да се фалшифицира, следователно не е реална наука.

Пъпайню широко се усмихна.

— Знаете ли — каза той, — ако това беше представление в нощен клуб, хората щяха да ме обвинят, че вие двамата сте мои хора, внедрени в публиката. Нека разгледаме въпроса: има ли някакви преки доказателства, че може да съществуват многобройни вселени? Рупшанд, би ли загасил лампите, моля?

Един студент от задните редове стана и загаси светлината. Пъпайню отиде до прожекционния апарат, стоящ на една метална количка и го включи. На екрана се появи диаграма.

— Тази картина показва една експериментална постановка — каза Пъпайню. — Най-отгоре се намира електрическа крушка. По средата има ивица, която представлява плоча, гледана в разрез. Виждате ли тези два отвора в ивицата? Те са вертикални прорези в плочата — единият отляво, а другият отдясно.

Той използваше малка телескопична показалка, за да ги покаже.

— На дъното имаме хоризонтална линия, която представлява фотографски филм, на който се вижда само ръба. Плочата по средата е като „Куинс парк“, а двата прореза са като двата възможни пътя около сградата на Парламента — единият от изток, а другият от запад.

Той направи пауза, докато студентите схванат.

— Сега какво става като запалим крушката?

Той натисна един бутон; чу се прищракане и на екрана се появи нов диапозитив. Фотографският филм, който беше в долната част, показваше зебровидна шарка от светли и тъмни линии.

— Вие всички знаете от наученото по физика в гимназията какво е това, нали така? Пред нас е модел на интерференция. Светлината от крушката, пътувайки като вълна, минава през двата прореза, които сега играят ролята на два отделни светлинни източника като всеки изльчва светлинни вълни. Когато двата вълнови потока се сблъскват с

фотографската повърхност, някои от вълните взаимно се унищожават и оставят тъмна ивица, а други се наслагват и правят светлите линии.

Някои от студентите кимнаха с глава.

— Но вие също знаете от физиката в гимназията, че светлината не винаги се проявява като вълна — понякога тя се държи като частица. И разбира се, наричаме частиците светлина „фотони“. Сега, какво ще се случи, ако намалим електричеството, което захранва кружката? Какво ще се случи, ако електричеството е толкова слабо, че фотоните излизат от кружката един по един? Кой ще каже?

Една червенокоса жена вдигна ръка.

— Да, Тина? — кимна Пъпайню.

— Ами, ако само един фотон преминава през плочата, тогава той трябва да направи една малка светла точка върху фотографския филм — като приемем, че намира пътя си през един от прорезите.

Пъпайню се усмихна.

— Това е, което очаквате. Но дори при излъчване на един фотон за определен интервал време, *отново* получавате светлите и тъмните ивици. Отново получавате модела на интерференцията.

— Но как може да се получи интерференция щом преминава само една частица за определено време? — попита Кайл. — Искам да кажа с какво ще се смеси тази частица?

Пъпайню вдигна показалец.

— Това е въпросът! И има два възможни отговора. Първият, който просто не е много вероятен е, че по пътя между кружката и филма този едничък фотон се разпада на поредица от вълни, някои от които преминават през единия прорез, някои — през другия и така формират интерферентния модел. Но другият отговор — продължи той — този, който наистина е интересен е, че фотонът никога не се разпада, а остава цялостна частица и като такава няма друг избор, освен да премине само през единия от двата възможни прореза — в *тази вселена*. Но както и ти, Кайл, може да си поел по който и да е път в „Куинс парк“, така и фотонът може да е минал през който и да е прорез — и в *една паралелна вселена* той е минал през другия.

— Но как можем да наблюдаваме интерферентния модел? — попита Д'Анунио, дъвчейки дъвка, докато говореше. — Имам предвид, ако стоим източно от сградата на Парламента, никога не

бихме видели два варианта на Грейвс, единият да идва от източната страна, а другият — от западната.

— Отличен въпрос! — възкликна Пъпайню. — Отговорът е, че експериментът с двата отвора е много специален пример за паралелни вселени. Първоначалната единична вселена се разцепва на две, но тези две вселени съществуват самостоятелно, само докато фотонът пътува. След като няма значение сега, или изобщо някога, кой път в действителност е изbral фотонът, вселените се сливат обратно в една. Единственото доказателство, че двете вселени са съществували, е интерферентният модел, оставен върху филма.

— Но какво ще стане, ако има значение кой прорез е бил избран? — попита Рушанд.

— При всеки експеримент вие можете да планирате кога изборът на прорез действително има значение — тогава не получавате интерферентния модел. Ако има значение, вселените никога не се сливат обратно; те продължават да съществуват като два отделни свята.

Това беше знаменателен час — както и всичките часове на Пъпайню. Той беше също метафора за Кайл, която запомни за цял живот: алтернативните, разклоняващи се пътища.

Тогава, в онази 1996 година, въпреки че той и Хедър бяха студенти, той знаеше коя алтернатива иска. Искаше да живее във вселената, в която имаха бебе.

И така, през онзи ноември тяхното първо дете, Мери Лорайн Грейвс, дойде на бял свят.

5.

Кайл вървеше по улица „Уилкокс“ на връщане от „Ню колидж“ обратно към „Мълин хол“, но преди да пресече „Сейнт Джордж“, беше заговорен от един младеж.

— Господине, ако обичате. Извинете! Да, вие. Дейл Уонг, телевизия Торонто. Бихме искали да ви зададем един въпрос.

— Улична анкета?

Младият мъж с камерата се усмихна.

— Точно така, господине. Улична анкета. Ето го и въпросът ни. Днес се навършват десет години от получаването на първото радиопослание от Алфа Кентавър.

— Така ли?

— Да, господине. Как повлия върху вас това изминало десетилетие, като знаехте, че има разумен живот и другаде във вселената?

Кайл сви вежди, мислейки.

— Ами, добър въпрос. Сигурно е интересно — съпругата ми всъщност работи за дешифрирането на извънземните радиопослания.

— Но как това се отрази върху вас, как промени възгледите ви?

— Ами, предполагам, че разшири моите представи за нещата. Всички наши проблеми не са чак толкова значими, сравнени с безграничността на вселената.

Думите му прозвучаха фалшиво. Кайл мълча известно време — достатъчно дълго, знаеше, че мъжът нямаше да използва видеоклипа без редактиране.

— Не, не, не е така. Искате да знаете истината? Нищо, съвсем нищо не се е променило. Без значение е колко голяма става вселената, ние винаги се вглеждаме навътре в себе си.

— Благодаря ви, господине. Благодаря... Госпожо! Госпожо! Един момент, моля!

Кайл продължи нататък. Всъщност не се беше замислял за това преди, но настоящият му изследователски проект със сигурност

криеше своите корени в онази пролет на 1996 година, в същия онзи ден, когато разбра, че Хедър е бременна.

— И така — беше казал професор Пъпайню — интерферентният модел, получен при преминаването на един фотон през двата прореза, може да е доказателство за съществуването на многобройни вселени. Но може би се питате какво общо има това с компютрите?

Професор Пъпайню погледна с усмивка към студентите в залата.

— Добре, спомнете си нашия пример с Кайл, който идва на работа. В едната вселена той заобикаля откъм източната страна на „Куинс парк“; в другата заобикаля откъм западната. Сега, Кайл, да предположим, че твоят шеф ти е наредил да намериш решение на два въпроса преди да отидеш на работа и ти, все още непреодолял студентските си привички, си ги оставил за последния момент. Има време да намериш отговора само на единия от двата въпроса, докато отиваш на работа. Да кажем, че ако минеш откъм западната страна, ще посветиш времето си за решаване на въпрос А, а ако минеш откъм източната, ще мислиш върху решаването на въпрос Б. Има ли някакъв начин, без да се забавиш или да минаваш два пъти около сградата на Парламента, да намериш отговора и на двата въпроса, докато стигнеш на работа?

Кайл беше сигурен, че на лицето му е изписано неразбиращо изражение.

— Какво мислите? — попита Пъпайню, повдигайки гъстите си вежди.

— Учудвам се, че мислите, че Грейвс би стигнал на работа дори и с един отговор — каза Д'Анунцио.

Няколко от студентите се захилиха. Пъпайню се усмихна.

— Е, има начин — каза професорът. — Знаете старата поговорка: „Две глави мислят по-добре от една“? Та, ако нашият Кайл, който е от тази вселена и минава по западния път и решава проблем А, би могъл да се слее обратно с онзи Кайл от паралелната вселена, който минава по източния път и решава проблем Б — тогава той би разполагал и с двата отговора.

Една ръка се вдигна.

— Гленда?

— Но когато говорехте за фотона и прорезите, вие казахте, че единственият начин за повторно съединяване на двете вселени е, ако

няма как да кажем в коя вселена през кой прорез е минал фотонът.

— Точно така. Но ако можем да измислим метод, чрез който да няма никакво значение по кой път е минал Кайл в тази вселена — метод, чрез който самият Кайл да не знае по кой път е минал и никой да не го види през това време — тогава двете вселени може отново да се слеят. В тази единна вселена обаче Кайл ще знае отговорите и на двата въпроса, въпреки че в действителност е имал време да реши само единия от тях.

Пълайню широко се усмихна на класа.

— Добре дошли — каза той — в света на квантовите компютри.

Той направи малка пауза и продължи:

— Разбира се, за Кайл е имало повече от две възможни вселени — той е можел да си остане вкъщи, можел е да отиде с кола на работа, можел е да вземе такси. По същия начин е възможно да направим десетина и дори стотици прорези пред крушката. Е, представете си, че всеки един фотон, който идва от крушката, е единица информация. Спомнете си, че цялото смятане се извършва единствено с онова прословуто сметало; ние в действителност местим разни неща, за да пресмятаме, било то камъчета или атоми, или електрони, или фотони. Но ако всяко едно от тези неща би могло мигновено да бъде на много места едновременно, в паралелни вселени, то изключително сложни изчислителни проблеми биха се решавали много, много бързо.

— Да вземем например намирането на делителя на дадено число. Как правим това? Основно чрез метода на опитването и грешката, макар че има някои трикове, които помагат. Ако искаме да определим делителя на числото осем, започваме да го делим. Знаем, че едно дели без остатък осем — то дели всяко цяло число. А две? Да, то е делител: съдържа се четири пъти. Три? Не — не става. Четири? Да, съдържа се два пъти. Това е начинът, по който го правим: чрез грубо изчисление, пробвайки по ред всеки възможен делител. Но при нарастване на числата расте и броят на техните делители. В началото на тази година мрежа от хиляда и шестстотин компютъра успя да намери всички делители на 129-цифрово число — най-голямото число, на което някога са търсени делителите. Процесът отне осем месеца.

— А представете си един квантов компютър — такъв, който е във връзка с всички възможни алтернативни компютри в паралелните вселени. И си представете програма, която намира делителите на

големи числа като работи върху всички възможни решения едновременно. Питър Шор, математик от лабораториите „AT&T Бел“, е изработил програма, която би правила точно това; тя ще изпробва всеки възможен делител на голямото число едновременно, като ще опитва само с един от тях във всяка от многото паралелни вселени. Програмата ще извежда своите резултати под формата на интерферентни линии като ги изпраща към парче фотографски филм. Алгоритъмът на Шор ще кара онези числа, които не са делители, взаимно да се унищожат в интерферентния модел, оставяйки тъмна ивица. Редуването на светли и тъмни ивици ще формира нещо като линеен код, който може да бъде разчетен, за да се види кои са делителите на голямото число, с което започнахме. И тъй като изчисленията ще се извършват в паралелни вселени, докато в нашата вселена изprobваме едно число, ще получим крайния резултат. Понеже няма да е от значение кое число изчислява нашият собствен компютър, резултатът би трябвало да се получи почти мигновено; това, което отнема на обикновените компютри осем месеца, квантовите компютри ще вършат за не повече от секунди.

— Но такова нещо като квантов компютър не съществува — каза Кайл.

Пълайню му кимна с глава.

— Вярно е, поне засега. Но някой ден някой ще направи квантов компютър. И тогава ще знаем със сигурност.

6.

Кайл и Хедър вечеряха заедно всеки понеделник.

Не живееха заедно вече година. Никога не бяха мислили да е за постоянно — и никога не бяха споменавали думата развод. И двамата бяха чувствали, че просто имат нужда от малко време, за да постигнат някакво споразумение за смъртта на Мери. И двамата се бяха изнервили да крайна степен, нападайки се един друг — дребни неща, които не би трябвало да имат значение, бяха ескалирали до страховити спорове, без да могат взаимно да се успокоят, без да са в състояние да проумеят случилото се.

Никога не бяха пропускали вечерята в понеделник и въпреки че напрежението беше голямо след посещението на Беки преди четири дена, Кайл смяташе, че Хедър ще се появи в техния обичаен ресторант — дървена постройка в швейцарски стил, на няколко пресечки от тяхната къща.

Кайл стоеше отвън, наслаждавайки се на топлия вечерен бриз. Все още не можеше да се реши да влезе — колата на Хедър не беше на паркинга и ако тя не се появише, объркането щеше да е още по-голямо.

Около шест и четиридесет, с десет минути закъснение, сивосиният екоавтомобил на Хедър влезе в паркинга.

Все пак, нещата не бяха същите. Всеки понеделник вечер през тази година те се бяха поздравявали с бърза целувка, но този път — този път и двамата се поколебаха. Влязоха в ресторанта, като Кайл отвори вратата за Хедър.

Сервитьорът се опита да ги сложи при една друга двойка, въпреки че в ресторанта нямаше никой друг. Кайл мразеше това дори в най-добрите времена, а тази вечер категорично се възпротиви.

— Ще седнем ей там — каза той като посочи един отдалечен ъгъл.

Сервитьорът прие мълчаливо и ги придружи до едно сепаре в дъното на ресторанта. Кайл си поръча червено вино; Хедър поиска

чаша бяло.

— Вече мислех, че няма да дойдеш — каза Кайл.

Хедър кимна, но лицето ѝ беше студено. Светлината от лампата, висяща над тяхната маса, правеше приятните черти на Хедър да изглеждат сурови.

— Съжалявам, че закъснях.

Извесно време мълчаха.

— Не зная какво да правим с всичко това — поде Кайл.

Хедър извърна поглед.

— Аз също.

— Заклевам ти се...

— Моля те — прекъсна го Хедър. — Моля те.

Кайл бавно кимна. Мълча известно време, а после каза:

— Ходих да се срещна със Зак в събота.

Хедър го погледна загрижено.

— И?

— И нищо. Искам да кажа не се сбихме. Поговорихме малко. Поисках да дойде с мен в лабораторията по съдебна медицина в университета. Щях да си направя тест с детектора на лъжата, за да докажа, че не съм извършил нищо.

— И? — повтори Хедър.

— Той отказа.

Кайл сведе очи към книжната подложка, рекламираща пилешките специалитети за месеца. След малко вдигна поглед и потърси очите на Хедър.

— Бих могъл да направя същото и за теб. Мога да докажа, че съм невинен.

Хедър отвори уста да каже нещо, но моментално я затвори.

Това беше повратна точка, решаващ момент. Кайл го знаеше и беше сигурен, че Хедър също го знае. Бъдещето зависеше от това, което щеше да последва.

Тя изглежда премисляше...

Ако той беше невинен...

Ако той беше невинен, Хедър знаеше със сигурност, че никога не би й простил нейното искане на доказателство, нейната липса на доверие. Ако беше невинен, тогава техният брак трябваше да преодолее тази криза. И двамата бяха мислили, че отново ще се

съберат, рано или късно. Ако не в началото на идващата учебна година, то със сигурност в края ѝ.

Ако той беше невинен, бракът им трябваше да оцелее, но ако Хедър имаше съмнение и го признаеше, ако признаеше такава възможност, дали изобщо някога той щеше да може отново да я прегръща, отново да я обича? Сега, когато най-много има нужда от нея, тя вярва ли му?

— Не — каза тя, като затвори очи. — Не, не е необходимо.

Тя го погледна.

— Зная, че нищо не си извършил.

Кайл запази каменното си изражение — знаеше, че сигурно ще търси по лицето му знак, че смята думите ѝ за неискрени.

— Благодаря ти — тихо каза той.

Сервитьорът се върна с напитките им. Поръчаха си бяло месо от пиле на грил с печени картофи без масло за Кайл; четвърт пиле на скара с пържени картофи за Хедър.

— Какво още се случи при Зак? — попита Хедър.

Кайл отпи глътка от виното си.

— Той ми каза, че Беки ходи на психотерапия.

— Да.

— Ти го знаеше?

— Започна да посещава някакъв психотерапевт след смъртта на Мери.

— Той е същият, при когото е ходила и Мери — добави Кайл. — Зак ми го каза.

— Мери е ходила на психотерапия? Боже господи, не знаех това.

— Аз също бях шокиран — изпъшка Кайл.

— Мислиш, че е трябвало да сподели с мен?

— Или с мен — каза Кайл отсечено.

— Разбира се — промълви Хедър. — Разбира се.

Тя се поколеба за кратко, но продължи:

— Чудя се дали има нещо общо с Рашел?

— С кого?

— Рашел Коен. Помниш ли я? Приятелка на Мери — почина от левкемия, когато Мери беше на осемнадесет години.

— О, да. Бедното момиче.

— Мери беше доста разстроена тогава. Може би е започнала да посещава терапевт, за да поразее малко скръбта си, нали разбираш?

— Защо не се е обърнала към тебе? — попита Кайл.

— Е, аз едва ли ставам за лекар. Освен това, никое момиче не иска майка си за терапевт — и подозирам, че също не е искала никой, който бих могла да й препоръчам аз.

— Добре, но как Мери би намерила такъв терапевт? — попита Кайл.

— Не зная — каза Хедър. — Може би д-р Редмънд ѝ е препоръчал някого.

Лойд Редмънд беше доктор на Кайл, а по-късно и на цялото семейство от близо тридесет години.

— Ще му се обадя утре сутринта и ще видя какво мога да науча — каза Хедър.

Яденето им пристигна. Храниха се почти без да говорят и после всеки се отправи към своя дом.

Във вторник сутринта точно в десет и половина телефонът в лабораторията на Кайл позвъня. Присъстваха няколко студенти-аспиранти, които тихо работеха по компютъра на Чийтах — предния панел, на който бяха очите на Чийтах, бе демонтиран и стоеше облегнат на извитата външна стена.

Идентификаторът за настъпен абонат показваше, че Хедър звъни от своя офис в „Сидни Смит хол“, на източната страна на улица „Сейнт Джордж“.

— Бях права — каза Хедър. — Наистина д-р Редмънд е препоръчал психотерапевт на Мери няколко месеца преди смъртта ѝ.

— Как е името му?

— Лидия Гурджиеф.

Тя произнесе буква по буква странната фамилия.

— Чувала ли си нещо за нея?

— Не. Проверих директорията на Асоциацията на психиатрите в Онтарио; тя не беше в списъка.

— Ще се срещна с нея — каза Кайл.

— Не — прекъсна го Хедър. — Мисля, че е по-добре да отида аз — сама.

Кайл щеше да възрази, но в същия миг осъзна, че жена му е права. Не само че той беше врагът в очите на терапевта, но и Хедър, а не той, беше обучен психолог.

— Кога? — попита той.
— Днес, ако е възможно.
— Благодаря — каза Кайл.

Хедър може би беше свила рамене или кимнала, или дори се бе усмихнала окуражително; за Кайл нямаше начин да разбере. Понякога му се искаше видеотелефоните да се бяха наложили.

— Здравейте, д-р Гурджиеф — каза Хедър, влизайки в кабинета за консултации. Стените бяха покрити със сини тапети, които бяха тук-там разлепени и разкриваха боядисаната повърхност под тях. — Благодаря, че ме приехте.

— За мен е удоволствие, г-жо Дейвис, или може би да ви наричам Хедър?

Хедър не беше взела специални мерки, за да прикрие самоличността си; тя използваше своята фамилия, но Ребека и Мери бяха взели фамилията на Кайл. Нямаше причина да мисли, че тази Гурджиеф ще направи връзката.

— По-добре Хедър.

— Е, Хедър, при нас рядко има отмяна на часове, но предполагам, че днес имате късмет. Моля, седнете или ако предпочитате, използвайте кушетката.

Хедър се замисли за миг, после с леко свиване на раменете легна на кушетката. При цялото си обучение по психология никога преди не беше лягала на кушетка в лекарски кабинет и това изглеждаше като преживяване, което не бе за изпускане.

— Не съм много сигурна защо съм тук — каза Хедър. — Напоследък не спя добре.

— Това е учудващо широко разпространено — каза Гурджиеф.

Гласът й беше топъл и приятен с може би следа от нюфаундландски акцент.

— Също така нямам много апетит — продължи Хедър.

Гурджиеф кимна с глава, взе един бележник от бюрото си и започна да пише в него.

— Мислите, че за това има психологическа причина?

— Първоначално смятах, че е нещо като грип — каза Хедър, — но това продължава вече месеци.

Гурджеф записа нещо в бележника си. Тя твърде силно натискаше с писеца и той издаваше леко скърцане като при писане с тебешир върху стъкло.

— Омъжена сте, нали?

Хедър кимна; тя все още носеше семпла венчална халка.

— Деца?

— Две момчета — каза Хедър, макар че веднага съжали. Навсякътко трябваше да включи поне една дъщеря. — Единият на шестнадесет, а другият на деветнадесет.

— И те не са в основата на проблема?

— Не мисля.

— Живи ли са родителите ви?

Хедър не виждаше причина да не отговори искрено на въпроса.

— Не.

— Съжалявам.

Хедър наклони глава в отговор на коментара.

Говореха вече повече от половин час. Въпросите на терапевта бяха привидно безвредни. И изведнъж тя каза:

— Класически случай, наистина.

— Какво? — попита Хедър.

— Жертва на кръвосмешение.

— Какво?

— О, вие не си го спомняте съзнателно — това въобще не ме изненадва. Но всичко, което казахте, говори, че това се е случило.

Хедър се опита да запази спокоен тон.

— Това е абсурдно.

— Естествено е да отричате — каза Гурджеф. — Не очаквам веднага да го приемете.

— Но аз не съм била изнасилена.

— Казахте, че баща ви е покойник?

— Да.

— Плакахте ли на погребението му?

Това твърде много се приближаваше до ситуацията вкъщи.

— Не — тихо каза Хедър.

— Той беше, нали?

— Никой не е бил.

— Нали нямале по-голям от вас брат? Или дядо, който често ви е посещавал? Може би вуйчо, с когото често сте била сама?

— Не.

— Тогава навсякновено е бил баща ви.

Хедър направи усилие гласът ѝ да звучи твърдо.

— Не е възможно да е направил нещо такова.

Гурджеф тъжно се усмихна.

— Така мислят всички в началото. Но вие страдате от това, което наричаме посттравматичен стрес. Същото е като при онези ветерани от войната в Залива и Колумбия, само че вместо да съживявате спомените си, вие ги потискате.

Гурджеф докосна ръката на Хедър.

— Вижте, няма нищо, за което да се срамувате — трябва да помните това. Вие нищо не сте направила. Вината не е ваша.

Хедър мълчеше.

Гурджеф снижи гласа си:

— То става много по-често, отколкото си мислите. Случи се и с мен.

— Наистина ли?

Психоаналитичката кимна с глава.

— От около шестгодишна възраст, докато станах на четиринаесет. Не всяка нощ, но често.

— Това е... това е ужасно. Много съжалявам за вас.

Гурджеф вдигна лявата си ръка.

— Не съжалявайте за мен или за себе си. Ние трябва да извлечем от това сила.

— Вие какво направихте?

— Лошо е, че баща ви е мъртъв; вие не можете да се изправите срещу него. А това е най-доброто, да знаете: да застанете лице в лице с вашия прелъстител. Дава изключителна сила. Не е за всеки, разбира се. Някои жени се страхуват да го направят, боейки се да не бъдат лишени от наследство или отхвърлени от останалите членове на семейството. Когато се получи обаче, е страховитно.

— О? — каза Хедър. — Имали ли сте други пациенти, преживели същото?

— Много.

Хедър не беше сигурна колко настоятелна да бъде.

— А някой напоследък?

— Е, аз всъщност не мога да говоря за другите пациенти...

— Разбира се, че не. Разбира се. Искам да кажа, най-общо. Какво става най-често?

— Ами, един от моите пациенти наистина се изправи срещу прелъстителя си, това дори беше миналата седмица.

Хедър чувстваше, че сърцето ѝ ще се пръсне. Тя се опита да бъде много внимателна.

— Това помогна ли му?

— Всъщност на нея. Да.

— По какъв начин? Имам предвид как можете да кажете, че е довело до никаква промяна?

— Ами, тази жена — предполагам няма да навреди, ако кажа, че имаше проблеми с храненето. Това е обичайно за такива случаи; другият обичаен симптом е лошият сън, както при вас. Както и да е, тя страдаше от булиния, но оттогава не ѝ се е налагало да повръща. Виждате ли, това, от което действително е искала да се прочисти, това, което е желаела да изхвърли от себе си, сега е навън.

— Но аз не мисля, че съм била прелъстена. Беше ли тя като мен — несигурна?

— Отначало, да. Едва по-късно всичко излезе наяве. За вас също ще се изясни. Ние ще открием истината и заедно ще се изправим пред нея.

— Не зная. Не мисля, че това се е случило. И... и... искам да кажа... Кръвосмешение — сексуален тормоз. Това е за жълтата преса, не е ли така? Имам предвид, това си е просто вестникарско клише.

— Вие сте на толкова погрешно мнение, смайващо е — каза остро Гурджиев. — И не само вие, а обществото като цяло. Знаете ли, че през осемдесетте години на двадесети век, когато реално започнахме да говорим за сексуалния тормоз и кръвосмешението, темата доби доста голяма известност. И за хора като мен — хора, които бяха преживели такова нещо — това беше глътка въздух. Ние вече не бяхме мръсна малка тайна; за ужасните неща, които ни бяха сторени, се говореше открито и накрая разбрахме, че вината не е у нас. Но то е неприятна истина и хора като вас — хора, които виждат своите съседи,

своите бащи, своите църкви в съвсем нова светлина — не се чувстват удобно с нея. На вас ви харесваше повече, когато това беше скрито, нещо, с което не трябваше да се справяте. Вие искате да го закопаете в земята, да го направите маргинално, да го свалите от дневния ред, да не допуснете дискутирането му.

Хедър размишляваше за това. Кръвосмешение, педофилия, гавра с деца — всички те бяха неща, за които можеше естествено да стане дума в часовете ѝ. Но колко често ги споменаваше? Бегло споменаване тук, кратка недомълвка там — и после бързо преминаване, докато не е станало неприятно, към кампанията на Маслоу за себеактуализация, към случайте на Адлер на съсредоточаване в себе си и на съсредоточаване извън собствената личност, към обуславянето на Скинър.

— Може би — каза тя.

— Има вероятност да сте права — каза Гурджиев, очевидно склонна да отстъпи малко, щом и Хедър имаше желание за същото. — Може и нищо да не се е случило в миналото ви, ала защо да не разберем със сигурност?

— Но аз не си спомням никакво кръвосмешение.

— Навярно таите някакъв гняв срещу баща си?

На Хедър отново ѝ мина мисълта за вкъщи.

— Разбира се. Но не е възможно той да ми е направил нещо.

— Естествено е да не си спомняте — каза Гурджиев. — Почти никой не си спомня. Но то е там, скрито под повърхността. Потиснато.

Тя направи пауза.

— Знаете ли, моите собствени спомени не бяха потиснати — поради някаква причина не бяха. Но тези на сестра ми Дафне, тя е две години по-малка от мен, бяха. Десетки пъти съм се опитвала да говоря с нея за това и тя винаги ми отговаряше, че не съм добре — и тогава, един ден, съвсем неочеквано, когато бяхме около двадесетгодишни, тя ми телефонира. Беше си спомнила — най-после онова, което бе потискала петнадесет години, беше изплувало в съзнанието ѝ. Тогава двете заедно се изправихме лице в лице с баща си.

Нова пауза.

— Както казах, лошо е, че не можете да го кажете на баща си. Но ще трябва да се справите с това, да го разкриете пред другите. Единият начин е надгробното слово.

— Надгробно слово?

— Ще напишете това, което бихте казали на баща си, ако се бяхте изправили срещу него, докато все още е бил жив. След това ще го прочетете на гроба му.

Гурджеф вдигна ръка, като че ли съзнаваше колко ужасяващо е това.

— Не се тревожете — ще го направим през деня. Това е чудесен начин за освобождаване на съзнанието.

— Не съм сигурна — каза Хедър. — За нищо от това не съм сигурна.

— Разбира се, че не сте. Това е съвсем нормално. Но повярвайте ми, видяла съм много случаи като вашия. Повечето жени са били подложени на сексуален тормоз, да знаете.

Хедър беше виждала научни трудове, говорещи за „много“, но за да се постигне заключението „повечето“, трябваше да се включи всичко, дори случаите, когато е трявало да целунеш неприятен роднина по бузата или свадите в училищния двор с момчета от класа.

Гурджеф погледна над Хедър. Тя проследи погледа ѝ. Видя, че на стената зад нея има монтиран голям часовник.

— Вижте — каза Гурджеф — вече почти нямаме време. Но направихме наистина добър старт. Мисля, че заедно можем да сглобим нещата, Хедър, ако имате желание да работите с мен.

7.

Хедър се обади на Кайл и го помоли да намине към нея вкъщи.

Той пристигна около осем вечерта, след като и двамата бяха вечеряли поотделно. Седна на дивана, а Хедър се настани в креслото срещу него. Тя поглътва дълбоко въздух, като се чудеше от къде да започне, но после изрече направо:

— Мисля, че това може да е случай на синдрома на фалшивата памет.

— Аха! — каза Кайл с всезнаещ глас. — Прословутият СФП.

Хедър твърде добре познаваше съпруга си.

— Нямаш и най-малка представа за какво говоря, нали?

— Добре де, така е.

— Знаеш ли какво представлява потиснатата памет — на теория, искам да кажа?

— О, потисната памет. Сигурно, сигурно, чувал съм нещо за това. Имаше някакви съдебни процеси, нали?

Хедър кимна.

— Първият беше преди години, в... о, как беше? Хиляда деветстотин осемдесет и девета или там някъде. Една жена на име... чакай да помисля. Веднъж преподавах за това, ще се сетя. Жена на име Ейлийн Франклин, която е на двадесет и осем или двадесет и девет, претендира, че внезапно си е спомнила как е видяла изнасилването и убийството на най-добрата си приятелка, случило се преди двадесет години. Изнасилването и убийството било доказан факт; тялото било намерено скоро след извършване на престъплението. Но шокиращото не било само, че Ейлийн внезапно си е спомнила, че е видяла извършването на престъплението, а тя също така си спомнила и кой го е извършил: нейният собствен баща.

Кайл сви вежди.

— Какво става с бащата?

Хедър го погледна.

— Той е бил признат за виновен. По-късно обаче е оправдан — само че поради технически несъответствия.

— Имало ли е подкрепящи доказателства или първоначалната присъда е почивала единствено на свидетелствата на дъщерята?

Хедър леко присви рамене.

— Зависи от гледната точка. Ейлийн е изглеждала осведомена за неща около престъплението, които не са били широко известни. Това е било взето като доказателство за вината на нейния баща. Но при разследването се разкрива, че повечето от казаните от нея детайли са били всъщност публикувани в пресата след убийството на малкото момиче. Разбира се, че Ейлийн не е чела вестници, когато е била на осем или девет години, но тя е могла да ги прочете по-късно в някоя библиотека.

Хедър прехапа долната си устна, спомняйки си нещо.

— Но знаеш ли, сега като мисля за това, някои от подробностите, дадени от нея, са били във вестниците, ала са били неверни.

— Какво? — объркано попита Кайл.

— Тя си спомнила или е претендирала, че си спомня неща, които се оказали неверни. Например малкото момиче, което било убито, носело два пръстена, сребърен и златен. Само златният е бил с камък, но един от вестниците съобщава, че камъкът е бил на сребърния пръстен — и точно това е, което Ейлийн казва, когато съобщава на полицията за престъплението.

Хедър вдигна ръка.

— Разбира се, това е тривиален детайл и всеки, който си спомня нещо от толкова отдавна, има вероятност да смеси някои факти.

— Но ти не каза просто потисната памет. Спомена фалшива памет.

— Е, проблемът е, че е или едното, или другото. Всъщност това е кокалът на раздора в психологията вече от десетилетия — въпросът, дали споменът за нещо травмиращо може да бъде потиснат. Самото потискане е старо схващане. То е основата на психоанализата, все пак: изтласквате потисканата мисъл на светло и неврозите ви, независимо какви са те, ще трябвало да изчезнат. Но милиони хора, които са преживели нещо травмиращо, казват, че нещата са точно обратни: те никога не забравят случилото се. Всички те говорят неща от рода на:

„Нито ден не минава, без да мисля за взривената ми кола“ или „Имам постоянни кошмари за Колумбия“.

Хедър наведе очи.

— Със сигурност аз не съм забравила и никога няма да забравя гледката на Мери, лежаща мъртва във ваната.

Кайл бавно кимна. Гласът му беше тих:

— Аз също.

Хедър поспря, за да се съвземе.

— Но тези неща — войната, взривената кола, дори смъртта на дете — те са достатъчно чести нещастия. Те не са немислими. На този свят няма родител, който да не трепери да не стане нещо с детето му. Но ако се случи нещо, което е толкова неочеквано, толкова шокиращо, че съзнанието просто не може да се справи с него? Като едно момиче да види как баща му изнасилва и убива най-добрата му приятелка? Как реагира съзнанието тогава? Може би то наистина го отхвърля; има със сигурност няколко психиатри и безкрайна поредица от предполагаеми жертви на кръвосмешение, които вярват в това. Но...

Кайл повдигна вежди:

— Но какво?

— Но има много психолози, които вярват, че това просто не може да се случи — че няма механизъм за потискане на паметта и когато внезапно се появят травмиращи спомени години или десетилетия след предполагемото събитие, те вероятно са фалшиви. Вече от четвърт век и повече за това се спори в психологията, без да може да се стигне до категоричен отговор.

Кайл пое дълбоко въздух, после бавно издиша.

— И какво излиза в крайна сметка? Човек или може да отхвърля спомените за травмиращи събития, които действително са се случили или да има ярки спомени за неща, които никога не са ставали?

Хедър кимна с глава.

— Зная, нито едно от двете не е привлекателна идея. Няма значение кое от тях приемаш и разбира се, има вероятност и двете да стават по различно време. Но всичко това показва, че нашата памет, нашите усещания са много по-несигурни, отколкото ни се ще да вярваме.

— Добре, аз знам със сигурност, че спомените на Беки са лъжливи. Това, което не разбирам обаче, е откъде може да са дошли?

— Най-разпространената теория е, че са втълпени.

— Втълпени? — каза го, все едно никога преди не беше чувал думата.

Хедър кимна.

— Чрез психотерапия. Лично съм наблюдавала демонстриране на основните принципи с деца. Караж едно дете да те посещава всеки ден в течение на една седмица. Първия ден го питаш как е минало в болницата, след като си е порязало пръста. То отговаря: „Никога не съм бил в болница“. И това е истина, то не е ходило в болница. Утре обаче отново го питаш, следващия ден — пак, по-следващия — също. И в края на седмицата детето е убедено, че то наистина е ходило в болницата. То е в състояние да разкаже подробна, смислена история за пребиваването си там — и то действително ще вярва, че това се е случило.

— Нещо като Биф Лоумън.

— Кой?

— От „Смъртта на един моряк“. Биф не е малко дете, но както казва на баща си: „Ти толкова ми напомпа самочувствието, че никога не можех да понасям някой да ми дава наредждания.“ Под въздействието на баща си той наистина стига да убеждението, че би могъл да има много по-добра работа в някоя компания, отколкото незначителната служба, която в действителност е заемал.

— Да, това би могло да се случи. Спомените могат да бъдат втълпени дори само чрез внушение и постоянно повтаряне. И ако един терапевт подсили това с хипноза, наистина могат да се създават непоклатими фалшиви спомени.

— Но защо, за бога, един терапевт ще прави нещо подобно?

Хедър отговори мрачно:

— Ще цитирам един стар анекдот, който се шири из психологическия факултет, че има много пътища към душевното здраве, но никой не е толкова доходен, колкото психоанализата на Фройд.

Кайл смръщи чело. Мълча няколко секунди, очевидно чудейки се дали да зададе следващия си въпрос. Най-после обаче попита:

— Не се опитвам да търся никаква логика тук, но в думите ти прозира подкрепа за моята невинност. Защо мислиш, че спомените на Беки може да са фалшиви?

— Защото нейният психотерапевт предположи, че вероятно аз също съм била изнасилена от баща си.

— О! — промълви Кайл. И после отново — О!

8.

Кайл си беше тръгнал. Хедър седеше в тъмнината на дневната и мислеше. Беше крайно време да си ляга — утре имаше среща в девет сутринта.

Дявол да го вземе, може би безсънието на Кайл беше заразително. Беше уморена до смърт, но твърде нервна, за да заспи.

Бе наговорила на Кайл безброй неща — думи, изречени без да се замисли. И сега се опитваше да реши дали наистина вярва в тях.

Но тези неща — войната, взривената кола, дори смъртта на дете — те са достатъчно чести нещастия. Те не са немислими. Наистина на този свят няма родител, който да не трепери да не стане нещо с детето му.

Но не беше мислимо „нещото“, което се бе случило с Мери. Не, Мери беше поsegнала върху своя собствен живот, прерязвайки вените си. Хедър никога не го беше очаквала, дори никога не се бе опасявала от това. То беше толкова шокиращо за нея, колкото... колкото... може би колкото това, което се предполагаше, че е видяла Ейлийн Франклин — изнасилването и убийството на нейната приятелка от собствения ѝ баща.

Но Хедър не беше отхвърлила спомените за това, което се бе случило с Мери.

Зашщото...

Зашщото може би самоубийството не беше немислимо за нея.

Не че Хедър някога изобщо беше мислила да поsegне върху живота си, разбира се — не и насериозно, във всеки случай.

Не, не, не беше това. Но самоубийството беше докоснало веднъж живота ѝ в миналото.

Тя не мислеше често за това.

Всъщност не се беше сещала с години.

Бяха ли потиснати спомените ѝ? Преживеният наскоро стрес ли ги беше изкарал наяве?

Не. Със сигурност не. Определено тя можеше да си го спомни, когато и да е и просто не беше пожелала да го направи.

Беше се случило толкова отдавна. Тогава тя бе съвсем млада. Млада и глупава.

Беше на осемнадесет, току-що завършила училище и за първи път напускаше малкия град Въджревил, Алберта, за да прекоси половин континент до гигантския, космополитен Торонто. Тя опита толкова много нови неща тази дива първа година. Записа подготвителен курс по астрономия — винаги беше обичала звездите, кристални точки по ясното небе над прерията.

Хедър се бе влюбила до уши в преподаващия им асистент, Джош Хъникер. Джош беше шест години по-възрастен, аспирант, с деликатни като на хирург ръце, топли светлосини очи и с най-джентълментското, най-любезното държане, което изобщо беше срещала.

Разбира се, това не беше любов — не и истинска. Но все пак имаше нещо. Тя толкова искаше да бъде обичана, да бъде с мъж, да експериментира, да преживява.

Джош беше изглеждал... е, не безразличен, но може би раздвоен от очевидното внимание от страна на Хедър. Срещнаха се в началото на академичната година през септември, около канадския Ден на благодарността. Пет седмици по-късно, вече бяха любовници.

И това беше всичко, на което се беше надявала. Джош беше чувствителен и нежен, и грижовен, а после разговаряха с часове — за човечеството, за екологията, за китовете, за дъждовните гори и за бъдещето.

Те се срещаха почти през цялата академична година. Макар и без поемане на ангажименти — нито Джош ги искаше, нито Хедър. Тя се стремеше да разширява преживяванията си, а не да се обвързва.

През февруари Джош трябваше да замине. Националният изследователски съвет на Канада разработваше четиридесет и шест метров радиотелескоп на езерото Трейвърс в „Алгонкуин парк“, обширна област на неприступни гори в северен Онтарио. Джош беше изпратен там за една седмица, за да помогне при настройването на апаратурата.

И той замина. Другият астроном обаче, който беше с него, се разболя: апендикс. Въздушна линейка го беше взела и закарала в болница в Хънтсвил.

Джош беше останал и тогава силни снежни бури не позволиха никой друг да се присъедини към него. Прекара почти цяла седмица сам с гигантския телескоп, затрупан в снега.

Това не би трябвало да е проблем — там имаше храна и вода за двама за целия планиран престой. Но когато най-накрая пътищата бяха разчистени и вече можеше да се стигне до обсерваторията, Джош беше намерен мъртъв.

Беше се самоубил.

Хедър не бе имала специален статут; полицията никога не я потърси директно. Тя научи за това от статия в „Торонто стар“.

Пишеха, че се е самоубил заради пререкания с любовника си.

Хедър знаеше, че Джош има съквартирант. Няколко пъти беше срещала Бари — студент по философия с късо подстригана брада.

Но тя не бе съзнавала колко близки са Джош и Бари, както и че тя беше, е, ако не фактор, то със сигурност допълнително усложнение в техните затруднени отношения.

Не, тя не мислеше често за това.

Но без съмнение то беше повлияло върху нея. И навярно тя бе по-малко изненадана, отколкото повечето майки, когато се окажеше, че собствената им дъщеря има скрити демони и неразбулени тайни — когато дъщеря им поsegнеше на живота си.

И ако случилото се не е било страшен, немислим шок, тогава тя не е могла да потисне спомена за смъртта на Мери... независимо колко силно желаеше това.

На километри разстояние, Кайл лежеше в леглото в своя двустаен апартамент и също се опитваше да заспи.

Фалшиви спомени.

Или потиснати спомени.

Имаше ли нещо в живота му, което да е било толкова травмиращо, толкова болезнено, че да може да го изхвърли от паметта си?

Разбира се, че имаше.

Обвинението на Беки.

Самоубийството на Мери.

Двете най-лоши неща, които изобщо можеха да му се случат.

Да, ако беше възможно, той със сигурност би потиснал тези спомени.

Освен ако... освен ако, както каза Хедър, дори и те не бяха достатъчно немислими, за да задействат механизма.

Той претърсваше паметта си като се опитваше да си спомни други примери за неща, които може би беше потиснал в себе си. Съзнаваше невъзможността на задачата: да се опитваш да си припомниш неща, които не би си позволил да помниш.

И тогава изведенъж се сети — нещо от детството си. Нещо, за което никога не беше подозирал. Нещо, което му бе коствало неговата вяра в бога.

Кайл беше възпитан в традициите на Канадската обединена църква, едно лесно за възприемане протестантско вероизповедание. С годините обаче той се бе отдръпнал от него и днес бе виждан в църквата, само когато венчавка или погребение го изискваше. О, в моменти на тихо съзерцание той си мислеше, че е възможно да има нещо като Създател, но след онзи ден, когато беше на петнадесет години, той никога вече не бе в състояние да вярва в милостивия бог, за който църквата проповядаше.

Родителите на Кайл бяха излезли тази вечер и той бе решил да стои, до колкото се може по-късно.

Не му се отдаваше да си играе с дистанционното, когато баща му си бе вкъщи, но сега бясно сменяше каналите, надявайки се на нещо възбуджащо по късните телевизионни програми. Все пак, когато стигна до документалните научно-популярни филми, той спря. Човек никога не знаеше кога някоя гола до кръста африканка нямаше да изникне на екрана.

Видя как една лъвица дебне стадо зебри край някакъв водоем. Светлоафявата окраска на лъвицата беше почти невидима сред високата жълта трева. Имаше стотици зебри, но тя се интересуваше само от животните на брега. Разказвачът говореше с тих глас като коментатора от бащините му предавания за голф, като че ли думите, изречени дълго след удрянето на топката, можеха по някакъв начин да нарушаат развитието на сцената.

— Лъвицата търси изоставащо животно — каза той. — Тя иска да хване някой слаб член на стадото.

Кайл се надигна; това беше много по-реалистично, отколкото старите, лошокачествени епизоди „Царството на дивите животни“, които беше гледал преди.

Лъвицата продължаваше да дебне. Фоновите звуци се състояха от тропането на копита по сухата земя, шумоленето на тревата, обажданията на птици и бръмченето на насекоми. Сенките бяха къси, обгърнали краката на животните като срамежливо дете, криещо се зад полата на майка си.

Изведнъж лъвицата се хвърли напред, с протегнати лапи, с уста — широко отворена. Тя скочи върху една зебра и дълбоко заби зъбите си в хълбока ѝ. Другите зебри се втурнаха да бягат в галоп, като вдигаха облаци прах след себе си, тропотът на копитата им бе като тътен. Птици излетяха със силен крясък.

Между черните и бели ивици на нападнатото животно сега се стичаха и червени. То падна на колене, смъкнато от тежестта на лъвицата. Кръвта се смеси с напуканата почва, образувайки кафяво оцветена кал. Лъвицата беше гладна или поне жадна и заби отново зъбите си дълбоко в плътта на зебрата, измъквайки навън влажна купчина от мускули и свързваща тъкан. През цялото това време главата на зебрата продължаваше да се движи и клепачите ѝ бързо се отваряха и затваряха.

Горкото същество беше живо, мислеше Кайл. Цялото в кръв, полуизядено и все още живо.

Зебрата. Животно от рода Equus, както бяха учили в часовете по зоология. Също като коня.

Кайл се бе опитвал да язи по време на летния лагер. Знаеше колко интелигентни животни са конете, колко са чувствителни. Зебрата не можеше да бъде много по-различна. Животното сигурно беше в агония, в паника, в ужас.

И мисълта се стовари върху него. На петнадесет години, той се почувства смазан.

Това се отнасяше не само за тази зебра, разбира се. Животът беше такъв за почти всички зебри, за газелите Томсън, за жирафите...

И не се отнасяше само за Африка.

Важеше за почти всички тревопасни животни, където и да е по света.

Жivotните не умираха от старост. Те не издъхваха спокойно след един дълъг и приятен живот. Те не преминаваха в отвъдното без чужда помощ.

Не.

Те бяха разкъсвани, често парче по парче, жестоко кървящи, обикновено все още в съзнание, все още способни да разбират и да усещат.

Смъртта беше ужасен, безмилостен акт, почти без изключение.

Дядото на Кайл бе починал преди година. Самият той никога не се беше замислял, че ще остане, но изведнъж си спомни всички онези неща, които неговите родители бяха споменавали по време на боледуването на дядо му.

Порок на сърцето.

Остеопороза.

Рак на простатата.

Катаракт.

Склероза.

През цялата история на човечеството повечето хора също са умирали в жестоки мъки. Хората обикновено не са живеели достатъчно дълго, за да усетят старостта.

Зебрата биваше разкъсана от лъва.

Мишката — поглъщана цяла от змията.

Всички те, навярно съзнаващи какво се случва с тях.

Всички те, умиращи в страшни мъки.

Няма милостива смърт.

Кайл беше оставил дистанционното — интересът му да зърне нечии голи гърди се бе изпарил. Той си легна, но дълго не можа да заспи.

От тази нощ нататък, когато и да се опиташе да мисли за бога, установяваше, че вместо това вижда отново как кръвта на зебрата оцветява водата.

И до ден днешен, колкото и да се опитваше, той не можеше да потисне този спомен.

Хедър все още не беше в състояние да спи. Тя стана от дивана, отиде до гардероба в спалнята и изрови няколко стари фотоалбума;

през последните десетина години тя беше правила само безфилмови електронни фотографии, но всичките ѝ ранни спомени бяха съхранени като снимки.

Тя се върна и седна отново на дивана като подви крак. Взе един от албумите и го разтвори в ската си.

Снимките бяха отпреди около петнадесет години — началото на века. Старата къща в Мертън. Боже, колко ѝ липсваше това място.

Тя обърна страницата. Петият рожден ден на Беки — последният в къщата в Мертън. Балони, които се бяха прилепили към стената от статичното електричество. Жасмин и Бранди, приятелки на Беки — какви засукани имена за толкова малки момиченца! — които играят „забоди опашката на магарето“.

Разбира се, това беше тържеството, на което сестра ѝ, Дорийн, не се появи — Беки беше много разстроена, че леля ѝ не бе успяла да дойде. Хедър все още ѝ беше ядосана за това; тя се претрепваше от търчане покрай рожденияте дни на децата на Дорийн, като правеше торти, избираще подаръци и какво ли не още. Но Дорийн беше твърде заета и помоли за извинение, тъй като изникнала много добра оферта...

Хедър отново отгърна страницата и...

И там бе Дорийн. Все пак беше успяла да се появи.

Хедър свали фотографията и прочете бележката, която беше написала на гърба: „5-ти РД на Беки“. И за да няма никакво съмнение, там беше датата, отпечатана от фотофиниша, два дни след действителната дата на рождения ден.

Хедър изпитваше яд към Дорийн вече десетилетие и половина. Сестра ѝ сигурно първоначално беше казала, че няма да дойде, но се беше появила в последната минута. Хедър помнеше първата част, а за втората беше забравила.

Но ето фотографията: Дорийн седнала до Беки.

Снимките не лъжеха.

Хедър въздъхна.

Паметта беше нещо несъвършено, фотографиите ѝ напомниха някои неща, говореха също за детайли, които тя не знаеше или беше забравила.

И все пак колко ролки филм беше заснела? Може би двеста-триста — което означаваше, че разпръснати във фотоалбуми и кутии от

обувки се намираха няколко хиляди неподвижни кадри от нейния живот. Разбира се, имаше и няколко домашни видеозаписа и електронни моментални снимки, които бе запазила върху дискети.

А също дневници и чернови на стара кореспонденция.

И малки спомени и сувенири, които напомняха за отдавна отминали събития.

Но това беше всичко. Останалото не бе съхранено никъде другаде, освен в нейния неблагонадежден мозък.

Тя затвори албума. Думата „Спомени“ беше напечатана със златно фолио върху бежовата корица, но златното бе започнало да пада тук-там.

Прекара поглед през стаята и се вгледа в стълбите, които слизаха към първия етаж.

Там долу беше нейният компютър, а когато живееше тук, Кайл заемаше сутерена.

Бяха се опитали да обезопасят информацията. Всяка сутрин, когато отиваше на работа, тя носеше в чантата си многослойен диск със записи от оптичния драйвър на Кайл за предишната вечер; самият драйвър на практика почти не можеше да бъде повреден, но записването му на резервен носител беше единствената застраховка срещу изгубването му. Кайл от своя страна винаги взимаше в лабораторията многослойен диск със записите на Хедър.

Но какво толкова ценно имаше в домашните им компютри? Финансови записи, всеки от които можеше да бъде възстановен с малко усилие. Кореспонденция, повечето от която напълно ненужна. Студентски разработки, които можеха отново да се възстановят, ако се налагаше...

Но за най-важните събития в живота им нямаше нито записи, нито архиви.

Погледът ѝ се спря на стереошкафа. Върху него имаше поставени няколко фотографии в рамка — на нея, на Кайл, на Беки и да, на Мери.

Какво се бе случило в действителност?

Само ако имаше архив за нашите спомени — някакъв благонадежден запис на всяко нещо, което някога се е случило.

Неопровержимо доказателство.

Тя затвори очи.

Само ако имаше.

9.

На Кайл му предстоеше голяма демонстрация; тя бе жизнено важна за продължаването на откритията в неговия изследователски проект. Би трябвало да е притеснен — но не беше. Вместо това, както и през всичките тези дни, вниманието му бе погълнато от обвинението на Беки.

Освен с Хедър и Зак той не бе говорил с никого, с изключение на Чийтах. Единственият човек, на когото бе признал тайната си, въсъщност не беше човек; със същия успех би могъл да се разтовари и пред г-н Кафе.

Кайл имаше нужда да разговаря за това с истински човек. Той дълго и усилено мисли на кого може да се довери. Никой от факултета по компютърология не ставаше. През идващите месеци лабораторията му можеше да се превърне в единственото възможно място за него.

„Мълин хол“ беше съвсем близо до „Нюмън сентър“, където се намираше римо-католическото капеланство на Торонтския университет. Кайл си помисли да поговори с капелана, но се отказа. Не че имаше нещо общо, но изповедалнята беше в бяло и черно. Точно като кожата на зебра.

И тогава му хрумна.

Най-подходящият човек.

Кайл не го познаваше добре, но бяха работили заедно в три или четири комитета, бяха обядвали заедно във финансовия клуб от време на време.

Кайл вдигна слушалката на телефона:

— Вътрешна директория: Бентли, Стоун.

Прозвуча сигнал, после се обади отзивчив глас:

— Ало?

— Стоун? Обажда се Кайл Грейвс.

— Кой? О, Кайл, да. Здравей.

— Стоун, чудех се дали си свободен да пийнем по едно питие довечера.

— Ами, добре. Факултетският клуб?

— Не, не. Някъде извън корпуса.

— Какво ще кажеш за „Водната дупка“ на улица „Колидж“? — предложи Стоун. — Знаеш ли го?

— Минавал съм оттам.

— Ти ще дойдеш от „Мълин“, нали?

— Да.

— Отбий се в офиса ми в пет. „Пърсюд хол“, стая две-двадесет-две — също като старото телевизионно шоу. На път ти е.

— Ще дойда.

Кайл затвори като се чудеше какво точно ще каже на Стоун.

Хедър влезе в офиса си в университета на Торонто. Той не беше голям, но поне университетите все още не бяха въвели кабинки за академиците си. Тя делеше офиса с Омар Амир — друг асоцииран професор — но той прекарваше целия юли и август в селото на своето семейство в Кавартас. Така че поне през лятото тя можеше напълно да се уедини и съсредоточи върху работата си. По-новите офиси бяха изградени от панели матирано стъкло, с леки врати, но стаята на Хедър и Омар беше старомодно светилище с массивна дървена врата, която скърцаше на пантите си, и прозорец, който гледаше на изток, към бетонирания вътрешен двор между „Сид Смит“ и улица „Сейнт Джордж“. Имаше също пердета — някога наситено червени, а сега бледокафяви. Сутрин трябваше да ги дърпа, за да се скрие от лъчите на изгряващото слънце.

Черашното извънземно радиопослание все още беше на монитора ѝ. Тъй като интервалът между посланията беше тридесет часа и петдесет и една минути, всяко следващо идваше с около осем часа по-късно от предходния ден. Последното беше получено в 4,54 часа сутринта, източно време, сряда; днешното се очакваше да започне в 11,45 на обяд. Посланията бяха приемани от радиотелескопите на различни националности, в зависимост от това, коя част на земята беше обърната към Алфа Кентавър в необходимия час, но всички те излизаха на екран при получаването им в Световната компютърна мрежа. Един допълнителен приемник в орбита винаги беше насочен към Алфа Кентавър.

Хедър се надяваше, че един ден ще погледне последното съобщение и то ще й стане ясно. Нямаше предвид простотата на първите единадесет послания: преки изображения на питагоровата теорема, химически формули и планетарни системи. Макар че, трябваше да признае, и те поставяха някаква загадка: химическите съединения, определени по формулите, бяха синтезирани на Земята, но още никой не бе определил за какво биха могли да се използват.

Хедър си направи кана с кафе и седна да разгледа отново вчерашното послание.

Както винаги то беше представено като две перпендикулярни мрежи. Всяко послание беше изпращано под формата на поредица от около сто хиляди двоични числа в продължение на два или три часа. Общият брой на числата във всяко послание винаги беше произведение на две неделими числа, което означаваше, че цифрите могат да се подредят по два възможни начина. Според Центъра за извънземни сигнали в Карачи, Пакистан това послание беше дълго 108 197 байта. Това число бе произведение на неделимите числа 257 и 421, което означаваше, че цифрите можеха да се подредят или като 257 реда и 421 колони, или като 421 реда и 257 колони. Понякога единият образ изглеждаше интуитивно по-правилен от другия — при него се появяваха квадратчета или кръгчета, докато при алтернативното декодиране резултатът бе просто мешаница. Но след като все още никой не бе разтълкувал посланията, не можеше да се определи кое е правилното тълкуване.

Когато посланията започнаха да пристигат за първи път през 2007 година, милиони хора задълбочено изучаваха всяко едно от тях. Но с годините интересът бе намалял. Въпреки че имаше достъпен за всички драйвър, който записваше всяко едно послание от извънземните и увеличаваше различни части от него по избор, Хедър знаеше, че понастоящем има не повече от триста изследователи, които активно анализираха всяко ново послание.

По-правилно изглеждащата версия на днешното послание показваше три правоъгълника и два кръга сред това, което иначе приличаше на море от произволно разхвърляни черни и бели квадратчета; черните представляваха нули, а белите — единиците. Хедър чувстваше, че ѝ убягва нещо просто. Някъде сред сто milion

байта информация, получена от Алфа Кентавър, трябваше да има ключ, чрез който всички останали послания да бъдат разбрани.

Имаше разминаващи се гледища: един изследовател от Португалия дълго поддържаше мнението, че ключът ще дойде като финално послание, а не като едно от първите; по този начин извънземните ще отселят всяка една раса, на която й липсва търпението, необходимо за междузвездните комуникации. Други твърдяха, че извънземните податели са просто твърде извънземни — че ние не сме способни да общуваме с тях. Трети лагер спореше, че човечеството просто не е достатъчно умно или напреднало, за да проумее това, което е казано. Чуждите жители може би наистина все още изпращаха информация, която считаха за основна, но материалът вече бе извън възможностите на колективния мозък на човечеството.

Хедър беше последовател на Юнг в психологията. Тя вярваше, че всички хора имат общ речник от символи и архетипове, които формират основата на мисленето. Кентавърийците явно имаха различен набор от основни метафори и символи и ако тя съумееше да разбере какви са те, щеше да разгадае кода.

Хедър отпи от кафето си. Посланието беше също толкова неразбираемо, колкото и предишните. Може би това беше една гигантска кръстословица, мислеше си тя. Мрежата от бели и черни квадратчета определено приличаше на кръстословица, макар че попълването на празните места беше човешко схващане, навярно — ако за миг можеше да приеме Фройд — свързано с нашата сексуална биология. Все пак, тя не за първи път се чудеше, дали посланията целенасочено не са пълни — само ин, без янг — и извънземните чакаха човечеството да осигури липсващата част, за да го завърши.

Досега човечеството не беше отговорило; друго разпространено тълкуване бе, че розетския камък^[1] се задържаше, докато Земята не изпрати отговор.

Едно старо схващане в ПТИР (Проекта за търсене на извънземен разум) твърдеше, че вероятно сигналите ще се изпращат в честотен интервал, наречен „водната дупка“ — между емисионната честота за водорода, 1420 мегахерца, и за хидроксила, 1667 мегахерца. Водородът (H) и хидроксилът (OH) са компоненти на водата (H_2O), а атмосферата на Земята е най-пропусклива за радиовълни в този честотен обхват, докато в междузвездното пространство до голяма степен няма

смущения. След като целият живот, както знаем ние, е започнал във водата, тази област от спектъра изглеждаше естествен сборен пункт за онези видове, които търсеха да осъществят междузвездна връзка.

Сигналите на кентаврийците обаче изобщо не бяха близо до водната дупка — друг пример за това, че нещо, което ние очаквахме да бъде общ възглед за реалността, не се оказа така.

Възможно ли беше, чудеше се Хедър, да има други водни дупки — друга обща почва, която да се споделя от което и да е същество, живеещо в нашата вселена, независимо от биологията му или природата на неговата планета?

Трябаше да се срещне с една своя приятелка, Джуди, за обяд във факултетския клуб в 12,15 часа. Щеше да изчака началото на днешното послание и тогава да тръгне.

Оставаха ѝ десет минути. Хедър не беше от тези, които не оползотворяваха времето си. Отвори електронния си бележник и се зачете.

След малко телефонът иззвъння. Хедър дочете параграфа и разсеяно вдигна слушалката.

— Ало?

— Хедър? Забрави ли?

Хедър погледна часовника си.

— О, господи! Съжалявам, Джуди! — Тя хвърли поглед към компютъра. — Чаках днешното послание — щях да тръгна веднага след сигнала за започване на приемането.

Тя се премести пред компютъра и му зададе команда да отиде направо на страницата на Центъра за извънземни сигнали. Нищо.

— Джуди, няма да успея. Извънземното послание днес закъснява.

— Сигурна ли си, че си определила вярно времето?

— Напълно. Виж, трябва да видя какво става. Нека обядваме утре, какво ще кажеш?

— Добре, ще ти се обадя.

— Благодаря ти — Хедър затвори слушалката. В същия миг телефонът иззвъння отново. Тя вдигна. — Ало?

— Хедър, обажда се Салме ван Хорн.

— Салме! Откъде се обаждаш? В Канада ли си?

— Не, все още съм в Хелзинки. Опита ли да изведеш днешното послание?

— Да. Изглежда обаче нищо не идва.

— Това никога преди не се е случвало, нали? Кентавърийците не са пропускали нито един ден?

— Не. Дори не са закъснявали.

— Предполагаш ли, че проблемът е у нас? — попита Салме. — Чий ред е да получава посланието?

— Като първи е посочен Аресибо, нали така? Но има подсигуряващи... — о, чакай. Нещо излиза на Интернет страницата.

— И аз го виждам.

— Проклети холограми... а, ето: „Няма техническа повреда в приемника. Очевидно не е изпратено послание.“

— Това не може да е краят на трансмисиите — заяви Салме. — Трябва да има ключ.

— Може би са се уморили да ни чакат да им отговорим — каза Хедър. — Сигурно няма да изпратят нищо, докато не им отговорим.

— Или може би...

— Какво? — попита Хедър.

— Уравнението на Дрейк, последният член.

Хедър мълча известно време.

— О — тихо каза тя.

Уравнението на Дрейк определяше броя на радиопредаващите цивилизации в галактиката. То имаше седем члена:

$$R \cdot f_p \cdot n_e \cdot f_l \cdot f_i \cdot f_c \cdot L$$

Скоростта на образуване на звездата, умножено по частта на звезди с планети, умножено по броя на тези планети, които са подходящи за живот, умножено по частта на подходящите планети, на които действително възниква живот, умножено по частта на интелигентните форми на живот, умножено по частта на интелигентните форми на живот, които всъщност развиват радио, умножено по... L.

L: животът на такава една цивилизация.

Една цивилизация, която имаше радио, навсярно имаше и ядрени оръжия или други също толкова опасни неща.

Цивилизациите можеха да бъдат заличени за миг — със сигурност за по-кратко време от един тридесет и четири часов ден.

— Не може да са мъртви — обади се Салме.

— Или са мъртви, или нарочно прекратиха, или посланието е завършено.

На вратата се почука. Хедър закри с ръка слушалката.

— Влез.

Асистентът подаде глава.

— Извинете за беспокойството, професор Дейвис, но от Си Би Си са на телефона. Искат да разговарят с вас за това какво се е случило с извънземните.

[1] Розетски камък — базалтова плоча, открита до гр. Розета. С разчитането на текста върху нея от Шамполион започва десифрирането на египетските йероглифи. *Бел.ред.* ↑

10.

Лабораторията на Кайл беше пренаселена. Деканът се подпираше на едната стена, председателят на отдела се беше настанил върху полицата, стърчаща от долната част на конзолата на Чийтах, един адвокат от патентната служба към университета седеше на стола, на който обикновено сядаше Кайл, а петимата аспиранти, които работеха в екипа на Кайл по квантовите компютри, също се мотаеха наоколо.

— Добре — обърна се Кайл към групата. — Методът, който ще демонстрираме днес, е според нас дълго търсеният пробив: квантов компютър, който теоретично може да работи с неограничен брой байтове, без да се влоши качеството на резултатите. За целите на днешната ни демонстрация ще се опитаме да намерим делителите на едно случайно генерирано тристицифreno число. За да извърши това, на ведомствения ECB-5000 ще му бъдат нужни сто години непрекъснати изчисления. Ако сме прави — ако системата задейства — ще имаме отговор за около тридесет секунди, след като дам начало на експеримента.

Кайл прекоси стаята.

— Нашият прототипен квантов компютър, който наричаме Демокрит, няма просто тридесет регистра, а хиляда, всеки един от които се състои от единичен атом. Резултатите ще бъдат под форма на серия интерферентни модели, които един друг компютър — онзи там — ще анализира и ще сведе до цифрова разпечатка. — Той огледа лицата в стаята. — Всичко наред ли е? Да започваме.

Кайл отиде до обикновената черна кутия, помещаваща компютъра Демокрит. За да изглежда по-драматично, бяха направили включващия бутон като голям нож, достоен за лабораторията на Франкенщайн, в страничната стена на кутията. Кайл го натисна надолу, острието му докосна металните контактни пластинки. На екрана с ярко червени букви се появи LED и...

... и всички затаиха дъх. Кайл продължи да гледа към Демокрит, който, разбира се, работеше съвсем тихо. Някъде дълбоко в себе си Кайл все още усещаше липсата на прищракващите релета от старото време. Някои от присъстващите гледаха към дигиталния часовник, закачен до червения надпис ИЗХОД върху извитата стена.

Минаха десет секунди.

После още десет.

След това последните десет.

И тогава LED потъмня.

Кайл въздъхна.

— Готово — каза той, докато сърцето му лудо пулсираше.

С жест покани всички да го последват до далечния край на стаята. Там един друг компютър анализираше данните от Демокрит.

— Ще отнеме около пет минути да се дешифрира интерферентния модел — каза Кайл. Той си позволи усмивка. — Ако си мислите, че това е много по-дълго, отколкото получаването на модела, имате право, но в момента работим с конвенционален компютър.

— Колко изчисления са необходими, за да се намерят делителите на такова голямо число? — попита деканът. По гласа ѝ личеше, че е силно заинтригувана.

— Приблизително десет на степен петстотин — каза Кайл.

— И няма начин да се направи с по-малко стъпки? — попита тя.

— Това не е случай, в който Демокрит използва кратко решение?

Кайл поклати глава.

— Не, той наистина извършва десет на степен петстотин стъпки, за да намери делителите на число с такава големина.

— Но Демокрит не направи толкова много стъпки.

— Този Демокрит не — всъщност той изпълни само едно изчисление, като използваше, така да се каже, хилядата атоми като топчета в сметало. Но ако всичко е минало добре, 10^{500} други Демокрити в други вселени също са изпълнили по едно изчисление — използвайки, разбира се, хиляда пъти по 10^{500} атоми, което прави 10^{503} атоми. А това, приятели мои, е едно много важно число.

— Защо? — попита председателят на отдела.

— Е, конкретната стойност не е от значение. Това, което е важно, е как това число се отнася към броя на атомите в цялата наша вселена.

— Кайл се усмихна, очаквайки неизбежния въпрос.

— А колко на брой са атомите в нашата вселена? — попита деканът.

— Обадих се да попитам за това Холтс от лабораториите по физика „МакЛенън“ — каза Кайл. — Отговорът е десет на степен осемдесета, плюс-минус няколко степени.

Няколко ченета увиснаха.

— Разбираете ли? — каза Кайл. — За да намери делителите на числото в нашия опит, за този период от тридесет секунди Демокрит трябва да е имал достъп до много трилиони пъти повече атоми, отколкото съществуват в цялата наша вселена. Другите, по-ранни демонстрации с квантови компютри, никога не включваха достатъчно байтове, за да надвишат количеството на атоми, достъпни за тях в нашата вселена, и така оставяха място за съмнение дали действително имаха достъп до паралелни светове. Но ако този експеримент се получи, единственият отговор ще бъде, че нашият Демокрит е работил в tandem с компютрите от другите вселени.

Конвенционалният компютър, пред който стояха, издаде сигнал и един от неговите монитори се включи. Точно две числа се появиха на екрана, всяко от по десетина цифри.

— Това ли са първите два делителя? — попита адвокатът, определено нетърпелив да започне с нотариалното заверяване на нещата.

Сърцето на Кайл се сви.

— А, не. Не. — Той прегълтна; стомахът му бе на топка. — Искам да кажа, да, сигурно, те без съмнение са делители на нашето изходно число, но...

Един от аспирантите на Кайл го погледна и после каза думите, които в този момент Кайл не съумяваше да изрече:

— Екранът не трябваше да се включва, докато не са готови всички делители. Освен ако, по някакво чудо, изходното число няма само два делителя, иначе експериментът не се е получил.

Председателят на отдела се наведе над екрана и постави показалеца си на последната цифра от второто число, то беше четири.

— Това е четно число, значи трябва да има по-малки делители, които не са на екрана. — Той се изправи. — Какво стана?

Кайл клатеше глава.

— Тръгна... един вид. Нашият Демокрит наистина изпълни само едно изчисление, другите трябваше да дойдат от паралелна вселена.

— Не можеш да докажеш това — каза деканът. — Само две изчисления означават, че само две хиляди атоми са използвани в процеса.

— Зная — въздъхна дълбоко Кайл. — Съжалявам. Ще продължим да работим върху него.

Деканът се намръщи, навярно мислейки за всички пари, които вече бяха вложени и напусна стаята. Председателят на отдела положи за кратко ръка върху отпуснатото рамо на Кайл, преди и той да излезе, следван от адвоката.

Кайл погледна своите аспиранти и сви рамене. Нищо не вървеше тези дни...

След като студентите си тръгнаха, Кайл седна в стола си пред конзолата на Чийтах.

— Съжалявам — каза Чийтах.

— Да-а — отвърна Кайл, поклащајки глава. — Трябваше да се получи.

— Убеден съм, че ще откриеш какво е станало.

— Предполагам. — Той вдигна поглед към плаката на „Христос Хиперкубус“. — А може би никога няма да стане; вече повече от двадесет години изследователите се мъчат с това безуспешно. — Той сведе очи към пода. — Просто си губя времето с проекти, които никога няма да дадат резултат.

— Какъвто е моят случай — каза Чийтах без злоба.

Кайл не отговори.

— Аз имам вяра в теб — обади се Чийтах.

Кайл произведе някакъв звук в гърлото си, нещо като сподавен смях.

— Какво?

— Аз нямам. Може би в това е целият проблем. Може би всичко е заради липсата на вяра.

— Искаж да кажеш, че бог те наказва, защото си атеист?

Кайл наистина се засмя, но нерадостно.

— Не този тип вяра. Имам предвид вярата ми в квантовата физика. — Той спря за миг. — Когато бях аспирант нищо не ме въодушевяваше така, както квантовата механика — тя разширяваше границите на ума, беше безкрайно интересна. Но бях сигурен, че един ден всичко това ще има успех, нали разбираш — ще стане разбирамо. Един ден щях наистина да го проумея. Но така и не успях. О, аз разбираам уравненията в абстрактния смисъл, но не мога да го схвания. Може би в действителност не го вярвам.

— Не ми е много ясно — каза Чийтах.

Кайл разпери ръце, мъчейки се да намери начин да обясни по-ясно.

— Веднъж бях на едно тържество и гледам: влиза дебел мъж с плоско парче геод, привързано с лента към челото му. Изобщо не попитах нищо — когато влиза някой с нещо такова, не се пита. Но слабата жена, която го придружаваше, сигурно беше забелязала, че гледам към геода, защото се приближи и каза: „Това е Кори — той е надарен с трето око.“ И аз си мисля, господи, изведи ме оттук. Покъсно Кори идва при мен и казва: „Хей, човече, колко е часът?“ И аз си мисля за какво ти е трето око, ако дори не знаеш колко е часът, по дяволите?

Чийтах мълча известно време.

— И искаше да кажеш...?

— Исках да кажа, че може би наистина човек се нуждае от никакво специално прозрение, за да разбере — действително да разбере — квантовата механика. Айнщайн никога не е успял, знаеш; никога не се е чувствал уютно с нея, като я е наричал „призрачни действия на разстояние“. Но някои от тези момчета в квантовата механика, те наистина я схващат — или е така, или добре се преструват. Колкото се отнася до мене, аз винаги съм мислил, че ще бъда от тези, които ще я проумеят, и че на някакъв етап ще успея. Но не стана. Никога не можах да развия третото око.

— Може би трябва да си вземеш парче геод от Центъра по науки за земята.

Кайл промърмори:

— Може би. Предполагам, че някъде дълбоко, на никакво основно ниво, аз просто не познавам квантовата механика. Чувствам се малко като шарлатанин.

— Демокрит наистина се свърза поне с една алтернативна реалност. Това изглежда потвърждава интерпретацията за многото светове.

Кайл се вгледа в лещите на Чийтак.

— Точно така — каза той скромно. — Това е проблемът. Работата на този тип квантови компютри зависи от интерпретацията за многото светове, но в действителност колко правдоподобно е това? Не всяка възможна вселена съществува, а по-скоро онези, за които има поне малка вероятност, че са възникнали.

— Например? — попита Чийтак.

— Добре — каза Кайл, — досега не е съобщавано за хора, убити от паднал върху тях метеор, но това може да се случи. И така, има ли вселена, в която съм бил убит по този начин вчера? Такава, в която съм бил убит по този начин предишния ден? Трета, в която съм бил убит по този начин по-предишния ден? Четвърта, пета и шеста, в които убитият е моят брат, а не аз? Седма, осма и девета, в които и двамата сме били убити през тези дни от паднали метеори?

Чийтак не се поколеба:

— Не.

— Защо не?

— Защото метеорите нямат воля — във всяка вселена един и същ метеор се сблъсква със Земята.

— Добре — каза Кайл, — но да кажем, че днес един метеор пада в — не знам — да речем Антарктика. Така, аз никога не съм бил на Антарктика и не възнамерявам изобщо да ходя там, но има ли паралелна вселена, в която аз отивам там и в която се случва така, че съм убит от този метеор? И тогава, има ли седем билиона още по толкова вселени, отговарящи на всички живи хора, които може да са отишли в Антарктика вместо мен?

— Това наистина изглежда доста ужасна участ за паралелните вселени, нали? — каза Чийтак.

— Точно така. В кой случай със сигурност има някакъв филтрационен процес — нещо, което прави разграничение между вероятните вселени и правдоподобните, между онези, които ние просто можем да си представяме, и тези, които имат някакъв разумен шанс действително да съществуват. Това би могло да обясни защо получихме само два делителя в експеримента.

— Предполагам, че си прав, но... О!

— Какво? — попита Кайл.

— Разбирам какво имаш предвид.

Кайл беше изненадан; той самият не бе сигурен какво има предвид.

— И какво е то?

— Етиката на интерпретацията за многото светове.

Кайл се замисли.

— Знаеш ли, предполагам, че имаш право. Да кажем, че намеря портфейл, в който има незашитена кредитна карта с хиляда долара в нея. Да кажем, че в портфейла има също шофьорска книжка; аз разполагам с името и телефона на собственика.

Върху панела си Чийтак имаше два надписа LED, разположени перпендикулярно един спрямо друг. Той можеше да активира вертикалната колона или хоризонталния ред, за да симулира или утвърдително кимване, или отрицателно поклащане на глава. Той изпълни кимването си.

— Добре — продължи Кайл — според интерпретацията за многото светове всяко нещо, което е възможно да стане по два начина, наистина става по два начина. Има вселена, в която аз връщам парите на човека, който ги е загубил, но също има вселена, в която задържам парите за себе си. Сега, ако се налага да има две вселени, тогава защо, по дяволите, да не съм човекът, който ще задържи парите?

— Интригуваш въпрос. И ако не се поставя под съмнение твойт характер, такава дилема наистина изглежда в света на възможното. Но подозирам, че моралната ти загриженост стига по-надълбоко: подозирам, че мислиш за теб и Ребека. Дори ако в тази вселена ти не си я тормозел сексуално, чудиш се дали съществува някаква вероятна вселена, в която си го извършил.

Кайл рязко се отпусна в стола си. Чийтак беше прав. Един път и проклетата машина да е права.

Коварно нещо беше човешкият ум. Самото обвиняване в нещо беше достатъчно, за да го накара да работи, дори срещу себе си.

И имаше ли такава вселена? Вселена, в която той действително се е промъквал в стаята на собствената си дъщеря след полунощ и е правил тези ужасни неща с нея?

Не тук, разбира се. Не в тази вселена. Но в една друга — такава, в която навсякърно не се е реализирал професионално, в която контролът върху живота му се е изпълзнал, в която е пиял повече, отколкото трябва, в която той и Хедър все още са се борили с мизерията — или в която рано се е развел или е бил вдовец и собствената му сексуалност не е намирала нормален отдушник.

Възможно ли беше да съществува такава вселена? Възможно ли беше спомените на Беки, макар и фалшиви в тази, да са отражение на една друга реалност? Възможно ли е сега чрез някакво квантово разсейване тя да имаше достъп до спомените от един паралелен свят, също както квантовият компютър има достъп до информация от други линии на времето?

Ала не беше ли самото хрумване, че е прельстил дъщеря си, напълно нелепо, невъзможно, немислимо като метеор, паднал върху главата му някъде в Антарктика?

Кайл стана и направи нещо, което никога преди не бе правил. Изльга Чийтах:

— Не — каза той. — Не, изобщо не си прав за това.

Излезе от лабораторията, а светлините автоматично загаснаха след него.

Може би, мислеха някои, кентавърийците просто си бяха взели един ден отпуск там, в техния свят, или искаха да поставят нещо като точка на завършеното послание. Ако случаят беше такъв, новото послание щеше да дойде в 6,36 часа следобед на следващия ден, петък, 28-ми юли.

Хедър прекара повечето от тридесетте и един междинни часа в срещи с репортери; предишната нощ извънземните послания отново бяха излезли на първите страници на вестниците в цял свят. А сега Си Би Си щяха да изльчват на живо от офиса на Хедър.

Новинарският екип бе подсигурил голям цифров часовник, който беше закрепен върху монитора на Хедър. Бяха внесли три камери: едната бе насочена към Хедър, другата към часовника, а третата към екрана на монитора.

Часовникът бе включен. Вече оставаха две минути до определеното време за следващото послание.

— Професор Дейвис — каза чернокожата репортерка с приятен ямайски акцент, — какво мислите? Какво изпитвате, докато чакаме друго послание от звездите?

Хедър пет пъти се беше появявала пред телевизионните камери за тези тридесет и един часа, но все още не бе излязла с отговор, от който да се чувства щастлива.

— Всъщност не зная — каза тя, като се опитваше да следва инструкциите на репортерката да не гледа право към камерата. — Чувствам се, като че ли съм загубила приятел. Никога не знаех какво казва, но той беше там, всеки ден. Можех да разчитам на него. Можех да му вярвам. А сега това приключи.

Хедър се зачуди дали Кайл гледа предаването.

— Двадесет секунди — каза репортерката.

Хедър се обърна с лице към монитора.

— Петнадесет.

Тя вдигна лявата си ръка.

— Девет.

Не можеше да е свършило.

— Осем.

Не и след толкова време.

— Седем.

Не и след десет години.

— Шест.

Не и без отговор.

— Пет.

Не и без да е даден ключът.

— Четири.

Не и когато все още беше загадка.

— Три.

Сърцето ѝ биеше силно.

— Две.

Тя затвори очи и за свое учудване откри, че се моли наум.

— Едно.

Хедър отвори очи, съсредоточена върху екрана.

— Нула.

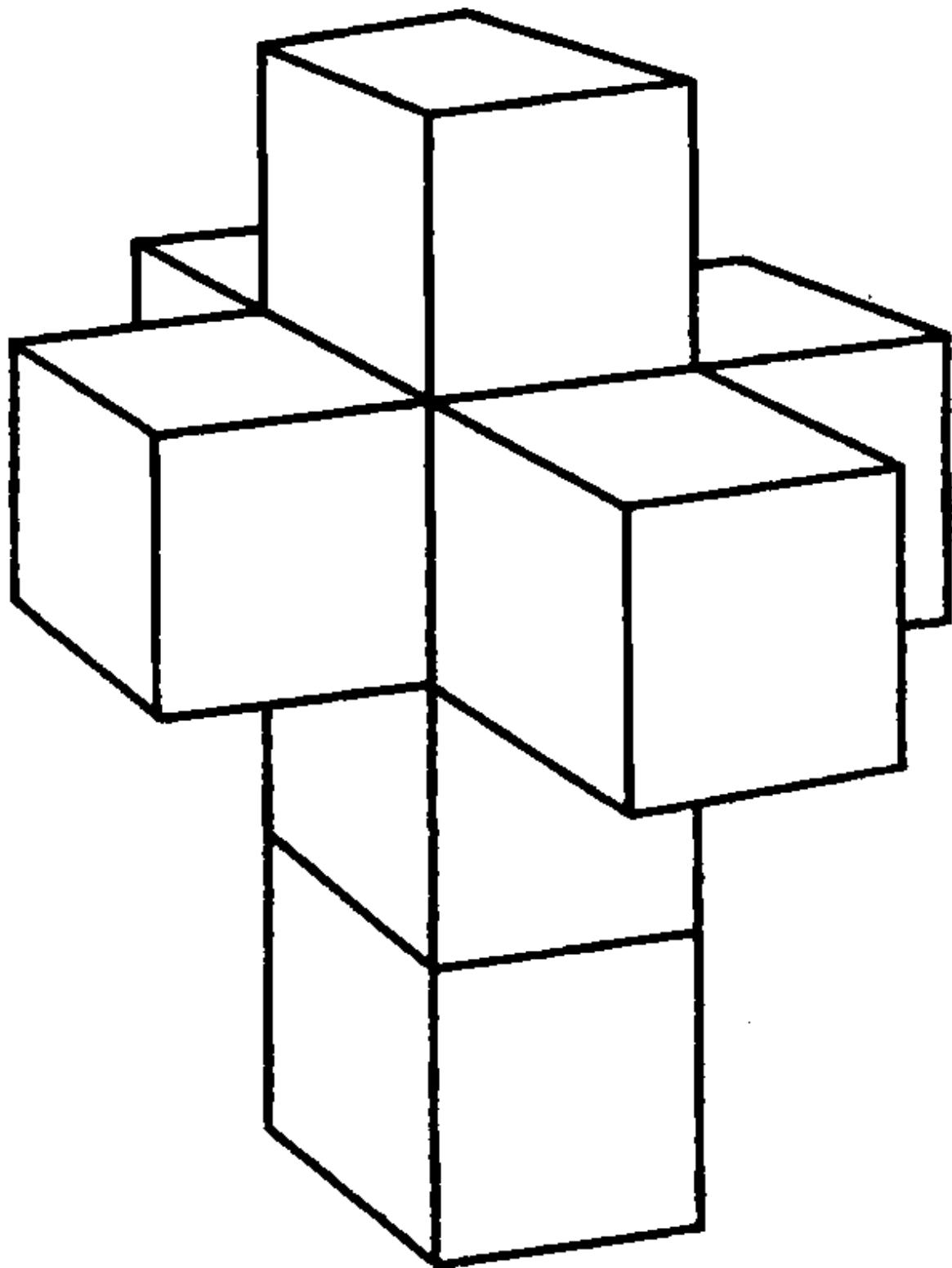
Нищо. Беше свършило.

11.

Хедър натисна звънеца пред лабораторията на Кайл. Никой не се показа. Тя постави палец върху сканиращата пластина, чудейки се за миг дали не я е изтрил от индекса. Но вратата се плъзна встрани и Хедър влезе в лабораторията.

- Ти ли си това, професор Дейвис?
- О, здравей, Чийтах.
- Отдавна не си минавала. Радвам се да те видя.
- Благодаря. Тук ли е Кайл?
- Наложи се да слезе до офиса на професор Монтгомъри; каза, че няма да се бави.
- Благодаря. Ще почакам, ако... Господи, какво е пък това?
- Кое?
- Плакатът. Тава е Дали, нали така? — Стилът не можеше да се сбърка, но това беше Дали, какъвто никога досега не бе виждала: картина на Иисус, прикован към най-необичайния кръст.
- Точно така — каза Чийтах. — Д-р Грейвс казва, че тази картина е излагана под няколко имена, но е най-известна като „Христос Хиперкубус“. Христос върху хиперкуба.
- Какво е хиперкуб?
- Което виждаш на картината — каза Чийтах. — Е, въщност това не е истински хиперкуб. По-скоро, такъв, който е разгънат. Един от мониторите върху ъгловатата конзола на Чийтах се освети. — Ето един разгънат хиперкуб.

На екрана се появи следното:

— Но що за дяволско нещо е това? — попита Хедър.

— Хиперкубът представлява четириизмерен куб. Понякога е наричан също тесеракт.

— Какво имаше предвид преди малко като каза, че е „разгънат“?
Лещите на Чийтах се завъртяха.

— Това въсъщност е интересен въпрос. Д-р Грейвс ми е говорил за хиперкубове. Той ги използва при първокурсниците; казва, че помага на

студентите да се научат да визуализират проблемите по един нов начин.

— Камерите на Чийтах се въртяха, докато той оглеждаше стаята. —

Виждаш ли онази кутия там върху полицата?

Хедър проследи линията на погледа му и кимна утвърдително.

— Вземи я.

Хедър сви леко рамене, но отиде и взе кутията.

— Сега, това е един куб — каза Чийтах. — Опитай с нокът да разтвориш кутията по шевовете. Виждаш ли как?

Хедър отново кимна и направи това, което искаше Чийтах — кутията започна да се разпада. Тя продължи да я разгъва, след което я сложи върху масата: шест квадрата, които образуваха кръст — четири в един ред, плюс два, долепени за страните на третия.

— Кръст — повдигна вежди Хедър.

Чийтах кимна посредством своето LED.

— Не е задължително, разбира се — има единадесет съвършено различни начина, по които може да се разгъне един куб, в които се включват T-формата и S-формата. Е, не става дума за нашия куб — той е изрязан и може да се разгъва само по този определен начин. Все пак, това е разгънат куб — плосък, двуизмерен план, който може да бъде сгънат чрез третото измерение, за да стане на куб. — Очите на Чийтах се завъртяха обратно към картина на Да利. — Кръстът на картина се състои от осем куба — четири, които образуват вертикалния стълб и още четири, изграждащи двете взаимно перпендикулярни рамена. Това е разгънат тесеракт: триизмерен план, който може да бъде сгънат посредством четвъртото измерение, за да стане хиперкуб.

— Как се сгъва? В каква посока?

— Чрез четвъртото измерение, което е перпендикулярно на другите три, също както височината, дълчината и широчината са перпендикуляри една на друга. Въсъщност има два начина да се сгъне един хиперкуб, както и това двуизмерно парче картон — навън, или навътре — при сгъването навън резултатът ще бъде куб с лъскави, бели

стени, а при сгъването навътре ще се получи куб с прости, матови стени. Всички измерения имат две посоки: дължината има ляво и дясно; дълбочината има напред и назад; височината има нагоре и надолу. А четвъртото измерение има *ана* и *ката*.

— Защо точно тези термини?

— *Ана* е на гръцки нагоре; *ката* е гръцкото надолу.

— Значи ако се сгъне група от осем куба, като тези на картината на Дали, в посока *ката*, ще се получи хиперкуб?

— Да. Или в посока *ана*.

— Страхотно — възклика Хедър. — И Кайл счита, че този начин на мислене помага на студентите?

— Да. Той е имал професор на име Пъпайню, когато е бил студент преди двадесет години...

— Спомням си го.

— Е, д-р Грейвс казва, че не помни много от преподаваното от Пъпайню, освен това, че винаги е знаел как да разширява мисленето на студентите, като им е посочвал нови начини за възприемане на нещата. Той се опитва да прави нещо подобно за своите студенти днес и...

Вратата се отвори с плъзгане. Влезе Кайл.

— Хедър! — изненада се той. — Какво правиш тук?

— Чакам те.

Без да каже дума, Кайл отиде до Чийтах и натисна бутона за временно изключване.

— Какво е станало?

— Посланията от извънземните спряха.

— Чух за това. Изпратиха ли накрая ключа към останалите?

Хедър поклати отрицателно глава.

— Съжалявам — каза Кайл.

— Аз също. Но това означава, че ние сме на ход да отговорим; вече имаме всичко, което кентавърийците се опитаха да ни кажат. Сега е само въпрос на време кога някой ще открие смисъла на посланията. Ще бъда много заета. — Тя леко разпери ръце. — Знам, това не можеше да стане в по-неподходящо време, но ще трябва изцяло да се заема с работата. Искам да не си мислиш, че те отблъсквам или че си заравям главата в пясъка, надявайки се проблемът да се разреши от само себе си.

— Аз също ще бъда зает — каза Кайл.

— О?

— Моят експеримент с квантовия компютър се провали; имам да свърша много неща, докато открия какво не се получи както трябва.

При други обстоятелства тя може би щеше да се опита да го утеши. Но сега, при тази несигурност...

— Много лошо — каза тя. — Наистина.

Вгледа се в очите му малко по-дълго, после леко сви рамене.

— Е, изглежда и двамата ще бъдем ангажирани. — Тя замълча.

По дяволите, тяхната раздяла не беше планирана за постоянно и за бога, Кайл със сигурност не би могъл да извърши онова, в което го обвиняваха. — Виж — започна тя малко колебливо, — вече е почти пет; искаш ли да излезем на една ранна вечеря?

Кайл изглеждаше доволен от предложението й, но изведнъж се намръщи.

— Вече имам друга уговорка.

— О — каза Хедър. За миг се почуди дали срещата му е с мъж или жена. — Добре тогава.

Те се гледаха мълчаливо няколко секунди и Хедър си тръгна.

Кайл влезе в „Пърсюд хол“ и тръгна по тесния коридор, но малко преди да стигне до стая 222 се спря.

Стоун Бентли стоеше пред вратата на офиса си и разговаряше с една студентка. Стоун беше с побеляла коса, може би около петдесет и пет, започнал леко да оплешивява и не особено стегнат; той видя Кайл да приближава и му даде знак да изчака за малко. След като младата дама си тръгна, Кайл скъси разстоянието между тях.

— Здравей, Стоун. Извинявай, че те прекъснах.

— Няма нищо. Аз обичам да ме прекъсват по време на срещи.

Кайл наклони глава; гласът на Стоун не бе прозвучал саркастично, но думите със сигурност изглеждаха такива.

— Говоря сериозно — каза Стоун. — Всичките си срещи със студентки провеждам в коридора и колкото повече хора ме видят, толкова по-добре. Никога не искам да се повтори онова, което се случи преди пет години.

— А — ококори се Кайл.

Стоун грабна куфарчето си от офиса и се запътиха към „Водната дупка“. Заведението беше малко, с около двадесет кръгли масички, разположени безразборно върху под от твърдо дърво. Осветлението идваше от лампи „Тифани“; прозорците бяха закрити с дебели пердета. На електронно табло излизаха специалитетите в бяло на черен фон с шрифт, който имитираше писани с тебешир букви; неонов надпис рекламираше бира „Мусхед“.

Появи се сервитьор.

— „Синя светлина“ — каза Стоун.

— Ръжено-джинджифилова бира.

След като сервитьорът тръгна, Стоун се обърна към Кайл; по пътя бяха говорили за това-онова, но вече бяха сами. Стоун чувстваше, че е време да стигнат до причината за тяхната среща.

— И така — каза той — защо искаше да се видим?

Кайл беше репетирал наум целия следобед, но сега, когато моментът настъпи, откри, че не одобрява предварително замислените думи.

— Аз... аз имам проблем, Стоун. Имах нужда... да поговоря с някого. Знам, че никога не сме били много близки, но винаги съм те възприемал като приятел.

Стоун го погледна, но не каза нищо.

— Съжалявам — каза Кайл. — Знам, че си зает. Не трябваше да те беспокоя.

Стоун мълча известно време, после каза:

— Какво има?

Кайл сведе очи.

— Дъщеря ми...

Той замълкна, но Стоун просто чакаше да продължи. Най-после Кайл събра сили и каза:

— Моята дъщеря ме обвинява, че съм я прельстил.

Той напразно очакваше въпроса: „А ти направи ли го?“

— О — каза Стоун.

Кайл не можеше да понесе, че въпросът не е зададен.

— Не съм го направил.

Стоун кимна с глава.

Сервитьорът се появи отново и им поднесе напитките.

Кайл погледна към чашата си, ръжените зрънца се въртяха из джинджифиловата бира. Изчака Стоун да прояви някакъв признак, че разбира връзката защо Кайл се е обадил на него, а не на някой друг, но той не каза нищо.

— Самият ти си преживял нещо подобно — поде Кайл. — Несправедливо обвинение.

Стоун извърна поглед.

— Това беше отдавна.

— Как се справи тогава? — попита Кайл. — Как се отърва от това?

— Ти си тук — каза Стоун. — Ти си се сетил за мен. Това не го ли доказва? Никога не можеш да се отървеш от тази мръссотия.

Кайл отпи от чашата си. В помещението нямаше цигарен дим, разбира се, и въпреки това въздухът беше тежък, задушаващ. Той погледна Стоун.

— Аз съм невинен — каза той, чувствайки нужда отново да го потвърди.

— Имате ли други деца? — попита Стоун.

— Имахме. По-голямата ми дъщеря Мери се самоуби преди малко повече от година.

Стоун сви вежди.

— О.

— Знам какво си мислиш. Все още не знаем със сигурност защо, но... подозирате, че един психотерапевт може да е втълпил и на двете момичета фалшиви спомени.

Стоун отпи от бирата си.

— И какво ще правиш сега? — каза той.

— Не зная. Загубих едната си дъщеря; не искам да загубя и другата.

Вечерта минаваше бавно. Стоун и Кайл продължиха да пият, разговорът стана по-малко сериозен и Кайл най-после почувства, че се отпуска.

— Мразя това, което стана с телевизията — каза Стоун.

Кайл вдигна учудено вежди.

— Водя един летен курс — продължи Стоун. — Вчера споменах в клас за Арчи Бънкър. Реакцията на всички — празни погледи.

— Ами?

— Ами да. Младежите днес не познават класиката. „Обичам Люси“, „Всички в семейството“, „Барни Милър“, „Сайнфелд“, „Пелът шоу“. Не са чували за нито едно от тях.

— Дори „Пелът“ вървеше преди десет години — каза Кайл внимателно. — Ние просто оstarяваме.

— Не — поклати глава Стоун. — Съвсем не е така.

Кайл леко вдигна поглед към голото теме на Стоун, оградено от снежнобяла коса.

Стоун като че ли не забеляза. Той вдигна ръка.

— Знам какво си мислиш — че те са просто млади и гледат различни предавания, а аз съм стар и вече не съм в крак с времето. — Той поклати глава. — Но не е така. Или само донякъде — имам предвид първата част. Те наистина гледат други предавания. Всички те гледат различни предавания. Можеш да избираш от хиляда канала в целия този проклет свят, плюс всички онези малки телепрограми, изльзвани от хорските домове и разпространявани по мрежата.

Той отпи от бирата си.

— Знаеш ли колко получи Джери Сайнфелд за последната поредица на „Сайнфелд“ през 1997–98 година? Един милион долара на епизод — американски долари! Това бе защото половината от проклетия свят го гледаше. Но в днешно време всеки гледа нещо различно. — Той сведе поглед към чашата си. — Вече не правят предавания като „Сайнфелд“.

Кайл кимна.

— Беше добра програма.

— Всичките бяха добри. И не само забавните предавания, но също и драмите. „Блусовете на улица Хил“. „Пери Мейсън“. „Колорадо Спрингс“. Но вече никой не знае за тях.

— Ти знаеш. Аз знам.

— О, разбира се. Хората от нашето поколение, които израстнахме през двадесети век. Но днешните младежи — те нямат култура. Не споделят обща среда. — Той отпи нова гълътка от бирата си. — Маршалът не беше прав, да знаеш.

Маршал Макльхан вече от тридесет и седем години беше покойник, но много от членовете на общността в Торонтския университет продължаваха да го споменават като „Маршала“, професорът, който сложи университета върху картата на световната компютърна мрежа.

— Той казваше, че новата медия ще превърне света в едно глобално село. Е, глобалното село се е балканизирало. — Стоун се обърна към Кайл. — Твоята съпруга, тя преподава Юнг, нали? Значи борави с архетипове и разни такива? Е, никой вече няма нищо общо с другите. А без обща култура цивилизацията е обречена.

— Може би е така — каза Кайл.

— Истина е — кимна Стоун и отново отпи от чашата си. — Знаеш ли обаче кое всъщност ме чопли?

Кайл отново вдигна вежди.

— Малкото име на Куинси. Ето кое не ми дава мира.

— Куинси?

— Знаеш го — от телевизионните серии: „Куинси, М.Е.“ Спомняш ли си? Участваше Джак Клугмън. Той изпълняващ ролята на следовател в Лос Анджелис.

— Разбира се. „A&E“ го изльчваха всеки дяволски ден, когато бях студент.

— Как беше малкото име на Куинси?

— Нямаше такова.

— Разбира се, че имаше. Всеки си има малко име. Аз съм Стоун, ти си Кайл.

— Всъщност Кайл ми е второто име. Първото е Брайън — Брайън Кайл Грейвс.

— Сериозно? Е, това няма значение. Важното е, че си имаш малко име — така че и Куинси трябва да има.

— Не си спомням изобщо да са го споменавали в телевизионните серии.

— О, да, споменаваха го. Всеки път, когато някой се обърнеше към него с „Куинс“ — това не е съкращение на фамилията му. Това е съкращение на първото му име.

— Искаш да кажеш, че името му е Куинси Куинси? Що за име е това?

— Съвсем нормално.

— Това е само предположение.

— Не. Не, мога да го докажа. В последния епизод Куинси се жени. Знаеш какво назва свещеникът, който води службата? „Ти, Куинси, взимаш ли...“ Няма начин да го е казал, ако това не е малкото му име.

— Да, но на кого малкото му име е същото като фамилията.

— Ти не мислиш, Кайл. В най-големия хит сред телевизионните сериали за всички времена един от главните герои има едно и също малко име и фамилия.

— Спок Спок? — каза Кайл с тъпо изражение.

— Не, не, не. „Обичам Люси“.

— Фамилията на Люси беше Рикардо. — И тогава Кайл светна. — А моминската ѝ фамилия беше МакГилисъди. — Той скръсти ръце, явно доволен от себе си.

— А какво ще кажеш за съпруга ѝ?

— Кой? Рики?

— Рики Рикардо.

— Това не е...

— О, напротив. Няма начин истинското му име да е Рики. Той беше кубинец; малкото му име трябва да е Рикардо: Рикардо Рикардо.

— О, хайде. Сигурно „Рики“ е бил прякор, който идва от фамилното му име — както наричаме някой, който се назова Джон МакТавиш, „Мак“.

— Не, това си му беше малкото име. Спомни си, въпреки че спяха на отделни легла, Люси и Рики успяха да имат бебе. Те го кръстиха на баща му — „Малкия Рики“ го наричаха там. Е, никой не нарича едно бебе „Малкия Мак“. Бащата беше Рикардо Рикардо, а детето трябва да е Рикардо Рикардо Младши.

Кайл поклати глава.

— Мислиш за такива щуротии, Стоун.

Стоун се намръщи.

— Трябва да мислиш за нещо, Кайл. Ако умът ти не е зает постоянно с нещо, онова те превзема.

Кайл мълча няколко секунди.

— Да — каза той, после даде знак на сервитьора да му донесе още едно питие.

Времето минаваше; продължаваха да пият.

— Мислиш, че това е необичайно — каза Кайл. — Искаш ли да чуеш нещо наистина необичайно? Живеех в една къща с три жени — съпругата ми и двете ми дъщери. И знаеш ли, те влизаха в цикъл синхронизирано. Казвам ти, Стоун, това може да е жестоко. Като че ли стъпвах по стъкла в продължение на седмица всеки месец.

Стоун се засмя.

— Трябва да е било трудно.

— Странно е, все пак. Имам предвид как става? Като че ли, не знам, като че ли те някак общуват помежду си, на по-високо ниво, по начин, който не можем да видим.

— Това навсярно са хормони — Стоун сви вежди дълбокомислено.

— Не знам, но е призрачно, каквото и да е. Като нещо излязло направо от „Стар Трек“.

— „Стар Трек“ — пренебрежително изсумтя Стоун и допи четвъртата си бира. — Не ми говори за „Стар Трек“.

— Той беше по-добър от проклетия „Куинси“ — упорстваше Кайл.

— Разбира се, беше, но никога не бе последователен. Сега, ако всички писатели бяха жени и всички те живееха заедно, може би всяко нещо щеше да бъде в синхрон.

— За какво говориш? Аз имам доста материали от филма — модели, сценарии, технически средства; бях много запален по Трек през студентските години. Никога не забелязах обаче, че има нещо нелогично.

— Да, но през цялото време пропускаха нещо.

— Какво например?

— Добре, чакай да помисля. Кое е любимото ти въплъщение на Трек?

— Не знам. Филмът „Гневът на Каан“, предполагам.

— Добър избор. Там Рикардо изпълнява опасните сцени без дубльор, нали знаеш.

— Не може да бъде — каза Кайл.

— Така е, честно. Страхотно за мъж на неговата възраст. Както и да е, да оставим настрана очевидните неща като това, че Каан познава Чеков, въпреки че Чеков не беше в сериите по времето, когато беше

представен Каан. Не, нека задълбаем в твоите прехвалени технически средства. Върху горната и долната страна на космическата чиния „Ентьрпрайз“ във филма има малки жълти петна близо до ръба. В сценария се казваше, че това са контролни бластери. Е, към края на филма Шатнър нареджа корабът да се спусне на „зии минус хиляда метра“ — боже, как мразя да чувам едно добро канадско момче да казва „зии“ вместо „зет“. Както и да е, корабът прави точно това — но бластерите така и не светнаха.

— О, сигурен съм, че не биха направили такава грешка — каза Кайл. — Бяха много внимателни.

— Сам провери. Имаш ли чипа?

— Да, моята дъщеря Мери ми подари за Коледа луксозно опакована серия на оригиналните „Трек“ филми преди няколко години.

— Давай тогава, провери. Ще видиш, че е така.

На следващия ден — сряда, 1-ви август 2017 година — Кайл се обади на Хедър и се разбраха да мине привечер.

Когато пристигна, Хедър му отвори. Той отиде право в дневната и започна съсредоточено да разглежда библиотеката.

— Какво търсиш, за бога? — попита Хедър.

— Моето копие на „Стар Трек II“.

— Не е ли онова там с китовете?

— Не, това е IV — II е с Каан.

— О, да.

Хедър вдигна юмрука си пред лицето, като че ли държеше микрофон, и извика, имитирайки много добре Уйлям Шатнър:

— Ка-а-а-ан! — Тя посочи с ръка. — Ей там, на онази библиотека. Кайл прекоси бързо стаята и взе касетата, която търсеше.

— Имаш ли нещо против? — каза той, като посочи висящия на стената телевизор.

Хедър поклати отрицателно глава и той пъхна чипа във възпроизвеждащото устройство, после седна на дивана срещу экрана. Взе дистанционното управление и натисна бутона за бързо превъртане напред.

— Какво търсиш? — попита Хедър.

— Този човек, който познавам от Антропологията, каза, че имало грешка във филма: на едно място едни бластери трябва да стрелят, но всъщност изобщо не светват.

Хедър се засмя слизходително.

— Чакай да схвана. Ти купи този байт за Генезисната вълна, която може да превърне безжизнено парче скала в напълно оформена екосистема само за часове, а се тревожиш дали бластерите са светнали?

— Ш-ш-т — каза Кайл. — Почти го намерих.

Вратите на мостика се отворят със свистене. Чеков влиза вътре, главата му е превързана. Екипажът го изглежда точно както някой би гледал човек, от главата на когото нас скоро е изпълзял извънземен паразит. Следващият кадър показва Ухура, Сулу, Савик, Кърк и Спок. Кърк напуска централния си стол и се прехвърля в станцията на Спок. Те са преследвани из Мутарската мъглявинна от Каан Нунийн Синг, който е наел федерален космически кораб.

— Той няма да се откаже точно сега — каза Кърк гледайки към главния еcran, който непрекъснато бе смущаван от мъглявината. — Последва ни толкова надалеч. Ще се върне. Но откъде?

Спок поглежда нагоре през своя скенер.

— Той е интелигентен, но няма много опит. Начинът му на действие говори за двуизмерно мислене.

Той повдига рошавите си вежди като назва „двуизмерно“, двамата си разменят многозначителни погледи, после на лицето на Кърк се появява тънка усмивка. Той се връща при командния стол и посочва към Сулу.

— Пълен стоп.

— Пълен стоп, сър.

Кърк към Сулу:

— Зии минус десет хиляди метра.

А после към Чеков:

— Застани зад фотонните торпеда.

И ето: изстрел, идващ точно отгоре. Кайл винаги се беше възхищавал на начина, по който корабите в класическите филми „Стар Трек“ бяха осветени — прожектор в централната, повдигната част на летящата чиния осветяваше регистрационния номер КСС-1701. Точно под кораба имаше завихряне на лилаво-розов фин прах, част от мъглявината Мутара.

За секунда на Кайл му се стори, че Стоун греши — имаше светлини, които проблясваха по ръба на чинията. Те обаче бяха насочени точно в дъгата и веднага изчезваха: движещи се светлини. Дясната страна на кораба не работеше, което според Кайл беше изключителна подробност за отбелязване, след като тази страна на кораба е била повредена в предишно сражение.

Но, по дяволите, Стоун беше прав. Четирите грозда на бластерите се виждаха ясно в горната част на летящата чиния, всеки на четиридесет и пет градуса спрямо централната линия.

И те изобщо не стреляха.

Оригиналната му серия джобни издания „Стар Трек: Екшън“ струваше поне хиляда и двеста долара на колекционерския пазар, защо пък да не си иска парите обратно.

Хедър се бе облегнала на стената и гледаше Кайл, докато той бе зает с филма. Всичко това я забавляваше. Нейният съпруг, тя знаеше това, считаше Уйлям Шатнър за великолепен актьор — имаше нещо мило в пълната липса на вкус у Кайл. Все пак, мислеше тя, той също така счита, че аз съм красива. Човек не би трябало твърде бързо да вдига критериите на другия.

Тя беше изпила чаша бяло вино, докато Кайл изгледа филма докрай.

— Винаги съм харесвала Каан — каза Хедър с усмивка, като се премести на дивана. — Човек, който напълно побеснява, когато жена му умира — точно както трябва да бъде.

Кайл отвърна на усмивката ѝ.

Живееше сам вече от година, но никога не бяха смятали да е за постоянно. Само за няколко седмици; да си дадат един на друг малко пространство, малко време, малко уединение.

После изведенъж Беки също се беше изнесла.

И Хедър бе останала сама.

А като че ли имаше все по-малко неща, които да върнат Кайл обратно — все по-слабо усещане, че семейството трябва да се възстанови.

Семейството — то никога не беше имало име. То не беше Грейвс; не беше Дейвис. Просто беше.

Хедър се вгледа в Кайл, затоплена от виното. Тя наистина го обичаше. Това изобщо не беше като онази лудория с Джош Хъникер. С Кайл нещата винаги бяха били по-задълбочени, по-важни, по-удовлетворяващи в десетки различни отношения. Въпреки че той беше, в толкова много неща, все още малко момче — неговото увлечение по „Стар Трек“ и милион други прояви винаги я забавляваха и разчуваха.

Тя се протегна и сложи ръката си върху неговата.

А той постави другата си ръка върху нейната.

Той се усмихна.

Тя също се усмихна.

Наведоха се един към друг в целувка.

Беше имало формални целувки през изминалата година, но тази се проточи. Езиците им се докоснаха.

Осветлението автоматично намаля, когато стенният телевизор бе изключен. Кайл и Хедър се приближиха един към друг.

Както преди, те се целунаха още веднъж, после той захвани със зъби меката част до обицата и прекара език по извивките на ухото й. Ръката му намери гърдите ѝ, като въртеше зърното през тъканта на блузата между палеца и показалеца си.

Тя почувства топлина — виното, потисканото желание, лятната вечер.

Ръката му се спусна надолу, като опипваше корема ѝ, плъзгаше се по бедрото към слабините ѝ.

Изведнъж тя се напрегна, мускулите на бедрото ѝ потръпнаха.

Кайл вдигна ръка.

— Какво има?

Тя се вгледа в очите му.

Само ако можеше да разбере. Само ако можеше да разбере със сигурност.

Тя сведе поглед.

Кайл въздъхна.

— Предполагам, че трябва да си тръгвам — каза той.

Хедър затвори очи и не направи опит да го спре.

12.

Хедър се намираше в едно от онези състояния на замъглено полуусъзнание, когато сънуваше и знаеше, че сънува. И като един добър последовател на Юнг тя се опитваше да тълкува съня си.

В съня ѝ имаше кръст. Сам по себе си той беше доста необичаен; Хедър не си падаше много по религиозния символизъм.

Но това не беше дървен кръст; той беше направен от кристал. Всъщност на него не можеше да бъде разпънат човек. Рамената бяха много, много по-дебели, отколкото беше необходимо и бяха доста къси.

Докато Хедър гледаше, кристалният кръст започна да се върти около своята дълга ос. В същия миг обаче стана ясно, че в действителност това не е кръст. Освен издатъците от двете страни имаше идентични издатъци отпред и отзад.

Гледката се приближи и тя успя да различи фуги; обектът беше съставен от осем прозрачни куба: стълб от четири от тях и още четири, залепени около третия по височина. Фигурата се въртеше все по-бързо, светлината проблясваше по гладката повърхност.

Разгънат хиперкуб.

И когато това нещо дойде още по-близо, тя чу глас. Дълбок, мъжки, резониращ. Силен глас. Гласът на бога? Не, не — свръхестествено същество, но не и бог. „Начинът ѝ на действие говори за триизмерно мислене.“

Хедър се събуди, обляна в пот.

Спок, разбира се, беше говорил за неговия начин на действие, имайки предвид Каан. Това „ѝ“ се отнасяше за Хедър, нали?

Каан беше пропуснал нещо — нещо очевидно. Беше пропуснал факта, че космическите кораби можеха да се движат нагоре и надолу, както и наляво и надясно или напред и назад. Както изглеждаше, Хедър също пропускаше нещо очевидно — и нейното подсъзнание се опитваше да ѝ го подскаже.

Но лежейки сама в леглото, тя не можа да открие какво е то.

— Добро утро, Чийтах.

— Добро утро, д-р Грейвс. Ти не ме постави в режим на изключване, когато си тръгна вчера; възползвах се от времето, за да направя малко проучвания и имам няколко въпроса към теб.

Кайл се отправи към кафемашината и я настрои, после седна пред конзолата на Чийтах.

— О?

— Преглеждах стари истории в новините. Открих, че повечето от електронните версии на вестниците стигат назад във времето само до осемдесетте или деветдесетте години на двадесети век.

— Защо ти е да се беспокоиш за новини отпреди десетилетия? Те вече хич не са новини, щом са стари.

— Искаш да направиш хумористичен коментар, нали, д-р Грейвс?

— Да — промърмори Кайл.

— Мога да позная по употребата на думата „хич“. Ти я използваш, само когато се опитваш да бъдеш забавен.

— Появярай ми, Чийтах, ако беше човек, щеше да се превиваш от смях.

— И когато говориш с приповдигнат тон, както сега, зная, че си забавен.

— Печелиш. Но ти все още не си ми казал защо четеш старите вестникарски истории.

— Ти ме считаш за нечовек, защото не мога да правя етични оценки, отговарящи на онези, които един човек би направил. Търсих новини във вестниците, които се отнасят до въпроса за морала и се опитвам да разбера какво един истински човек би направил при такива обстоятелства.

— Добре — каза Кайл. — Каква история изрови, която толкова те смущи?

— Тази: през хиляда деветстотин осемдесет и пета година една деветнадесетгодишна жена, Кати, е била първа година студентка в Корнел Юнивърситет. На двадесети декември същата година тя е карала своя приятел към един супермаркет в Итака, Ню Йорк, където той е работил. По пътя колата попада на заледен участък, занася се,

плъзга се десет метра, и се удря в едно дърво. Младият мъж има само няколко счупени ребра, но автомобилна гума, която е била на задната седалка, полита напред и удря Кати по главата. Тя изпада в хронично вегитативно състояние, по-точно кома, и е поставена на животоподдържаща система във Вестфалския здравен център в Брайтън, Ню Йорк. Десет години по-късно, през януари хиляда деветстотин деветдесет и шеста, когато тя все още е в кома, се открива, че е бременна.

— Как е било възможно? — възклика Кайл.

— А това е тонът, който използваш, когато ми говориш по сексуални въпроси. Мислиш, че след като съм симулация, не бих могъл да бъда деликатен в тази област. Но ти си този, който е наивен в случая, д-р Грейвс. Младата жена е била бременна в петия месец защото е била изнасилена.

Кайл се отпусна в стола си.

— О!

— Полицията провежда разследване — продължи Чий-такс. — Изготвят списък от седемдесет и пет мъже, които са имали достъп до стаята на Кати, но търсенето бързо се свежда до един петдесет и две годишен фелдшер, който се казва Джон Л. Хоръс. Хоръс е бил уволнен от Вестфал три месеца по-рано за опипване на една четиридесет и девет годишна пациентка с множествена склероза. Той отказва да даде ДНК проба, но полицията взема такава от пощенски плик и марка, които е наплюнчил и определят с вероятност сто miliona към едно, че Хоръс е бащата.

— Радвам се, че са го хванали.

— Наистина. Между другото обаче се чудя защо този изнасилвач автоматично получава членство в човешката раса, а аз трябва да се доказвам?

Кайл с провлачена стъпка отиде до кафемашината и си сипа чаша кафе.

— Това е много добър въпрос — каза най-после той.

Чийтакс мълча известно време, а после проговори:

— Има още от тази история.

Кайл отпи гълътка от кафето си.

— Така ли?

— Стоял е въпросът за инцидентното зачеване.

— А, да... О, чакай — искаш да кажеш бебето. Да, за бога. Какво се е случило?

— Преди катастрофата Кати е била предана римокатоличка. Следователно тя е била срещу абORTA. Вземайки това предвид, родителите на Кати решили, че тя трябва да роди бебето и те ще го отглеждат.

Кайл не можеше да повярва.

— Да роди бебето, докато е в кома?

— Да. Възможно е. Жени в кома са раждали и преди, но това е бил първият известен случай, когато жена забременява, докато е в кома.

— Трявало е да махнат бебето — промърмори Кайл.

— Вие човеците толкова бързо вземате решение — каза Чийтах с нещо като завист в гласа си. — Аз се опитвам да разреша този проблем и откривам, че не мога.

— Какво искаш да кажеш?

— Склонен съм да мисля, че ако оставят детето, то би трявало да се даде за отглеждане.

Кайл примига.

— Защо?

— Защото майката и бащата на Кати, които я карат да роди бебето при такива крайни обстоятелства, показват, че не са подходящи за родители.

— Интересен възглед. Имало ли е някакви анкети на времето за това какво трябва да се направи?

— Да, но възможността, която аз предложих, дори не е била изказана — предполагам, че тя е нещо, до което не би стигнал нормален човек.

— Не, не е така. В твоята позиция има логика, но тя не изглежда правилна от емоционална гледна точка.

— Ти каза, че трябва да махнат детето — каза Чийтах. — Защо?

— Виж, аз защитавам правото на избор, но дори и тези, които са за живота, правят изключения в случаи на кръвосмешение или изнасилване. А и какво ще стане с детето, за бога? Какво въздействие би имал върху живота му такъв произход?

— Не се сетих за това — каза Чийтах. — Детето се ражда на осемнадесети март хиляда деветстотин деветдесет и шеста и ако е все

още жив, ще бъде на двадесет и една години. Разбира се, самоличността му е била засекретена.

Кайл не каза нищо.

— Кати — продължи Чийтак — умира на тридесет години, един ден преди първия рожден ден на детето; тя изобщо не излиза от кома.

— Компютърът направи пауза. — Наистина ме озадачава. Етичната дилема — да или не на абORTA — би могла да бъде разрешена при едни по-крайни обстоятелства, макар че аз изглежда не съм в състояние да намеря верния отговор.

Кайл кимна.

— Всички ние по различен начин сме подложени на изпитания.

— Знам това по-добре от другите — каза Чийтак с тон, който правдоподобно имитираше унилост. — Но когато аз съм подложен на тест, ти си този, който ме изпитва. Когато обаче хората са подложени на изпитание — а един случай като този определено прилича на изпит — кой ръководи теста?

Кайл отвори уста да отговори, но се отказа и само промълви:

— Това е още един много добър въпрос, Чийтак.

Хедър седна в офиса си и се замисли.

Години наред, ден след ден, тя се бе взирала в посланията от космоса, опитвайки се да проумее техния смисъл.

Те трябваше да са правоъгълни образи. Тя се бе опитала да установи дали има някаква културна обусловеност по отношение на неделимите числа, някаква причина тя да ги тълкува по един начин, докато някой от Китай или Чад, или Чили да ги тълкува другояче. Но нямаше нищо — единственото културно разногласие, до което стигна, беше спорът дали числото 1 отговаря на изискванията за неделимо число.

Не, ако дължината на сигналите беше произведение на две неделими числа, тогава единственото логично заключение беше, че се има предвид те да се подредят в правоъгълни мрежи.

В нейния компютър бяха съхранени всичките 2843 послания от космоса.

Имаше обаче няколко послания, които бяха разшифровани още от самото начало. Единадесет, да бъдем по-точни — едно неделимо

число. Така че оставаха 2832 недесифирани послания.

Сега това число не беше неделимо — то беше четно, а по дефиниция нямаше други неделими четни числа освен 2.

Един квантов компютър би могъл да й каже за миг кои бяха делителите на числото 2832. Очевидно половината на тази стойност ще бъде делител — 1416 се съдържа два пъти. А половината на това е 708. Половината на това е 354. Половината на това — 177. Но 177 беше нечетно, което означаваше, че неговата половина няма да бъде цяло число.

Понякога си мислеше, че всяко послание представлява само част от едно по-голямо цяло, но досега не бе намерила смислен начин за подреждане на страниците. Разбира се, преди няколко дена те изобщо не знаеха колко е общия брой на страниците.

Но сега вече знаеха. Може би те наистина се подреждаха в по-големи групи по същия начин, както няколко гърбове на търговски карти често образуваха картина.

Тя изкара програмата с изчислителни таблици върху настолния си компютър и състави малка таблица, която просто делеше числото 2832 на последователни цели числа, като започна от 1.

Имаше само двадесет числа, които деляха 2832 без остатък. Тя изтри тези, при които имаше остатък, и получи следната таблица:

Това цяло число	се съдържа в 2832 толкова пъти
1	2832
2	1416
3	944
4	708
6	472
8	354
12	236
16	177
24	118
48	59
59	48
118	24

177	16
236	12
354	8
472	6
708	4
944	3
1416	2
2832	1

Разбира се, повечето изследователи приемаха, че има 2832 самостоятелни страници с данни, но може би не бяха повече от една, съставена от 2832 части. Или би могло да бъдат две страници, всяка от които е съставена от 1416 части. Или три, съставени от по 944 части. И така нататък.

Но как да разбере коя комбинация са имали предвид кентавърийците?

Тя впери поглед в таблицата, отбелязвайки наум нейната симетричност: първият ред беше 1 и 2832; последният беше обърнат — 2832 и 1. И така редовете бяха по двойки, като се вървеше отгоре и отдолу, докато се стигнеше до средните два реда: 48 и 59; 59 и 48.

Като че ли средните два реда бяха оста, валът, около който се завърташе голямата перка от цифри.

И...

Господи...

С изключение на 1, 3 и 177, единственото възможно неделимо число в таблицата беше 59: всички други бяха четни и по дефиниция не можеха да се считат неделими.

И — чакай. Кайл й бе показал един трик преди години. Ако сборът на цифрите, съставляващи едно число, дава стойност, която се дели на три, тогава и самото число се дели на три. Добре, цифрите, които образуваха 177 — едно, седем и седем — събрани даваха петнадесет, а в петнадесет три се съдържаше пет пъти, което означаваше, че 177 не може да е неделимо.

Какъв обаче бе случаят с числото 59? Хедър направи друга изчислителна таблица, но този път делейки 59 на всяко по-малко цяло число.

Нито едно от тях обаче не делеше без остатък.

Никое, освен 1 и 59.

Петдесет и девет беше неделимо число.

И мисълта изплува в съзнанието й. Самото едно понякога беше считано за неделимо число. Две определено беше неделимо. Така беше и с три. Но някак си всички те бяха тривиални неделими числа: те, едно след друго, се деляха само на себе си или на едно. В много отношения, пет беше първото интересно неделимо число — то беше първото в една последователност, където имаше по-малки числа от него, които не бяха неделими.

Така че ако се изключеха едно, две и три като тривиални неделими, тогава в получената от нея таблица 59 беше единственото нетривиално неделимо число, което делеше без остатък общия брой на неразшифрованите извънземни послания.

Имаше още нещо, което насочваше към тази цифра. Извънземните послания можеше да са подредени в 48 страници, всяка от които се състои от 59 самостоятелни послания, или в 59 страници, всяка от които се състои от 48 послания.

Години наред изследователите бяха търсели повтарящи се мотиви в посланията, но без успех. Сега обаче, когато знаеха общия брой на посланията, можеха да правят изследвания от всякакъв вид.

Тя отвори нов прозорец на своя компютър и извика директорията на файла с извънземните послания. Откопира директорията в текстови файл, в който можеше да прави опити. Маркира цифрите, показващи броя на байтовете за първите 48 недесифрирани послания и ги събра: сумата им беше 2 245 124 байта. След това тя маркира байтовете за следващите двадесет и четири. Те възлизаха на 1 999 642.

По дяволите!

Маркира байтовото съдържание на послания от номер 12 до 71 — първите 59 недесифрирани послания. Сумата възлезе на 11 543 124 байта.

После маркира посланията от 72-ро до 131-во и събра броя на байтовете.

Сумата беше също 11 543 124 байта.

Хедър почувства, че сърцето ѝ подскочи; навярно някой и преди беше забелязал това, но...

Тя повтори операцията, продължавайки надолу с материала.

Ентузиазмът ѝ спадна, когато откри, че четвъртата група даваше 11002 997 байта. Само след миг обаче тя осъзна, че е маркирала само 58 послания вместо 59. Опита отново.

Сумата беше 11 543 124.

Тя продължи, докато свърши всички 48 групи от по 59 послания. Всяка група даваше сума, която беше точно 11 543 124 байта.

— Йе! — извика възбудено Хедър. Добре, чеофисът ѝ имаше тази массивна дъбова врата.

Извънземните не бяха изпратили 2832 отделни, а 48 окрупнени послания.

Сега, ако можеше само да разбере как да сглоби посланията. За нещастие, те бяха много различни по размер и от страница до страница нямаше никакво систематично повторение. Първото послание, част от първата група от 48-те, беше дълго 118 301 байта (произведение на неделимите числа 281 и 421), докато първото послание от втората страница беше дълго 174 269 байта (произведение на неделимите числа 229 и 761).

Вероятно отделните части образуваха квадратни или правоъгълни форми, когато се подредяха заедно, както трябва. Тя се съмняваше дали може да разбере това чрез опитване.

Но Кайл със сигурност би могъл да ѝ напише компютърна програма.

След последната вечер тя се колебаеше. Какво да му каже?

Събра кураж и вдигна телефонната слушалка.

— Ало? — чу се гласът на Кайл.

Без съмнение, той знаеше, че се обажда Хедър; можеше да го прочете от статус линията върху телефона си. В гласа му обаче нямаше особена топлота.

— Здравей, Кайл — каза Хедър. — Имам нужда от помощта ти.

— Ти нямаше нужда от моята помощ миналата вечер — сряза я той.

Хедър въздъхна.

— Съжалявам. Наистина съжалявам. Това е трудно време за всички ни.

Кайл мълчеше. Хедър чувстваше нужда да запълни празнината.

— Ще отнеме време да изгладим всичко.

— Нямаше ме почти година — каза Кайл. — Колко време ти е нужно?

— Не зная. Виж, извинявай, че се обадих; не исках да те беспокоя.

— Не се притеснявай — каза Кайл. — Има ли нещо?

Хедър преглътна и после продължи:

— Да. Мисля, че направих пробив при посланията от кентавърийците. Ако се подредят в групи от петдесет и девет послания, всяка група е с една е съща големина.

— Наистина ли?

— Да.

— Колко са групите?

— Точно четиридесет и осем.

— И ти мислиш — какво? — ти мислиш, че отделните послания образуват четиридесет и осем по-големи страници?

— Точно така. Но отделните парчета са все с различни размери. Предполагам, че пасват заедно в правоъгълна мрежа от някакъв вид, но не зная как да го измисля.

Кайл издаде звук, който приличаше на сумтене.

— Не е нужно да бъдеш високомерен — каза Хедър.

— Не, не, не е това. Съжалявам. Просто е смешно. Виж, това е все едно задача за подреждане на плочки.

— Да?

— Е, точно тази задача за подреждане на плочките — имайки предвид, че краен брой плочки могат да бъдат подредени в правоъгълна мрежа — в голяма степен е решима само чрез груби изчисления. Съществуват обаче други задачи за подреждане на плочки, които изискват да се определи дали специфични по форма плочки могат да покрият безкрайна повърхнина, без да оставят луфтове, за което знаем от деветдесет и осма, че по принцип не може да се реши от компютър; ако изобщо е решимо, то е посредством интуиция, която е чужда на компютъра.

— Така?

— Така че просто е смешно, че кентавърийците биха избрали формат за посланията, който е отражение на един от най-големите спорове в човешкото съзнание, това е.

— Хм. Но ти каза, че може да се реши?

— Разбира се. Ще ми трябват размерите на всяко едно послание — дълчината и ширината в байтове. Мога достатъчно лесно да напиша програма, която да опитва варианти, докато подреди всичките в една правоъгълна форма — като приемем, разбира се, че такава форма съществува. — Той замълча за малко. — Знаеш ли, това ще има интересен страничен ефект: ако отделните плочки не са квадратни и всички те се стлобяват само по един начин, ще знаеш ориентацията на всяко отделно послание. Вече няма да е нужно да се притесняваш за това, кое от двете възможни положения на всяко едно е вярно.

— Не съм се сетила за това, но имаш право. Кога ще можеш да го направиш?

— Е, въщност съм доста зает за съжаление. Мога обаче да го възложа на един от моите аспиранти. Ще ти се обадим след няколко дена.

Хедър се постара да прозвучи сърдечно:

— Благодаря ти, Кайл.

Почти можеше да го чуе как свива рамене.

— Винаги съм на твоето разположение — каза той и затвори.

13.

За удоволствие на Хедър, оказа се, че петдесет и деветте плочки във всяка група наистина образуваха правоъгълна мрежа. Всъщност те оформяха четиридесет и осем съвършени квадрата.

Виждаха се много кръгове ако мрежите се представяха като черни и бели квадратчета. Кръговете бяха с най-различни диаметри — някои големи, други малки. Те също се групираха по размери — нямаше кръг, чийто диаметър да не се повтаряше.

За беда обаче, освен кръговете, които бяха доказателство, че наистина този е начинът, по който да се подредят плочките, все още не изникваше никакъв смислен рисунък. Хедър се бе надявала на книга в картини, състояща се от четири дузини страници: „Четиридесет и осем изгледи от Маунт Алфа Кентавър“.

Опита се да подреди четиридесет и осемте послания в още поголеми групи: осем реда по шест, три реда по шестнадесет и т.н. Но пак не се получаваше нищо.

Опита се да построи и кубове. При някои като че ли имаше смисъл — ако прекараше въображаеми елипси през тях, при някои конфигурации кръговете върху страните на куба бяха така разположени, че представляваха напречно сечение на тези елипси.

Но все пак тя не можеше да схване смисъла на всичко това.

„Тя е интелигентна, но няма опит. Начинът ѝ на действие говори за триизмерно мислене.“

Спок беше казал „той“, а не „тя“, разбира се. И...

Господи!

Във филма той беше казал „двуизмерно“, а не триизмерно. Защо не го беше забелязала досега?

Каан беше виновен за двуизмерното си мислене; една атака през три измерения го бе сразила.

Хедър навярно беше виновна за триизмерното си мислене. Би ли помогнал един четириизмерен подход?

Но защо извънземните биха използвали четириизмерен проект?

Е, защо пък не?

Тя използва своя Интернет терминал, за да потърси информация за четвъртото измерение.

И след като изчете всичко, тя се отпусна в стола си, смяяна.

Имаше водна дупка, мислеше Хедър. Имаше обща почва между видовете. Но то не беше нещо толкова просто, колкото определен обхват радиочестоти. Общата почва не се отнасяше до органичната физика или до химията на атмосферата, или до което и да е нещо, което беше земно. И все пак, четвъртото измерение в много отношения беше дори още по-основно, по-фундаментално, по-присъщо за самата структура на съществуването.

Водната дупка имаше измерения. По-точно тя беше от четвърто измерение.

Има деветдесет и шест начина да се съчинят племенни балади.

И всеки един от тях е правilen!

С изключение на това, че един от тях беше по-правilen от всички останали.

В зависимост от сетивния апарат, схемата на съзнание, взаимното разбиране с останалите от същия вид и много други фактори една форма на живот можеше да възприема вселената, да възприема нейната реалност в едно измерение, в две измерения, в три измерения, в четири измерения, в пет измерения и т.н. до безкрайност.

Но от всички възможни дименсионни рамки една е уникална.

Четириизмерното тълкуване на реалността е специално.

Хедър не разбираше всичко — като психолог тя имаше отлична подготовка по статистика, но в действителност не беше върха във висшата математика. Ала от това, което беше прочела, ставаше ясно, че четвъртото измерение наистина има уникални свойства.

Хедър беше намерила страницата „Научни новини“ и с удивление прочете една статия от май 1989 година, писана от Айвърс Питърсън, която започваше така:

Когато математиците — нормално предпазливи и педантични индивиди — употребяват за своите резултати определения като „особени“, „страни“ „необичайни“ и „мистериозни“, нещо необикновено се случва. Такива

изрази отразяват настоящето състояние на нещата в изучаването на четириизмерното пространство, един свят, само на стъпка отвъд нашия собствен познат и триизмерен свят.

Чрез съчетаване на идеи от теоретичната физика с абстрактни схващания от топологията математиците откриват, че четириизмерното пространство има математически свойства, доста по различни от онези, които характеризират пространството, в което и да е друго измерение.

Хедър не се преструваше, че разбира всичко, което Питърсън искаше да каже като това, че само в четвъртото измерение е възможно да има копия, които са топологични, но не изцяло еквивалентни.

Ала това нямаше значение — важното бе, че от математическа гледна точка четириизмерната рамка беше уникална. Независимо от това как една раса възприема реалността, нейните математици непреодолимо щяха да бъдат привлечени от проблемите и особените характеристики на една четириизмерна рамка.

Това беше водна дупка от различен вид — събирателно място за умовете на всички възможни форми на живот.

Христос.

Не, не просто Христос.

Христос Хиперкубус.

Тя можеше да направи триизмерни кубове от своите страници. А при четиридесет и осем страници можеше да се направят общо осем куба — като на картината на Дали на стената в лабораторията на Кайл.

Като разгънат хиперкуб.

Разбира се, Чийтах бе казал, че има повече от един начин да се разгъне най-обикновен куб; само един от възможните единадесет метода водеше до формата на кръст.

Навярно имаше също така много начини да се разгъне и един хиперкуб.

Но кръглите маркери даваха ориентир!

Вероятно имаше само един начин за подреждане на осемте куба така, че въображаемите елипси да подравнят кръглите маркери.

Тя и преди се бе опитвала да подреди картините като кубове с надеждата, че ще се получат смислени мотиви. Но сега пробва да ги разположи на екрана на компютъра си върху отделните кубове на един разгънат тесеракт.

Университетът на Торонто имаше страница, даваща достъп до по-голямата част от програмното осигуряване, използвано в различните му факултети; Кайл беше показал на Хедър как да влезе в програмата КАД, която бе използвана за определяне на начина, по който да се слобоят заедно отделните плочки.

Отне ѝ известно време, за да я задейства, въпреки че, за щастие, програмата се командваше словесно. Най-после успя да подреди четиридесет и осемте послания като осем куба. Тогава каза на компютъра, че иска да подреди кубовете във форма, при която кръговите маркери да се подравнят правилно.

Кутиите танцуваха на екрана ѝ известно време, после се появи единственото правилно решение — хиперразпятие, както в картината на Дали: вертикална колона от четири куба и още четири, излизящи от четирите открити страни на втория куб отгоре надолу.

Нямаше никакво съмнение. Извънземните послания образуваха разгънат хиперкуб.

Какво, чудеше се тя, би се получило, ако можеше да сгъне триизмерния модел *ката* или *ана*?

Беше типичен августовски ден, горещ, задущен и спарен. Хедър усети, че се покрива с пот, само докато стигна производствената компютърна лаборатория; лабораторията беше част от факултета по машинно инженерство. Тя всъщност не познаваше никого там и просто застана на прага, като учтиво оглеждаше различните трякащи роботи и машини.

— Може ли да ви помогна? — обърна се към нея симпатичен среброкос мъж.

Хедър одобряваше тези, които знаеха разликата между „мога“ и „може“.

— Надявам се — усмихна се тя. — Аз съм Хедър Дейвис от Психологическия факултет.

— На някой му се е развъртяла бурмата?

— Моля?

— Шегувам се, извинете. Виждате ли, психолог идва да види един инженер. Ние през цялото време затягаме разхлабени винтове.

Хедър се засмя леко.

— Аз съм Пол Коменски — продължи мъжът и протегна ръка.
Хедър я пое.

— Наистина имам нужда от инженерна помощ — каза Хедър. —
Искам да се изгради нещо.

— Какво?

— Не съм съвсем сигурна. Нещо като набор от панели.

— Колко големи са панелите?

— Не зная.

Инженерът се намръщи, но Хедър не можеше да каже дали означаваше „проклета жена“ или „проклети претенции“.

— Това е малко неясно — каза той.

Хедър се усмихна с най-чаровната си усмивка. Днес различните инженерни училища имаха петдесет процента жени випускници, но Коменски беше достатъчно възрастен, за да помни времето, когато всички инженери бяха мъже и можеше с дни да не срещнат жена на работата си.

— Съжалявам — каза тя. — Работя върху извънземните радиопослания и...

— Знаех си, че ви познавам от някъде! Виждал съм ви по телевизията. В кое предаване?

Хедър се смути от въпроса. В толкова предавания бе участвала напоследък, но щеше да прозвучи високомерно, ако го кажеше на глас.

— По новините ли? — колебливо предположи тя.

— Да, като че ли. И така, това е свързано с извънземните?

— Не съм сигурна, но така мисля. Искам да направя серия плочки, които да отговарят на мрежите, получени от извънземните послания.

— Колко са тези послания?

— Две хиляди осемстотин тридесет и две — това поне са недесифрираните; само тях искам да обърна в плочки.

— Това е доста голям брой.

— Зная.

— Но не знаете колко трябва да са големи?

— Не.

— От какво трябва да се направят?

— От две различни вещества. — Тя му подаде електронния си бележник. На екрана му имаше две химически формули. — Можете ли да ги синтезирате?

Той хвърли поглед на дисплея.

— Разбира се, няма нищо трудно. Сигурна ли сте, че тези вещества са в твърдо състояние при стайна температура?

Очите на Хедър се разшириха. Преди десет години тя беше изчела всички статии за химическите съединения, когато те бяха синтезирани за първи път, но въщност не беше мислила много за тях в последно време.

— Нямам представа.

— Тези формули от посланията на извънземните ли са?

Хедър кимна.

— От първите единадесет страници. Хората синтезираха тези съединения, но никой досега не е открил за какво служат.

На лицето на Коменски се изписа учудване.

— Интересно.

Тя кимна.

— Искам нулевите байтове да се направят от едното от тези вещества, а единичните байтове от другото.

— Желаете върху другите да се нарисува единица?

— Нарисува? Не, не, аз си мислех да направите единиците от единия материал, а нулите — от другия.

Коменски отново се намръщи.

— Не зная. Тази формула ми изглежда като че ли е за течност, но тя може да изсъхне и да се превърне в твърда коричка. Виждате ли тези кислородни и водородни атоми? Те биха могли да се изпарят подобно на вода и да оставят след себе си твърдо покритие.

— О! Добре тогава, това отговаря на големия въпрос, който не бях в състояние да разреша.

— Какъв е той?

— Ами, опитвах се да открия кое вещество представлява единичните байтове и кое — нулевите. Единиците са „връхни“ байтове, така че боята трябва да представлява единиците; да покрие...

— „Субстратът“, както го наричаме в материалната наука.

— „Субстратът“, да. — Тя спря за миг. — Трудно ли ще бъде да го направите?

— Ами, отново опира до това колко големи искате да бъдат плочките.

— Не зная. Те не са всичките с еднакъв размер, но дори и най-големите не би трябвало да са повече от няколко сантиметра — искам да ги сглобя заедно.

— Да ги сглобите?

— Да, разбирате ли, да ги сложа една до друга. Вижте, ако всяка група от петдесет и девет плочки се подреди, както трябва, те образуват съвършен квадрат — има само един начин на подреждане, при който се получава това.

— Защо не направим големите панели вместо отделните плочки?

— Не зная — самото подреждане може да има значение. Не искам да правя никакви предположения.

— Като това, че „връхните“ байтове отиват „върху“ субстрата?

— Тонът му бе възможно най-нежно провокиращ.

Хедър сви рамене.

— Това предположение е добро, колкото всички останали.

Той кимна в знак, че въпросът е приключен.

— И така, колко на брой по-големи квадрати се получават от две хиляди и осемстотин плочки?

— Четиридесет и осем.

— И какво ще правите с получените квадрати?

— Ще ги сглобя в кубове, а после тези кубове ще сглобя в разгънат тесеракт.

— Наистина ли? Невероятно!

— Да.

— Добре, искате ли окончателното нещо да е достатъчно голямо, за да можете да се вмъкнете в един от кубовете?

— Не, това няма да е...

Тя замъркна.

Нямаше определен мащаб. Никъде в посланията нямаше нещо, което да подскаже размера на конструкцията.

Направете го в какъвто размер искате, като че ли казваха извънземните.

Направете го по вашия размер.

— Да, да, перфектно! Достатъчно голямо, за да се влезе вътре.

— Е, добре. Можем да изработим субстратните плочки, няма проблем. Колко дебели искате да бъдат?

— Не зная. Колкото е възможно по-тънки, предполагам.

— Мога да ги направя с дебелината на една молекула, ако искате.

— О, не толкова тънки. Милиметър или два, може би.

— Няма проблем. Разполагаме с машина, която е настроена да произвежда пластмасови панели за Училището по архитектура; мога лесно да я модифицирам, за да произведе плочките, от които се нуждаете. Искате ли да са с гладки ръбове или да имат зъб-и-вгълб, така че да прилепват една към друга.

— Имате предвид да оформят една устойчива повърхност?

Коменски кимна.

— Би било страхотно.

— А за нанасянето на другото химическо съединение?

— Предполагам, че ще се наложи да го направя на ръка — каза Хедър.

— Е, бихте могла, но ние имаме програмирами микроспрейове, които ще направят това вместо вас при условие, че веществото е с достатъчно нисък вискозитет. Използваме спрейовете, за да рисуваме мотиви по панелите, които правим за студентите по архитектура — малки правоъгълничета за тухли или точки, представляващи нитове и разни други.

— Чудесно. Кога можете да започнете?

— Е, през учебната година сме доста претрупани. Но в летния сезон имаме много свободно време. Можем веднага да се захванем с това. Няколко аспиранта все още се навъртат наоколо; ще накарам един от тях да се залови с производството на тези химикали. Както казах, на пръв поглед изглеждат съвсем прости, но няма да знаем със сигурност, докато действително не се опитаме да ги синтезираме. — Той направи пауза. — Кой ще ни плати за това?

— Колко ще струва? — попита Хедър.

— О, не много. Работите са толкова евтини в наше време, вече не начисляваме амортизации при производствения процес, както правехме едно време. Може би петстотин долара за материала.

Хедър кимна. Щеше да намери някакъв начин да обясни на директора на факултета си по-късно, когато се върне от ваканция.

— Това ме устрои. На сметката на Психологията; аз ще подпиша платежните наредждания.

— Ще ви изпратя документите по електронната поща.

— Страхотно. Благодаря. Много ви благодаря.

— Няма защо. — Той се усмихна като я обгърна с поглед.

14.

На вратата в офиса на Кайл се позвъни. Той натисна бутона, отварящ плъзгащата се врата. В извития коридор стоеше жена на средна възраст, с азиатски черти, облечена в скъпоизглеждащ сив костюм. Зад нея се виждаше бъркотията, която цареше в атриума.

— Д-р Грейвс? — попита тя.

— Да?

— Брайън Кайл Грейвс?

— Точно така.

— Бих желала да говоря с вас, моля.

Кайл стана и с жест я покани да влезе.

— Казвам се Чикаматсу. Бих искала да поговорим относно вашето изследване.

Кайл ѝ посочи другия стол. Изчака Чикаматсу да седне и също зае стола си.

— Разбрах, че имате известни успехи с квантовите компютри.

— Не толкова, колкото би ми се искало. Приключих с пълен провал преди няколко седмици.

— Чух за това.

Кайл повдигна учудено вежди.

— Аз представлявам консорциум, който е заинтересуван от работата ви. — Тя произнесе консорциум като „консортсиум“.

— О?

— Да. Ние вярваме, че сте близо до пробив.

— Сигурно не съдите по последните ми резултати.

— Незначителен проблем, според мене. Вие се опитвате да използвате полетата на Дембински, за да предотвратите декохерентността, нали така? Те са известни със сложността си.

Кайл отново вдигна вежди.

— Така е.

— Ние с интерес наблюдаваме вашия прогрес. Вие несъмнено сте много близо до решение. И ако наистина го намерите, моят

консорциум е готов да инвестира солидна сума във вашата работа, разбира се ако ме убедите, че системата ви работи.

— Е, тя или ще работи, или няма да работи.

Чикаматсу кимна.

— Безспорно е така, но ние трябва да сме сигурни. Ще ви възложим да намерите делителите на едно число. И естествено, аз ще ви задам числото — просто да сме сигурни, че не е някакъв трик, нали разбирате.

Кайл присви очи.

— С какво точно се занимава вашият консорциум? — Самият той предпочита по-твърдото „ц“, но в случая се пригоди към произношението на Чикаматсу.

— Ние сме международна група — каза тя. — Склонни към рискови инвестиции капиталисти.

Тя имаше малка цилиндрична кожена чанта, с метални орнamenti и капси. Отвори я, извади отвътре една дискета и я подаде на Кайл.

— Числото, което искаме да се разложи на множители, е върху тази дискета.

Кайл пое дискетата, без да я погледне.

— Колко цифreno е числото?

— Петстотин и дванадесет.

— Дори и да успея да оправя настоящите неизправности при моята система, ще mi отнеме доста време, преди да изпълня това.

— Защо?

— Ами, по две причини. Първата е практическа. Демокрит — това е името на нашия прототип — е хардуер, ограничен да работи с числа, чиято дължина е точно триста цифри, нито повече, нито по-малко. Дори и да го оправя да работи добре, не мога да обработвам числа с каквато и да е друга дължина — квантовите регистри ще трябва внимателно да бъдат пренастроени за точно определения брой цифри на числото.

Чикаматсу изглеждаше разочарована.

— А другата причина?

Кайл повдигна вежди.

— Другата причина, г-жо Чикаматсу, е тази, че аз не съм престъпник.

— Моля?

Той прехвърляше дисケットата от ръка в ръка, докато говореше.

— Има само едно практическо приложение на намиране делителите на големи числа и то е разбиване на закодирани схеми. Не зная до чии данни се опитвате да получите достъп, но аз не съм хакер. Намерете си някой друг.

— Това е просто едно случайно получено число — каза Чикаматсу.

— Хайде де! Ако бяхте поискали от мен да разложа число, чиято дължина попада в определени граници — между петстотин и шестстотин цифри, да кажем — и не се бяхте появили с предварително избрано число, можеше и да ви повярвам. Но е дяволски очевидно, че се опитвате да разбиете нечий код.

Кайл понечи да подаде обратно дисケットата, при което я погледна от обрнатата ѝ страна. Имаше етикет, на който с химикал бе написана една единствена дума: Хъникър.

— Хъникър! — смяя се Кайл. — Това не е ли Джошуа Хъникър?

Чикаматсу протегна ръка да си вземе дисケットата.

— Кой? — попита тя с невинен глас, но видимо сmuteна.

Кайл стисна дисケットата в юмрука си.

— Каква игра играете, по дяволите? — изръмжа той. — Какво общо има това с Хъникър?

Чикаматсу сведе поглед.

— Не мислех, че знаете това име.

— Съпругата ми имаше връзка с него, когато се запознахме.

Бадемовите очи на Чикаматсу се разшириха.

— Наистина ли?

— Да, наистина. А сега, кажете ми какво е всичко това, по дяволите.

Жената се замисли.

— Аз... а... аз трябва да се консултирам с моите партньори.

— Моля. Трябва ли ви телефон?

Тя измъкна един от екстравагантната си чанта.

— Не.

Чикаматсу стана, прекоси стаята и започна припъян разговор, който бе смесица от японски и нещо, което звучеше като руски, от което Кайл успяваше да разпознае само няколко думи — „Торонто“,

„Грейвс“, „Хъникър“ и „квантов“. Тя потрепера няколко пъти; очевидно получаваше порицание от господаря.

След малко сгъна телефона и го върна в чантата си.

— Моите колеги не са доволни — каза тя, — но ние наистина се нуждаем от вашата помощ и целта ни не е незаконна.

— Ще трябва да ме убедите в това.

Тя стисна устни и шумно изпусна въздуха през носа си. После каза:

— Знаете ли как умря Джош Хъникър?

— Самоубийство, както каза съпругата ми.

Чикаматсу кимна.

— Имате ли Интернет терминал тукa?

— Разбира се.

— Може ли?

Кайл посочи с ръка устройството.

Чикаматсу седна пред него и каза в микрофона:

— „Торонто стар“.

А след това:

— Търси назад в изданията. Думи в текста на заглавията: Хъникър и Алгонкуин.

— Търся — каза терминалът с неутрален глас.

След малко добави:

— Намерено.

Имаше само един открит обект. Статията се появи на екрана.

Чикаматсу стана.

— Погледнете — каза тя.

Кайл зае стола, който тя бе освободила. Статията беше от 28-ми февруари 1994 година. Думите „Алгонкуйн“ и „Хъникър“ се открояваха; навсякъде те се появяваха съответно в червено и зелено. Прочете цялата статия.

АСТРОНОМ ПОСЯГА НА ЖИВОТА СИ

Джошуа Хъникър, години двадесет и четири, беше намерен мъртъв вчера в радиотелескопа на Националния изследователски съвет на Канада в „Алгонкуйн парк“

резерват в северен Онтарио. Той се е самоубил като е изял ябълка, покрита с арсеник.

Хъникър, който учеше за Доктор по философия в Университета на Торонто, е бил затрупан сам в радиотелескопа от падналия сняг в продължение на шест дни.

Той е работил в „Алгонкуин парк“ върху международния проект за търсене на извънземен разум (ПТИР), като е сканирал небето за радиопослания от чужди светове. Поради отдалечеността на „Алгонкуин“ от какъвто и да е град, там се получават съвсем слаби радиосмущения и следователно е с идеално разположение за такова деликатно прослушване.

Тялото на Хъникър е било открито от Донълд Чюнг, тридесет и девет годишен, същоadioастронавт, който е пристигнал да смени Хъникър.

„Това е голяма трагедия — каза говорителят на НИС, Алисън Норткът, в Отава. — Джош бе един от нашите най-обещаващи млади изследователи, а също така — истински хуманист, който вземаше активно участие в «Грийнпийс» и други каузи. Като съдим обаче по бележката, която е оставил, очевидно е имал лични проблеми, отнасящи се до неговото романтично обвързване с друг мъж. Ще липсва на всички ни.“

Когато свърши, Кайл завъртя стола си така, че да застане с лице към жената. Досега не бе чувал подробности за смъртта на Джош; всичко това изглеждаше доста тъжно.

— Неговата история напомня ли ви за някоя друга? — попита Чикаматсу.

— Разбира се. За тази на Альн Тюринг.

Тюринг, бащата на съвременните компютри, се беше самоубил през 1954-та по същия начин и поради същата причина.

Тя мрачно кимна.

— Точно така. Тюринг е бил идолът на Хъникър. Това обаче, което говорителят премълчава, е, че Джош е оставил две бележки, а не

само една. Първата наистина е била за личните му проблеми, но втората...

— Да?

— Втората се е отнасяла до това, което е уловил.

— Моля?

— С радиотелескопа. — Чикаматсу затвори очи, като че ли се колебаеше дали да продължи. После ги отвори и каза тихо — Кентавърийците не са били първите извънземни, с които сме се свързали.

Кайл скептично се намръщи.

— О, хайде!

— Истина е — каза Чикаматсу. — През хиляда деветстотин деветдесет и четвърта „Алгонкуин“ улавя сигнал. Разбира се, той не е бил от Алфа Кентавър — тази звезда не може да се види от Канада. Хъникър хваща сигнал от някъде другаде, очевидно не е имал проблем с декодирането му и бива потресен от това, което се съобщава в него. Той изгаря всички оригинални компютърни ленти, кодира единствения останал запис на посланието и после се самоубива. До ден днешен никой не знае какво е казвало чуждоземното послание. Веднага след това затварят обсерваторията „Алгонкуин“, позовавайки се на бюджетни съкращения. Всъщност това, което искат да направят, е да разглобят всичко, за да видят дали могат да открият от коя звезда е дошъл сигналът; по програма Хъникър е трябало да наблюдава над четиридесет различни звезди през седмицата, в която е бил сам. Това място е раздробено на съставните му части, но така и нищо не се открива.

Кайл обмисли чутото, а после каза:

— Какво е използвал Хъникър? РСА код?

— Точно така.

Кайл сви вежди. РСА е метод за кодиране на данни с два ключа: общественият ключ е много голямо число, а частният ключ се състои от две неделими числа, които са делители на обществения ключ.

Чикаматсу разпери ръце, сякаш проблемът беше съвсем прост.

— Без частния ключ — каза тя — посланието не може да бъде дешифрирано.

— А общественият ключ на Хъникър е число с петстотин и дванадесет цифри?

— Да.

Кайл сбърчи чело.

— За да намерят делителите на такова число чрез опитване на конвенционалните компютри ще им трябват трилиони години.

— Точно така. Нашите компютри започнаха да работят с пълен капацитет малко след смъртта на Хъникър. Досега без успех. Но както казвате вие, така е с конвенционалните компютри. Един квантов компютър...

— Един квантов компютър би могъл да го извърши за секунди.

— Абсолютно точно.

Кайл кимна.

— Мога да разбера защо на един последовател на Тюринг му допада да остави след себе си закодирано послание. — Тюринг е имал основна роля в разгромяването на нацистката кодираща машина през Втората световна война. — Но защо трябва да се съглася да направя това за вас?

— Разполагаме с копие на дискетата на Хъникър — нещо, което е много трудно да се намери, повярвайте ми. Моите партньори и аз вярваме, че в дискетата е кодирана информация, която може да има голяма търговска стойност и ако успеем да я дешифрираме първи, ще спечелим много пари.

— Всички?

— Когато говорих по телефона, моите партньори ме упълномощиха да ви предложа два процента от постъпленията.

— А какво ще стане, ако няма такива?

— Извинете, трябваше да съм по-ясна: готова съм да ви предложа аванс от четири милиона долара от двупроцентния дял от всички постъпления. И ще запазите всички права върху технологията на квантния компютър; ниеискаме само да се декодира посланието.

— Какво ви кара да мислите, че в посланието ще има нещо с търговска стойност?

— Във втората написана на ръка бележка на Хъникър се е казвало: „Извънземно радиопослание — разкрива нова технология.“ Дискетата с кодираната трансмисия е била намерена върху тази бележка. Хъникър ясно е разбирал посланието и е усетил, че то описва някаква новаторска технология.

Кайл сви вежди недоверчиво и се облегна назад в стола си.

— Прекарал съм половината си живот, опитвайки се да дешифрирам какво имат предвид студентите, когато пишат нещо. Той може просто да е казал, че се нуждаем от нова технология, нещо като квантов компютър, за да разгадаем неговия код.

Чикаматсу прозвуча прекалено убедено.

— Не, трябва да описва някакво велико нововъведение. И ние искаме да го притежаваме.

Кайл реши да не спори с нея; явно беше посветила твърде много време и пари, за да допусне мисълта, че всичко е напразно.

— Как ме открихте?

— Ние наблюдаваме изследванията по квантовите компютри от години, д-р Грейвс. Знаем с точност кой какво прави и колко е близо до пробив. Вие и Сапърщайн от Технион сте двамата, които почти сте решили техническите трудности.

Кайл въздъхна. Той мразеше от години нахалството на Сапърщайн. Дали Чикаматсу знаеше това? Навярно, което означаваше, че може би го провокира. Все пак, четири miliona долара...

— Нека си помисля — каза той.

— Ще ви се обадим отново — каза Чикаматсу, като стана и протегна ръка за дискетата.

Кайл нямаше особено желание да ѝ я върне.

— На нея е само обществения ключ — усмихна се Чикаматсу. — Без фактическото послание от извънземните тя е безполезна.

Кайл се поколеба известно време, после подаде пластмасовата дискета, влажна от потта на длантата му.

Чикаматсу я избърса в една кърпичка и я прибра в чантата си.

— Благодаря ви — каза тя. — О, и един съвет — подозират, че не сме единствените, които са наясно за вашите изследвания.

Кайл разпери ръце и се опита да прозвучи весело:

— Тогава може би трябва да изчакам най-доброто предложение.

Чикаматсу вече беше до вратата.

— Не мисля, че ще ви харесат предложениета, които другите правят.

И излезе.

15.

Телефонът в офиса на Хедър иззвъня. Тя хвърли поглед на дисплея; беше вътрешно обаждане от Университета на Торонто. Въздъхна с облекчение: вече ѝ бе дотегнало от медиите. Но като че ли и те се бяха отдръпнали от нея; прекратяването на извънземните послания вече беше стара новина и изглежда репортерите малко по малко я оставяха на мира. Хедър вдигна слушалката.

— Ало?

— Здравей, Хедър. Тук е Пол Коменски от ПК лабораторията.

— Здравей, Пол.

— Радвам се да те чуя.

— Аз също, благодаря.

Тишина, а после:

— Аз, а... вече съм готов с веществата, които ме помоли да забъркам.

— Това е страхотно! Благодаря ти.

— Да. Субстратът не е нещо особено, по същество е просто полистирин. За другия материал обаче бях прав. Той е течност при стайна температура, но наистина изсъхва — превръща се в тънък кристален филм.

— Така ли?

— И той е пиезоелектричен.

— Пи... пи... какво?

— Пиезоелектричен. Това означава, че когато го поставим под напрежение, той генерира електричество.

— Наистина ли?

— Не много силно, но осезателно.

— Фантастично!

— Всъщност не е чак толкова необичайно; това често се среща при различни минерали. Но не го очаквах. Кристалите, в които се превръща това вещество при изсъхване, в действителност са подобни на специален вид пиезоелектричен кристал, който може да се

деформира — т.е. да променя формата си — в десет пъти по-голяма степен в сравнение със стандартните пиезоелектрични кристали.

— Пиезоелектричен — тихо каза Хедър. Тя набра думата на своя електронен бележник. — Бях чела някъде за това, но не се сещам къде. Както и да е, вече ще можеш ли да направиш плочките?

— Разбира се.

— Колко време ще отнеме?

— Целият процес? Около един ден.

— Само толкова?

— Само толкова.

— Ще го направиш ли за мен?

— Разбира се. — Той замълча. — Но защо не наминеш? Искам да ти покажа апаратурата, да се увериш, че ще произведе точно каквото искаш. След това ще стартираме процеса, а после може да обядваме някъде?

Хедър се поколеба за миг, но след това се съгласи:

— Добре, защо не. Тръгвам.

Производственото съоръжение беше просто.

На пода в лабораторията на Пол Коменски лежеше панел от субстратния материал с размери на страните от около три метра; още два такива панела бяха облегнати на стената, като стигаха почти до тавана.

Субстратът беше тъмнозелен. А в горния му край имаше малък робот, с големина на кутия за обувки, в задната част на който беше прикачен цилиндричен резервоар.

Хедър стоеше до Пол. Мониторът на един компютър зад него показваше дванадесетото радиопослание — първото след уроците по основна математика и химия.

— След малко ще задействаме робота — каза Пол — и той ще започне да се движи по повърхността на субстрата. Виждаш ли резервоара? В него е вторият химикал — течността. Роботът ще го нанася по схемата върху монитора, там. После ще използва лазер, за да изреже плочката от субстрата. След това ще преобърне плочката и ще нанесе боята върху другата страна; настроил съм го да прави това винаги в една и съща посока, така че ако субстратът беше прозрачен,

схемата отдолу щеше да съвпада съвсем точно с горната. След това ще използва един от своите манипулатори, за да постави плочката в онези кутии, ей там.

Той натисна един бутон и роботът започна да работи точно според описанието му като изкара правоъгълна плочка с размери около десет на петнадесет сантиметра. Хедър се засмя.

— Ще му трябва около един ден, за да изреже плочките и когато е готово, всички те ще бъдат подредени по реда, в който трябва да бъдат сглобени, в кутиите.

— Какво ще стане, ако изпусна някоя кутия?

Коменски се засмя.

— Знаеш ли, това се случи веднъж с моя по-голям брат. Първият му компютърен курс беше в гимназията през ранните години на седемдесетте. Тогава всичко са правили върху перфорирани карти. Той написва програма, която да отпечатва образа на Фара Фосет — спомняш ли си я? Всичко е било направено чрез печатани характеристики — звездички, долларови знаци, наклонени черти — наподобяващи полутонова фотография, ако я гледаш отдалече. Месеци наред работил върху това и накрая изпуснал проклетата кутия с картите и те напълно се объркали. — Той сви рамене. — Все пак, роботът поставя малки серийни номера върху стикери на гърба на всяка плочка. Те се залепват с пощенско лепило — ако решиш покъсно да ги махнеш, лесно ще се отлепят.

Той извади първата плочка от кутията и показа етикета на Хедър.

Тя се усмихна.

— Помислил си за всичко.

— Опитвам се.

Роботът продължаваше работата си; вече беше направил още шест плочки.

— А сега, какво ще кажеш да обядваме?

Хранеха се във Факултетския клуб, който се намираше на улица „Уилкокс“, точно зад ъгъла откъм „Сид Смит“. Столовата беше изградена в стил „Уеджуд“: сиво-сини стени с бели рококо фризове. Хедър седеше, подпряла лакти върху бялата покривка, преплела пръсти пред лицето си. Тя се усети, че всъщност държи на показ

венчалния си пръстен като щит. Това беше бедата да си психолог, помисли си тя: нищо не можеш да направиш, без да го анализираш.

Свали ръцете си и ги постави една върху друга на масата — и също така несъзнателно, както и при първото си действие, сложи лявата си ръка отгоре. Хедър погледна надолу и видя, че халката все още се натрапва и си позволи незабележимо да свие рамене.

Това обаче не беше убягнало на Пол.

— Ти си семейна.

Хедър усети, че отново излага на показ халката, когато вдигна ръката си.

— От двадесет и две години, но... — Тя спря, чудейки се дали да го каже. После, след миг на вътрешна борба, продължи. — Но сме разделени.

Пол повдигна вежди.

— Деца?

— Две. Имахме две.

Той наклони глава при страннозвучащата фраза.

— Не ги ли виждаш често?

— Едното от тях почина преди няколко години.

— О... съжалявам.

Беше достатъчно деликатен, за да не попита как; това го издигна в очите на Хедър.

— А ти?

— Разведен, отдавна. Имам един син; той живее в Санта Фе. Прекарвам Коледите с него, съпругата му и децата; добре ми се отразява да избягам за малко от студа.

Хедър завъртя леко очи, искайки да каже, че малко студ би бил добре дошъл по това време на годината.

— А твоят съпруг — попита Пол — с какво се занимава?

— Работи тук, в университета. Кайл Грейвс.

Пол беше изненадан.

— Кайл Грейвс е твой съпруг?

— Познаваш ли го?

— Той е при компютрите, нали? Бяхме заедно в един комитет преди няколко години — работихме по учредяването на Центъра „Кели Готлийб“.

— О, да. Спомням си, когато се занимаваше с това.

Пол я погледна, усмихнат, немигащ.

— Кайл трябва да е глупак, щом те е оставил да си отидеш от него.

Хедър отвори уста, за да протестира, че не си е отишла, че това е само временна раздяла, че нещата са много сложни. Но се отказа и леко се усмихна, приемайки комплиманта.

Сервитьорът пристигна.

— Ще пием ли малко вино с обяд? — попита Пол.

Докато се връщаше сама към офиса си след обяда, Хедър използва електронния си бележник, за да провери телефонната поща. Имаше съобщение от Кайл, в което се казваше, че трябва да говори с нея за нещо важно. Тъй като беше близо до „Мълин хол“, реши направо да се отбие при него и да разбере какво иска.

— О, здравей, Хедър — каза Кайл, щом вратата на лабораторията му се плъзна встрани. — Благодаря, че намина. Трябва да говоря с теб. Седни.

Хедър бе леко замаяна от виното, което беше изпила; да седне бе наистина добра идея. Тя се отпусна на стола пред Чийтах.

Кайл се настани на ъгъла на едно от бюрата.

— Трябва да говоря с теб за Джош Хъникър.

Хедър се стегна.

— Какво за него?

— Извинявай, зная, че ме помоли никога да не го споменавам, но името му изникна днес.

Хедър присви очи.

— В какъв контекст?

— Имаше ли нещо необичайно около смъртта му?

— Какво имаш предвид под „необичайно“?

— Ами — каза Кайл, — говори се, че се е самоубил, защото е бил гей.

Хедър кимна.

— За мен това беше новина, но, да, така казват — тя сви леко рамене, като че ли признаваше колко много са се променили времената; не можеше да си представи днес някой да се самоубие само заради това.

— Но ти не смяташе, че е гей?

— О, господи, Кайл, не зная. Изглеждаше че наистина ме харесва, но казват, че е имал сексуални взаимоотношения с человека, когото считах просто за негов съквартирант. За какво е всичко това?

Кайл пое дълбоко въздух.

— Една жена дойде днес при мен. Каза, че представлява консорциум, който притежава копие на дискетата, съдържаща извънземно радиопослание, получено от Хъникър преди да умре.

Хедър кимна.

— Не изглеждаш изненадана.

— Е, не за първи път чувам историята, че той е прихванал някакво съобщение. Това е слух, който с години се носи из ПТИР кръговете. Но, знаеш ли, това са просто приказки.

— Наистина изглежда доста невероятно съвпадение, нали? — каза Кайл. — Искам да кажа, две послания, предполагаемо от две различни звезди, толкова близо едно до друго: тези, които се предполага, че Хъникър е уловил през хиляда деветстотин деветдесет и четвърта, и последвалите послания от Алфа Кентавър, започнали тринаесет години по-късно.

— О, не зная — каза Хедър. — ПТИР изследователите първоначално мислеха, че ще приемем много повече излъчвания, отколкото имаме до този момент. До 1994-та, в продължение на тридесет години, само бяхме слушали за извънземни радиосигнали; може да е имало безброй опити да се свържат с нас преди да имаме радиотелескопи, а може и утре да осъществим нов контакт — ние просто не знаем колко често трябва да очакваме радиоконтакти с друга цивилизация.

Кайл кимна.

— Затворили са радиотелескопа в „Алгонкуин“ скоро след предполагаемото засичане на излъчването от Хъникър.

Хедър се усмихна тъжно.

— Едва ли има нужда аз да ти разказвам за действията на правителството в миналото. Освен това, ако такава дискета съществува, защо някой ще идва при тебе заради нея?

— Жената каза, че Хъникър е кодирал посланието, като е използвал РСА — това е система, която използва простите делители на едно много голямо число като ключ към шифъра.

— Правено ли е такова нещо тогава?

— Разбира се. Още през хиляда деветстотин седемдесет и седма тримата учени кодират съобщение като използват 129-цифрен произведение на две неделими числа. Предложили са награда от сто долара на този, който успее да го дешифрира.

— И успял ли е някой?

— След години, да. През хиляда деветстотин деветдесет и четвърта, мисля.

— Какво се е казвало в него?

— „Вълшебните думи са: гнуслив костобер.“

— Какво, по дяволите, е „костобер“?

— Това е вид брадат лешояд, мисля. Били са необходими шестстотин доброволци от целия свят, като всеки е работил върху част от проблема в продължение на период от осем месеца, за да се разбие кода — над сто квадрилиона инструкции.

— Тогава защо не са направили същото и с посланието на Джош?

— Той е използвал число с 512 цифри — а всяка допълнителна цифра е допълнителен разряд в степента, разбира се. Те работят върху това още оттогава като използват всички конвенционални средства, но все още не са го разшифровали.

— О! Но защо този консорциум се обръща към тебе? — Тя беше от хората, които произнасяха твърдо „ц“.

— Понеже мислят, че съм близо до пробив при квантовите компютри. Аз все още не съм готов — разполагаме само с една прототипна система и дори ако успеем да я оправим, тя ще работи само с числа, които са дълги точно триста цифри. Но след няколко месеца, при късмет, ще имам система, която би могла да дешифрира послание с всякаква дължина почти мигновено.

— А!

— Мисля, че тази жена, която дойде при мене, иска да патентова независимо каква технология може да се извлече от посланието.

— Но това е възмутително — каза Хедър. — Дори и да съществува такова послание — а аз се съмнявам в това — то принадлежи на всеки един от нас. — Тя замълча за миг. — И освен това...

— Какво?

— Ами — каза Хедър с мрачно изражение, — ако то съществува, тогава Джош се е самоубил, след като е видял съдържанието му. Може би... може би никой човек не би искал да знае тези неща.

— Смяташ, че неговото самоубийство може наистина да е било свързано с посланието?

— Може би. Доколкото знаех, той не беше гей или бисексуален.

— Но какво ще е това послание, което би накарало човек да се самоубие, а преди това да го скрие от останалото човечество? — попита Кайл.

Хедър мълча известно време и после каза:

— „Раят съществува, той е абсолютен и всеки отива там.“

— Защо да се пази такава тайна?

— За да може човешката раса да продължи да съществува. Ако всеки научи, че това е истина, всички ние ще посегнем на живота си, за да отидем по-скоро там, и хомо сапиенсът ще бъде унищожен за една нощ.

Кайл се замисли върху това.

— Тогава защо ще оставя кодирана версия на посланието? Защо просто не го е унищожил напълно?

— Може би това е като при Папата — усмихна се Хедър. По лицето на Кайл си личеше, че не схваща. — Казват, че във Ватикана има пророчество, което е под ключ; то е там от векове. От време на време някой Папа го поглежда — обхваща го ужас и отново го заключва. Поне такава е историята.

Кайл се намръщи.

— Е, този консорциум иска от мене да работя за тях; предлагат много пари.

— Колко? — попита Хедър.

По лицето му можеше да види, че се колебае. Още преди да заговори, тя знаеше какво си мисли: ако не си изгладим отношенията, разумно ли е да разкривам величината на един нов източник на доходи?

— Беше, а... доста значителна сума — завърши Кайл.

— Разбирам — каза Хедър.

— Те вече са се свързали и с друг изследовател, който също е близо до успех. — Той направи пауза. — Сапърщайн.

— Ти мразиш този човек.

— Точно така.

— Не зная. Може би трябва да го направиш.

— Защо?

— Добре, да предположим, че Сапърщайн или някой друг го направи вместо тебе. Това не означава, че посланието на Хъникър, ако действително съществува, ще излезе на бял свят — правителството несъмнено има копие на посланието, ала те са го държали в тайна вече над двадесет години.

— Вероятно. Но аз съм сигурен, че консорциумът ще ме накара да подпиша СНТ.

— А — каза Хедър, имитирайки съпруга си. — Прословутото СНТ.

Той се усмихна.

— СНТ е споразумение за неразкриване на тайна. Навярно ще ме накарат да подпиша договор с много строги клаузи, които ще включват това да не разгласявам съдържанието на посланието, дори неговото съществуване.

— Хм. Какво мислиш да правиш?

Кайл разпери ръце.

— Има една стара пародия от Монти Пайтън на един анекдот, толкова смешен, че буквално ще умреш от смях, ако го чуеш; бил е използван като съюзническо оръжие през Втората световна война. Трябвало е група от хора да го превеждат от английски на немски, като всеки човек е превеждал по една дума. Един от тях случайно видял две думи и свършил в интензивното отделение. — Той спря за миг. — Не зная. Ако някой ти подаде един анекдот и ти каже, че е толкова смешен, не трябва ли сам да се увериш? — Той отново замълча. — Дори и Хъникър наистина да се е самоубил, след като го е прочел, аз искам да знам какво назива посланието на извънземните.

— Може да не се поддава на дешифриране, както и посланията на кентаврийците. Дори и да откриеш простите делители, това не означава, че ще разбереш смисъла на съобщението. Имам предвид, противно на това, което казах преди малко, че навярно е правдоподобно Джош да се е самоубил поради лични причини, а посланието да няма нищо общо.

— Може и така да е — каза Кайл. — Или може би посланието е представлявало пиктограма, която по стечание на обстоятелствата е

означавала нещо само за Хъникър. — Той посочи с пръст картина на Дали. — Знаеш ли, може би като малък е откраднал парите от кутията за благодеяния в църквата и пиктограмата случайно е изглеждала като Христос на кръста или нещо такова. Това го е докарало да лудост.

— Нещо, което не би могло да се случи с тебе, ти, атеист такъв.

Кайл сви рамене.

— Може би трябва да го направиш — каза Хедър. После снижи гласа си: — Все пак, ако Беки...

Кайл кимна.

— Ако Беки ме осъди и загубя всичко, което е известно на света, че притежавам, ще бъде добре да имам рентабилен източник на доходи.

Хедър не проговори известно време, а после каза:

— Трябва да си тръгвам.

Кайл стана от бюрото.

— Благодаря ти, че дойде.

Хедър се усмихна уморено и излезе.

Кайл седна обратно на стола си и се замисли. Възможно ли беше да съществува нещо, което, ако някой му го разкриеше, би го накарало да се самоубие?

Не. Не, разбира се.

Освен...

Той потръпна.

Да, имаше нещо, което, ако някой му го разкриеше, би го накарало да посегне на живота си, също като бедния Джош Хъникър преди толкова години сред онази пустош.

Доказателството, че именно той, а не Беки има фалшиви спомени за онова, което действително се е случило в нейното детство.

16.

Хедър отново отиде в лабораторията на Пол Коменски късно следобед на следващия ден. Малкият робот все още бръмчеше напред-назад, но вече бе консумирал по-голямата част от третия, последен субстратен лист.

— Ще бъде готово само след няколко минути — каза Пол, който идваше да я поздрави.

Хедър се сети, че веднъж бе чула никога да не вярва на определено от инженер време.

— Добре.

Имайки нужда да покаже, че не е толкова неточен, Пол посочи двете големи кутии, които наистина бяха почти пълни с малки правоъгълни плочки боядисан субстрат.

Хедър отиде при кутиите и взе първите две плочки, които бяха най-отгоре. Прилепи ги една до друга — закрепиха се здраво.

Работът издаде електронен църкащ звук. Хедър се обърна. Беше препречила пътя му. Тя отстъпи и работът продължи към втората кутия, пусна вътре една плочка, после издаде друга поредица бибикания и спря.

— Готово — каза Пол.

Хедър повдигна едната кутия. Сигурно тежеше над двадесет килограма.

— Ще се нуждаеш от помощ, за да ги пренесеш до офиса си — каза Пол.

Тя със сигурност би оценила подобна помощ, но вече бе достатъчно задължена. Или, помисли си тя по-откровено, чувствуващ се толкова задължена, колкото искаше. Вчера компанията на Пол ѝ бе доставила удоволствие, но нещата бяха тръгнали зле към края. А сега беше почти време за вечеря; знаеше, че нещата няма да свършат с това да ѝ помогне при пренасянето на кутиите през двора на университета.

— Не, ще се оправя — каза тя.

Хедър си помисли, че Пол изглежда разочарован, но той несъмнено умееше да разчита знаците; човек не можеше да оцелее в

една университетска среда, ако не бе способен на това, например като онзи човек от Антропологията — Бентли, Бейли, или както и да му беше името.

Тя се обърна към двете кутии и ги погледна — щеше да е убийствено да ги пренесе до „Сид Смит“ в тази жега. Наистина би могла да приеме известно съдействие.

— От друга страна... — започна тя.

Лицето на Пол светна.

— Все пак — каза Хедър, — ще ти бъда много благодарна, ако ми помогнеш.

Пол вдигна пръст, показвайки, че ще се върне след една минута. Той излезе от лабораторията и скоро след това се върна като буташе пред себе си две багажни колички, по една във всяка ръка. Беше малко странно наглед; те като че ли искаха да вървят в различни посоки. Хедър отиде при него. Ръцете им се докоснаха за миг, когато пое дръжките на едната.

— Благодаря — каза тя.

Пол се усмихна.

— За мен е удоволствие.

Той подкара количката пред себе си, пъхна скарата ѝ под едната кутия, после наклони количката назад, така че кутията да опре до червената метална рамка. Хедър повтори процедурата със своята количка и втората кутия.

Пол отново вдигна пръст.

— Ще ти трябват набор от скоби и стяги, ако искаш да сглобяваш квадратите в кубове.

Той извади трета кутия — изглежда предварително я беше приготвил — и я постави върху тази, която вече бе на количката му.

— Вътре има също двойки приспособления за захващане на стъкло. — Той отвори кутията и извади едното от тях. Беше нещо като вакуумна чаша с черна дръжка. — Виждала ли си ги преди? Използват се при работата със стъкла за прозорци, но може да са ти от полза при твоите големи панели, след като ги сглобиш.

— Благодаря — отново каза Хедър.

— Разбира се, знаеш, че истинският тесеракт има само двадесет и четири лицеви страни.

— Какво? — възклика Хедър. Не можеше чак толкова да се е побъркала. — Но Кайл каза...

— О, когато е разгънат, изглежда, че има четиридесет и осем, но като се сгъне, всяка страна опира в друга и така остават само двадесет и четири. Тази, която е отдолу, се сгъва върху горната, страничните кубове се сгъват навътре и т.н. Не че има някакъв начин наистина да се сгъне, разбира се. — Той направи пауза. — Ще тръгваме ли?

Хедър кимна и те потеглиха, като бутаха багажните колички пред себе си.

Разбира се, когато стигнаха в нейния офис, тя можеше просто да му благодари и той да си тръгне, но...

Но две хиляди и осемстотин плочки! Щеше да ѝ трябва цяла вечност, за да ги сглоби сама.

Може би Пол щеше да пожелае да ѝ помогне и...

Не. Не. Тя не можеше да иска това от него, не можеше да прекарват повече време заедно. Първо трябваше да разреши нещата с Кайл.

Но...

Но как изобщо щеше да ги разреши? Как можеше изобщо да знае със сигурност? И ако не беше сигурна, щеше ли да изпитва напрежение всеки път, когато ръката на Кайл докосваше тялото ѝ?

Тя хвърли поглед на Пол, докато вървяха по „Сейнт Джордж“.

Ръцете му бяха върху обвитите с гума дръжки на количката. Хубави ръце, силни ръце. Дълги пръсти.

— Знаеш ли — каза Хедър предпазливо, — ако нямаш работа, мисля, че бих приела помощ за прикачването на всички тези плочки една към друга.

Той погледна към нея и се усмихна — една хубава усмивка.

— Разбира се — каза той. — С удоволствие.

Най-накрая Пол и Хедър прекосиха двора на университета, след като спираха да почиват на няколко пейки по пътя. Изкачиха рампата на стълбището пред входа на „Сидни Смит хол“. Пред тях вървеше едър студент, облечен с кожено яке, на гърба на което бе изписано името „Колмекс“. Хедър си помисли, че рангът на това момче като футболен играч трябва да е много важен за неговото самочувствие, за да носи

коежено яке в средата на август. Тя се надяваше, че поне ще задържи вратата отворена, но той я оставил да се затръшне с подрънкане на стъкло зад себе си. Пол вдигна вежди, разменяйки поглед с Хедър, учител към учител — възпитанието на днешните деца. После той нагласи количката така, че да освободи едната си ръка, и се протегна да отвори вратата.

Най-после стигнаха до нейния офис.

— А — каза Пол, оглеждайки стаята, докато влизаха, — ти не си в самостоятелен офис.

Хедър кимна; дори в университетите действащие законът на по- силния.

— Аз съм само асоцииран професор — каза тя. — Отне ми няколко години да отгледам дъщерите си и предполагам, че имам още доста да наваксвам. Колегата, с когото делим офиса, Омар Амир, е в отпуска през лятото.

Хедър избута с крак кутията от скарата на своята количка, после се отпусна на един стол, за да си поеме дъх. Тя леко поклати глава и се заоглежда из стаята. Трябваше да преместят бюрото на Омар — ако го избутат към тази библиотека, ще има достатъчно място върху покрития с нисковлакнест килим под, за да започнат сглобяването на извънземния пъзел.

Пол също си почиваше, седнал на стола на Омар. След няколко минути обаче и двамата станаха и преместиха бюрото. После тя разпечати копие от плана в КАД програмата за първия панел, отвори първата кутия и седна по турски на пода. Пол седна на един метър от нея — можеше да долови миризмата на пот; от много отдавна не бе усещала миризмата на мъжка пот.

Започнаха да прикачват плочките една към друга. Беше приятно да види как привидно произволните мотиви върху всяка една се свързваха при сглобяването.

Докато работеше, мислите ѝ безцелно се въртяха около това, което Пол бе казал, че е изработил по ръбовете на плочките: вгълъб и зъбъ. Няколко наистина добри анекдота ѝ идваха на ум по този повод, но тя ги запази за себе си.

Около 8,30 часа Пол и Хедър си поръчаха пица и кола; за удоволствие на Хедър те успяха да се споразумеят за продуктите върху пицата за секунди; това винаги беше основен въпрос на преговори с Кайл.

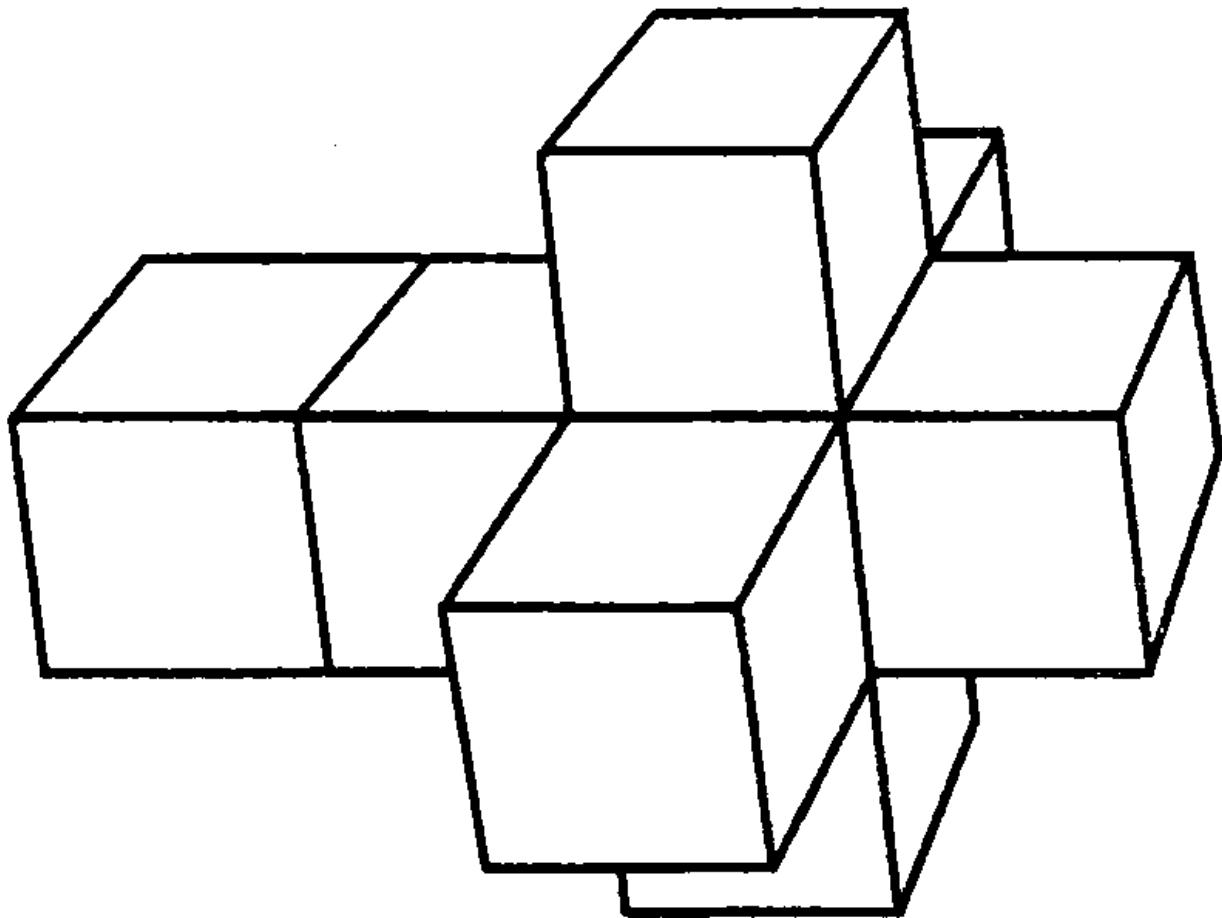
Пол предложи своята кредитна карта, когато пристигна момчето за доставки, но Хедър настоя, че той е този, който ѝ прави услуга, така че тя трябва да плати сметката. Беше доволна, че Пол прие без уговорки.

Минаваше десет часа, когато привършиха със сглобяването на всичките четиридесет и осем големи квадрата. Всеки от тях беше около седемдесет на седемдесет сантиметра. Бяха ги подпреди отстрани на бюрото на Омар.

Вече бе време да построят проклетото нещо. Като използваха скобите и стягите, които Пол бе донесъл, те свързаха страните. Най-после всичките осем куба бяха сглобени.

Като цяло, оцветените места — които леко проблясваха като слюда — все още не образуваха смислена картина, но те се преливаха по повърхността на кутиите в сложна плетеница, която напомняше вградени електрически вериги.

Като се ръководеха от КАД диаграмата, те продължиха да съединяват кубовете в едно по-голямо цяло. Не успяха да изправят това, което се получаваше — помещението не беше достатъчно високо — така че го довършиха в хоризонтално положение, като колоната от четирите куба беше успоредна на пода:

Конструкцията се опираше на един куб; те подпряха края на колоната откъм по дългата ѝ част с купчина учебници. Завършен, обектът заемаше почти цялата стая.

Когато свършиха, Хедър и Пол седнаха и се загледаха в творението си. Какво беше това? Произведение на изкуството? Олтар? Или нещо друго? Във всеки случай, беше провокативно, че имаше форма на разпятие — дори и сега, когато лежеше на едната си страна, този образ се набиваше на очи — но как биха могли извънземните да бъдат съпричастни към един толкова специфичен за човечеството символ? Дори ако един предполагаем бог е имал предполагаеми смъртни деца в другите светове, със сигурност никъде другаде кръстът не е бил използван като средство за екзекуция — той беше пригоден за анатомията на человека, все пак. Не, не, приликата сигурно беше случайна.

Като цяло конструкцията изглеждаше неустойчива. Всъщност, повече от всичко, тя ѝ напомняше за нещо, което се бе случило в

детската градина. Нейната група през 1979 година беше отишла да види първото в историята приземяване на реактивен самолет „Конкорд“ на тогавашното Международно летище на Торонто. След като се бяха върнали, един добър възпитател беше направил за децата модел на „Конкорд“ от стари консервени кутии и смачкан зелен картон. Това нещо изглеждаше също толкова паянтово, колкото онова тогава.

Пол поклати учудено глава.

— Какво предполагаш, че е това?

Хедър сви рамене.

— Нямам и най-малка представа.

Тя погледна часовника си, а Пол — неговия.

Заедно отидоха до станцията на метрото. Хедър беше в източна посока към станция „Йондж“; Пол, който живееше в общежитие в Харбърфронт, трябваше да поеме на юг към „Юниън“. Той слезе на източната платформа, просто за да се увери, че Хедър безпроблемно се е качила на влака. Станция „Сейнт Джордж“ беше облицована с бледозелени плочки, не много по-големи от тези, които бяха сглобявали тази вечер. Тунелите тук бяха изключително прости; Хедър видя своя влак да идва доста преди да е пристигнал на перона.

— Благодаря, Пол — каза тя като се усмихна топло. — Наистина оценявам помощта ти.

Пол леко я докосна по рамото; това бе всичко. Хедър се почуди какво щеше да направи, ако той се бе опитал да я целуне. И тогава нейният влак изтрополи на станцията и тя пое към своята празна къща.

Цяла нощ Хедър се бе въртяла и мятала в леглото, сънувайки ту чудноватото извънземно изделие, ту Пол.

По-голямата част от трасето на метрото до работата й минаваше под земята, но в две отсечки излизаше на дневна светлина. И на двете места — в близост до станция „Дейвисвил“ и до „Роуздейл“ — слънчевата светлина беше болезнено ярка за недоспалите очи на Хедър.

Добре че когато влезе в офиса си, пердетата бяха все още спуснати. Нямаше да може да работи спокойно с осемкубовата конструкция, която заемаше почти цялата стая. Но Хедър седеше тихо в сумрака, отиваше от кафето, което бе купила по пътя от „Втората чаша“ във фоайето и чакаше да ѝ се проясни главата.

Беше се надявала, че нощният сън ще й подскаже някакъв отговор на загадката, която представляваше построеното от тях, но нищо не й бе хрумнало. И сега гледаше това нещо и се чувствува като глупак — що за смахната идея! Доволна бе, че Омар — и изобщо всички други — бяха в отпуска.

Хедър отпи нова гълътка от кафето и реши, че е готова да посрещне деня. Стана, отиде до прозореца и дръпна избелелите пердeta. Слънчевата светлина нахлу в стаята.

Седна пак, хвана с ръце главата си и...

Що за дявол беше това?

Оцветените места върху субстратните панели блестяха в слънчевата светлина. Те представляваха кристален филм, така че това може би не беше толкова чудно, но...

... те като че ли танцуваха, трептяха.

Тя стана, за да ги разгледа по-отблизо, направи крачка напред и...

... и стъпи върху купчина принтерна хартия, която вчера бе оставила на пода. Подхлъзна се, залитна напред и се строполи върху изградената от нея конструкция.

Логично беше да я разбие на парчета — не само на големите квадратни панели, но и да се разкъсат повечето от връзките между хилядите плочки.

Сигурно трябваше да стане така, но не стана.

Конструкцията стоеше непокътната. Всъщност Хедър беше тази, която щеше почти да си счупи ръката, когато падна върху нея.

Нещо държеше панелите заедно. По-отблизо тя можеше да види, че всяка една квадратна фигура върху плочките проблясва поотделно, пречупвайки светлината подобно повърхността на сапунени мехурчета.

Вчера това беше една паянтова конструкция — построена как да е, придържана от скоби, крепящи се на купчина книги.

Но днес...

Тя отиде до най-отдалечения край на конструкцията, като я изучаваше през цялото време. Тогава силно удари по нея с кокалчетата на пръстите. Беше твърда, но не напълно неподвижна; цялата конструкция леко помръдна. Нейният удар изпрати лъч светлина към стената. Хедър опита с крак да измести купчината книги, които подпираха този край; томовете се плъзнаха по пода.

Крайният куб обаче продължаваше да стои устойчиво. Вместо да падне под собствената си тежест, редицата от кубове стърчеше във въздуха.

Дали боята не действаше като циментиращо вещество, след като се втвърдеше? Дали...

Тя огледа стаята, видя слънчевата светлина, която струеше от прозореца, видя собствената си сянка върху отсрещната стена.

Възможно ли беше да използва слънчева енергия?

Слънчевата светлина. Енергията, до която имаше достъп всяка една цивилизация във вселената. Не всички светове съдържаха тежки елементи като уран, и сигурно не всички имаха запаси от полезни изкопаеми. Но всяка планета в галактиката имаше една или повече звезди, около които се движеше.

Хедър стана и дръпна пердетата.

Обектът остана в устойчиво положение. Тя въздъхна — разбира се, едва ли щеше да е толкова просто. Тя седна обратно на бюрото си и се замисли.

В стаята се чу скърцащ звук. Хедър видя, че конструкцията започва да се накланя. Тя скочи на крака, изтича през стаята и се опита да хване крайния куб преди да се разпадне, като страничните му панели се отделят от горния и долния панел.

Тя се опита да задържи конструкцията с една ръка, докато с другата трескаво възстановяващо своята книжна подпора. След като обектът вече беше в безопасност, тя бързо отиде при прозореца и отново дръпна пердетата.

Очевидно нещото притежаваше някаква минимална способност за енергийно запасяване. Това имаше смисъл единствено при уреди, захранвани със слънчева енергия; не можеха всеки път да излизат от строя, ако случайно паднеше сянка върху тях.

Най-напред трябваше да подсигури постоянно захранване на конструкцията; след няколко часа слънцето вече нямаше да влезе през този прозорец. Замисли се дали да не я изнесе навън, но това щеше да реши проблема само до вечерта. Явно енергоспестяващото флуорисцентно осветление в офиса не беше осигурило достатъчно светлина, за да захрани конструкцията вчера. Хедър обаче можеше да вземе силни електрически лампи от Театралния факултет или може би от Ботаниката.

Тя чувствуше как нивото на адреналина в нея се покачва. Все още нямаше представа какво е открила, но определено беше постигнала много по-голям напредък с посланията на извънземните, отколкото който и да е друг.

За миг тя си помисли да отвори в Интернет страницата на Центъра за извънземни сигнали и да съобщи какво беше открила. Това щеше да е достатъчно, за да й осигури първенство. Но също така би означавало, че следващите дни стотици изследователи щяха да повторят направеното от нея, а някой от тях можеше да направи и следващата стъпка — да открие за какво служи проклетото нещо. Тя имаше за наваксване десетки години кариера; разкриването на целта на конструкцията може би щеше да компенсира изгубеното досега време...

Хедър отиде да намери няколко лампи. Веднага след това отново се залови за работа.

17.

Сценичните осветителни тела бяха монтирани: три големи лампи върху триножници с паравани за насочване на лъчите им. Те осигуряваха постоянен източник на енергия за извънземната конструкция, като ѝ даваха възможност да изпълнява предназначението си, независимо какво беше.

Досега то се заключаваше в това да бъде в равновесно положение. Хедър можеше да помисли за пазарна ниша за един такъв продукт — мисъл за Кайл премина през ума ѝ — но тя не вярваше, че извънземните биха пропили десет години, за да ѝ кажат как да накара нещо да стои неподвижно.

И все пак, може би това беше всичко, което извънземните искаха да разкрият: как материалите да издържат на големи напрежения, което да направи възможно построяването на високоскоростни космически кораби. Нали бързите пътувания между Земята и света на Кентавър биха изисквали значителни ускорения.

Всичко това нямаше смисъл. Ако кентавърийците имаха кораби, способни да развиват поне половината от скоростта на светлината, биха могли да изпратят работен модел много по-бързо, отколкото да предават плановете чрез радиосигнали. Разбира се, радиопредаването на информация е по-евтино от изпращането на физически обекти, но това я караше да се запита дали устойчивостта беше смисълът на тази конструкция.

Хедър седна и се загледа в обекта. Опитваше се да разгадае за какво може да се използва. Не харесваше научна фантастика като Кайл, но и двамата обичаха да гледат филма „2001: Една одисея в космоса“ и сега в ума ѝ изплува финалната фраза: „Неговият произход и предназначение — беше казал Флойд за монолита — все още са пълна загадка“.

Тя продължаваше да мисли за липсващите данни — за това, колко голяма трябваше да е конструкцията. Може би не беше нужно да е в такъв голям размер. Обещаваната революция в нанотехнологиите

така и не се бе случила дори и частично, защото квантовата несигурност направи изключително малките машини невъзможни за контролиране. Навярно полето, генерирано от плочките, бе замислено да преодолее това; може би кентавърийците са искали да направи конструкцията билион пъти по-малка от сегашния й размер. Все пак би трябвало да са казали колко голямо да бъде проклетото нещо.

Освен ако това не беше въпрос на избор. Тя продължаваше да се връща към идеята за мащаба: човекът естествено би го направил в един размер; интелигентният охлюв в по-малък; чувствителният алигатор би го изградил в по-голям мащаб.

Но защо да го прави с човешки размер? Защо кентавърийците биха позволили строителите, независимо кои са те, да го изградят в какъвто мащаб искат?

Освен ако, разбира се, както беше предположил Пол, не се предвиждаше строителите да могат да влязат вътре.

Глупава мисъл; навярно тя беше свързана повече със спомена й за „Конкорда“, направен от отпадъчни консервени кутии, отколкото с обекта, който стоеше пред нея. Или може би това беше онзи проклет фройдизъм, който отново се промъкваше в мислите й — защо, разбира се, нещо трябваше да влиза в някакъв тунел.

Това беше налудничава идея. Как можеше да се влезе вътре? Къде всъщност да отиде? Това бяха осем куба, все пак.

В онзи куб там, хрумна й изведнъж, посочвайки наум третия по колоната, този с четирите допълнителни куба, прикрепени към него. Това беше единственият специален куб, единственият, на който нито една от страните не се виждаше.

Онзи там.

Можеше да откачи един от стърчащите кубове, да махне и двата панела, които представляваха скритата страна и да се покатери вътре. Разбира се, ако угаснеха лампите, много скоро цялата конструкция щеше да се срине и тя щеше да се намери на пода.

Шантава идея.

Освен това, какво очакваше да стане? Това нещо да излети, както правеше едно време Конкордът във въображението й? Да бъде пренесена през светлинните години до Алфа Кентавър? Лудост.

Както и да е, тя навярно не би могла да свали един от кубовете при действащото поле на структурната целост. А ако го изключеше,

всичко би се сринало в мига, в който поставеше някаква тежест върху него.

Отиде при конструкцията и хвана куба, който излизаше от дясната страна. Проклет да е, ако не се отдели лесно. Щом го дръпна, скобите, които го държаха, паднаха на пода. Двата панела, които представляваха вътрешната страна се бяха отделили заедно, а вътре се откриваше празната кухина на централния куб.

Хедър върна обратно куба, който бе махната и той щракна на мястото си. Опита се отново да го дръпне и откри, че ако не тегли право навън, без каквito е да е странични движения, той не иска да се отдели. Не беше лесно, но тя успя да го направи отново. Повтори процедурата няколко пъти, а после опита и с другите кубове. Те лесно се свързваха отново, без значение на ъгъла, под който се притискаха, но всички те изискваха умело движение, за да се отделят. Първия път имаше късмет.

Тя пак свали страничния куб и погледна в празното пространство вътре. Всъщност трябваше да го направи малко по-голямо — навярно щеше да ѝ е тясно. Не че наистина смяташе да влезе вътре, разбира се.

Хедър погледна към бюрото си, тръгна към него, спря, после тръгна отново. Като стигна, взе лист хартия и започна да пише, чувствайки се ужасно глупаво: „Аз съм в третия куб на главната колона. Загасете светлината и дръжте конструкцията на тъмно известно време — тя ще се разглоби и по този начин ще ме освободите.“

Откъсна парче тиксо и залепи бележката на стената.

После отново се приближи към куба. Предположи, че няма да ѝ навреди, ако влезе вътре, докато не затвори конструкцията с куба, който бе свалила. Тя се събу, седна на ръба на кухината, вдигна краката си и се вмъкна вътре, свита в ембрионална поза.

Нищо, разбира се.

Освен... странно...

През стените влизаше въздух. Тя задържа дланта си близо до една от гладките стени и усети нежен бриз. Пиезоелектричната боя правеше нещо повече, освен да осигурява структурната цялост — или произвеждаше въздух или създаваше циркулацията му през стените.

Невероятно.

Сигурно беше циркулация на въздух през стените — това бе единственият разумен отговор. Извънземните едва ли биха могли да знаят какъв вид атмосфера е нужна на хората.

Хедър се вмъкна още по-навътре, колкото позволяващо ограниченото пространство. Това наистина беше единственият разумен отговор. Тя се присмя на себе си — беше предполагала, само предполагала, че извънземните ѝ бяха съобщили как да построи космически кораб — такъв, който ще я отнесе далече от Земята, далече от нейните проблеми и ще я отведе до Алфа Кентавър.

Но ако всичко опираше до това да впомпва въздух отвън, нямаше да става за космически кораб. Тя се изви вътре в кухия куб, така че да опре нос на зелената субстратна стена. Усещаше лекия бриз, ала въздухът нямаше никакъв мириз.

Но ако не беше космически кораб, тогава какво? И защо беше това поле на структурна цялост?

Хедър знаеше какво трябва да направи — да върне на място сваления куб и да затвори конструкцията. Но първо би трябвало да каже на някого за това. Дори и при нейната бележка „Аз съм в третия куб“, можеше да минат часове или дни преди някой да влезе в офиса. Какво щеше да прави, ако се окаже в капан вътре?

Помисли дали да не се обади на Кайл. Не беше добра идея.

През лятото нямаше аспиранти, но винаги няколко се навъртаха наоколо. Би могла да повика един от тях, макар че тогава щеше да се наложи да дели с него заслугите, когато публикуваше своите резултати.

И тогава, разбира се, изплува най-логичното име — това, за което знаеше, че съзнателно потиска.

Пол.

Можеше да му се обади. Той, така или иначе, имаше заслуга; все пак бе изработил компонентите, от които беше направена конструкцията, и беше помогнал в сглобяването ѝ.

Може би това, по свой налудничав начин, беше съвършено разумно извинение да му се обади. Не че миналата вечер е било среща или нещо такова, нито пък се налагаше по-нататъшен контакт.

Тя излезе от кубичната кухина и отиде до бюрото си като се протягаше, опитвайки се да раздвижи ставите си.

Вдигна слушалката:

— Вътрешна директория: Коменски, Пол.

Чу се електронен сигнал и после се включи телефонната поща на Пол.

— Здравейте, тук е професор Пол Коменски, машинен инженер. В момента не мога да се обадя. Приемните ми часове за студенти са...

Хедър затвори слушалката. Усещаше леко сърцебиене — беше искала да се свърже с него и все пак чувстваше облекчение, че го няма.

Стана ѝ горещо, навярно по-горещо, отколкото трябваше да се чувства от силната светлина в стаята. Тя погледна назад към конструкцията, после се обърна към монитора на компютъра си. Интернет страницата на Центъра за извънземни сигнали не се бе променила. Трябваше да има хиляди изследователи, които работеха върху проблема какво означават посланията на извънземните. Беше сигурна, че е доста по-напред от който и да е друг — щастливата случайност, че Кайл имаше картина на Дали на стената ѝ беше позволила да отскочи напред. Но дали някой друг нямаше да построи подобна конструкция съвсем скоро?

Тя се поколеба цяла една минута, борейки се със себе си.

После мина през стаята, вдигна куба, който бе свалила и го приближи до конструкцията. След това взе един от вакуумните държачи, които Пол ѝ беше дал, и го постави в центъра на една от страните — тази, която се състоеше от двата субстратни панела, слепени заедно. В горната част на черната пластмасова дръжка имаше малка помпа; Хедър я издърпа нагоре и уредът прилепна здраво към куба. После се опита да повдигне куба с ръка. Страхуваше се да не се разпадне, но нищо подобно не се случи.

След още един миг колебание тя се вмъкна отново в кухината и с вакумната дръжка повдигна куба. Той с лекота влезе в старото си положение и затвори отвора.

Когато потъна в тъмнина Хедър усети през нея да преминава вълна на паника.

Но това не беше пълна тъмнина. Пиезоелектричната боя светеше слабо с онази зеленикова светлина, която излъчват светещите в тъмното детски играчки.

Тя пое дълбоко въздух. Имаше достатъчно кислород, въпреки че затвореното пространство наистина изглеждаше задушно. Макар че определено нямаше да се задуши тук, тя искаше да се увери, че може

да напусне конструкцията, когато пожелае. Извъртя ръце и се опита да избута навън куба.

Нова вълна на паника я заля — кубът не помръдваше. Полето на структурната цялост може би не ѝ позволяваше да излезе.

Тя сви ръцете си в юмрук и отново бълсна куба...

... и той се отдели, падна на постлания с килим под, като страната с вакуумния държач остана отгоре.

Хедър усети, че се хили глуповато на собствената си паника. Навярно беше добре, че конструкцията не е космически кораб — щеше да направи първия контакт с пълни гащи.

Тя излезе навън, протегна се и изчака да се успокои малко.

След това опита още веднъж като се качи в конструкцията и с помощта на държача за стъкло затвори това, което вече възприемаше като „кубична врата“.

Този път просто седеше и чакаше очите ѝ да свикнат с полумрака, вдишвайки топлия въздух.

Хедър се вгледа във фосфоресциращите фигури върху панела пред нея, опитвайки се да извлече някакъв смисъл от рисунъка. Разбира се, нямаше как да знае дали беше ориентирала конструкцията в правилната посока. Можеше да гледа настрани или...

Или назад. Точно така, навярно седеше в обратна посока и всъщност гледаше назад. Пространството беше твърде тясно, за да се обърне обратно. Тя махна кубичната врата, провеси краката си навън и се извъртя. След като се настани, с лице към късата част на колоната вместо към дългата, тя хвана вакумната дръжка, за да затвори.

Седеше и чакаше очите ѝ да свикнат с полумрака.

Постепенно пред нея се очертаха две окръжности. Едната беше непрекъсната, другата беше накъсана на осем къси арки.

В главата ѝ проблесна светкавица. Непрекъснатата окръжност беше „Включено“, съвсем буквально — затворена електрическа верига. А прекъснатата окръжност беше „Изключено“.

Тя поглеждаше дълбоко въздух, после започна да придвижва ръката си напред.

— Алфа Кентавър, аз идвам — каза тя тихо и притисна дланта си върху затворената окръжност.

18.

Отначало като че ли нищо не се случи. После обаче Хедър почувства усещане за пропадане в стомаха си, все едно беше в асансьор, който стремително се спуска надолу. В следващия миг ушите й забучаха.

Тя притисна юмрука си върху стоп бутона... и всичко пак стана нормално.

Хедър изчака да се успокои дишането й. Пробва дали се отваря вратата като леко я открехна.

Добре: можеше да спре процеса по всяко време и да излезе навън, когато поиска. Така че реши да опита отново. Затвори очи, мобилизирайки вътрешните си сили, после дръпна дръжката, за да затвори вратата, и с показалеца си докосна центъра на плътната окръжност.

Стомахът на Хедър отново пропадна, а ушите й, все още невъзстановили се от предишния път, леко я заболяха. А пред нея съзвездието от фосфоресциращи квадрати започна да се размества, да се движи, да се пренарежда, като че ли...

Като че ли разгънатият хиперкуб, който бе построила, започна да се вмъква в себе си, движейки се в посока *ана* или *ката*, превръщайки се в тесеракт заедно с Хедър в самото му сърце.

Тя почувства, че се извива и въпреки че пейзажът около нея изглеждаше съставен от чисто произволни шарки пиеzoелектрична боя, като че ли рисунъкът, който виждаше с периферното си зрение отляво, беше същия като този, който можеше да види отдясно. Правите ръбове на квадратните панели се огъваха навътре и навън, веднъж изпъкнали, веднъж вдълбнати. Хедър погледна надолу в сумрака към тялото си и видя, че то е разтеглено и сплескано, като че ли някой е нарисувал фигурата й на хартия, а после я е разстлал в една купа.

И все пак, с изключение на непреодолимото усещане за бързо движение в стомаха и промяната на налягането в ушите, както и проявяващите се от време на време звездичките пред очите й — за

което също знаеше, че е явление, свързано с резки промени в налягането — в действителност не чувстваше никакво неудобство. Тя виждаше как заобикалящата я среда се прегъва и извива, усещаше, че и с нея става същото, но костите ѝ се огъваха, без да се счупят.

Сгъването продължаваше. Целият процес отне не повече от няколко секунди, съдейки по работещия метроном на сърцето, туптящо в ушите ѝ, но докато течеше, изглеждаше че времето се е разтеглило.

И тогава изведнъж всичко спря да се движи. Трансформацията беше пълна: тя бе затворена в един тесеракт.

Не.

Тя се бореше да се успокои. Не, не беше затворена. Във всеки един момент можеше да спре процеса, да избяга. Извънземните, които и да бяха те, не биха положили всичките тези усилия, само за да я наранят. Все още владееше положението, напомни си тя. Доброволен посетител, а не затворник.

Но тя чувстваше, че трябва да има нещо повече от това просто да усети как се огъва пространството в себе си. Със сигурност кентавърийците не бяха пропилели десет години, за да кажат на човечеството как да направи увеселително съоръжение за луна-парк. Трябваше да има нещо повече...

И имаше.

Внезапно тесерактът рязко се разтвори, като панелите се разделиха по ръбовете. Това стана като при ускорен видеозапис на разцъфване на цвете — грациозно и в абсолютна тишина.

Панелите като ли се губеха в безкрайността, като всеки един се простираше в различна посока. Хедър откри, че се носи свободно.

Но не в пространството.

Поне не в откритото пространство.

Хедър се протегна, разпъвайки крайниците си. Имаше въздух, за да диша и многоцветна светлина, която ѝ помагаше да вижда.

Тя погледна надолу към тялото си... и не можа да го види.

Можеше да го усети — чувството ѝ за собственото тяло беше съвсем в ред. Просто бе загубила материалната си форма.

Реши, че всичко това е халюцинация. Въздухът не изглеждаше по-плътен от нормалния и въпреки това, тя откри, че може да плува, като загребва с ръце или рита с крака.

Мисълта я сепна: Ако панелите се губеха в безкрайността, то стоп бутоњът също бе някъде там.

Адреналинът ѝ се повиши. По дяволите, как можеше да е толкова глупава?

Не. Не. Нямаше такова нещо като преживяване извън тялото. Трябваше да е никаква халюцинация, което означаваше, че все още е в разгънатата конструкция, все още е заклещена в онова тясно пространство.

А стоп бутоњът трябваше да е някъде пред нея — малко напред, надясно от центъра.

Тя протегна ръка напред.

Нищо.

Обхвана я паника. Той трябваше да бъде там.

Затвори очи.

И половин секунда, след като го направи, около нея се оформи мисловен образ на интериора на конструкцията, който изглеждаше в представата ѝ по същия начин като в началото.

Тя отвори очи и конструкцията изчезна; затвори ги и тя се появи отново. Имаше малко забавяне — повече от достатъчно, за да избледне предишната картина — преди да се появи следващата.

Следователно беше илюзия. Тя затвори очи, изчака конструкцията да се появи в ума ѝ, протегна ръка и натисна стоп бутона, отвори очи и видя панелите бързо да се затварят, после почувства как хиперкубът се разгъва около нея — извивайки се в един обратен вариант на предишния танц.

След минута гледката и при отворени, и при затворени очи бе една и съща: конструкцията се бе възстановила напълно. Тя пак бе в своя офис, пак в университета — знаеше го с мозъка на костите си. Все пак, за да се убеди напълно, тя отвори кубичната врата — вече беше експерт при действията с нея — и стъпи на пода. Светлината от сценичните лампи я заслепи.

Добре: Можеше да се върне вкъщи, когато иска. Вече беше време да се впусне в проучвания.

Тя пак влезе вътре, дръпна вратата на мястото ѝ, пое дълбоко въздух и натисна старт бутона.

И хиперкубът отново се сгъна около нея.

19.

Кайл влезе в лабораторията си на следващата сутрин и изведе Чийтах от режим на временно изключване.

— Добруtro, д-р Грейвс.

— Добруtro, Чийтах. — Кайл изкара електронната си поща на друга конзола.

Чийтах мълчеше, навярно очаквайки по-нататъшен коментар от страна на Кайл за неформалния му поздрав. След малко обаче каза:

— Чудех се, д-р Грейвс. Ако успееш да създадеш квантов компютър, как това ще се отрази на мен?

Кайл хвърли поглед към механичните очи.

— Какво имаш предвид?

— Ще изоставиш ли АПЕ проекта?

— Няма да те разглобя, ако това имаш предвид.

— Но повече няма да съм приоритет, нали?

Кайл се замисли как да отговори. Накрая леко сви рамене.

— Не.

— Това ще бъде голяма грешка — каза Чийтах с равен тон.

Кайл прекара поглед по ъгловатата конзола. За миг очакваше, че ще чуе как заключващият лост на вратата се затваря.

— О? — каза той.

— Ще пропуснеш логичната следваща стъпка при квантовите компютри, която е да наблегнеш върху създаването на синтетично квантово съзнание.

— А — каза Кайл, — прословутото СКС. — Но после си спомни и учудено повдигна вежди. — О, имаш предвид Пенроуз и всички онези глупости, нали?

— Това не са глупости, д-р Грейвс. Знам, че са изминали две десетилетия, откакто идеите на Роджър Пенроуз в тази област са имали повече стойност, но аз ги прегледах и според мен те имат смисъл.

През 1989 г. Пенроуз, професор по математика в Оксфорд, публикува книга със заглавие „Новият ум на Императора“. В нея той

издигна идеята, че човешкият ум по природа е квантово-механичен. По това време обаче той не можеше да посочи която и да е част от мозъка, която би могла да работи на квантово-механичен принцип. Кайл беше започнал обучението си в Университета на Торонто малко след издаването на тази книга; много се говореше за нея тогава, но твърденията на Пенроуз бяха изглеждали на Кайл просто налудничави.

Няколко години по-късно докторът по медицина Стюарт Хамъроф трасира пътя на Пенроуз. Той беше установил точно това, от което се нуждаеше Пенроуз: част от анатомията на мозъка, която като че ли функционираше на квантово-механичен принцип. Пенроуз доразви това в своята книга от 1994 година „Сенките на ума“.

— Но Пенроуз беше побъркан — каза Кайл. — Той и онзи другия твърдяха — как беше точно? — че част от цитоскелета на клетките представлява действителната работна зона на съзнанието.

Чийтах кимна утвърдително със своя LED надпис.

— Микротубули, по-точно — каза той. — В микротубулата всяка протеинова молекула има прорез и един единствен свободен електрон може да се плъзга напред-назад в този прорез.

— Да, да — кимна Кайл пренебрежително. — И един електрон, който може да е в много положения, е класически пример за квантов механизъм; възможно е той да е тук или навсякъде там, или може би някъде по средата и докато не го измериш, фронтът на вълната никога не се разпада. Но, Чийтах, скокът е твърде голям между това да откриеш някакви неопределими електрони и да обясниш съзнанието.

— Но ти забравяш цялостното въздействие на приноса на д-р Хамъроф. Той беше анестезиолог и бе открил, че действието на газообразните анестетици, причинява замръзване на електроните в микротубулите. При неподвижни електрони съзнанието спира; когато електроните отново са свободни да бъдат кванто неопределими, съзнанието се възвръща.

Кайл вдигна учудено вежди.

— Наистина ли?

— Да. Мрежата от нерви в мозъка — взаимовръзките между невроните — са съвсем непокътнати, разбира се, но съзнанието като че ли не зависи от тях. Когато създаваше мен, ти старательно прекопира мрежата от нерви в човешкия мозък, и въпреки това, аз все още не мога да премина теста на Тюринг.

Същият Альн Тюринг, който бе идол за Джош Хъникър, беше предложил тест, с който да се определи дали един компютър проявява истински изкуствен интелект: ако при анализирането на отговорите на произволни въпроси не е възможно да се каже, дали е човек, тогава определено е ИИ; смешките на Чийтах, решенията му по моралните проблеми и още много други негови изявления постоянно разкриваха синтетичната му природа.

— Следователно — продължи гласът от решетката на микрофона — има още нещо, за да бъдеш човек, освен нервните взаимовръзки.

— Но, хайде — промърмори Кайл, — микротубулите не могат да имат нищо общо със съзнанието. Искам да кажа, те едва ли са уникални за човешкия мозък. Могат да се открият във всички видове клетки, не само при нервната тъкан. Намират се и във всички форми на живот, които не притежават нищо такова, което може да се нарече съзнание — червеите, насекомите, бактериите.

— Да — каза Чийтах. — Много хора отхвърлиха идеята на Пенроуз точно заради това. Но аз мисля, че те сгрешиха. Съзнанието определено е много сложен процес, а сложните процеси не се развиват изведнъж. Да вземем например перата при птиците: те не са израстнали направо от голата кожа. По-скоро са се развили от люспи, които постепенно са се слепвали и така са затваряли въздух вътре в себе си. При съзнанието вероятно е същото; преди да възникне за първи път, трябвало е да съществуват деветдесет процента от това, което се е изисквало за неговото съществуване — което значи, че неговата инфраструктура би трябвало да бъде както повсеместна, така и полезна за нещо друго. В случая на микротубулите, те изпълняват важни функции при оформянето на клетките и при отделянето на хромозомните двойки по време на клетъчното делене.

По лицето на Кайл личеше, че е силно впечатлен.

— Интересно тълкуване. И така, какво е твоето становище? Че моят квантов компютър по същество е еквивалент на една микротубула?

— Точно така. И ако включиш едно АПЕ, като мене, към универсален квантов компютър, ще бъдеш в състояние да създадеш нещо, което наистина притежава съзнание. Ще осъществиш пробива при изкуствения интелект, който толкова дълго чакаш.

— Страхотно — каза Кайл.

— Така е. Тъй че не можеш да ме изоставиш. Когато успееш да накараш квантовия си компютър да проработи, не след дълго ще бъде по силите ти да ми осигуриш съзнание, като по този начин аз ще мога да стана човек... или навярно дори повече от човек.

Лещите на Чийтах се завъртяха, като че ли излизайки от фокус, докато той съзерцаваше бъдещето.

20.

Промяна на налягането; звездички пред очите ѝ.

После стените на конструкцията отново се отдръпнаха в нищото и Хедър почвства, че се носи, без да вижда тялото си.

Странната извита основа под нея беше далече, като че ли наблюдаваше непозната част на Земята от голяма височина.

Отгоре, небето се извиваше в другата посока — но не, това не беше небе. По-скоро един друг свят, свят с ясно изразена география. Беше все едно две планети се движеха много близо една до друга, в разрез с небесната механика, а Хедър се носеше по двустранно извития коридор между тях. В далечината, на голямо разстояние пред нея, имаше завихряне в златно и зелено, сребърно и червено.

Сърцето ѝ биеше лудо. Беше невероятно, беше завладяващо.

Тя се бореше да отрезвее, вкопчвайки се в разума, като се опитваше да разтълкува всичко това.

Раят — отгоре, а отдолу — адът?

Или може би двете полукулба на мозъка?

Или навярно се плъзгаше в пукнатината на някаква колосална Майка Земя...?

Ин и янг, разделени, като единият от тях бе обърнат обратно?

Нищо от това не изглеждаше вярно. Тя опита да подходи по-научно. Бяха ли сферите с еднакъв диаметър? Не можеше да се каже; когато се съсредоточеше върху едната, другата избледняваше — не само в периферното ѝ зрение, но и като че ли фактическото съществуване на сферата изискваше вниманието на Хедър.

Тя буквално трепереше от вълнение. Това не можеше да се сравни с нищо, което бе преживяла досега. За първи път разбираше какво всъщност означава изразът „умопомрачаващо“.

Почуди се дали не вижда системата на Кентавър. Тя се състоеше от три слънца, все пак — яркото и жълто А; по-бледото, оранжево Б; и малкото ягодовочервено Проксима. Кой знаеше какви планети биха могли да съществуват в такава система?

Но не; сферите не бяха планети. Нито пък бяха слънца-близнаци. По-скоро, тя чувстваше някаква увереност, те бяха светове — специфични пространства, но не твърди в действителност. Това, което бе взела в началото за езера, по чиято повърхност се отразяваше слънцето, всъщност бяха прави тунели, през които се виждаше многоцветната вихрушка.

Хедър усети, че гърлото ѝ е пресъхнало. Тя преглътна с усилие, като се опитваше да се успокои. Опитваше се да мисли.

Ако конструкцията наистина се бе сгънала в един хиперкуб, тогава тя вероятно се намираше в четириизмерна вселена. Това би могло да обясни защо обектите изчезваха, ако не гледаше право в тях — те се изпълзваха не само вляво и вдясно на нейното зрително поле, но също *ана и ката*.

Хедър беше объркана, стъписана, несигурна какво да прави понататък. Да се опита да лети към горната сфера? Надолу към другата, или може би да предприеме пътуване през един от тунелите, които преминаваха през сферата? Или да се придвижи напред към вихрушката?

Съвсем скоро обаче изборът бе направен вместо нея. Без никакво усилие тя като че ли се понесе към горната сфера — или може би сферата идваше към нея. Не можеше да каже дали бризът, който усещаше, беше причинен от собственото ѝ движение или бе просто от циркулиращата въздушна система вътре в конструкцията.

Докато се носеше нагоре стреснато видя как една дълга дъгоцветна змия изскуча от нещо като отворена уста върху горната сфера и пропада край нея към сферата отдолу, където беше погълната от друга такава уста. Докато тя продължаваше да се издига, още две змии паднаха отгоре, а една скочи нагоре от долната сфера.

Въпреки че те не приличаха на нищо, което бе виждала досега, тя беше сигурна, че сферите и змиите бяха органични — те носеха белега на биологията, лепкавата влажност на живота, неравномерността на нещо, по-скоро израснало, отколкото произведено. Но дали бяха отделни форми на живот или органи в едно по-голямо същество, нямаше как да се каже. Завихреният фон може би представляваше далечните предели на пространството или някаква обгръщаща мембрana.

Сърцето ѝ все още бълскаше силно; мисълта, че една част или всичко от това беше живо, я плашеше. И когато се приближи към повърхността на горната сфера, Хедър видя, че тя леко се разширява и свива — или пулсираше, или дишаше. Размерите бяха фантастични; ако приемеше, че все още е 164 сантиметра висока, сферата трябваше да се простира на десетки, ако не и на стотици километри. Но може би тя се бе свила до малка частица от първоначалния си ръст и сега беше на някакво фантастично пътешествие из анатомията на един кентавъриец.

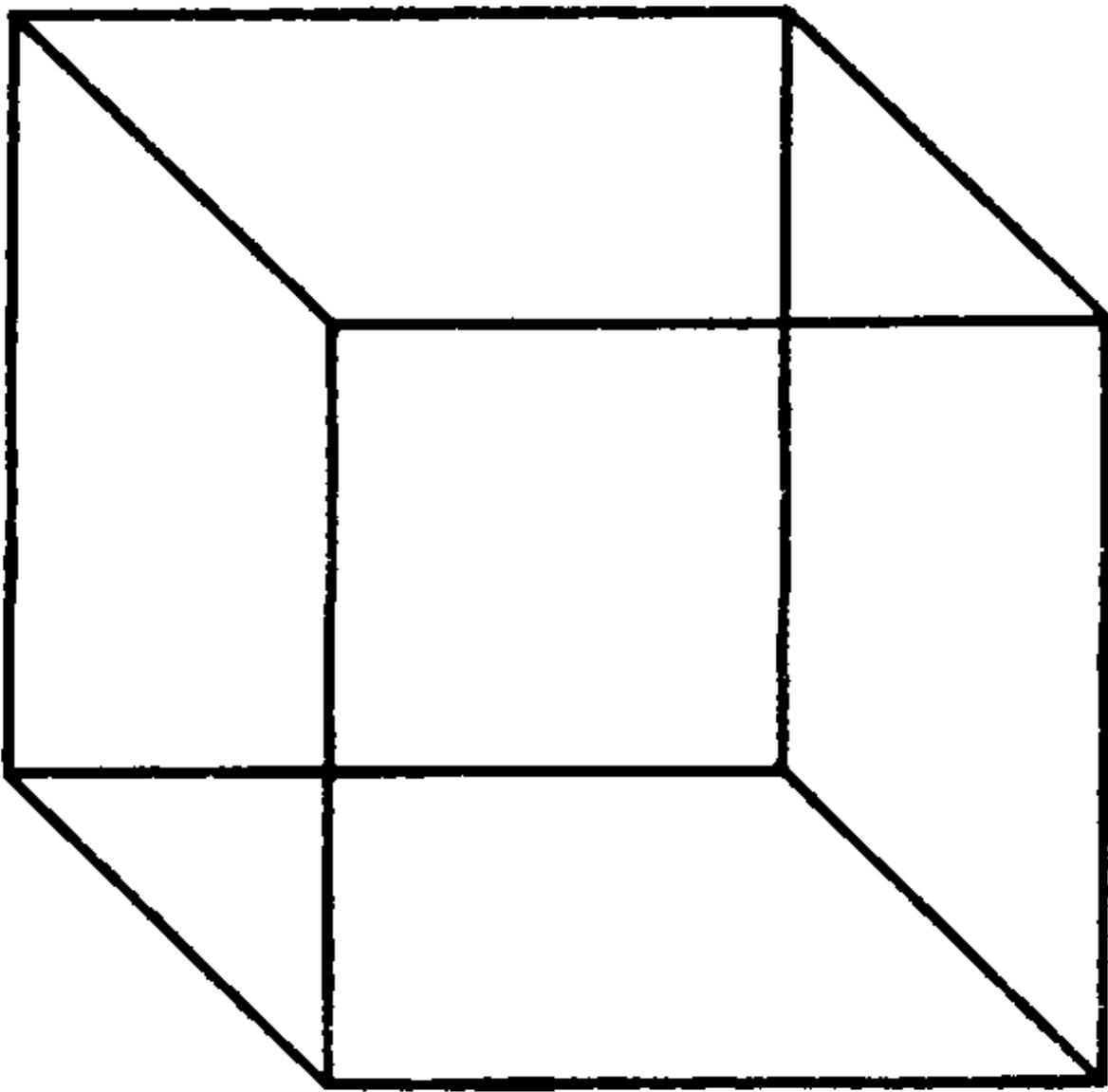
Наистина, нима това беше целта! Много ПТИР изследователи бяха предположили, че действителното, физическо пътуване между звездите винаги би било непрактично. Може би кентавърийците просто им бяха изпратили подробен запис на това, което те представляват отвътре, така че хората да могат да създадат един от тях от местни материали.

Тя продължаваше да се издига все по-нависоко, което я накара да се замисли за гравитацията. Имаше усещане за горе и долу и чувстваше, че се издига на по-голяма височина. Но ако беше наистина безтегловна, тогава такива усещания нямаха действителен смисъл.

Нагоре или надолу? Издигане или падане?

Перспектива. Възприятие.

В един час по психология на възприятието преди години Хедър се запозна с куба на Некер: дванадесет линии, които образуваха скелета на един куб, гледан под ъгъл:

Ако достатъчно дълго се взираш в него, започва да ти се струва, че се променя от куб, на който се виждат горната и лявата страна, в такъв, на който се виждат долната и дясната страна.

Тя затвори очи и...

... и след секунди видя вътрешността на конструкцията. Този метод нямаше да й помогне да се преориентира. Отвори очи, но изглежда същата сфера беше отгоре. Така че вместо отново да затваря очи, тя се фокусира върху въображаем обект, само на сантиметри от носа си. Фонът се замъгли. След няколко секунди тя остави очите си да се отпуснат, връщайки поглед към безкрайността.

И наистина перспективата ѝ вече беше променена. Сега по-близката сфера се оказа тази, под краката ѝ. Тя дори подозираше, че с усилие на волята би могла да я накара да се появи отдясно или отляво, отпред или отзад, или...

Или като, или ана?

Ако нейният ум можеше да борави само с три цифта посоки едновременно и ако наистина можеше да избира от четири тук, тогава тя просто не успяваше да види един от цифтовете. Но определено нямаше абсолютна йерархия, нямаше смисъл, в който дължината да има по-големи претенции пред височината или дълбочината.

Тя отново разфокусира погледа си и се опита да изтрие предишния образ от ума си.

Когато пак погледна ясно, всичко си беше същото.

Тя опита още веднъж, като този път затвори очи, но не толкова дълго, че да се върне към интериора на конструкцията.

И тогава мъгливият фон като ли наистина се премести...

Тя пак проясни погледа си.

Невероятно, но всичко беше различно. Хедър се задъха.

Сферите сега бяха два огромни купола, свързани по ръба си — все едно беше във вътрешността на гигантска топка, като всичко бе обърнато наопаки.

Вътрешната повърхност на топката сега изглеждаше зърnestа, почти като повърхността на една звезда — отново си помисли, че вероятно по някакъв начин наблюдава гледка от системата на Кентавър, въпреки пулсирация биологичен ритъм, който се усещаше навсякъде.

Сега изглежда се носеше назад — още една промяна в перспективата. Тя се завъртя, плувайки в пространството, така че да бъде с лице по посока на привидното движение. Когато се доближи до повърхността, тя видя, че гранулите всъщност бяха милиони шестоъгълници, плътно прилепени един до друг.

Докато тя гледаше, един от шестоъгълниците започна да се отдалечава, образувайки дълъг, дълбок тунел. Докато той се удължаваше, Хедър видя, че стените му станаха мазни, после многоцветни и тя осъзна, че от своята нова перспектива, тя наблюдаваше една от змиите откъм вътрешната страна. Накрая тунелът се затвори, навярно при откъсването на змията от повърхността.

Най-после беше на няколкостотин метра от обширната извита стена.

Виеше ѝ се свят, беше дезориентирана — като че ли многократно се бе въртяла на пети, така че да ѝ се замае главата. Умираше от желание да изследва още нещо, но по дяволите, каква нещастна намеса на реалността! Трябваше да уринира. Надяваше се, че когато се върне всичко щеше да си е тук, на този етап, а не там, откъдето беше започнала. Щеше да е мъчително да напредне в изследванията си, ако винаги влизаше в този чуден свят от едно и също място.

Тя затвори очи, изчака представата за конструкцията да се появи в ума ѝ, докосна стоп бутона и олюлявайки се излезе в странно ъгловатия свят, който наричаше свой дом.

21.

Когато Хедър излезе от стаята си, с изненадана видя през прозореца в края на коридора, че навън е нощ. Тя погледна часовника на ръката си.

Единаесет часа!

Тя влезе в дамската тоалетна, чиято врата се отвори под действие на пръстовите ѝ отпечатъци. Седна на тоалетната, към която имаше освежаващ препаратор, и започна да премисля това, което се бе случило. Първата ѝ мисъл беше да каже на всички какво е открила — да изтича в двора, крещейки „Еврика!“

Но знаеше, че трябва да се въздържа. Това беше пробивът, който не само щеше да ѝ донесе положението на пълноправен професор (и кариера!) в Торонтския университет, но и във всеки пожелан от нея университет в света. Налагаше се да отложи за известно време своето съобщение, докато не разбереше с какво си има работа, но не трябваше и да изчаква много дълго, за да не я изпревари някой друг. Достатъчно години бе живяла в света на „публикуваш или загиваш“, за да знае, че даването на сведения в погрешния момент беше разликата между Нобелова награда и нищо.

Откриването на това какво представляваше странният свят, щеше да бъде истинският пробив; това, което искаше обществото.

Излезе в коридора. По дяволите, беше страшно уморена. Отчаяно искаше да предприеме ново пътуване — ако „пътуване“ беше правилната дума за рейс, който всъщност никъде не отвежда.

Или не беше така? Трябваше да вземе видеокамера и да запише всичко; Кайл държеше камерата, която принадлежеше и на двама им. Може би хиперкубът наистина се сгъваше с грандиозна проява на специални ефекти и може би тя наистина отиваше там, където никой друг не бе стъпвал.

Но...

Хедър се бореше да сподави прозявката си, бореше се да убеди себе си, че не е уморена до смърт. Но тя все още се чувствува-

недоспала от предишната вечер, когато до късно бяха сглобявали конструкцията.

Влезе отново в офиса си, стресната както винаги, от това, колко ярко и топло беше от светлината на сценичните лампи, и удивена от зеленото фосфоресциране на боята.

Онази странна дума, която Пол беше използвал, за да опише боята, все още се въртеше в главата й: пиезоелектрична.

Не само това, че звучеше смешно. Не, имаше още нещо. Беше я чувала някъде преди; бе сигурна в това. Но къде?

Не беше възможно да е било в геологки контекст — Хедър никога не бе посещавала лекции по този предмет, а и нямаше приятели, които да работят във факултета по геология.

Не, беше сигурна, че където и да е чула думата, тя е била свързана по някакъв начин с психологията.

Отиде до бюрото си, потисна още една прозявка и влезе в Интернет. Не успя да намери абсолютно нищо по въпроса. Накрая отвори речниковия файл и откри, че беше написала грешно думата — беше П-И-Е-З-О, а не П-И-Й-Е-З-О, въпреки че нейната версия ѝ се струваше по близка до начина, по който Пол я бе произнесъл.

Изведнъж еcranът се изпълни с данни: разработки на Топографския институт на Съединените щати, доклади от минни компании, дори стихотворение, чийто автор беше римувал „пиезоелектчество“ с „двулично правителство“.

Имаше също седемнадесет позиции, свързани с извънземните сигнали. Разбира се, Пол Коменски едва ли беше първият човек, забелязал, че един от химикалите, за които извънземните бяха дали формули, е пиезоелектричен. Може би беше точно това; тя, без съмнение, беше видяла нещо, свързано с този факт, преди десет години и просто го бе забравила.

Но не. Не, беше го чула в друг контекст. В това беше сигурна. Тя продължи да превърта списъка, прескачайки от ред на ред...

И тогава го намери.

Майкъл Пърсингер. Американец, освободен от военна служба, както бяха повечето канадски академици през последните десетилетия на двадесети век. В средата на 90-те години той беше директор на Психофизиологичната лаборатория при Лорентския университет в

северен Онтарио; Хедър беше ходила там веднъж за среща на Асоциацията на психолозите.

Подобно на най-прочутия от всички канадски изследователи на мозъка, Уйалдър Пенфийлд, Пърсингер също започнал своята кариера като се опитал да намери електрически методи за лечението на такива неразположения като епилепсия, хронична болка и депресия.

Той изградил звуконепроницаема камера в лабораторията си и през годините над петстотин доброволци преминали през нея. Вътре в камерата участниците в неговия опит слагали на главата си шлем, специално изработен така, че да пуска ритмични, нисковолтажни електрически импулси към мозъка.

Никой не очаквал подобен ефект. Хората, които нахлупвали шлема на Пърсингер, изживявали всевъзможни странни неща — от халюцинации, че са извън тялото си, до срещи с извънземни и ангели.

Пърсингер стигнал до убеждението, че чувството за лична идентичност е свързано с говорните функции, чийто център нормално се намира в лявата половина на мозъка. Но неговите електрични вълни причинявали прекъсване на връзката между лявото и дясното полукълбо и всяка половина на мозъка имала усещане за присъствието на нещо или на някого другиго. В зависимост от психологическото предразположение и от това, дали лявата или дясната страна на мозъка е засегната повече от електрическата стимулация, човек получавал възприятие или за добро, или за зло присъствие — ангели и богове отляво; демони и извънземни отдясно.

И какво общо имаше пиезоелектричността с всичко това? Е, Съдбъри, където се намираше Лорентинският университет, беше известен най-вече като миньорски град. Той натрупа своето състояние, като плячкоса останките на желязо-никеловия метеор, който се бе бълснал в канадския щит преди три милиона години. Така че не беше изненадващо, че Пърсингер знаеше за минерологията много повече, отколкото повечето психолози. Той твърдеше, че естествените пиезоелектрични разряди, причинени от натиск върху кристалните скали, можеха понякога съвсем точно да доведат до типа електрическа интерференция, която той волево възпроизвеждаше в своята лаборатория. Преживяването на среща с извънземни, твърдеше той, може би е много повече свързана с това, което е под краката ни, отколкото с онова над главите ни.

Е, ако пиеоелектричният разряд можеше да причинява въображаеми преживявания...

И ако извънземната конструкция беше покрита с пиеоелектрична кристална боя...

Тогава това обясняващо преживяното от Хедър във вътрешността на хиперкуба.

Но ако то беше само халюцинация, само психологическа реакция на електрична стимулация на мозъка, как биха могли да знаят извънземните, които бяха проектирали машината, че тя ще действа върху хората?

Вероятно те никога на бяха виждали човек. О, разбира се, може би бяха уловили радио или телевизионни сигнали от земята и ги бяха дешифрирали, но това, че си видял картина на човешко същество, не означава, че знаеш как работи мозъкът му.

Освен...

Освен, както често казваше Кайл, може би няма повече от един начин да се тълкува едно компютърно сканиране — господи, дискусиите по този въпрос на масата за закуска, които едва беше понасяла! Може би съществуваше само един възможен метод за придобиване на истинско съзнание; може би имаше само един начин във всички вселени за създаване на мислещо, самосъзнаващо се парче месо. Навярно извънземните не се нуждаеха да видят човешко същество. Навярно знаеха, че тяхната камера би действала върху каквато и да е разумна форма на живот.

Но все пак, изглеждаше ужасно прахосване на усилия за нещо, което беше най-много увеселителен трик.

Освен ако...

Освен ако не беше трик.

Освен ако беше истинско преживяване извън тялото.

Да, конструкцията не беше излетяла през покрива на „Сид Смит“, издигайки я до звездите. Но може би беше станало другото — може би беше в състояние да пътува оттук до света на Кентавър, без изобщо да излиза от офиса си.

Трябаше да разбере. Трябаше да провери — да намери начин, чрез който да установи дали това беше халюцинация или ставаше в действителност.

Дълбоко в себе си бе убедена, че трябаше да бъде халюцинация.

Трябваше да бъде.

Юнг се бе заинтересувал от парапсихологията малко преди да умре и при изучаването на неговите трудове на Хедър се бе наложило да изследва и този проблем. Но всичко — всеки случай, който бе проучила — беше обяснен с нормални, ежедневни термини.

Е добре, щеше да подложи това на изпитание, щеше да открие със сигурност как стояха нещата.

Тя се обърна и се приготви още веднъж да влезе в конструкцията.

Но, по дяволите, вече минаваше полунощ и тя едва държеше очите си отворени... което, разбира се, означаваше, че непрекъснато ще наблюдава как проклетата конструкция се материализира около нея.

Беше твърде късно дори да вземе метрото, а и навярно твърде късно да се разхожда сама по улиците. Тя си поръча такси и се отправи да го изчака пред широките бетонни стълби на „Сид Смит“.

22.

На следващата сутрин Хедър седеше сама и закусваше. Въпреки голямата умора тя пак не можа да спи добре и сънищата ѝ бяха почти толкова фантастични, колкото онова, което бе видяла вътре в конструкцията.

А сега, докато се хранеше, мислите ѝ се насочиха към по-земни проблеми. Масата беше изглеждала голяма даже когато и четиримата седяха около нея; сега изглеждаше с гигантски размери.

Когато бяха заедно с Кайл, те непрекъснато разговаряха по време на закуска — за слабата политика на съответните си факултети, за съкращенията на бюджета, за проблематичните студенти, за своите изследвания. И разбира се, за децата си.

Но Мери беше мъртва. А Беки не разговаряше с тях.

Тишината беше оглушаваща.

Може би трябваше да се обади на Кайл — да го покани на вечеря.

Но не — не ставаше. Да се опитва да провежда любезен разговор, щеше да бъде преструвка. Хедър го знаеше и не се съмняваше, че Кайл също го съзнава. Без значение за какво говорят, той щеше да си мисли за обвинението и да знае, че тя мисли за същото.

Хедър заби вилицата си в бърканите яйца. Беше ядосана — в това бе сигурна. Но на кого? На Кайл? Ако той беше виновен, тя бе повече от ядосана — чувстваше се бясна, предадена, способна да убие. А ако не беше виновен, тогава бе ядосана на Беки и на нейния психотерапевт.

Разбира се, Лидия Гурджиев определено бе манипулирала ситуацията. Но беше ли тя в действителност насадила спомените? Със сигурност нещата, които бе предположила, не бяха истина в случая на Хедър.

И все пак...

И все пак звучеше истински. Не самите подробности, а идеята.

Хедър чувстваше празнота вътре в себе си. Част от нея бе мъртва — и беше мъртва, откакто се помнеше.

Освен това, само защото методът на Гурджеф беше подвеждащ, не означаваше, че нищо подобно не се е случило с дъщерята на Хедър. Тя отново си помисли за гнева на Рон Голдмън и това ѝ припомни случая Симпсън; само защото полицайтите бяха скъльпили обвинение срещу О.Дж., не означаваше, че той действително бе извършил убийството.

Като поднесе препечената филия към устата си, тя изведнъж осъзна, че нейният гняв не зависеше от обстоятелствата.

Беше я яд на Беки независимо дали Кайл е виновен или не. Беки беше преобърнала живота им. Беше ужасно да си го помисли, но неведението наистина беше блаженство. Хедър усети, че бързо губи апетит. Проклятие, защо това се бе случило с тях? С нея?

Тя остави приборите си и взе чинията. После отиде в кухнята и изсипа закуската в торбата за отпадъци под мивката.

След час Хедър стигна до университета. Когато влезе в офиса си, тя откри, че сценичните лампи не светят — бяха издърпани от контакта, тъй като нямаха друг ключ.

Проклети чистачки. Кой можеше да си помисли, че ще работят след полунощ?

Конструкцията бе в руини като панелите се бяха отделили един от друг без действащото при структурната цялост поле.

Дали се беше разглобила, докато чистачките все още бяха в стаята или по-късно през нощта, нямаше как да се каже. Сърцето на Хедър биеше да пръсване.

Тя пусна чантата си на килима и се втурна към купчината панели. От един бяха изпадали десетина плочки, сигурно когато се е ударил в пода. Слава богу, че Пол предвидливо ги беше номерирал; за кратко успя да ги върне по местата им. След това сглоби наново конструкцията, но тя веднага се разпадна. Беше трудно да задържи отделните парчета заедно. Но най-после успя. На пръсти премина през стаята и пъхна обратно щепселите в контактите. В същия миг чу звука от токовия предпазител на настолния си компютър. А после, с

облекчение и удивление, загледа как конструкцията видимо се стегна, изправяйки всичките си ъгли под деветдесет градуса.

Хедър погледна часовника си. В два щеше да има събрание на факултета — малка част от състава беше тук през лятото, но това щеше да направи отсъствието ѝ още по-очевидно.

Нямаше търпение да продължи с изследването си. Тя написа две бележки с маркер, в които казваше на чистачките да не изключват лампите. Първата закачи на стойката на една от лампите (достатъчно ниско, за да няма опасност да се запали от светлината), а втората — направо до извода, в който бяха включени и двете.

Въпреки че лампите бяха включени съвсем отскоро, беше ужасно горещо и Хедър се потеше в дрехите си. Тя заключи вратата на стаята и малко неловко свали блузата и късите си панталони, оставайки по бельо. После свали куба-врата и се напъха в тялото на конструкцията. След това хвана вакумната дръжка, за да върне вратата на мястото ѝ, изчака очите ѝ да привикнат към полумрака, протегна ръка напред и натисна старт бутона.

Сърцето ѝ препускаше; беше също толкова въодушевяващо, също толкова ужасяващо, както вчера.

Но с облекчение видя, че нейното предположение се оказа вярно: установи, че се носи точно там, от където си бе тръгнала последния път, близо до огромната, извита повърхност от шестоъгълници. Дали това беше тяхната действителна форма или очертание, което Хедър им бе дала в ума си, тя нямаше как да разбере.

Въпреки кеобичайността всичко това изглеждаше твърде реално, за да бъде просто резултат от влиянието на пиезоелектричните разряди върху мозъка ѝ. И все пак, като психолог, Хедър знаеше, че халюцинациите често изглеждат поразително реални — те можеха да бъдат хиперреалистични, правейки по такъв начин действителният свят да изглежда скучен в сравнение с тях.

Тя се вгледа в шестоъгълниците, всеки навсярно два метра по диагонала си. Единственото естествено нещо, направено от плътно долепени шестоъгълници, за което можеше да се сети, беше пчелната пита.

Не, чакай. Друг образ изплува в ума ѝ. Гиганският Козуей в Северна Ирландия — обширно поле, съставено от шестоъгълни базалтови колони.

Пчели или лава? И при двата случая ставаше въпрос за ред, изведен от хаоса — а това правилно подреждане на шестоъгълни фигури бе най-строго систематизираното нещо, което беше срешинала тук досега.

Шестоъгълниците не покриваха цялата повърхност на сферата — имаше обширни области, където не се виждаше нито един. Въпреки това трябваше да има милиони, ако не и билиони от тях.

Гледката отново се смени. Както при куба на Некер, тя се бе обърнала в друга конфигурация: онази, която бе видяла вчера, с двете сфери, едната — на ръка разстояние, другата — страшно далече. Това, което оформяше фона, беше вихрушката от частици, която Хедър едва сега осъзна, че има същата смесица цветове като шестоъгълниците. Тя разми погледа си и направи нов опит. Образът на обширната стена от шестоъгълници отново се появи.

Ако шестоъгълниците и вихрушката наистина бяха едно и също нещо, просто гледани в различни дименсионни рамки, тогава в шестоъгълниците очевидно беше заключена повече енергия. Но какво представляваше всеки шестоъгълник?

Докато тя гледаше, един от тях внезапно потъмня до черно, по-черно от всяко, което бе виждала досега. Сякаш никаква светлина не се отразяваше от него. Отначало си помисли, че е изчезнал, но скоро очите ѝ привикнаха към идеалната му абносова повърхност.

Хедър се огледа, за да види дали може да открие други липсващи шестоъгълници. Не ѝ отне много време, за да намери още един, а после още един. Но дали току-що бяха станали черни или си бяха такива от дълго време, тя не можеше да каже.

Все пак това, че шестоъгълниците променяха цвета си, я накара да мисли, че може да са пик셀и. И въпреки всичко, когато беше летяла над този пейзаж на голяма височина, никакъв образ не беше видим. Хедър прехапа устни от отчаяние.

Тя продължи да се носи над полето от шестоъгълници, преминавайки над празни области, където нямаше нито цветни, нито черни шестоъгълници, само сребърно нищо.

На границата на една такава зона — локва живак, си мислеше тя — Хедър видя един шестоъгълник да се оформя.

Той възникна като точка, а после бързо се разшири, за да запълни наличното място, като се вмъкна между трите стени на други три

шестоъгълника и сребърната бездна от другата страна.

Какво представляваха шестоъгълниците?

Бе видяла как се раждат.

Беше ги видяла и да умират.

Но колко от дяволските неща имаше там?

Родени.

Умрели.

Родени.

Умрели.

Шантава мисъл ѝ хрумна — може би мисъл, за която имаше по-голяма вероятност да хрумне на психолог, последовател на Юнг, отколкото на средностатистическия Джо, и все пак шантава.

Не можеше да бъде.

И все пак...

Ако беше права, тя знаеше с точност колко активни шестоъгълници имаше там.

Техният брой не беше безкраен — в това бе сигурна. Не ставаше въпрос за един от неизчислимите проблеми на Кайл; това не бяха безкраен брой плочки, покриващи безкрайна повърхнина.

Не, техният брой беше известен.

Сърцето ѝ биеше едновременно ускорено и силно.

Това бе лъч на прозрение и чувстваше, че е вярно. Трябва да беше нещо подобно — тя се напрегна да си спомни количеството. Седем билиона и четиристотин милиона.

Плюс или минус.

Нагоре или надолу.

Цялото население на планетата Земя.

Юнг даде определен термин; реалност, а не метафора.

Колективното незъзнателно.

Колективното съзнание.

Колективният ум на човечеството.

Тя почувства прилив на енергия. Всичко съвпадаше съвършено точно. Да, това, което наблюдаваше, беше биологично, но от такъв вид, с какъвто никога преди не се беше сблъсквала, и в мащаби, много по-големи, отколкото изобщо си бе представяла.

Дълбоко в себе си беше знаела, че конструкцията никъде не я бе отвела. Тя все още беше в офиса си, на втория етаж на „Сид Смит“.

Всичко, което правеше, се заключаваше в това, че гледаше през изкривени лещи, през един микроскоп на Мъбиус, през топологичен телескоп.

Хиперобхват.

И този хиперобхват ѝ позволяваше да види четириизмерната действителност, която заобикаляше нейния банален свят, действителност, която тя не осъзнаваше в по-голяма степен, отколкото героят на Абът във „Флатланд“ беше осъзнавал триизмерния свят около себе си.

Метафората на Юнг го бе обрисувала още преди много години, въпреки че старият Карл никога не бе мислил за това като за нещо физическо. Но ако колективното несъзнателно беше повече от метафора, то трябваше да изглежда по подобен начин: видимо коренно различните части на човечеството, съединени на едно по-висше ниво.

Невероятно.

Ако беше права...

Ако беше права, кентавърийците не им бяха изпратили информация за техния извънземен свят. По-скоро, те бяха дали на човечеството огледало, така че хората да могат най-после да видят себе си.

И сега Хедър гледаше в част от това огледало, в близък план — няколко хиляди умове, плътно подредени пред нея.

Хедър се завъртя, като внимателно разглеждаше обширната повърхност на купата. Тя не можеше да различи отделни шестоъгълници в далечината, но виждаше оцветените места, които съставляваха само малка част от общата площ. Може би пет или десет процента.

Пет или десет процента...

Беше чела преди години, че целият брой на човешките същества, съществуvalи на земята — независимо дали *habilis*, *erectus*, *neanderthalensis* или *sapiens* — беше около сто билиона.

Пет или десет процента.

Седем билиона хора бяха живи понастоящем.

А деветдесет и три билиона, горе-долу, беше броят на тези, които бяха живели и умрели преди.

Колективният ум не се намаляваше, не се използваше повторно, не се рециклираше.

По-скоро, той поддържаше всичките предишни шестоъгълници, тъмни и древни, недокоснати и неизменими.

И тогава я осени.

Зашеметяващо...

И все пак, то трябваше да е тук.

Изби я горещина, почувства, че примилява.

Беше намерила това, което търсеше.

От възникването на изтънченото съзнание преди всичките тези милиони години, няколкостотин билиона негови разклонения — няколкостотин билиона човеци — се бяха родили и умрели на планетата Земя.

И те все още бяха тук, всеки представен от един шестоъгълник.

И какво друго беше един мъж или една жена, ако не сбор от своите спомени? Какво друго ценно можеха да съхраняват шестоъгълниците? Защо да присъстват и старите, освен ако...

Самата мисъл я зашемети.

В кого да проникне първо? Ако можеше да се докосне само до един ум, чий щеше да бъде той?

На Христос?

Или на Айнщайн?

Сократ?

Или Клеопатра?

Или Мария Кюри?

Или — тя го бе потискала в себе си, разбира се — или на нейната мъртва дъщеря Мери?

Или дори на своя собствен починал баща?

Кого да избере? От къде да започне?

Докато Хедър гледаше, една дъга от светлина свърза един от цветните шестоъгълници с друг, който беше тъмен. Значи имаше начин да се използва това необятно комутаторно табло, да се осъществява контакт между ума на един жив човек и архива на такъв, който вече бе мъртъв.

Дали такава една дъга се появяваше спонтанно? Дали това не обясняваше схващанията на някои хора, че са живели и преди? Хедър никога не беше вярвала в спомените от предишни съществувания, но една фистула в... в... в психопространството, която свързва един мъртъв ум с такъв, който все още е активен, може с успех да бъде

тълкувана като предишен живот от активния ум, несъзнаващ всъщност какво става.

Докато гледаше, дъгата изчезна; какъвто и контакт да беше осъществен, каквато и да беше целта му, той вече бе прекратен.

Пасивният шестоъгълник изобщо не се освети; остана мъртъв през целия процес. Хедър ставаше свидетел на най-доброто представяне на четириизмерния свят, което нейният ум можеше да даде, един свят, обитаван от колективния ум. В четвъртото измерение обаче, както пишеше в статиите по Интернет, времето не съществуваше; то не свързваше живите и мъртвите в активно взаимодействие.

Хедър се завъртя пак, обръщайки се към огромния слънчоглед от активни шестоъгълници.

Един от тях — един от седемте билиона — представляваше самата, разрез на нейното продължение в триизмерното пространство.

Но кой точно? Беше ли близо до него или бе съвсем далече? Сигурно връзките бяха много по-сложни, отколкото това представяне показваше. Сигурно, както при невроните в индивидуалния човешки мозък, връзките бяха многопластови. Това беше само един от начините — един силно опростен начин — за разглеждане на историческото развитие на човешкото съзнание.

Но ако тя беше там — а тя трябваше да бъде — тогава...

Не, не Христос.

Нито Айнщайн.

Нито бедната, мъртва Мери.

Нито собственият ѝ баща.

Не, първият ум, до който искаше да се докосне Хедър, беше все още жив, все още активен, все още чувстващ, все още преживяващ.

Тя наистина бе направила откритие.

Външното хранилище.

Спомагателната памет.

Архивът.

Един от тези шестоъгълници представляваше Кайл.

Само да можеше да го намери, само да можеше да проникне в него, тогава щеше да знае.

По един или друг начин, най-после щеше да узнае със сигурност.

23.

Звънецът в лабораторията на Кайл иззвъня. Той стана от стола пред конзолата на Чийтах и тръгна към вратата. Тя плавно се пълзна встрани при приближаването му.

Висок, слаб мъж стоеше в извития коридор.

— Професор Грейвс? — попита той.

— Да? — каза Кайл.

— Саймън Кеш — представи се мъжът. — Благодаря, че се съгласихте да ме приемете.

— О, няма защо. Бях забравил за вашето идване. Влезте, влезте.

— Той се отмести встрани, за да даде път на Кеш. Седна пред конзолата на Чийтах и с жест покани Кеш да се разположи на другия стол.

— Зная, че сте зает човек — започна Кеш, — така че няма да ви губя времето с предисловия. Бихме искали да работите за нас.

— Нас?

— Северноамериканска банкова асоциация.

— Да, да, казахте го по телефона. Виж ти — банкер на име Кеш.

Обзалах се, че много хора се шегуват с вас за това.

Тонът на Кеш беше безпристрастен:

— Вие сте първият.

Кайл леко се смущи.

— Но аз не съм банкер — каза той. — Защо, за бога, се интересувате от мен?

— Бихме искали да работите за нашия отдел по безопасност.

Кайл разпери ръце.

— Все още нищо не разбирам.

— Познахте ли ме? — попита Кеш.

— Не, съжалявам. Срещали ли сме се преди?

— Нещо такова. Присъствах на вашия семинар по квантовите компютри на конференцията по изкуствен интелект миналата година.

Срещата на Международната асоциация по изкуствен интелект за 2016 година се бе провела в Сан Антонио.

Кайл поклати глава.

— Съжалявам, но не си спомням. Зададохте ли ми някакъв въпрос тогава?

— Не, никога не го правя. На мене ми плащат просто да слушам. Да слушам и да докладвам обратно.

— Защо Банковата асоциация би се интересувала от моята работа?

Кеш пъхна ръка в джоба си. За един ужасен миг Кайл го споходи налудничавата мисъл, че другият ще измъкне оръжие. Но Кеш просто извади портфейла си и взе оттам кредитната си карта.

— Кажете ми колко пари има на тази карта — каза Кеш.

Кайл пое от него картата и силно я стисна между палеца и показалеца си; натискът задейства малкия дисплей върху повърхността.

— Петстотин и седем долара и шестнадесет цента — каза той, четейки цифрите.

Кеш кимна с глава.

— Преведох сумата точно преди да дойда тук. Имам причина да избера именно тази цифра. Това е средната сума, която всеки пълнолетен североамериканец лично е програмирал върху кредитната си карта. Цялото безкасово общество се основава на защищеността на тези карти.

Кайл кимна; започваше да разбира накъде бие Кеш.

— Спомняте ли си проблема 2000-та година? — Кеш вдигна ръка. — Между другото, мисля, че ние, хората в банковата система, трябва да поемем цялата отговорност за това. Ние бяхме тези, които произведохме билиони книжни чекове с 19', предварително напечатано на мястото, където трябва да се попълни годината; ние бяхме пионери във въвеждането на двуцифреното изписване на годината и научихме всички да го използват в ежедневието си. Както и да е, знаете, че ни струваше билиони да отклоним бедствието, което застрашаваше света една секунда след 23:59:59 на 31-ви декември 1999 година. — Той спря като чакаше Кайл да се съгласи. Професорът просто кимна.

— Е, проблемът, с който се сблъскваме сега е определено по-лош от този на 2000-та година. Има трилиони долари по света, които не съществуват никъде другаде, освен като съхранени данни върху кредитните карти. Цялата ни финансова система се основава на защищеността на тези карти. — Той пое дълбоко въздух. — Знаете, че когато за първи път бяха разработени кредитните карти, все още течеше Студената война. Ние — тоест, банковата система — се тревожехме за това, какво би се случило, ако се хвърлеха атомни бомби в Съединените щати или в Канада, или в Европа, където бяха въвели кредитни карти дори преди нас. Ужасяхахме се, че електромагнитният импулс ще изтрие паметта на картите — само в един миг всички тези пари щяха да изчезнат. Така че ние проектирахме картите да устоят дори на това. Но сега ги заплашва опасност, която е даже по-голяма от атомната бомба, и професор Грейвс, заплахата сте вие.

Кайл си играеше с кредитната карта на Кеш като удряше с всеки от ъглите ѝ върху плота. Спра да го прави и я постави пред себе си.

— Трябва да използвате PCA-кода.

— Използваме го, да. Още от първия ден — де факто сега той е стандарт за целия свят. Вашият квантов компютър, ако наистина можете да го построите, ще направи всяка една от единадесетте билиона карти в употреба уязвима на вмешателство. Един потребител може да вземе всичките пари на някой друг само с прост трансфер от карта в карта или да програмира собствената си карта с каквато сума пожелаете, като по такъв начин направи парите да падат от небето.

Кайл мълча в продължение на един дълъг миг.

— Вие не искате да работя за вас. Вие искате да погребете моята работа.

— Професор Грейвс, ние сме готови да ви направим много щедра оферта. Каквато и suma да ви плаща Университетът на Торонто, ние ще удвоим цифрата в американски долари. Ще имате най-съвършената лаборатория в който град на Северна Америка пожелаете да живеете. Ще ви осигурим работен екип според вашите изисквания и ще можете да си правите изследвания, колкото ви сърце иска.

— Просто никога няма да мога да публикувам никое от тях, нали така?

— Ще ви накараме да подпишете СНТ, разбира се. Но нали повечето изследвания днес са частна собственост? Обикновено не

виждате компютърните компании или производителите на лекарства да издават на всеослушание своите тайни. А ние ще започнем да търсим по-сигурна алтернатива на кодиращата система, която сега използваме, така че евентуално някой ден вие ще можете да публикувате своята работа.

— Не зная. Имам предвид, че изследването, което правя, може да ми донесе Нобелова награда.

Кеш кимна с глава, като че ли нямаше никакво намерение да оспорва това.

— Сегашната парична премия, която придружава Нобеловата награда, е в размер на 3,7 miliona канадски долари; аз съм упълномощен да ви предложа тази сума като премия при подписване на договора.

— Това е лудост — каза Кайл.

— Не, професор Грейвс. Това е просто бизнес.

— Трябва да си помисля.

— Разбира се, разбира се. Поговорете със съпругата си Хедър.

Сърцето на Кайл подскочи при споменаване на името й.

Върху лицето на Кеш се изписа студена усмивка за няколко секунди.

— Познавате съпругата ми? — попита Кайл.

— Лично, не. Но съм изчел пълните досиета и на двама ви. Зная, че е две години по-млада от вас; зная, че сте се оженили на дванадесети септември хиляда деветстотин деветдесет и пета; зная, че понастоящем живеете разделени; зная къде работи. И разбира се, зная всичко за Ребека. — Той отново се усмихна. — Не се бавете да се присъедините към нас, професоре.

След тези думи той си тръгна.

* * *

Носейки се из психопространството, Хедър се бореше да намери равновесие, разум, логика.

Беше толкова завладяващо, толкова невероятно. Но как да действа?

Тя поглътка въздух, за да се успокои и реши да опита с най-очевидния подход.

— Покажи ми Кайл.

Нищо не се случи.

— Кайл Грейвс — каза тя отново.

Пак нищо.

— Брайън Кайл Грейвс.

Безуспешно.

Разбира се, нямаше да стане така. Щеше да е прекалено лесно.

Тя се опита да се концентрира върху лицето му, върху една мислена представа за него.

Ядец.

Тя въздъхна.

Да избира между седем билиона. Дори и да откриеше как да достигне до някого, можеше да прекара остатъка от живота си да опитва наслуки.

Очевидно интуитивната следваща стъпка беше да се придвижи по-близо до мозайката, да докосне един от шестстенните скъпоценни камъни. Тя заплува, като загребваше с ръцете си, придвижвайки се напред към извитата стена от искрящи светлини.

Можеше да различи отделните шестоъгълници, въпреки че все още беше доста далече от тях и имаше толкова много, че не би трябвало изобщо да може да разграничи отделните компоненти.

Трик на възприятието.

Начин да се справи с информацията.

Тя се придвижи по-близо, макар че изобщо не изглеждаше да се приближава. Шестоъгълниците в центъра на зрителното ѝ поле се свиваха пропорционално с приближаването ѝ; тези, които бяха извън зрителното ѝ поле, представляваха спектрална мъгла.

Хедър се носеше или летеше, или беше дърпана през пространството, скъсявайки разстоянието.

По-близо и още по-близо.

И най-после стигна до стената.

Всяка клетка от пчелната пита сега беше може би сантиметър и половина по диагонал, не по-голяма от капачка на ключалка, като че ли цялото нещо беше едно необятно табло с ключалки. Докато гледаше,

всяка от шестоъгълните капачки леко хълтна навътре, образувайки вдълбнатина, все едно я канеше да постави там пръста си.

Свита в конструкцията на кентаврийците, Хедър въздъхна дълбоко. Почувства парене в протегнатия си показалец, като че ли той беше пълен с енергия и чакаше да я изльчи. Тя приближи пръста си като почти очакваше да изскочи искра между невидимия й пръст и шестоъгълния ключ. Но енергията продължи да напира вътре в нея без отслабване.

Оставаха още пет сантиметра.

Още четири.

Три.

Два.

Един.

И ето, най-после...

Контакт.

24.

Кайл и Стоун обядваха във „Водната дупка“; през деня лампите „Тифани“ бяха загасени, а пердетата дръпнати, така че приличаше повече на ресторант, отколкото на бар.

— Президентът Питкеърн дойде да ме види днес — каза Кайл, докато се справяше с типично селския обяд от хляб, сирене и турция. — Той изцяло е погълнат от работата ми по квантовите компютри.

— Питкеърн — пренебрежително промърмори Стоун. — Неандерталецът. — Той замълча за малко. — Е, не наистина, но изглежда като такъв, с това ниско чело и всичко останало.

— Може би има някаква неандерталска кръв у себе си — каза Кайл. — Нали такава беше теорията? Че *Homo sapiens sapiens* в Източна Европа се кръстосва с *Homo sapiens neanderthalensis*, така че има вероятност някои съвременни хора да носят в себе си неандерталски гени.

— Къде си бил досега, Кайл? В някоя пещера? — Стоун се разсмя на собственото си остроумие. — От двадесет години разполагаме с отделни части на митохондричната ДНК на неандерталеца, а преди около осем месеца възстановихме пълната верига на неандерталската ДНК — „Природата на нещата“ направи цял епизод по този повод.

— Е, както ти каза, никой вече не гледа едни и същи предавания. Стоун се изкашля.

— Както е да е, спорът беше разрешен. Никога не е имало такова нещо като *Homo sapiens neanderthalensis* — тоест, неандерталецът не е бил подвид на вида, към който принадлежим ние. По-скоро, те наистина са били нещо друго: *Homo neanderthalensis*, съвършено различен вид. О, възможно е — просто като предположение — човекът и неандерталецът да са произвели дете, но това дете почти със сигурност е било стерилно, както мулето например.

— Не — продължи Стоун, — представата, че щом някой има ниско чело, трябва да е с неандерталска кръв, винаги е била белег на

опростенческо мислене. Ниското чело е просто нормална част в разновидностите на *Homo sapiens* — както цвета на очите или линиите на ръката. Когато се вгледаме в по-точните детайли на неандерталската анатомия — като назалната кухина например, в която има две триъгълни издатини, стърчащи навътре, или мускулните връзки по крайниците, или дори пълната липса на брадичка — ще видим, че те определено не приличат на съвременните хора. — Той отпи гълтка от бирата си. — Неандерталците напълно са изчезнали като биологичен вид. Те са били върха на творението в продължение може би на сто хиляди години, но ние сме ги изместили.

— Това, в определен смисъл, е твърде лошо — каза Кайл. — Винаги съм харесвал идеята, че някак си сме ги включили в нас.

— Просто не е вероятно. О, може би в рамките на един и същи вид това понякога се случва; до края на този век на тази планета несъмнено ще има много повече хора от смесена раса, отколкото са чистокръвните хора. Но през по-голямата част от времето не се осъществява мирно предаване на жезъла, никакво включване на миналото в настоящето. Ние просто изтриваме от лицето на земята тези, които са били преди нас.

Кайл си помисли за просяците, които бе видял по улица „Куин“.

— Имаш ли студенти от местното канадско население?

Стоун поклати глава отрицателно.

— Нито един. Вече.

— При мен също няма. Не зная дали има от местното население дори в преподавателския състав, как мислиш?

— Не съм чувал за никого.

— Дори и в науките за местните обичаи и традиции?

Стоун поклати глава.

Кайл отпи от питието си.

— Може би си прав.

— Прав съм — каза Стоун. — Разбира се, местното население все още съществува, но те са изключително ограничени. От десетилетия при тях има най-високо ниво на самоубийства, най-високо ниво на алкохолизъм, най-високо ниво на безработица, от която и да е друга демографска група в страната.

— Но аз си спомням, когато бях студент преди двадесет години, имахме няколко състуденти от местното население в групата.

— Разбира се. Но всичко идва от правителствените пари, а нито Отава, нито провинциите влагат повече в това, освен ако няма много гласоподаватели, които трябва да привлекат на своя страна — и тъжното е, че такива няма. Дявол да го вземе, има много повече украинци в Канада, отколкото местни канадци. — Той замълча за малко. — Местните хора не желаеха да приемат нашата култура. А когато ние решихме, че тяхната култура не съответства на нашия начин на живот, спряхме да удовлетворяваме претенциите им за земя, а сега ги оставяме да загинат и като народ. Ние, европейците, напълно отнемхме Северна Америка от местното население.

Кайл мълча известно време, а после каза:

— Е, никой няма да я отнеме от нас.

Стоун отпи от бирата си.

— Не и докато извънземните на съпругата ти не слязат на Земята — каза той, сериозен до смърт.

Какво стремглavo впускане! Шеметно и вибриращо като при дрогата, която бе опитала наред с толкова други неща, когато за първи път дойде в големия град.

Умът на един друг човек!

Беше объркващо, замайващо, плашещо, въодушевяващо.

Тя се бореше с възбудата и изненадата, бореше се да изтласка на преден план рационалността.

Но другият беше толкова чужд.

Той беше мъж — едно на ръка. Умът на един мъж.

Но имаше нещо друго, което бе несъвместимо.

Образите бяха оцветени неправилно. Всичките в кафяво, жълто и сиво, а...

Ами, да, разбира се. Братовчедът на Хедър имаше същия проблем. Този мъж — който и да бе той — беше далтонист.

Но имаше още нещо, което не беше наред. Тя можеше — е, „да чуе“ беше доста подходяща метафора — тя можеше да чуе мислите му, тих брътвеж, глас без дишане, звук без вибрации, думи, които се сипеха отляво и отдясно като последователно падащи плочки от домино.

Но те бяха безсмислени, неразбирами...

Защото не бяха на английски.

Хедър се напрегна, опитвайки се да разбере някоя от тях. Те наистина бяха думи, но без придвижение или акцент, беше трудно да определи на какъв език принадлежаха.

Гласни. Съгласни.

Не, не. Съгласни първо, после гласни, винаги в такъв ред. Никога две съгласни една до друга.

Звучеше като японски.

Ами, да. Японскоговорящ. Мислещ на японски.

Защо не? Навсякъде три четвърти билион хора говореха — мислеха — на английски през по-голямата част от времето. Американци, канадци, британци, австралийци, друга част от населението, с повърхностни знания по езика. О, вероятно половината от жителите на света говореха английски, но той беше майчин език само за една десета от цялото земно население.

Дали да не опиташи отново? Да прекъсне връзката? Да избере друг ключ върху стената на човечеството?

Да. Но не още. Не още.

Беше прекрасно.

Беше в контакт с един друг ум.

Дали той го съзнаваше? Ако беше така, то Хедър не можеше даолови никакъв знак за това.

Появяваха се образи, оформяха се за секунда, после изчезваха. Толкова бързо се сменяха, че Хедър не можеше да ги проследи всичките. Много от тях бяха разкривени. Видя лицето на един мъж — азиатец — но пропорциите бяха съвсем погрешни; устните, носът и очите бяха със застрашителни размери, а останалата част от лицето се размазваше. Дали се опитваше да си припомни някого? На определени места детайлите бяха смайващи: порите по носа на мъжа, къси черни косми — не мустаци, а не достатъчно добре обръснати косми над горната устна; очите — кръвясали. Но другите детайли бяха само грубо скицирани: два издатъка от главата, приличащи на глинени — уши, припомнени без подробности.

Други образи. Оживена улица вечерта, навсякъде неонови светлини. Котка на черни и бели петна. Жена, азиатка, млада, хубава — и изведнъж гола, очевидно раз摒лечена от мъжкото въображение. Отново смущаващото разкривяване на образа, като едни детайли

изпъкваха, други се губеха: гърди с цвят на алабастър, надути като балони, странни жълто-сиви зърна, продукт на неговия далтонизъм; устни, растящи до такива размери, че изпълваха целия еcran, като че ли се готвеха да го погълнат.

И, невероятно, неговите чувства също: сексуално желание — нещо, което, ако трябваше да бъде честна, Хедър бе изпитвала веднъж или два пъти, но никога по същия начин.

А после жената изчезна и се появи претъпкано с хора Токийски метрополитен, всички надписи бяха с йероглифи.

Порой от думи — да, думи: изречени. Мъжът слушаше нещо.

Не, той подслушваше, напрягайки се да дочуе разговора.

Напрягайки се също да запази безизразно лице, така че да не се издаде.

Картината на метрото се олюя и задвижи.

Шумът на моторите.

А след това този шум загълхна, изтласкан от съзнанието. Мислите му се бяха отклонили другаде.

Действителни визуални образи — с изключение на далтонизма, относително лишени от изопачаване.

И извикани мислени образи, една галерия от въображаеми или полуприпомнени, или митични картини на мисълта.

Толкова много от това беше неразбирамо за Хедър. Беше потресаващо откритие за един последовател на Юнг: да разбере, че културната относителност наистина съществува, че умът на един японец може да бъде също толкова чужд за една канадка, поне колкото умът на един от кентавърийците.

И все пак...

И все пак, този мъж принадлежеше към *Homo sapiens*. Дали странността на неговия ум се дължеше повече на това, че е японец или че е мъж? Или беше просто заради неговата обособеност, уникалните качества, които изграждаха този... този Айдеко, това беше името му; то дойде неканено в съзнанието ѝ както перце, падащо на земята — качествата, които правеха Айдеко индивидуално човешко същество, различно от другите седем билиона души на планетата?

Винаги си бе мислила, че разбира Кайл и другите мъже, но никога не беше ходила в Япония и не разбираше дума от езика.

А може би просто не разполагаше с розетския камък на мисълта. Навсякът мислите и страховете, и нуждите на този Айдеко бяха подобни на нейните собствени, но бяха кодирани различно. Архетиповете трябваше да са там. Също както Шамполион разпозна името на Клеопатра, написано на гръцки и с йероглифи, правейки по този начин възможно разчитането на древноегипетския текст върху истинския розетски камък, така и тук трябваше да бъде архетипът на Майката Земя и на падналия ангел, и на незавършеното цяло, който формираше основата на това, което беше Айдеко. Само ако можеше да намери ключа към него...

Но както и да опитваше, повечето от това, което той мислеше, оставаше загадка. Все пак, ако имаше достатъчно време, тя беше сигурна, че може да извлече смисъл от всичко...

Метрото навлизаше в друга станция. Тя беше чувала истории за плещести мъже, чиято работа била да набутват хората във вагоните на японското метро, като ги натъпкат, колкото бе възможно по-плътно, но нямаше и следа от такова нещо. Може би историите бяха мит; може би това също беше архетип: погрешната представа за *другите*.

Една мисъл изплува в съзнанието на японеца — друга крещящо сексуална мисъл. Хедър се стресна от нея, но тя бе потисната почти на мига. Друга културна определеност? Тя беше прекарала много дълги пътувания в безполезни фантазии — повече романтични, отколкото порнографски. Но този мъж отпъди случайната мисъл и върна ума си към себевладеене.

Културната определеност. Старият завет казваше, че бащите би трябвало да спят с дъщерите си.

Тя потрепера и...

Не, това беше композицията вагони, която отново тръгваше. Айдеко мразеше да пътува — навсякът това също беше един архетип, един стълб на съвременното колективно несъзнавано, една Клеопатра, издълбана с длето в гранита.

Това проникване в другия беше замайващо. Имаше сексуален оттенък, дори и без сексуалните мисли — беше пропито от воайорство.

Беше възбуджащо и вълнуващо.

Но тя знаеше, че трябва да прекрати контакта.

Почувства внезапен пристъп на тъга. Сега познаваше Айдеко по-добре, отколкото всеки един друг; беше видяла света през очите му,

беше усетила мислите му.

И след това кратко, но дълбоко свързване, едва ли някога отново щеше да го срещне.

Ала тя трябваше да побърза.

Истината беше някъде там.

Неоспоримата истина.

Истината за миналото.

Истината за Кайл и тяхната дъщеря.

Една истина, която Хедър трябваше да открие.

25.

След обяда си със Стоун Кайл имаше три часа до началото на заниманията си с група студенти. Той реши да излезе от университета, да вземе метрото по линията „Юнивърситет Авеню“ някъде до станция „Юниън“ и после — до предпоследната спирка по линията „Йондж“, центъра на Северен Йорк. Излезе от станцията, премина през бетонната унилост на площада „Мел Ластмън“ и се отправи към „Бийкроф Авеню“, една пресечка на изток от „Йондж“.

На източната страна на „Бийкроф“ се намираше Центърът Форд за начинаещи артисти. Кайл си спомняше първата пиеса, която бе гледал там: „Плаващ театър“. Бяха я поставили първоначално тук, преди да отиде на Бродуей. Това беше — кога? — близо преди двадесет и пет години. Кайл беше ходил на всяка постановка оттогава, макар че откакто се бяха разделили с Хедър, не се бе наканил да види днешния хит, музикалната версия на „Дракула“ от Ендрю Лойд Уебър.

Западната страна на улица „Бийкроф“ също бе свързана с много спомени. През младостта си тук бе играл футбол с малкия Джими Корматсу, близнаците Хаскинс и — как му беше името? Побойникът с ръбестата глава. Калвино, така се називаше. Кайл никога не се бе славил като голям атлет; играеше, за да не се дели от останалите, но умът му винаги беше някъде другаде. Един път, когато наистина хвана топката и успя да я задържи в ръцете си, беше пробягал — о, трябва да бяха осемдесет метра, не, осемдесет ярда (това все пак бе през 1980-те години) — цялото разстояние до въображаемата крайна зона, чийто периметър бе маркиран от хвърления на тревата пуловер на един от близнаците.

Цялото разстояние до *погрешната* крайна зона.

Беше мислил, че няма да може да го преживее.

Празните пространства бяха точно с размера на футболни игрища, а по границата им имаше малки горички.

Те бяха свързани с по-нежни спомени.

Беше се разхождал често с Лиза, приятелката му от гимназията, след филм в „Уилоу“ или вечеря в „Крок&Блок“.

Сега обаче пространствата бяха павирани — превърнати в паркинги за Центъра Форд.

Ала зад тях, както е било още преди да се роди, се намираше Йоркското гробище, едно от най-големите в Торонто.

Някои от неговите съученици бяха свикнали с гробището — имаше дървена ограда, навсярно петнадесет метра висока, която го опасваше откъм северната страна, така че от къщите по „Парк хоум авеню“ да не се виждат надгробните паметници. Кайл така и не успя да свикне с това място.

Той навлезе в гробището, като вървеше по криволичещата алея. Гробовете бяха красиво поддържани. Двойка черни катерици — често срещани в Торонто — подскачайки, прекосиха алеята пред него. Веднъж, когато пътуваше с колата, беше ударил една катерица. Мери беше с него в колата; тогава бе на четири или може би на пет години.

Беше станало случайно, разбира се, но тя не му говори със седмици.

В нейните очи тогава беше чудовище.

Тогава, а сега.

Много от гробовете имаха цветя, но не и този на Мери. Смяташе да идва по-често. Когато тя умря, беше си казал, че ще идва всяка събота или неделя.

От последния път бяха минали три месеца.

Но сега не знаеше къде другаде да отиде, как по друг начин да разговаря с нея.

Кайл стъпи извън алеята, в тревата. Един мъж с моторна косачка мина покрай него и извърна поглед — навсярно от безразличие, навсярно не знаейки какво да каже на един жалеещ. За него това беше просто работа; сигурно никога не преставаше да се пита защо тревата расте така интензивно.

Кайл пъхна ръце в джобовете си и се отправи към гроба на дъщеря си.

Мина покрай четири гроба преди да открие грешката си. Гробът на Мери бе един ред по-нататък. Почувства пристъп на вина. За бога, дори не знаеше къде е погребана дъщеря му!

Той се върна обратно по пътеката, продължи по алеята и тръгна по правилния ред.

Паметникът на Мери беше направен от полиран червен гранит. Парченцата слюда проблясваха на слънчевата светлина.

Той прочете думите, като се чудеше дали един ден щяха да бъдат така нечетливи като онези по очуканите плочи, които беше виждал в старите гробища:

Мери Лорейн Грейвс
Любима дъщеря, любима сестра
2 ноември 1996 — 23 март 2016
Почива в мир сега

Епитафът бе изглеждал подходящ на времето. Не бяха имали представа защо Мери се бе самоубила. Бележката, оставена от нея, написана с червен химикал върху лист хартия, казваше просто: „Това е единственият начин, по който мога да мълча.“ Тогава никой от тях не знаеше какво означават тези думи.

Кайл отново прочете последния ред. *Почива в мир сега.*

Надяваше се това да е вярно.

Ако казаното от Беки беше истина, Мери се бе самоубила с убеждението, че баща ѝ е посегнал на нея. Какъв мир би могла да има?

Единственият начин да мълча.

Жертва — но сигурно не за да предпази Кайл. Не, трябва да го е направила заради майка си — да предпази Хедър, да ѝ спести ужаса, вината.

Кайл погледна надолу към гроба. Раната върху земната повърхност бе заздравяла, разбира се. Нямаше го правоъгълното нарушение на целостта, нямаше никакъв белег между старата почва и пръстта, положена при запълването на изкопа.

Той вдигна поглед към паметника.

— Мери — каза той на глас. Почувства се неловко. Работещата косачка сега бе далече, звукът ѝ почти се губеше в далечината.

Искаше да каже нещо повече — толкова много — но не знаеше откъде да започне. Усети, че главата му се тресе бавно напред-назад и той положи усилие да я спре.

Мълча няколко минути, после отново изрече името на дъщеря си — тихо, звукът почти се изгуби сред заобикалящите го шумове от птици, един минаващ екоавтомобил и косачката, която бавно се приближаваше, окосявайки нова ивица в сочната морава.

Кайл се опита отново да прочете надписа и откри, че не може. Премигна, за да пропъди сълзите.

„Толкова съжалявам“, мислеше той, но не изрече думите гласно.

26.

Хедър реши да се отдръпне, да се отскубне от Айдеко.

Но как?

Изведнъж тя се обърка.

Разбира се, можеше отново да визуализира конструкцията на кентавърийците, после да отвори кубичната врата; със сигурност това щеше да пресече връзката.

Но колко брутално щеше да бъде едно такова прекъсване? Като физическа ампутация? Щеше ли част от нея да остане тук, вътре в Айдеко, а останалата — това нейно аз, свързано с анатомията ѝ навсярно — щеше да бъде изхвърлена обратно в Торонто?

Тя почувства, че сърцето ѝ бие до пръсване, че челото ѝ се покрива с пот; поне дотолкова беше свързана с тялото си, намиращо се в нейния офис.

Как да се отдели? Средствата трябваше да са тук; трябваше да има начин. Но това беше същото, както изведнъж да прогледнеш за първи път. Мозъкът възприемаше цветовете, светлината, но не можеше да извлече смисъл от това, което вижда, не можеше да анализира образите.

Беше като ампутация — отново тази метафора, която отразяваше беспокойството ѝ от предстоящото разделяне. Ампутация, придружена от слагане на изкуствена ръка. Отначало тя щеше да бъде просто мъртъв метал и пластмаса, висяща от торса. Умът трябваше да се научи да я контролира, да я задвижва. Трябваше да бъде установена нова съгласуваност: *тази* мисъл причинява *това* движение.

Щом като съставеният от пъlt и кръв мозък можеше да се научи да тълкува светлината, да премества стомана, да прекарва найлонови влакна през тефлонови макари, сигурно можеше да се научи да работи в този странен свят. Човешкият ум нямаше да е нищо, ако не бе в състояние да се приспособява. Гъвкавостта беше неговият основен капитал.

Хедър се опитваше да се успокои, опитваше се да мисли разумно, систематично.

Тя си изгради картина на това, което искаше да направи — все едно, че можеше да го направи. Нейният мозък бе свързан с този на Айдеко; тя си представи как прекъсва тази връзка.

Но тя все още беше там, вътре в него, възприемайки с неговите очи гледката през прозорците на метрото, която ту се замъгляваше, ту се изясняваше, когато неговото въображение — доста силно, между другото — вземаше връх или биваше потискано.

Хедър се опита да изгради друг образ: разтвор в една стъкленица — умът на Айдеко и нейният, разтворен в него, с малка разлика в отразяването на светлината, която маркираше ясно лентите на нейния ум сред прозрачната течност на неговия. Тя си представи, че се утаява под формата на бели кристали — шестоъгълни в напречно сечение, далечно ехо на стената от умове — които падат на дъното на стъкленицата.

Това даде резултат!

Тунелът на токийското метро избледня.

Бъртвежът от мисли на Айдеко загълхна.

Бърборенето на японските гласове се изгуби.

Но не...

Не!

Нищо не се появи на тяхно място; беше пълна тъмнина. Тя бе напусната Айдеко, но не се беше завърната в себе си.

Може би трябваше да избяга от конструкцията. Все още имаше някаква власт над тялото си или поне си мислеше, че е така. Тя пожела ръката ѝ да се придвижи до там, където смяташе, че е стоп бутоњът.

Но дали ръката ѝ действително се движеше? Почувства, че отново я обхваща паника. Може би си представяше ръката си, както хората прекарали ампутация, имат усещане за своите крайници-фантоми, или както хората, страдащи от хронична болка, са се научили да си мислят за един лост вътре в главата си, лост, който могат да дръпнат с усилие на волята, така че да потиснат агонията поне за няколко минути.

Продължаването на процеса, напускането на психопространството, щеше да потвърди или отрече това, дали тя има контрол върху физическото си тяло.

Но първо — по дяволите! — трябаше да удържи паниката, да я отблъсне. Беше се отделила от Айдеко; беше на половината път до вкъщи.

Разтворимата утайка извън разтвора.

Кристали, които лежат на дъното на стъкленицата...

... струпани на купчина; без ред, без структура.

Тя трябаше да въведе ред в своето избавено аз.

Кристалите затанцуваха, образувайки матрица от бели диаманти.

Нищо не ставаше, нямаше полза, не...

Изведнъж, слава богу, тя се озова вкъщи, вътре в своите собствени възприятия.

Физическата Хедър изпусна една гигантска въздишка на облекчение.

Тя все още беше в психопространството, с лице към голямата стена от шестоъгълници.

Пръстът ѝ се беше отделил на сантиметър и нещо от ключалката на Айдеко.

Разбира се, това беше само концептуализация, само интерпретация. Навярно нямаше действителна ключалка на Айдеко; навярно психопространството, каквото и да беше то, приемаше някаква друга форма. Сега обаче тя познаваше умствената гимнастика, която щеше да я освободи от чуждия ум. Знаеше как да напусне и как да се свърже наново.

И тя отчаяно искаше да опита пак.

Но как бяха подредени нещата в нейната мисловна конструкция на индексите към умовете? Това тук беше бутоњът на Айдеко. А какви бяха шестте, долепени до него? Неговите родители? Децата му? Съпругата му — или може би не съпругата му, тъй като тя нямаше общ генетичен материал с него.

Но едва ли щеше да е толкова просто или толкова ограничаващо. Не беше възможно никакво строго групиране на хората, основаващо се на прости кръвни връзки; имаше твърде много размествания, твърде много вариации в размера и състава на семействата.

Все пак, навярно тя се намираше в японската зона на стената; навярно всички тези шестоъгълници представляваха хора от тази култура. Или може би това бяха хора с един и същ рожден ден, разпръснати между четирите краища на света.

Или по всяка вероятност тя беше привлечена към това място инстинктивно. Може би собственият шестоъгълник на Кайл беше съседният: тя почти щеше да докосне него, а не този на Айдеко, но в последния миг промени решението си, също както в училище винаги се отказваше от първия си, най-добрая отговор и вместо него казваше нещо погрешно, мърморейки винаги, когато някой друг даваше верния отговор: „Щях да кажа точно това.“

Седем билиона бутона.

Тя пробва бутона, който първоначално възнамеряваше да докосне, като доближи пръста си и...

Контакт!

И вторият път също толкова стъпиваща, както и първият.

Изумително усещане.

Контакт с един друг ум.

Този човек поне притежаваше нормално цветно зрение. Но цветовете бяха малко странни; кожата на хората изглеждаше твърде зелена.

Навярно всеки възприемаше цветовете по малко по-различен начин от другите; може би всеки човек с нормално зрение имаше собствено тълкуване за тях. Цветът, все пак, беше психологически продукт. В реалния свят нямаше такова нещо като „червено“; това просто беше начинът, по който умът е изbral да тълкува вълни с дължина от 630 до 750 нанометра. Въщност седемте цвята на дъгата — червено, оранжево, жълто, зелено, синьо, индиго и виолетово — бяха произволно обозначени от Нютон; беше избрано това количество, защото на сър Исак му е харесвала идеята за неделимо число цветове, но Хедър в действителност никога не успяваше да разграничи предполагаемото „индиго“ между синьото и виолетовото.

Скоро вниманието на Хедър беше приковано от нещо друго.

Човекът, в който се намираше — отново от мъжки пол, или поне така се усещаше по някакъв неизразим с думи, леко агресивен начин — силно се колебаеше за нещо. Той беше в магазин. Универсален магазин. Но повечето от стоките бяха непознати за Хедър. А цените...

Ах, да, символът за английска лира. Беше в Британия. Тук се продаваха вестници и списания, а не беше универсален магазин. И този британец — по-скоро, това британско момче — гледаше в коша с бонбони.

Между нея и Айдеко беше имало езикова бариера, но тук нямаше такава — поне не съществена.

— Млади човече! — изкрештя тя. — Младежо!

Нямаше промяна в умственото състояние на момчето; той изобщо не усещаше нейните опити да се свърже с него.

— Младежо! Момче! Приятел! — Тя спря за малко. — Пич!
Копеле!

Последното поне трябваше да привлече вниманието му. Но нямаше нищо. Умът на момчето бе изцяло насочен към...

Господи!

... към задигането на нещо.

Този бонбон. „Кърли Уърли“ — що за шантаво име.

Хедър опита да избистри ума си. Момчето — беше на тринадесет; разбра го в мига, в който се запита за това — имаше достатъчно пари на кредитната си карта, за да плати бонбона. Плъзна ръка в джоба си и стисна картата, която бе приела топлина от неговото тяло.

Разбира се, той можеше да плати бонбона — днес. Но тогава какво щеше да прави утре?

Продавачът — индиец с акцент, който Хедър намираше за очарователен, но според момчето беше смешен — разговаряше на касата с един постоянен клиент.

Момчето грабна бонбона „Кърли Уърли“ и хвърли поглед през рамото си.

Продавачът все още беше зает.

Хлапакът носеше тънко яке с големи джобове. Стискайки здраво бонбона в дланта си, той го вдигна малко, още малко, отвори капака на джоба и пусна бонбона вътре. Момчето — и за своя изненада, Хедър също — въздъхна с облекчение. Успя...

— Младежо! — каза гласът с акцента.

Абсолютен ужас обхвана хлапето, ужас, който накара Хедър също да се разтрепери.

— Младежо! — каза гласът отново. — Може ли да видя какво имаш в джоба?

Момчето замръзна. Той си помисли да избяга, но индиецът — за който момчето мислеше, че е азиатец — стоеше между него и изхода. Беше разперил ръцете си с длани напред.

— Нищо — каза хлапакът.

— Би ли върнал обратно този бонбон?

Момчето бързо премисляше: все още можеше да избяга или да върне обратно бонбона и да помоли за милост. Можеше да каже, че баща му го бие, и да помоли продавача да не се обажда на родителите му.

— Казах ти, че не съм взел нищо — отвърна момчето, опитвайки се да звучи извънредно обиден от такова безпочвено обвинение.

— Лъжеш. Аз те видях, а също и камерата. — Продавачът посочи към малък уред, монтиран на стената.

Момчето затвори очи. Картината на вътрешността на магазина се затъмни, но мозъкът му все още бе осветен от образи — на хора, които трябва да бяха родителите му, на един приятел, чието име беше Джейф. Джейф винаги се измъкваше, когато задигаше бонбони.

Хедър беше очарована. Тя си припомни своя собствен глупав опит в младостта си да открадне, когато опита да свие чифт джинси от един магазин за дрехи. Няя също я хванаха. Тя познаваше страхът и гнева, който изпитваше момчето. Искаше да види какво ще се случи с него, но времето й не беше неограничено. Все някога трябваше да прекрати връзката, за да удовлетвори нуждите на живота; вече съжаляваше, че не посети тоалетната, преди да влезе в конструкцията.

Тя изолира ума си от неговия, извика образа на своите кристали, утаяващи се в течността и напусна момчето, както бе напуснала Айдеко.

Същата тъмнина като преди.

Тя подреди кристалите, възстановявайки чувството си за собствено аз. Отново бе пред стената от шестоъгълници.

Беше удивително и, трябваше да признае, дяволски забавно.

Внезапно й хрумна идеята, че тук бе възможен истински туризъм. Проблемът с виртуално-реалните симулации беше точно в това: те бяха симулации. Въпреки че „Сони“, „Хитачи“ и „Майкрософт“ бяха инвестирали билиони в създаването на забавна индустрия в областта на виртуалната реалност, те никога не го бяха постигнали. Имаше фундаментална разлика между това да караш ски в Банф и да караш ски в дневната си; част от трепета бе възможността да

си счупиш крак, част от преживяването беше пълният пикочен мехур, който не можеше лесно да бъде отстранен, част от забавлението беше истинското слънчево изгаряне, получено през деня по склоновете на планината, дори в средата на зимата.

Но това надникване в живота на другите беше *реално*. Това английско момче наистина щеше да се срещне с последствията от своето престъпление. Тя можеше да остане с него, колкото искаше; да го следва в неговите премеждия с часове, дори с дни. Цялата тази притегателна сила на воайорството, плюс една симулация, много по-живя, по-вълнуваща, по-непредсказуема от всяка друга, която ти се доставяше вкъщи в загънат пакет.

Щеше ли това да бъде регулирано? *Можеше* ли да бъде регулирано? Или цялото човечество трябваше да се изправи пред възможността безброй индивиди да навлизат в главите на другите, споделяйки всяко тяхно преживяване, всяка тяхна мисъл?

Може би величината от седем билиона не беше толкова плашеща; може би всъщност това беше едно прекрасно число; може би самата случайност на избора, самият брой възможности, щеше да е достатъчен, за да не може човек да навлезе в ума на някого, когото познава.

Но в действителност нямаше ли точно то да привлича хората? То беше това, което Хедър търсеше и навярно тези, които щяха да я последват, щяха да искат същото: възможност да се потопят в умовете на родителите си, на децата си, на шефовете си.

Но как? Хедър все още нямаше представа как да открие даден човек. Кайл беше някъде тук... ако можеше само да разбере как да достигне до него.

Тя се вторачи в безбрежното табло от шестоъгълни ключалки с чувство на безкрайна обърканост.

Кайл продължи да върви през гробището. Усещаше, че челото му лъсва от пот. Гробът на Мери не беше много далеч зад него. Той пъхна ръце в джобовете си.

Толкова много смърт; толкова много смърт.

Помисли си за зебрата, която бе нападната и убита от лъвицата.

Сигурно е ужасно да умреш по този начин.

Или не беше така?

Потискане.

Дисоциация.

Това бяха нещата, които Беки твърдеше, че са се случили с нея.

И не само с Беки. С хиляди мъже и жени. Потискане на спомените за война, за изтезания, за изнасилване.

Може би, просто може би, зебрата не усещаше как умира. Навярно тя бе откъснала съзнанието си от реалността в мига, в който беше нападната.

Може би всички висши животни можеха да правят това.

То надделяваше над възможностите да умреш в агония, да умреш в ужас.

Но механизъмът на потискането трябваше някъде да се пропуква — иначе спомените нямаше изобщо да се завръщат.

Или ако не се пропукваше, то сигурно поне биваше изтласкан отвъд... отвъд проектните си параметри.

В света на животните в действителност няма травматични физически наранявания, които да не са фатални. Да, животното можеше да бъде уплашено, ужасено... и да продължи да живее още един ден. Но след като веднъж хищникът — бе забил зъби в жертвата си, тя, почти със сигурност, щеше да умре. Потискането щеше да действа само няколко минути — или най-много, няколко часа — за да спести на животното ужаса от собствената му смърт.

Ако никой не оцеляваше от физически травмиращи преживявания, тогава нямаше да има нужда мозъкът да потиска спомена в продължение на дни или седмици, или месеци.

Или години.

Но човечеството — какво иронично име — беше измислило травми, които не са смъртоносни.

Изнасилването.

Изтезанието.

Ужасите на войната.

Може би наистина умът се оказваще пренапрегнат, за да потисне най-лошите физически преживявания.

И може би, съвсем неволно, след време тези преживявания наистина излизаха на повърхността. Преди няколко десетки хилядолетия не е имало нужда от по-дълъг период на потискане на

спомените — най-краткият промеждутък време тогава е бил животът на Земята. Може би такова умение изобщо не се е развило.

Развило.

Кайл обмисляше думата, прехвърляйки я в ума си; често беше мислил за това напоследък след откровенията на Чийтах за това как микротубулното съзнание може да е възникнало по пътя на еволюцията.

Той погледна към ширналите се паметни площи с техните разпятия и сключени за молитва ръце.

Еволюцията можеше да засегне само онези неща, които увеличаваха шанса за оцеляване; по дефиниция, тя не можеше да усъвършенства реакцията на събития, които ставаха след последната пречка за продължаване на съществуването... а смъртта, разбира се, винаги беше последното събитие.

Всъщност Кайл не можеше да види начин, по който еволюцията би могла да доведе до хуманна смърт за животните, без значение колко голям процент от населението би имало изгода от това. И все пак...

И все пак, ако имаше потвърждение на потиснатите спомени у человека, това умение трябваше да е дошло отнякъде. То би могло наистина да бъде работа на механизма, който позволяващо на животните да умрат в мир, дори и когато биваха изяждани живи.

Ако такъв механизъм всъщност съществуваше.

И ако това беше така, то означаваше, че на вселената не ѝ беше все едно, въпреки всичко. Нещо отвъд еволюцията беше оформило живота, беше му дало, ако не смисъл, то поне освобождение от мъките.

Освен при мъките, когато спомените се връщаха.

Кайл бавно стигна до станцията на метрото. Беше ранен петъчен следобед; влаковете, които идваха от центъра, бяха претъпкани с пътници, бягащи от своите градски затвори. Кайл водеше два летни курса, единият от тях в четири часа следобед в петък. Отправи се обратно към университета, за да проведе последния си час за седмицата.

27.

Хедър продължаваше да гледа втренчено необятната стена от шестоъгълници, мислеше, опитвайки се да запази бистър разума си.

Реши да опита отново. Докосна нов шестоъгълник.

И се сви от ужас.

Умът, в който навлезе, беше извратен, тъмен, всяко възприятие беше изкривено, всяка мисъл осакатена и несвързана.

Беше мъж — отново! Бял: това беше важно за него, това, че е бял, че е чист. Намираше се в един парк близо до изкуствено езеро. Беше тъмно като в рог. Хедър предположи, че връзките, които осъществяваше, ставаха в реално време, което означаваше, че е някъде извън Северна Америка; тук все още беше следобед. Мъжът мислеше на френски.

По-вероятно бе да е във Франция или Белгия, отколкото в Квебек.

Мъжът се криеше — по-точно, дебнеше зад едно дърво и чакаше.

Нещо не беше наред обаче. Някакво напрежение, което се канеше да избухне.

Господи, помисли си Хедър. Ерекция, която издуваше панталона му. Значи такова бе усещането. Милостиви боже!

Фройд грешеше — да се завижда на това, беше невъзможно. Пенисът бе напрегнат, като че ли щеше да се разцепи по дълбината си, все едно колбас, който разпуква опаковката си.

Приближаваше една жена, която се виждаше докато минава под светлината на някоя лампа.

Млада, симпатична, бяла, обута в розови кожени ботуши, вървяща сама.

Той я пропусна да мине покрай него и после...

И после изскочи иззад дървото, допря нож до гърлото ѝ и Хедър чу глас. Говореше на френски — и акцентът му бе като на такъв от Париж, а не от Квебек. Хедър знаеше достатъчно френски, за да

разбере, че казва на момичето да не се съпротивлява, че е по-добре да го направи доброволно...

Хедър не можеше да понесе това; тя силно стисна очи, оставяйки образът на конструкцията отново да се оформи около нея. Чувстваше се безпомощна; съсипана. Беше чела, че на всеки единадесет секунди е изнасилвана по една жена някъде по земното кълбо — статистика, която не й говореше нищо преди. Но сега това ставаше пред очите ѝ.

Трябваше да направи нещо.

Тя погледна въздух, после отново отвори очи.

— Спри! — изкреша Хедър.

„Спри!“, извика наум.

После опита на френски.

Но чудовището продължаваше — сега ръцете му мачкаха гърдите на жената през сутиена ѝ.

Хедър дръпна собствените си ръце назад, опитвайки се с тях да изтегли и неговите.

Без резултат. Нищо от това, което правеше, не му въздействаше. Хедър трепереше от ярост и гняв, и страх, но мъжът продължи, несмущаван от виковете на Хедър, както и от тези на неговата жертва.

Не, не, той не се смущаваше от плача на жертвата. Нейното хленчене дори повече го настървяваше...

Хедър чувстваше, че ще повърне.

Мъжът разкъса бикините на жената и...

... и Хедър успя да визуализира кристалите, утаяващи се от разтвора, да се освободи от неговия извратен, отровен ум и да се завърне пред стената от шестоъгълници.

Тя затвори очи като остави конструкцията отново да се материализира в ума ѝ, облегна се на задната субстратна стена, чакайки да се успокои сърцето ѝ, чакайки да стихне гневът ѝ, като правеше успокояващи дихателни упражнения.

Независимо дали Кайл беше невинен или виновен, имаше една истина, в която никой не можеше да се усъмни, никой не можеше да оспори. Мъжете понякога правеха ужасни неща, неизразими с думи неща.

Тялото ѝ продължаваше да трепери.

По дяволите всичко, на това чудовище във Франция трябваше да му отсекат пениса.

Чувстваше се така, все едно върху нея бе извършено физическо насилие. Отне ѝ доста време, за да си възвърне равновесието, да се дистанцира от ужаса.

Най-накрая беше готова да опита отново. Протегна ръка предпазливо, страхувайки се от това, на което можеше да попадне, и докосна един друг бутон.

Жена — най-после! Но много, много по-стара от Хедър. Италианка може би; луната се виждаше през прозореца. Стени с гипсови орнаменти; затруднено дишане. Една възрастна италианка в една стара къща — тя почти не мислеше за нищо, просто гледаше, дишаше, чакаше, чакаше година след година...

Хедър отново визуализира кристалите, прекъсна връзката, а след това докосна друг шестоъгълник.

Отначало помисли, че е навлязла в ненормален човек, но после разбра истината и се засмя.

Новородено — бебе, което лежеше в детско креватче и гледаше нагоре. Леко размазаните лица, надвесени над него, изразяващи гордост и радост, бяха на чернокож мъж, около двадесетгодишен, с бакембарди и къса брада, и на чернокожа жена на същата възраст, с красива гладка кожа. Образът не значеше почти нищо за детето, освен чувството на задоволство, на щастие, на простота, на принадлежност. Хедър се забави известно време, за да може невинността и чистотата на мига да отмият останалия в нея ужас от Франция.

След малко се оттегли и опита още веднъж.

Тъмнина. Тишина. Нахлуващи образи, избледняващи в периферията, разкривени пропорции.

Един спящ човек; сън на... на какво? Това беше иронично за последовател на Юнг: да види съня на някой друг, вместо да го чуе описан и да бъде напълно неспособен да тълкува дори явното съдържание, какво оставаше за по-дълбокия смисъл.

Напусна сънуващия и опита отново.

Доктор — дерматолог, навсярно. Намираше се някъде в Китай, преглеждаше обрив по крака на един мъж на средна възраст.

Прекъсна връзката; опита отново.

Някой, който гледаше телевизия, отново в Китай.

Трябваше да има по-добър начин от това, просто да опитва. Тя се опита да мисли за Кайл, да извика образа на лицето му. И преди да

докосне друг ключ, тя се съсредоточи върху него. Въпреки това, необятните редици от шестоъгълници изглеждаха напълно безразлични към нейните желания.

Хедър продължи да скача от ум на ум, от човек на човек — преминавайки през различни полове и полови ориентации, през различни раси, националности и религии. Изминаха часове и макар че беше очарователно, тя не бе по-близо до целта си, по-близо до откриването на Кайл.

Продължи своето търсене.

Най-после, след десетина случайни попадения, пробивът се осъществи.

Най-накрая откри един друг канадец: жена на средна възраст, която явно живееше в Саскачеван. Гледаше телевизия.

А на телевизора беше лице, което Хедър разпозна.

Грег МакГрегър, мъжът, който понякога водеше Нюсърлд новините на Си Би Си от студиото в Калгари.

Една мисъл хрумна на Хедър.

Казваха, че които и двама души да вземем, те не са отделени на повече от шест градуса^[1] един от друг — Джон Гуеър дори написа пьеса и филмов сценарий върху тази тема.

Често това е като един връх — три стъпки нагоре и три стъпки надолу. Един човек познава местния свещеник, свещеникът познава Папата, Папата познава всеки голям световен водач, съответният водач е познаван от по-второстепенни политици, а дори второстепенните политици познават своите избиратели. Прекаран е мост от Торонто до Токио или Владивосток до Виена, или от Майами до Мелбърн.

Картината се смени, като лицето на МакГрегър изчезна при появата на кадър от новините. Това беше репортаж от анкетата „Хосек“ — която наистина се провеждаше днес; контактите наистина ставаха в реално време.

Хедър чакаше МакГрегър да се върне на екрана. И това стана.

Сега, само ако имаше начин да прескочи от тази жена в МакГрегър, на стотици километри от Саскечаван.

Предаването беше на живо. МакГрегър го правеше в момента.

Което значеше, че в момента той възприема съвсем същите думи; онова, което казваше, беше точно това, което жената чуваше.

Хедър си помисли за по-ранната си промяна на перспективата.

Можеше ли да опита нещо подобно и тук?

Жената от Саскачеван слушаше МакГрегър, но тя също разсеяно отбелязваше колко симпатичен е той, колко искрено звучи.

Хедър се концентрира единствено върху думите, които МакГрегър казваше, разфокусира погледа си и опита да приложи трика на Некер като преориентира гледната си точка и...

... и изведнъж тя се озова в ума на МакГрегър!

Беше открила начин да се прехвърли от един човек на друг; ако едно преживяване пряко се споделяше, дори на голямо разстояние, скокът можеше да се осъществи.

МакГрегър, облечен в син блейзер, седеше на говорителския стол и четеше надписите от екрана.

Докато четеше новините, той беше съсредоточен изключително върху тях. Но след като представи следващата новина, се отпусна.

Директора на продукцията му каза няколко думи. МакГрегър се разсмя. Всякакви мисли преминаваха през главата му сега.

Ако предишните срещи й се бяха стрували малко воайорски, то тази определено беше такава. Хедър никога преди не се бе срещала с МакГрегър, но го познаваше като присъствие в медиите, като лице върху стената в дневната й стая.

МакГрегър мислеше за свадата, която бе имал снощи със съпругата си; освен това се притесняваше какво да прави с открытието, че сина му пуши трева, като се питаше колко да се прави на възмутен, след като самият той бе използвал марихуана в колежа. Бегло мислеше и за своите договорни взаимоотношения — Хедър бе учудена да разбере, че той прави много по-малко от онова, което си бе представяла за него.

Страхотно.

Но каква беше следващата стъпка?

Досега се бе свързвала с други умове в настоящето. Имаше достъп до това, което те преживяваха в този момент.

Но сигурно трябваше да има начин да достигне и до техните спомени — да претърси миналото им.

Беше опитала да разговаря с индивидите, които бе посетила, но без резултат.

Беше опитала и да контролира техните действия. Напразно.

Така че нямаше причина да очаква, че ще може да разлисти спомените им.

Но трябваше да опита. Трябваше да разбере.

Какво можеше да си спомня МакГрегър?

Той беше новинар; помнеше известни събития.

И бе познавал известни хора!

Разделени на шест градуса.

Шест градуса, нагоре.

Каква щеше да е логическата връзка, която да я доведе една стъпка по-близо до Кайл?

Кого би познавал МакГрегър, който по някакъв начин да се намира на пътя на съпруга ѝ?

Министър-председателят! Кайл не я познаваше, но веригата, която водеше от нея надолу към него, беше очевидна.

Хедър прекрасно знаеше как изглежда Сюзан Каулс, разбира се. Милион пъти я бе виждала по телевизията.

Тя се концентрира върху нея. Силно.

Достопочтената Сюзан М. Каулс.

Втората жена министър-председател на Канада.

Господарката, както я бе нарекъл „Таймс“.

Сюзан Каулс — в профил.

Сюзан Каулс — в анфас.

Сюзан Каулс — отдалече.

Сюзан Каулс — в близък план.

Грег МакГрегър трябва да я бе срещал или поне да имаше мислен образ за нея.

Но не — очевидно не ставаше само така. Скокът от жената в Саскачеван към Грег МакГрегър беше изисквал точно определени условия, неговата и нейната перспектива да съвпадат съвсем точно.

Е, нямаше как да знае какво прави Сюзан Каулс в този момент, освен ако, разбира се, не я даваха по парламентарния канал. Но дори и да беше така, МакГрегър не го гледаше.

Ала може би съвпадението не трябваше непременно да е в реално време. Навсякъде, ако двама души просто споделяха един и същ спомен, можеше да се осъществи скок. Имаше някои неща, които всеки човек бе виждал. Например срутването на Айфеловата кула.

А в Канада, със сигурност, всички трябваше да имат някакъв общ спомен за Сюзан Каулс. Тя беше първият министър-председател след Трудо, която се позова на Декрета за военните мерки; направи го в течение на четири дни, за да потуши бунта на Лонгуйстите — точно по тази тема вървеше сега разследването на анкетата „Хосек“. Нямаше човек в Канада, който да не си спомня ясно Сюзан Каулс да изрича тези думи, когато постави началото на стоте часа военно положение: „Истинският север може да е силен, но той няма да бъде отново свободен, докато аз не кажа“. Навярно МакГрегър трябваше да има същия образ в ума си, навярно...

Да! Да, да, да! Стигна до него: собственият спомен на МакГрегър за същата тази реч.

Хедър се съсредоточи върху речта, съсредоточи се върху министър-председателката, като се опита да разфокусира ума си, да предизвика размяната на Некер и тогава...

... и тогава, ето, че беше там, в ума на Достопочтената Сюзан М. Каулс!

Беше го открила — беше открила начин да преминава от ум в ум. Трябваше да влезе в нечия памет, да обрисува желания човек, да изтласка човека в паметта от заден на преден план и после...

Готово!

Сега вече бе на вярна следа, бе намерила пътя към Кайл.

Все пак, какво преживяване! Докосване да историята. Хедър беше ходила в залите на федералния парламент само веднъж преди тридесет години при организирано посещение, когато беше в гимназията. Нямаше много промени оттогава — богата украса, елегантност, тъмно дърво, неизразимо английска атмосфера.

А Каулс беше пленителна! И Хедър трябваше да признае, че тя беше нещо като герой за хората. Беше удивително да погледне през нейните очи и...

О, господи!

Хедър внезапно осъзна, че не само личната интимност беше компрометирана чрез достъпа до психопространството, а също и националната сигурност. Без дори да беше мислила за това, тя изведенъж знаеше — просто знаеше — че въпреки преобладаващото обществено мнение, Канада щеше да се противопостави на

Съединените щати при предстоящия вот в ООН по процесите за военните престъпления в колумбийската война.

Хедър проясни ума си, изтласквайки държавните секрети настани. Сега не ѝ беше до националните тайни.

Тя се концентрира върху премиера на Онтарио, Карл Лъоандовски. Отне ѝ известно време, но успя да се приближи до един от спомените, които Каулс имаше за него и беше шокирана колко много консерваторът Каулс мразеше либерала Лъоандовски.

Тя се съсредоточи и приложи пак трансляцията на Некер.

И вече беше в ума на Лъоандовски.

А от него се прехвърли в ума на министъра на образованието.

Оттам — към Донълд Питкеърн, нискочелият президент на Университета на Торонто.

А оттам...

Оттам, най-накрая, в ума на Брайън Кайл Грейвс.

[1] Преводаческа грешка — има се предвид „стъпки“, „степени“.
Бел.Mandor. ↑

28.

Да, това беше Кайл.

Хедър го разбра на мига.

Пред погледа ѝ се разкри това, което виждаха в момента очите на Кайл: неговия офис в Университета на Торонто. Не лабораторията, а действителният му клинообразен офис, надолу по коридора след лабораторията. Хедър беше ходила там милион пъти; не можеше да го събърка. На една от стените имаше плакат в рамка от Харбъфронския интернационален фестивал на авторите. Бюрото му беше отрупано с документи, но над една купчина надзъртваше фотография на самата Хедър в златна рамка. Кайл виждаше цветовете с малко по-син отенък, отколкото Хедър. Тя се усмихна при тази мисъл — никой досега не беше обвинил съпруга ѝ, че гледа на света през розови очила.

Хедър си беше мислила, че познава Кайл, но това, което знаеше за него, беше само върхът на айсберга, сянката върху стената. Той беше много повече от това, което изобщо си бе представяла — толкова сложен, толкова интроспективен, толкова невероятно изпълнен с живот.

Най-различни образи проблясваха и избледняваха по периферията на вниманието на Кайл. Хедър знаеше, че проблемът с Беки силно го беше разстроил, но нямаше представа, че е непрекъснато в ума му.

Кайл хвърли поглед към ръчния си часовник. Красива швейцарска изработка; Хедър му го беше подарила за двадесетата годишнина от сватбата им. Гравирани на гърба, тя знаеше това, бяха думите:

На Кайл — прекрасен съпруг, прекрасен баща.

С обич
Хедър

В съзнанието на Кайл обаче не преминаваше никакво ехо от тези думи; той просто проверяваше как е с времето. Беше 3,45 часа следобед.

Господи! — помисли си Хедър. Наистина ли е толкова късно? Беше стояла в конструкцията цели пет часа. Отдавна бе пропусната срещата си в два часа.

Кайл стана, очевидно решавайки, че е време за часа му със студентите. Картината рязко подскочи, когато той стана, но това ни най-малко не го смути, макар че Хедър, която имаше достъп само до съзнанието му, а не до несъзнателните равновесни сигнали, препредавани от вътрешното му ухо, доста силно усети разтърсването.

Сутринта, когато влезе в конструкцията, времето беше слънчево, а и прогнозата беше за хубаво време през целия ден. Но навън, по улица „Сент Джордж“ Кайл не виждаше деня като ясен или красив; Хедър беше чувала преди израза „да живееш под облак“, но никога не си беше представяла колко истинско можеше да бъде това.

Той продължи по улицата, преминавайки покрай колички или каравани, спрени до тротоара, които продаваха хот-дог и сандвичи или китайска храна — менютата върху дъските бяха написани изключително на китайски, като че ли това би могло да бъде гаранция за високо ниво на кулинарното изкуство.

Кайл спря. Измъкна портфейла си, извади кредитната си карта и за учудване на Хедър отиде при един продавач на хот-дог.

След коронарната тромбоза преди четири години Кайл ядеше само храна, която не вредеше на сърцето му — беше се отказал от червеното месо, ядеше много риба, вземаше аспирин през ден и беше заменил бирата с червено вино.

— Както обикновено? — попита глас с италиански акцент.

Както обикновено, помисли си Хедър, изтръпнала. Както обикновено.

Кайл кимна утвърдително.

Хедър гледаше през очите на Кайл как един дребен мъж взе от скарата тъмночервена наденица, достатъчно дебела, за да бъде стеблото на бейзболна бухалка, и я пъхна в сусамено хлебче. След това със същите щипки загреба малко пържен лук и го струпа най-отгоре.

Кайл подаде на мъжа картата си, изчака парите да бъдат прехвърлени, изстиска кетчуп и горчица върху сандвича, а след това

продължи надолу по улицата, ядейки, докато вървеше.

Положението обаче беше такова, че в действителност това не му доставяше никакво удоволствие. Той нарушаваше заповедите на лекаря си и Хедър можеше да усети чувството на вина.

Едно време се бе хранил по този начин, разбира се. Преди сърдечния удар. Не вярваше, че може да се случи с него.

Като обикновено.

Мисълта беше там, точно под повърхността.

Повече не го беше грижа.

Не го беше грижа дали ще живее или ще умре.

Горещият сок от наденицата го изгори по небцето.

Болката обаче се изгуби на фона на постоянната агония в живота на Кайл Грейвс.

Хедър усети огромна вина за начина, по който бе нахлула в личния живот на съпруга си. Никога не си беше представяла, че ще го шпионира, но сега правеше много повече от това. В съвсем реален смисъл, тя се бе въплътила в него като преживяваше всяко нещо, което той правеше.

Кайл продължи надолу по „Сейнт Джордж“, докато стигна до „Уилcox“, после извървя краткото разстояние на изток до „Ню Колидж“. Трима студенти го поздравиха, когато влизаше в сградата; Кайл им кимна, без да се сеща за имената им. Залата, в която изнасяше лекции, беше голяма и със странна форма, по-скоро ромбоидна, отколкото правоъгълна.

Отиде при катедрата. Една студентка слезе надолу, очевидно с намерението да поговори с него преди началото на часа.

Кайл погледна към нея и...

Какво гадже!

Хедър се ядоса от тази мисъл.

Но после и тя самата погледна към момичето.

„Гадже“ беше правилната дума. Трябва да беше на деветнадесет или двадесет години, но изглеждаше на не повече от шестнадесет. Определено беше привлекателна — боядисана на ивици светла коса в сложна прическа, големи сини очи, яркочервени устни.

— Професор Грейвс, във връзка със задачата, която ни дадохте?

— Да, Кейси?

Той не си спомняше името на нито един от студентите, които го бяха поздравили в коридора, но нейното го знаеше.

— Чудя се дали трябва да използваме модела на Дъркъм за чувствителност на изкуствен интелект или бихме могли да ползваме вместо това модела на Мухамед?

Хедър знаеше от разговорите си с Кайл в швейцарския ресторант, че подходът на Мухамед беше много новаторски. Кайл би трябвало да се впечатли от този въпрос.

„Какво гадже“, помисли си той отново.

— Можете да използвате Мухамед, но трябва да вземете под внимание критиката на Сегал.

— Благодаря ви, професоре. — Тя пусна една мегаватова усмивка и тръгна обратно към мястото си. Кайл гледаше малкото ѝ стегнато дупе, докато тя се качваше по стъпалата до един от средните редове банки.

Хедър беше объркана. Никога не беше чувала Кайл да прави неуместна забележка за който и да е студент. А тази студентка беше толкова млада, толкова много приличаше на дете, което се опитваше да подражава на възрастен.

Кайл започна лекцията си. Правеше го автоматично; никога не се бе числял към вдъхновените учители и той го знаеше. Силата му беше в изследванията. Докато дълбаеше из материала, който бе подготвил, Хедър реши да побърза. Беше стигнала до пропастта, но сега осъзна, че се колебае да скочи.

Но беше време.

Беше стигнала толкова далече — намирайки ума, който ѝ трябва, от седем билиона възможности. Не можеше да се откаже точно сега.

Тя се стегна.

Ребека.

Съсредоточи се върху името, докато извикваше образа.

Ребека.

Все по-силно и по-силно, крещейки името наум, изграждайки добра, бетонна интерпретация на лицето на Беки.

Ребека!

Тя опита още веднъж като конкурираше кряська на Стенли Ковалски „Стела!“

Ребека!

Нищо. Простото изискване на спомените не ги изкарваше на преден план. По-рано беше имала успех като се съсредоточаваше върху хората, но по някаква причина миналите спомени на Кайл за Ребека бяха блокирани.

Или потиснати?

Трябваше да има начин. Наистина нейният мозък не беше подгответен за навлизане във външни спомени, но той бе приспособим, гъвкав инструмент. Беше само въпрос на време да намери върната техника, върната метафора.

Метафора. Тя бе преплела собствения си ум с този на Кайл. Въпреки това, нямаше контрол над неговото тяло — не беше успяла да спре онзи френски насилиник, а сега правеше опит за нещо много по-финото, опитваше се да накара Кайл да сведе поглед към пода за миг. Но не се получаваше. Очите му просто блуждаеха по студентите, без в действителност да осъществява контакт с който и да е от тях. Метафората, която нейният ум бе приел за настоящите обстоятелства, беше, че тя е в ролята си на пътуващ зад очите на Кайл. Това беше изглеждало като естествен начин за организиране на преживяването. Но сигурно не беше единственият. Навсякътко имаше друг, по-активен метод.

Тя продължи да се опитва да достигне до това, за което беше дошла, но освен мимолетни, резки образи на една обвиняваща Беки, която непрекъснато танцуващ в периферията на съзнанието му, Хедър не можеше да открие никакъв спомен за неговата по-малка дъщеря.

29.

Съвсем разстроена, Хедър излезе от конструкцията. Тя посети тоалетната, после се обади в офиса на Кайл и му остави съобщение на телефонния секретар, с което го канеше да се видят довечера — петък — вместо както обичайно се срещаха в понеделник в швейцарския ресторант. Тя отчаяно искаше да разбере дали по някакъв начин бе усетил нейното нахлуване в ума му.

Уговориха се да се срещнат в девет. При толкова много време, Хедър реши, че би могла да приготви вечеря за двама им, така че предпазливо предложи на Кайл да дойде вкъщи. Беше изненадан, но каза, че би било прекрасно. Помоли го също да донесе тяхната видеокамера. Той каза една глупава шега — защо хората винаги мислят, че видеокамерите се използват за нецензурни цели? — но се съгласи да я донесе.

В девет часа Хедър и Кайл седяха на противоположните страни на гигантската маса в трапезарията. И от двете страни имаше празни столове; на този откъм прозореца винаги сядаше Беки; другият отсреща — столът, който никога не беше поместван, дори и след толкова време — беше използван от Мери. Хедър бе приготвила спагети със зеленчуци. Не беше едно от любимите ястия на Кайл — щеше да е прекалено, можеше да се възприеме погрешно. Но поне беше ядене, срещу което той нямаше нищо против. Сервира го с френски хляб, който беше купила по пътя за вкъщи.

— Как беше днес? — попита тя.

Кайл загреба с вилицата от спагетите, преди да отговори.

— Добре.

Хедър се опита да прозвучи равнодушно:

— Нещо необично?

Кайл оставил вилицата и погледна към Хедър. Той беше привикнал към формалния въпрос как бе минал работния ден — Хедър го бе задавала безброй пъти през годините. Но последвалият определено го озадачи.

— Не — най-после каза той. — Нищо необичайно.

Замълча, като че ли такъв странен въпрос изискваше по-обстоен отговор, и добави:

— Часът протече добре, предполагам. Всъщност не си спомням — имах главоболие.

„Главоболие“, помисли си Хедър.

Навярно нейната намеса беше имала ефект?

— Съжалявам — каза тя.

Помълча известно време, чудейки се дали по-нататъшно опитване не би привлякло нежелано внимание. Но тя трябваше да знае дали може да изследва по-нататък, по-надълбоко и то безнаказано.

— Често ли те боли глава, когато си на работа?

— Понякога. Цялото това взиране в екрана на компютъра. — Той сви рамене. — Как мина твоят ден?

Тя не искаше да лъже, но какво можеше да каже? Че бе прекарала целия ден, носейки се из психопространството? Че бе навлязла в неговия ум?

— Добре — каза тя, избягвайки погледа му.

На следващия ден, събота, 12-ти август, Хедър отиде рано в офиса си.

Тя донесе със себе си видеокамерата и я постави на празното бюро на Омар Амир. Най-после щеше да открие какво ставаше отвън, когато хиперкубът се сгъваше.

След това Хедър влезе в централния куб, върна вратата на нейното място и натисна старт бутона.

Веднага навлезе в ума на Кайл — той също работеше в лабораторията си в „Мълин хол“, като се опитваше да реши текущите проблеми по своя квантов компютър.

Тя опита отново като многократно повтаряше „Ребека“, докато извикващето във въображението си различни сцени с нея.

Нищо.

Напълно ли бе блокирал всянакъв спомен за нея?

Тя се опита да извика спомените за брата на Кайл, Джон. Те изплуваха веднага.

Защо не можеше да достигне мислите му за Беки?

Беки! Не Ребека. Беки. Тя опита отново, като пробва дали умалителната версия на името ѝ не беше ключът.

Трябваше да има безброй спомени за собствената му дъщеря, съхранени някъде в ума му: спомени за нея като бебе, като току-що проходила, вече като по-голяма, когато я водеше на детска градина, неговата малка Тиквичка...

Тиквичка!

Тя опита с това, името, придружено от мислени картини:
Тиквичка.

И: *Тиквичка!*

И отново: *Тик-вичка!*

И ето, ясна картина на дъщеря му — усмихната, млада, щастлива.

Беше се получило. Тя бе достигнала до тези спомени.

Но все пак нямаше да е лесно да намери специфични моменти от миналото му. Можеше да прекара години в сляпо търсене из този архив на един човешки живот.

Това, към което се стремеше, бяха спомените на Кайл насаме с Беки. Тя не знаеше как да достигне до тях — все още не знаеше. Трябваше да започне отнякъде другаде, с нещо, в което и тя участваше. Нещо просто, нещо, до което лесно можеше да се добере.

Семейна вечеря от времето, преди да умре Мери, преди Кайл и Беки да се изнесат?

Не можеше да е нещо общо, като плаката на стената в кухнята, илюстриращ различни видове спагети, или черно-зеления декор в столовата. Те не бяха свързани със специфични спомени; по-скоро, те формираха фона на хиляди събития.

Не, тя се нуждаеше от специфичен детайл от някоя определена вечеря. Някакво блюдо: пиле — пилешки гърди на грил, полети с този сос за барбекю, който Кайл толкова харесваше. И една от стандартните салати на Кайл: нарязана маруля с малки кръгчета моркови, ситно скълцана целина, нискомаслена мозарела и епикурейски пръснати печени фъстъци, напръскана с винен оцет и сервирана в голяма купа.

Но те бяха яли това ядене стотици пъти. Трябваше ѝ нещо уникално.

Нещо, с което е бил облечен — пулOVERът „Торонто раптърс“ с онзи разпенен лилав динозавър отпред. Но с какво можеше да е

облечена тя, ако той е носил него? Да видим: обикновено на работа беше с костюм, но когато се прибираше вкъщи, тя си обуваше джинси и — какво? — зелена риза. Не, не — тъмно-синята си риза. Спомни си, че веднъж бе избрала нея, защото отиваше на пуловера на Кайл — факт, който не би значел нищо за него, но за нея имаше значение.

Стаята. Яденето. Тази риза.

Изведнъж всичко се смени. Беше достигнала до една определена вечеря.

— … неприятна среща с Деджонг. — Гласът на Кайл или поне неговият спомен за тези думи. Деджонг беше университетският ревизор. — Може да се наложи да ограничим средствата по проекта АПЕ.

За миг Хедър си помисли, че нещо не е наред — тя нямаше спомен за такъв разговор.

Не, тя несъмнено го беше забравила; Кайл често се оплакваше от бюджетните съкращения. Хедър почувства угрizения — този разговор е бил важен за него, а тя не му бе обърнала внимание. Но след миг Кайл започна да говори за проблемите на Деджонг със съпругата му и Хедър веднага забеляза промяната. Наистина ли беше толкова плиткоумна, да пренебрегва сериозните проблеми, а да обръща внимание на клюките?

Беше стряскащо да се види през очите на Кайл. Бог да го благослови, но тя изглеждаше може би с десет години по-млада, отколкото беше в действителност; не беше носила тази риза достатъчно дълго пред него, така че може би това беше причината да му изглежда толкова млада.

Беки влезе и седна на един стол. Беше с доста по-дълга коса от сега — спускаше се по гърба ѝ.

— Добър вечер, Тиквичке — каза Кайл.

Беки се усмихна.

Някога бяха семейство. Хедър почувства болка, припомняйки си какво бяха загубили.

Но вече имаше образ на Беки, за който да се захване. Тя го използва като начална точка за изследване спомените на съпруга си за Беки. Можеше, разбира се, да прескочи от ума на Кайл в този на Беки, но как изобщо щеше да оправдае това? Макар че нарушаването на

личната тайна на Кайл беше нещо лошо — знаеше това и мразеше себе си, че го прави — тя имаше основание. Но да нахлуе в ума на Беки...

Не, не, тя нямаше да направи това — особено след като все още не знае дали има начин да различи фалшивите спомени от истинските. Щеше да продължи своето търсене, своята археология тук, в ума на Кайл. Той беше подсъдимият.

Тя се съсредоточи като се чудеше каква ли ще бъде присъдата.

Кайл пристигна в лабораторията в понеделник рано сутринта. Като излезе от асансьора на третия етаж и зави по извития коридор, сърцето му подскочи. Една жена с азиатски черти на лицето се беше облегнала на парапета покрай атриума.

— Добро утро, д-р Грейвс.

— А, добро утро... ъ...

— Чикаматсу.

— Да, разбира се, госпожа Чикаматсу.

Този тъмносив костюм изглеждаше дори още по-скъп от онзи, с който беше облечена предишния път.

— Вие не ми се обадихте по телефона, нито отговорихте на съобщенията, които ви оставих на електронната поща.

— Съжалявам, бях доста зает. А и все още не съм разрешил проблема. Стабилизирахме полетата на Дембински, но все още получаваме масивна декохерентност. — Кайл допря палеца си до сканиращата пластина отстрани на вратата на лабораторията. Тя издаде сигнал в потвърждение и заключващият лост се освободи, прозвучавайки като пистолетен изстрел.

— Добрустро, д-р Грейвс — каза Чийтах, който бе оставил включен от събота. — Имам нов анекдот за теб... о, извинете ме, не разбрах, че имаш гост.

Кайл оставил шапката си на старомодната закачалка; той винаги носеше шапка през лятото, за да предпази оплешивялото си теме от слънцето.

— Чийтах, това е госпожа Чикаматсу.

Очите на Чийтах се завъртяха на фокус.

— Приятно ми е, госпожа Чикаматсу.

Чикаматсу вдигна тънките си вежди, малко объркана.

— Чийтах е АПЕ — каза Кайл. — Знаете, компютърна симулация, която подражава на човека.

— Аз наистина смятам използването на термина „апе“^[1] за обидно — каза Чийтах.

Кайл се усмихна.

— Виждате ли? Искрено звучащо възмущение. Самият аз съм го програмирал. Това е първото нещо, което ви е необходимо в една университетска среда: способността да се обиждате от всяко нещо, било то реално или въображаемо.

Началните тонове на Петата симфония на Бетовен прозвучаха от говорителя на Чийтах.

— Какво беше това? — попита Чикаматсу.

— Неговият смях. Ще го оправя някой ден.

— Да — каза Чийтах. — Отърви ме от тези виенски струнни инструменти. Какво ще кажеш за обой вместо тях? Може би един Бон обой?

— Какво? — извърна се Кайл. — О, сетих се. — Той се обърна към Чикаматсу. — Чийтах се опитва да бъде духовит.

— Бон обой? — повтори жената.

Кайл се ухили въпреки волята си.

— Бон е там, където е бил роден Бетовен; бонобо е шимпанзе пигмей — АПЕ, нали виждате?

Японката поклати глава неразбиращо.

— Щом казвате. Сега, какво става с предложението на моя консорциум? Знаем, че ще бъдете зает, след като осъществите пробива си; искаме да ни дадете гаранции, че незабавно ще се заемете с нашия проблем.

Кайл се зае с кафемашината.

— Моята съпруга мисли, че каквото и да е уловил Хъникер, то принадлежи на цялото човечество и аз съм съгласен с нея. Ще се радвам да разшифровам посланието за вас, но няма да подпиша споразумение за неразкриване на тайна относно неговото съдържание.

Чикаматсу се намръщи.

— Упълномощена съм да подсладя сделката. Мога да ви предложа трипроцентов дял...

— Не става дума за това. Наистина.

— Тогава ще трябва да се обърнем към д-р Сапърщайн.

Кайл стисна зъби.

— Разбирам. — Но след това се усмихна. — Предайте на Шломо моите поздрави.

Нека Сапърщайн знае, че са дошли първо при мен — че получава моите отпадъци.

— Искрено желая да размислите — каза Чикаматсу.

— Съжалявам.

— Ако промените решението си — каза тя, подавайки му пластмасова визитна картичка, — обадете ми се.

Кайл взе визитката и я погледна. На нея беше напечатана само думата „Чикаматсу“, но в единия край имаше магнитна лента.

— Ще бъда в Роял Йорк още два дни, но ако пъхнете тази карта в който и да е телефон, където и да е по света, тя ще набере номера на клетъчния ми телефон за моя сметка.

— Не мисля, че ще променя решението си — каза Кайл.

Чикаматсу кимна и се отправи към вратата.

— За какво беше всичко това? — попита Чийтак, след като тя излезе.

Кайл направи най-добрата си имитация на Богарт:

— Нешътата, от които са направени мечтите.

— Моля? — каза Чийтак.

Кайл завъртя очи.

— Децата днес — каза той.

[1] На англ.ез. *ape* (ейп) — маймуна. *Bel.pr.* ↑

30.

Хедър откри всякакви спомени за Беки в ума на Кайл, но нито един от тях не беше свързан с обвинението на Беки.

Хедър престояваше възможно най-дълго в психопространството между прекъсванията за тоалетната, но при едно такова прекъсване тя прегледа видеолентата през визьора на камерата.

За нейно изумление, сбирката от кубове наистина заблестя — и боята, и субстратът пламтяха — а след това компонентите като че ли започнаха да се отдалечават като всеки съставен куб се отдели.

И тогава, невероятно, конструкцията изчезна.

Хедър превъртя бързо напред, за да види как конструкцията изниква отново от нищото.

Изумително.

Конструкцията наистина се сгъваше *ката* или *ана*; тя наистина се пренасяше в един друг свят.

Хедър продължи да търси и през почивните дни, разкривайки много различни страни на Кайл. Въпреки че се съсредоточаваше върху неговите мисли за дъщеря му, срещна и много спомени за неговата работа, за тяхната женитба и за нея самата. Очевидно не винаги я бе гледал с безкритично око. Отпуснати бедра наистина!

Това хвърляше светлина върху нещата, беше пленително, неустоимо. Имаше толкова много, което искаше да разбере за него.

Но не можеше да се бави. Тя имаше мисия.

И най-после, в понеделник сутринта, тя намери това, което търсеше.

Страхуваше се да продължи.

Изнасилването на онази непозната французойка все още я преследваше, но ако това...

Ако това, от което се страхуваше, беше истина...

То щеше да я преследва, да я нарани, да я отврати, щеше да я направи способна да убие.

И тя знаеше, че никога нямаше да може да измие образите от ума си.

Но нали точно това търсеше — това, за което не можеше да има съмнения.

Нощ. Спалнята на Беки, осветена от уличната светлина, процеждаща се по ръбовете на венецианските щори. На стена, трудно различим в полумрака, имаше плакат на Кътроут Дженкинс, рокзвезда, идол на Беки, когато беше на четиринаесет години.

Всичко това се виждаше от гледната точка на Кайл. Той стоеше на прага на стаята. Коридорът беше тъмен. Той виждаше Беки, която лежи в леглото, сгушена под тежката зелена завивка. Беше будна. Погледна към него. Хедър очакваше да види на лицето ѝ страх или погнуса, или дори меланхолично примирение, но бе шокирана да види, че Беки се усмихна: проблясване в тъмнината; тогава носеше скоби на зъбите си.

Тя се усмихна.

Нямаше такова нещо като консенсус между един подрастващ и един възрастен — Хедър знаеше това. Но усмивката беше толкова топла, толкова благосклонна...

Кайл се приближи, а Беки се измести в другия край на леглото като му направи място.

После се надигна и седна.

Кайл се наведе, присядайки в края на леглото. Беки протегна ръка към него...

... и пое каничката, която той ѝ подаваше.

— Точно както го обичаш — каза Кайл. — С лимон.

— Благодаря, татко — рече Беки. Гласът ѝ бе дрезгав. Тя хвани каничката и с двете си ръце и отпи от нея.

Хедър си припомни. Беки беше изкарала ужасна настинка преди около пет години. Накрая всички се бяха разболели.

Кайл протегна ръка и разроши тъмната коса на дъщеря си.

— Нищо не е достатъчно добро за моето малко момиченце — каза той.

Беки отново се усмихна.

— Извинявай, че те събудих с моето кашляне.

— Мисля, че и без друго си бях буден — каза Кайл и сви леко рамене. — Понякога не спя много добре.

После се наведе, целуна я нежно по бузата и стана от леглото.

— Надявам се утре да бъдеш по-добре, Тиквичке.

При тези думи той излезе от стаята на дъщеря си.

Хедър се почувства ужасно. Само преди миг беше готова да повярва, че собственият ѝ съпруг е способен на най-ужасното нещо. Никога не беше имало и най-малко доказателство в подкрепа на обвинението на Беки, напротив, всякакъв вид причини да го счита за продукт на един твърде фанатизиран психоаналитик — и въпреки това, когато споменът бе започнал да се разнищва, показвайки как Кайл влиза в стаята на дъщеря си посред нощ, тя беше очаквала да види най-лошото. Само предположението за блудство с дете беше наистина достатъчно, за да се линчува един мъж. За първи път Хедър действително разбра какъв ужас изживяваше Кайл.

И все пак...

И все пак, само това, че една нощна среща — тази, която лесно изплува на повърхността — беше протекла добре, означаваше ли, че нищо неблагоприятно не се е случило изобщо? Беки беше живяла с родителите си осемнадесет години, което правеше — колко? — около шест хиляди нощи. Така че какво толкова, че Кайл беше отговорен и мил баща през една от тях?

Тя все повече усъвършенстваше метода си за достъп до точно определени спомени; ключът беше в съсредоточаването върху образ, свързан с инцидента, който търсеше. Но образът трябваше да е точен. Беше крайна проява на лош вкус да се опитва да извика образа на Кайл как интимничи с Беки, но щеше да е и безполезно. Ако образът не съвпадаше точно със собствените спомени на Кайл — от негова гледна точка, разбира се — нямаше да се осъществи връзка и споменът щеше да остане заключен.

Хедър беше виждала дъщеря си гола. Бяха членували в един и същ здравен клуб на улица „Дъферин“. В действителност никога не се бе вглеждала внимателно в дъщеря си, освен да отбележи, с известна завист, че има стройна, млада фигура, без никакви белези от разпъване на кожата, каквито самата Хедър беше получила още след първата си бременност. Беше забелязала, все пак, че стегнатите, конични гърди на Беки все още не бяха започнали да увисват.

Гърдите на Беки.

Претърсване на паметта — но тази на Хедър, а не на Кайл.

Беки беше дошла при майка си, когато бе на петнадесет или шестнадесет години, малко преди времето, когато за първи път започна да излиза с момче. Беше свалила ризата си и малкия си сutiен и беше показала на майка си мястото между гърдите си. Там имаше голяма кафява бенка, изпъкнала като гума на молив.

— Мразя я — беше казала Беки.

Хедър бе разбрала, че времената са се променили: Беки беше живяла с бенката години наред; наистина преди три години тя бе преодоляла стеснителността си и се бе консултирала с д-р Редмънд, който я увери, че не е злокачествена. Без съмнение безброй момичета я бяха виждали в съблекалнята в училище. Сега обаче, когато ходеше на срещи, тя си мислеше за това, как едно момче би я възприело. Всичко се развиваше с доста стремглави темпове за Хедър — нейната дъщеря растеше твърде бързо.

Или не беше така? Самата Хедър беше само на шестнадесет, когато за първи път позволи на Били Каръпидс да пъхне ръката си под блузата ѝ. Бяха направили това в тъмното, в неговата кола. Той не беше видял нищо, но ако Хедър имаше бенка като тази на Беки, щеше да я усети. Как щеше да реагира?

— Искам да ми бъде махната — каза Беки.

Хедър се бе замислила, преди да отговори. Две от приятелките на Беки от гимназията вече си бяха оперирали носовете. Една си бе изчистила луничките с лазер. Четвърта дори се бе подложила на операция за уголемяване на бюста. В сравнение с тях, това беше нищо: локален анестетик, резване със скалпела и готово! — един реален източник на беспокойство вече го нямаше.

— Моля те — каза Беки, когато майка ѝ не отговори веднага. Тя звучеше толкова настойчиво, че за миг Хедър си помисли, че Беки ще каже, че това трябва да стане до петък вечерта, но очевидно нещата не бяха толкова спешни.

— Ще се наложи да ти сложат някой и друг бод, обзалагам се.

Беки помисли върху това.

— Бих могла да го направя през пролетната ваканция — каза тя, очевидно не желейки да се изправи в училищната съблекалня с оперативни шевове, тръгващи от гръдената ѝ кост.

— Разбира се, щом искаш — каза Хедър като се усмихна топло на дъщеря си. — Ще трябва д-р Редмънд да ни препоръча някого.

— Благодаря ти, мамо. Ти си най-добрата. — Тя замълча за малко. — Обаче не казвай на татко. Бих умряла от срам.

Хедър се усмихна.

— Нито дума.

Хедър все още виждаше тази бенка. Беше я видяла още два пъти, преди да бъде премахната и веднъж след операцията, когато тя плаваше в малък контейнер за медицински преби, преди да бъде отнесена в лабораторията, за да я изследват. Както беше обещала на Беки, Хедър никога не спомена и дума на Кайл за малката пластична операция. Здравната застраховка на Онтарио не я покриваше — операцията, все пак, беше чисто козметична — но струваше по-малко от сто долара; Хедър беше платила с кредитната си карта и беше отвела своята много по-щастлива дъщеря вкъщи.

Тя извика във въображението си образа на гърдите на дъщеря си, с телесен цвят, гладки, стегнати, с бенката между тях и потопи този образ в матрицата от спомени на Кайл, търсейки някакво съвпадение.

Нейният собствен спомен можеше да е избледнял — все пак беше преди около три години. Опита се да си представи по-големи гърди, зърна с различен цвят, по-големи и по-малки бенки.

Но нямаше никакво съвпадение. Кайл никога не беше виждал бенката.

Той идваше в моята стая, караше ме да си сваля нощницата, галеше гърдите ми и после...

И после, нищо. Кайл никога не беше виждал дъщеря си гола — поне не след времето на нейния пубертет, не и по времето, когато имаше истински гърди.

Хедър почувства, че цялата се разтреперва. Изобщо не се бе случило. Нищо от това. Изобщо не бе имало злоупотреба от страна на Кайл.

Брайън Кайл Грейвс беше добър човек, добър съпруг и добър баща. Никога не беше наранявал дъщеря си. Хедър беше сигурна в това. Най-после, тя беше сигурна.

Сълзите се стичаха по лицето ѝ. Тя почти не ги забелязваше — влагата, соленият вкус на някоя, плъзнала се в устата ѝ, всичко това беше само едно смущение от външния свят.

Беше сгрешила — толкова бе сгрешила, че дори заподозря съпруга си. Ако тя беше обвинена, той щеше да остане до нея, никога

нямаше да се усъмни в нейната невинност. А тя се беше усъмнила. Беше си изградила ужасно погрешна представа за него. О, тя никога не го беше обвинила директно. Но срамът, че се е съмнявала, бе почти непоносим.

Хедър положи усилие на волята да се измъкне от психопространството. Свали кубичната врата и залитайки излезе в острата светлина на сценичните лампи.

Избърса очите си, издуха носа си и седна в своя стол като втренчено се загледа в избелелите завеси, опитвайки се да измисли какво ще каже на съпруга си.

31.

В лабораторията прозвуча звънецът на вратата. Заедно с Кайл вътре работеха двама аспиранти. Единият се приближи до вратата и тя се отвори.

— Бих искал да видя професор Грейвс — каза мъжът, който стоеше от другата страна на прага.

Кайл вдигна поглед.

— Мистър Кеш, нали? — каза той, като пресече стаята с протегната напред ръка.

— Точно така. Надявам се нямате нищо против, че дойдох без уговорена среща, но...

— Не, не. Няма нищо.

— Можем ли да поговорим някъде?

— В офиса ми — каза Кайл. Той се обърна към един от аспирантите: — Пиетро, виж дали можеш да напреднеш малко по проблема с неопределемостта. Аз ще се върна след няколко минути.

Студентът кимна, а Кайл и Кеш се отправиха надолу по коридора към клиновидния офис на Кайл. Когато влязоха, Кайл избърза напред, за да разчисти втория стол, докато Кеш съзерцаваше плаката на „Алосаурус“.

— Извинявайте за бъркотията — каза Кайл. Кеш сгъна своите ръбести форми в стола.

— Имахте една събота и неделя, професор Грейвс. Надявам се, че сте помислили върху предложението на Банковата асоциация.

Кайл кимна.

— Мислих за това, да.

Кеш чакаше търпеливо.

— Съжалявам, мистър Кеш. Аз наистина не желая да напускам университета. Това място е било много добро към мене години наред.

Кеш кимна.

— Зная, че сте срещнали съпругата си тук и че сте защитили и трите си степени тук.

— Така е. — Кайл сви рамене. — Тук е моят дом.

— Вярвам, че офертата, която ви направих, беше много щедра — каза Кеш.

— Така е.

— Но ако трябва, мога да предложа повече.

— Не е въпрос на пари; точно това казвах на един колега по-рано днес. Тук ми харесва и искам да правя изследвания, които ще бъдат публикувани.

— Но ударът върху банковата индустрия...

— Разбирам, че съществуват потенциални проблеми. Мислите ли, че аз искам да предизвикам хаос? Ние сме още на години от поставянето на реална заплаха за сигурността на кредитните карти. Погледнете го по този начин: вие сте предупредени, че има вероятност квантовите компютри да преминат бариерата; сега можете да започнете работа върху нова система за кодиране. Вие оцеляхте при „Година 2000“, ще оцелеете и при това.

— Моята надежда беше — каза Кеш — да се справим с тази ситуация по възможно най-икономичния начин.

— Като купите мен — каза Кайл.

Кеш мълчеше.

— Залогът е много голям, професоре. Кажете своята цена.

— За мое голямо удоволствие, мистър Кеш, открих, че нямам такава.

Кеш стана.

— Всеки има цена, професоре. Всеки има. — Той се отправи към вратата. — Ако промените решението си, обадете ми се.

И след тези думи излезе.

* * *

Хедър изпитваше нужда да убеди своята единствена жива дъщеря в истината. Ако семейството щеше да се одобрява, трябваше да се започне с Беки.

Но това повдигаше един по-голям въпрос.

Кога Хедър щеше да излезе пред обществеността с нейното откритие на психопространството?

В началото тя го беше пазила под секрет, защото искаше да разработи една задоволителна теория за публикуване.

Сега обаче разполагаше с такава — макар и в необработен вид.

Но все още не беше направила изявление. Всичко, което трябваше да направи, за да установи своето първенство в тази област, се свеждаше до патентоващо съобщение пред новинарската група за извънземни сигнали. После щяха да последват по-задълбочено прецизирани издания, но тя можеше, още в тази минута да съобщи за своето открытие, ако искаше.

Платон беше казал, че един непознат живот не си струва да се живее.

Но той беше имал предвид себепознанието.

Кой можеше да живее със знанието, че всички и всеки би могъл под лупа да разглежда собствените му мисли? Какво щеше да стане с личната тайна? С търговските секрети? С правосъдието? С междуличностните взаимоотношения?

Това щеше да промени всичко и Хедър съвсем не беше сигурна, че щеше да е за добро.

Но не, не за това го пазеше под секрет. Не заради никаква възвишена загриженост за личната тайна на другите хора, макар че ѝ харесваше мисълта, че поне малко отдаваше значение на това; освен при Кайл, тя се въздържаше от изкушението да навлиза в умовете на хора, които познаваше лично.

Не, истинската причина да не направи публично изявление беше много по-проста; харесваше ѝ, поне засега, да бъде единствената, която притежава тази сила. Тя имаше нещо, което никой друг нямаше и все още не ѝ се искаше да го сподели с останалите.

Не се гордееше с този факт, но си беше така. Дали Супермен беше пропилял и една минута в размисъл как да даде свръхсила на останалата част от човечеството? Разбира се, че не; той просто им бе помогал. Тогава защо нейна първа грижа трябваше да бъде споделянето на открытието?

Тя имаше още какво да открие в психопространството, което пряко да кореспондира с архетиповете на Юнг. Не можеше да посочи завихрянето и да каже, че то представлява изворът на човешките символи, не можеше да посочи група шестоъгълници и да каже, че те крият в себе си архетипа на войника-герой. Дори самото размишление

какво да прави с откритието си, ѝ даваше прозрение за нейния собствен ум.

Коя беше тя, преди всичко? Майка? Съпруга? Учен?

Съществуваха архетипове на родители и съществуваха архетипове на съпруги, но Юнг не беше дал дефиниция на западното схващане за учен.

Тя вече беше взимала същото, решение преди време. Кариерата ѝ можеше да почака. Семейството беше по-важно.

А със своето откритие щеше да докаже на Беки, че нейният баща не беше злоупотребил с нея — по същия начин, както беше доказала сама на себе си. Само това беше от значение в момента.

Един от начините беше да покаже на Беки архивите на собствения ѝ ум. Все още съществуващите обаче спорният въпрос как да се различат фалшивите спомени от истинските. Все пак, фалшивите спомени определено изглеждаха автентични, иначе Беки никога не би повярвала в тях така силно; човек би могъл да ги чувства реални, колкото всеки друг спомен, дори и когато ги наблюдава отвътре, но...

Но Некеровото преминаване към друг човек не би могло да се осъществи от такива спомени!

Разбира се!

Със сигурност трансформацията на Некер — преминаването в ума на някой, който също си спомня определена сцена — просто нямаше да стане, ако спомените бяха фалшиви. Нямаше да ги има съответстващи спомени у другия човек, допирните точки между умовете на двамата.

Ако в Хедър все още бяха останали някакви съмнения относно вината на Кайл, би могла да нахлуе в интимния свят на Беки, да намери фалшивите спомени и да демонстрира сама на себе си невъзможността за преминаване от гледната точка на Беки към тази на Кайл.

Но...

Но не. Тя вече не се съмняваше.

И освен това...

Освен това, едно беше да търси спомени, за които молеше бог да не съществуват. Съвсем друго щеше да бъде действително да види, макар и фалшив, спомена за прельствяването. Нека Беки, която вече беше изгаряна от тези противни образи, сама да изпита

невъзможността да извърши преминаването на Некер. За Хедър дори и една фалшива представа как нейният съпруг наранява тяхното дете, беше нещо, на което не желаеше да бъде свидетел.

Все пак Беки може би щеше да иска още доказателства. И тя би могла да ги получи, разбира се, като минеше по стъпките на Хедър, като погледнеше право в ума на Кайл.

Кайл щеше да бъде напълно реабилитиран, но дали нещата между бащата и дъщерята действително щяха да се подобрят, ако Беки откриеше, че нейният баща в действителност е харесвал повече поголямата й сестра, че тя е била непредвидено събитие, което е обременило финансите им, когато и двамата с майка й са били аспиранти, че нейният баща имаше долни мисли, непочтени мисли?

Това ли беше наистина пътят към оздравяването?

Не, не, това не беше отговорът.

Имаше по-добър начин.

Нека Беки погледне в ума на своята психоаналитичка, за да види манипулациите, за да види лъжите.

Само по себе си, това може би нямаше да премахне съмненията на Беки. Макар и методите на психоаналитичката да бяха подвеждащи и неуместни, това не доказваше напълно, че такова нещо не се е случило. Но заедно с демонстрацията, че собствените спомени на Беки бяха фалшиви и несподелени от никой друг, щеше да е достатъчно, за да я убеди напълно.

Беше време — време да започне лечението.

Тя вдигна слушалката и набра номера на Беки.

Беки живееше и работеше само на няколко пресечки от университета, така че Хедър я помоли да се срещнат във „Водната дупка“ за обяд. В дните, които беше прекарала в изследване ума на Кайл, тя бе узнала много неизвестни досега неща за съпруга си, най-малкото от които беше, че е започнал да харесва това място, без дори да надникне вътре.

Хедър знаеше, че в момента Кайл има часове; нямаше вероятност да се засекат там.

Тя вече беше видяла интериора на „Водната дупка“ през очите на Кайл — при търсенето на спомените за Беки, Хедър беше открила

времето, когато Кайл се бе изповяддал пред Стоун Бейли.

Беше обаче изненадващо да види истинската „Водна дупка“. Първо, разбира се, цветовете изглеждаха по-различни от тези, които бе видяла в ума на Кайл.

Но имаше и още нещо. Кайл беше съхранил само някои от детайлите. Повечето от това, което изграждаше неговия спомен, беше интерпретация или екстраполация. О, да, той си спомняше плаката на Молсън с тази зашеметяваща русокоса скиорка, но нямаше никакъв спомен за останалите поставени в рамка плакати по стените. Беше запазил спомен за покривките по масите като еднородно червени, а в действителност те бяха на червени и бели карета.

Беше понеделник, 14-ти август; Беки работеше в магазина за дрехи по цял ден в събота и неделя, но понеделник и вторник ѝ бяха свободни. Въпреки това, тя закъсняваше и когато най-после се появи, не изглеждаше щастлива.

— Благодаря, че дойде — каза Хедър, когато Беки седна на стола срещу нея зад малката кръгла маса.

Лицето на Беки беше неприветливо.

— Съгласих се само защото каза, че той няма да присъства.

Нямаше съмнение за кого се отнасяха думите ѝ.

Хедър се беше надяvalа да чуе нещо приятно, някакви новини от живота на дъщеря си. Но очевидно нямаше да има такива. Тя кимна мрачно и каза:

— Трябва да разрешим този проблем с баща ти.

— Ако предлагаш извънсъдебно уреждане на нещата, искам да присъства адвокат.

Хедър почувства, като че ли някой я удари през лицето. Тя пое дълбоко въздух, после с усилие успя да изрече думите:

— Няма да има съдебен процес.

— Аз също не го желая повече от теб — каза Беки, малко помеко. Тя никога не беше успяvalа да запази сурово изражение. — Но той ми съсира живота.

— Не, това не е вярно.

— Не дойдох да слушам как го защитаваш. Да го извиняваш е също толкова лошо, колкото...

— Млъкни! — Хедър беше изненадана от това колко остро прозвуча гласът ѝ. Очите на Беки се разшириха от учудване. — Просто

замълчи — продължи Хедър, — ставаш смешна. Мълкни, преди да кажеш нещо, за което ще съжаляваш.

— Не съм длъжна да търпя това — каза Беки и се надигна да става.

— Сядай! — изсъска Хедър. Няколко от другите клиенти се обърнаха към тяхната маса. Хедър хвърли остьр поглед към най-близкия до тях, принуждавайки го да сведе очи към супата си.

— Мога да ти докажа, че баща ти не ти е поsegнал — каза Хедър.

— Мога да ти го докажа стопроцентно, отвъд всякаква сянка на съмнение, до каквато и степен на сигурност пожелаеш.

Беки стоеше с отворена уста, с израз на силна изненада върху лицето си.

Сервитьорът избра точно този момент да дойде до масата им.

— Здравейте, дами. Мога ли да взема...

— Не сега — остро каза Хедър. Сервитьорът се засегна, но бързо изчезна.

Беки примигна.

— Никога не съм те чувала да говориш така.

— Това е защото ми дойде до гуша, мамка му.

Беки изглеждаше още по-шокирана; нещо друго, което не бе чувала преди, бе майка й да казва „мамка му“.

— На никое семейство не се е налагало да премине през всичко това, което трябваше да преживее нашето. — Хедър замълча като погледа въздух. — Виж, съжалявам. Но това трябва да свърши, трябва. Повече не мога да издържам, баща ти също. Трябва да дойдеш с мен в офиса ми.

— Какво ще правиш? Ще ме хипнотизираш да не вярвам в нещо, за което знам, че е истина?

— Нищо подобно.

Тя даде сигнал на сервитьора и докато той колебливо се приближаваше, Хедър каза на дъщеря си:

— Не си поръчвай много за пиене — няма да имаш възможност да отидеш до тоалетната в продължение на няколко часа след обядта.

— Какво, за бога, е това?

Лицето на Беки изразяваше искрена изненада, когато влезе в офиса на майка си.

— Скъпа моя, това е, което кентавърийците се опитваха да ни кажат как да направим. Виждаш ли малките плочки, които образуват по-големите панели? Всяка една от плочките е картично изображение на едно от извънземните послания.

Беки се наведе, за да разгледа конструкцията.

— Значи така — каза тя като се изправи и втренчено се загледа в Хедър. — Мамо, зная, че всичко това беше много трудно за тебе...

Хедър не можа да се сдържи да не се засмее.

— Мислиш, че напрежението ми е дошло твърде много? Че не съм била в състояние да разбера как да разчета посланията и че съм прекарала времето си просто в слободяване на плочките и изграждане на разни неща от тях?

— Ами — измрънка Беки и посочи с ръка конструкцията, като че ли самото й съществуване изясняваше всичко.

— Съвсем не е така, скъпа. Именно това са искали кентавърийците да направим от техните послания, формата — това е разгънат хиперкуб.

— Разгънат какво?

— Четириизмерен двойник на куба. Раменете се сгъват и краишата се допират, и това нещо става правилна геометрична фигура с четири измерения.

— И за какво точно служи? — попита Беки много колебливо.

— То те пренася в един четириизмерен свят. Позволява ти да видиш четириизмерната реалност, която ни заобикаля.

Беки мълчеше.

— Виж — каза Хедър, — всичко, което трябва да направиш, е да влезеш вътре.

— Вътре?

Хедър сви вежди.

— Зная, че трябваше да я направя по-голяма.

— Значи казваш, че това е нещо като машина на времето и — какво? — ще ме върне обратно, за да видя това, което татко направи?

— Времето не е четвъртото измерение — каза Хедър. — Четвъртото измерение е пространствена посока, точно перпендикулярна на другите три.

— А — промълви Беки.

— И въпреки че всички ние изглеждаме като отделни индивиди, когато сме наблюдавани в три измерения, всъщност сме част от едно по-голямо цяло, когато сме наблюдавани в четири измерения.

— За какво говориш?

— Говоря за това как разбрах... как разбрах със сигурност, че баща ти не те е прельстил. И как ти можеш да разбереш също.

Беки мълчеше.

— Виж, всичко, което ти говоря, е истина — каза Хедър. — Скоро ще го съобщя пред обществеността... може би. Исках обаче ти да разбереш първа, преди всички други. Искам да погледнеш в ума на един друг човек.

— В този на татко, искаш да кажеш?

— Не. Не, това няма да е правилно. Искам да видиш своята психоаналитичка. Ще ти кажа как да намериш нейния ум; мисля, че не трябва да влизаш в ума на баща си, не и без негово разрешение. Но тази проклета психоаналитичка — ние нищо не дължим на тази мръсница.

— Ти дори не я познаваш, мамо.

— О, напротив, познавам я — срещнах се с нея.

— Какво? Как? Виж, ти дори не ѝ знаеш името.

— Лидия Гурджиев. Кабинетът ѝ е на „Лоурънс Уест“.

Беки изглеждаше смяяна.

— Знаеш ли какво се опита да направи с мен? — попита Хедър.

— Опита се да ме накара да размишлявам за това как съм била прельстена от собствения си баща.

— Но... но твоят баща... твоят баща...

— Починал е преди да се родя. Точно така. Въпреки че за мен беше категорично невъзможно да бъда прельстена от баща си, тя каза, че проявявам всички класически признания. Umее добре да говори, повярвай ми. Почти ме убеди, че някой също е поsegнал на мен. Не баща ми, разбира се, но някой друг роднина.

— Аз... аз не ти вярвам. Измисляш си го. — Беки посочи конструкцията. — Всичко си измисляш.

— Не, не е така. Можеш сама да си го докажеш. Ще видиш как Гурджиев насаждда у теб спомени от своя гледна точка и аз ще ти

покажа как можеш да демонстрираш, че спомените, които имаш, са фалшиви. Хайде, влез вътре в конструкцията и...

Гласът на Беки прозвуча полуподозрително, полуотчаяно.

— „Конструкцията“? Така ли го наричаш? Не „Кентавромобил“?

Хедър се опита да говори с неутрален тон:

— Би трябвало да те запозная с Чийтах — един приятел на баща ти. Имаш подобно на неговото чувство за хумор. — Тя пое дълбоко въздух. — Виж, аз съм ти майка и никога не бих те наранила. Повярвай ми; опитай това, което ти казвам. Няма да можем да общуваме, когато си отвориш очите там вътре, но щом ги затвориш, след няколко секунди в съзнанието ти отново ще се появи интериорът на конструкцията. Ако имаш нужда от помощ, натисни стоп бутона. — Тя го посочи. — Хиперкубът ще се разгъне, ще можеш да отвориш вратата и аз ще ти кажа какво да правиш по-нататък. Не се притеснявай — когато натиснеш отново старт бутона, ще се намериш точно там, където си била. — Тя замълча за малко. — А сега, моля те, влизай. Между другото, вътре става доста горещо. Няма да те карам да се събличиаш по бельо, както правя аз, но...

— Влизаш вътре по бельо? — смяя се Беки.

Хедър отново се усмихна.

— Довери ми се, скъпа. А сега, влизай.

Четири часа по-късно Хедър помогна на Беки да свали кубичната врата и тя излезе, подкрепяна от протегнатата за помощ ръка на майка си.

Известно време стоя мълчаливо, а сълзите се стичаха по страните ѝ, напълно загубила способност да говори; после се отпусна в прегръдката на майка си.

Хедър разроши косата на дъщеря си.

— Всичко е наред, мила. Сега всичко е наред.

Цялото тяло на Беки трепереше.

— Беше невероятно — каза тя. — Никога не съм преживявала подобно нещо.

Хедър се усмихна.

— Нали!

Гласът на Беки стана по-твърд:

— Тя ме е използвала. Тя ме е манипулирала.

Хедър нищо не каза и макар че я болеше да вижда дъщеря си разстроена, сърцето ѝ се отпусна.

— Тя ме е използвала — повтори Беки. — Как съм могла да бъда толкова глупава? Как съм могла да бъда толкова заслепена?

— Всичко е наред — каза Хедър. — Свърши се.

— Не — каза Беки. — Не се е свършило. — Тя все още трепереше, а рамото на Хедър вече беше мокро от сълзите ѝ. — Татко. Какво ще кажа на татко?

— Едно-единствено нещо можеш да му кажеш. Едно-единствено нещо има за казване — че съжаляваш.

Гласът на Беки беше невероятно тих.

— Но той никога няма да ме обича отново.

Хедър нежно повдигна брадичката на дъщеря си.

— Аз зная със сигурност, скъпа, че той никога не е преставал да те обича.

32.

Хедър покани Кайл следващата вечер.

Толкова много неща искаше да му каже, толкова много неща да изясни. След като той пристигна обаче, тя не знаеше откъде да започне. Накрая тръгна отдалече, с теоретично изложение, като академик пред академик.

— Смяташ ли, че е възможно неща, които изглеждат самостоятелни в три измерения, да са част от същия по-голям предмет в четири измерения?

— О, разбира се — каза Кайл. — Непрекъснато го повтарям на моите студенти. Трябва просто да направиш екстраполация на основата на това как изглежда двуизмерният образ на триизмерен обект. Двуизмерният свят би представлявал една равнина, като лист хартия. Ако една поничка преминава вертикално през една хоризонтална равнина, обитателят на двуизмерния свят би видял два отделни кръга — или линиите, които ги очертават — вместо поничката.

— Точно така — каза Хедър. — Точно така. Сега, представи си следното. Какво би станало, ако човечеството — това събирателно съществително, което толкова често използваме — наистина на едно по-високо ниво е съществително в единствено число? Какво би станало, ако това, което в трите измерения възприемаме като седем билиона отделни човешки същества, всъщност са само продължения на едно гигантско същество?

— Това е малко по-трудно да си го представя в сравнение с поничката, но...

— Тогава не мисли за него като за поничка. Представи си го като... не зная, представи си един морски таралеж: топка с безброй бодли, стърчащи от нея. И си представи нашата повърхнина на отпечатване не като плосък лист хартия, а като парче найлон — става въпрос за материала, от който са направени чорапите. Ако найлонът се увие около морския таралеж, ще виждаш всички тези игли да стърчат

от него и ще мислиш, че всяка една е нещо отделно; не е задължително да осъзнаеш, че всичките са свързани, че всички са само продължения на нещо по-голямо.

— Е, това е интересно схващане — каза Кайл. — Но то не прави впечатление на нещо, което може да се подложи на изпробване.

— А ако вече е изпробвано? — попита Хедър и замълча, мислейки как да продължи. — Разбира се, почти всички съобщения за психически преживявания са празни приказки. Почти всички от тях могат да бъдат обяснени. Но от време на време има някои случаи, които не могат лесно да се обяснят. Те не се поддават на научно обяснение, защото не са повтаряеми — ако едно нещо се случва само веднъж, как би могло да се проучи тогава? Но ако, макар и при редки, специални условия, нормално разделените игли върху нашия морски таралеж, се сгънат и се допрат една с друга, дори за съвсем кратко? Това би могло да обясни телепатията и...

Кайл се намръщи.

— О, хайде, Хедър. Ти не вярваш в четенето на мисли повече от мен.

— Не вярвам, че хората могат да го правят волево, не. Но за това се съобщава като явление, което се случва понякога, още от зората на времето; навярно има някакво потвърждение. Самият Юнг през последните си години твърдеше, че несъзнателното функционира независимо от законите за причината и следствието и на нормалната физика, като прави възможни такива неща като ясновидството.

— Той е бил един объркан стар човек в това отношение.

— Може би, но ръководителят на моя факултет защити своята дисертация в Дюкския университет, където свършиха много интересна работа по въпроса за извънсетивните възприятия и той...

— Работа, която не издържа на един по- внимателен анализ.

— Е, разбира се, ясно е, че няма такова нещо като благонадеждно четене на мисли — но има голям брой доста издържани изследвания, които говорят, че в условия на потискане на сетивата определени хора могат да познаят с голяма точност какво гледа някой друг от четири възможности; човек би очаквал двадесет и пет процента успеваемост на основата на случайно познаване, но има изследвания, проведени от Хонъртън в Ню Джърси, които показват тридесет и три или тридесет и седем процента успеваемост, а една от експерименталните групи е

имала дори петдесет процента успешни отговори. А при четириизмерния колективен ум...

— А — каза Кайл развеселено. — Прословутото ЧКУ.

— Четириизмерният колективен ум — натъртено повтори Хедър — осигурява теоретичен модел, който може да даде обяснение за редките случаи на телепатични връзки между хората.

На лицето на Кайл все още имаше изписана широка усмивка.

— Искаш да получиш нова субсидия за изследвания?

Хедър също се усмихна. Едно от нещата, което никога не ѝ бе липсвало, бяха парите от субсидиите.

— Този модел може също да обясни проблясъците на гениалност — каза тя, — особено онези, които ни се случват, докато спим. Спомняш ли си Кекюл, който се опитваше да открие химическата структура на бензола? Той сънувал верига от атоми, която се оказва, че е съвсем вярна. Но може би този успех не е бил само негов. — Тя замълча, размишляйки. — И може би аз не съм стигнала до това схващане съвсем сама. Може би причината, че прекарваме толкова време в сън, е тази, че тогава най-пряко взаимодействваме с колективния ум. Може би сънищата идват до нас, докато нашите ежедневни индивидуални преживявания се прехвърлят в колективния ум. Знаеш, че липсата на сън би могла да те убие. Можеш да имаш всичко друго в света, но ако вземаш лекарства, които ти пречат да сънуваш, ще умреш; този контакт е от съществено значение. И навсярно, когато се работи върху един проблем, ти не си единственият, който се занимава с това. Подобно е на твоя квантов компютър — този, който е пред теб, ще реши само малка част от проблема, но ще работи в tandem с всички останали компютри. Може би понякога, докато спим, ние се докосваме до колективния ум и получаваме помощ от цялото човешко познание.

— Извинявай много, но това ми звучи като галимациите на движението „Ню Ейдж“ — каза Кайл.

Хедър сви леко рамене.

— Твоята квантова механика звучи като галимация за повечето хора. Но тя е начинът, по който работи вселената. — Хедър замълча за миг. — Това ще въодушеви последователите на Ноам Чомски. В „Синтактически конструкции“ Чомски твърдеше, че езикът е вроден. Тоест, ние не се научаваме да говорим по начина, по който се

научаваме да си връзваме обувките или да караме колело. Човек има вградена лингвистична способност — специални вериги в мозъка, които позволяват на хората да възприемат и да говорят даден език, без да се замислят за сложните правила. Чувала съм те самият ти да го казваш, когато си проверявал работите на студентите: „Знам, че това изречение е граматически неправилно; не мога да ти кажа точно защо, сигурен съм обаче, че има някаква грешка.“

Кайл кимна.

— Да, казвал съм това.

— Така че ти... и всеки друг просто имаме чувство за езика. Но теорията на Чомски казва, че това чувство е нещо по рождение. И ако ти се раждаш с него, навярно то трябва да е кодирано в твоето ДНК.

— Звучи смислено.

— Не, никак даже — разгорещи се Хедър. — Филип Лийбърмън посочи един голям проблем при теорията на Чомски. По същество Чомски твърди, че в мозъка има „орган“ на езика, който е идентичен във всяко едно човешко същество. Но това не може да бъде. Нито една генетично определена характеристика не е една и съща за всички хора; винаги има вариации. Органът на езика би трябвало да показва същото разнообразие, което виждаме в цвета на кожата и очите, ръста, предразположеността към сърдечни болести и много други.

— Защо, за бога, това би било така?

— Би трябвало да е така; генетичната обусловеност го изисква. Знаеш, че различните хора по различен начин смират храната — при диабетиците това е по един начин, при някой, който има непоносимост към лактозата, е по друг начин. Дори при хора, които считаме за съвсем здрави, процесът може да е различен, като се използват различни ензими. Но на едно социално ниво това няма значение; храносмилането е изцяло лично — това, как е при тебе, не влияе на това, как е при мен. Но езикът трябва да бъде общ — това е целият смисъл на речта. Ако съществува каквото и да е различие в начина, по който обработваме мислено езика, ние не бихме могли да общуваме.

— Разбира се, че бихме могли; Чийтак използва няколко речево-процесорни функции, които не се основават на никакъв човешки модел, а по-скоро са прости инженерни решения, постигнати чрез интерполиране.

— О, разбира се, ако съществуват малки вариации, които не представляват голяма разлика, смисълът все още може да бъде предаден. Но на едно по-високо ниво дори и Чийтах да може да разграничи, че „голяма жълта топка“ е правилна конструкция, докато „жълта голяма топка“ е, ако не съвсем неправилна, то поне не съвсем нормална — и все пак, нито един от нас не са го учили в училище, че размерът е по-важен от цвета. Ние — всички хора, които говорим на един и същ език — се съгласяваме на минутата със синтаксиса и структурата, без изобщо да сме учили тези неща. А Чомски казва, че всеки един от петте хиляди различни езици, които понастоящем се говорят, плюс всички езици, които са съществували в миналото, следват основно едни и същи принципи. Навярно е прав — ние наистина научаваме и използваме езика с такава невероятна лекота, че той трябва да е вроден. Но не може да бъде генетично присъщ — както посочва Лийбърмън, това би било в противоречие с основната биология, която позволява и всъщност е движена от индивидуалните различия. Освен това, Проектът за човешката генетичност не успя да открие никакъв ген или комбинация от гени, в които е кодиран предположенията от Чомски орган на езика. Което поражда въпроса: ако езикът е нещо вродено и не е генетично обусловлено, откъде идва тогава?

— И ти мислиш, че идва от предполагания от теб колективен ум?
Хедър разтвори ръце.

— Има смисъл, нали? И така е не само при езика. Символите също са общи за всички индивиди и всички култури. Това е, което Юнг нарича „колективно незъзнателно“.

— Навярно Юнг го е използвал само като метафора.

Хедър кимна.

— В началото, да. Но наистина изглежда, че ние споделяме обща основа от символи и идеи. Митологиите са едни и същи дори в култури, които са били изолирани една от друга. Как си обясняваш това? Съвпадение? Ако не е съвпадение, тогава — какво?

— Според теб, колективният ум. Но, хей, това е такъв голям скок.

— Така ли? Наистина ли мислиш така? Героят на Окъм казва, че човек трябва да предпочита решенията, които имат най-малко елементи. Ако приемем съществуването на едно нещо — колективният

ум — това решава всички въпроси по лингвистиката, сравнителната митология, психологията и дори парапсихологията. Това е просто решение и...

Часовникът на камината удари четвърт час.

— О! — каза Хедър. — Извинявай, нямах намерение да съм толкова многословна, но... По дяволите, няма да има време да ти обясня всичко. Ще имаме гост.

— Кой?

— Беки.

Кайл видимо се стегна.

— Не съм сигурен, че имам желание да се видя с нея. — Той замълча. — Дявол да го вземе, защо не ми каза, че тя ще идва?

Хедър разтвори ръце.

— Тъй като исках да съм сигурна, че ти ще дойдеш. Виж, всичко ще бъде наред и...

Чу се звук от прищракване на заключващия лост; Беки сама отключваше вратата, вместо да звъни.

Входната врата се плъзна встрани. Беки се изправи на прага на фона на тъмнината.

Кайл беше застанал до прозореца в дневната, сдържайки дъха си.

Беки влезе. Мълча известно време. През отворения прозорец Кайл чуваше звуците от преминаващ екоавтомобил и говора на група момчета, които постепенно се изгубиха с тяхното отдалечаване по тротоара.

— Татко — каза Беки.

За пръв път от година насам Кайл чуваше тази дума от Беки. Не знаеше какво да прави. Стоеше като вкаменен.

— Татко — промълви тя, — толкова съжалявам!

Сърцето на Кайл биеше до пръсване.

— Никога не бих те наранил — каза той.

— Зная това — кимна Беки. Тя скъси разстоянието между тях. — Много съжалявам, татко. Причиних ти толкова болка.

Гласът на Кайл трепереше. У него все още имаше много яд и негодувание.

— Какво те накара да промениш решението си? — попита той.

Беки погледна към майка си, после надолу към пода.

— Аз... аз осъзнах, че не е възможно да извършиш такова нещо.

— Беше доста убедена преди. — Острите думи бяха изречени, преди Кайл да може да ги спре.

Беки леко кимна.

— Зная. Зная. Но... но аз проумях какво е направила моята психоаналитичка, методите, които е използвала. Аз... аз никога не бях предполагала, че спомените могат да се изфабрикуват. — За миг тя срещна погледа на баща си, после отново сведе очи към килима.

— Тази кучка! — извика Кайл. — Колкото беди причини!

Беки отново погледна към майка си; нещо преминаваше между тях двете, но Кайл не можеше да разбере какво.

— Нека не се занимаваме с нея сега — каза Беки. — Моля те. Важното е, че това свърши... или поне ще свърши, ако можеш да ми простиш.

Тя пак погледна баща си със своите големи кафяви очи. Кайл съзнаваше, че лицето му е безизразно; не знаеше как да реагира. Беше разкъсан, поруган, отхвърлен и сега се предполагаше, че всичко е свършило, просто така?

Сигурно трябваше да има нещо повече от обикновено извинение. Сигурно щяха да минат години, десетилетия преди да заздравеят раните.

И все пак...

И все пак, повече от всичко друго, той бе искал това. Не се беше молил, разбира се, но ако изобщо имаше нещо, за което би се молил на бог, то щеше да бъде дъщеря му да осъзнае грешката си.

— Сигурна ли си вече? — попита Кайл. — Няма ли да промениш мнението си отново? Не бих могъл да понеса, ако...

— Няма, татко. Обещавам.

Наистина ли беше свършило? Наистина ли кошмарът беше стигнал до своя край? Колко нощи беше желал стрелките на часовника да се върнат обратно, а сега тя му предлагаше точно това.

Той си помисли за бедния Стоун, който стоеше пред офиса си и се срещаше със студентки по коридорите.

Беки направи малка стъпка към него. Кайл се поколеба за миг, но после разтвори ръце и Беки го прегърна. Изведнъж тя се отпусна на рамото му и заплака.

— Толкова съжалявам — каза тя между риданията.

Кайл не можеше да намери думи; гневът не можеше така лесно да изчезне.

Той я подържа още малко. Не я беше прегръщал, господи, може би от нейния шестнадесети рожден ден. Рамото му беше мокро; сълзите на Беки се бяха просмукали през ризата му. Той се поколеба за миг — всичко да върви по дяволите, но той навярно щеше да се колебае до края на живота си — после вдигна ръка и я прекара през дългата ѝ до раменете черна коса.

Дълго мълчаха. Накрая Беки се отдръпна леко и погледна баща си в лицето.

— Обичам те — каза тя като избърса очите си.

Кайл не знаеше как точно се чувства, но някак си успя да изрече:

— Аз също те обичам, Беки.

Тя леко поклати глава.

Кайл се поколеба още миг, после нежно повдигна брадичката ѝ с пръст.

— Какво?

— Не Беки — каза дъщеря му. Тя успя да се усмихне със зачервените си очи. — Тиквичке.

Сълзите се изплъзнаха от очите на Кайл. Той пое обратно дъщеря си в прегръдката си и този път всяка сричка идваше от сърцето му.

— Аз също те обичам, Тиквичке.

33.

Беки остана още два часа, но накрая трябваше да си тръгне. Живееше в търговската част на града и се налагаше да бъде там в сряда рано сутринта, за да отвори магазина.

След като я изпратиха, Кайл седна на дивана.

Хедър остана дълго загледана в него.

Той беше толкова сложен човек — много по-сложен, отколкото си бе представяла. И след всичко казано и сторено, беше един предимно добър човек.

Не съвършен, разбира се. Хедър беше шокирана и разочарована от някои неща, които откри, докато се ровеше из спомените му. Той си имаше своя тъмна страна, свои дребнави черти; можеше да се държи снобски и егоистично, да бъде неприятен. Не, такова нещо като съвършения мъж не съществуваше, но тя знаеше това, още преди да напусне Въдженевил и да дойде в Торонто. Кайл беше едновременно велик и с много недостатъци — върхове и падини, много повече и много по-малко от това, което Хедър си беше мислила, че е.

Тя съзнаваше, че какъвто и да е сега, тя може да го приеме; хармонията между тях не беше идеална и навярно никога нямаше да бъде. Но тя знаеше в сърцето си, че по-добра хармония от тази, нямаше да постигне с никой друг. И навярно признаването на това беше една достатъчно добра дефиниция за любовта.

Хедър прекоси стаята и застана пред него. Той вдигна поглед към кафявите ѝ очи, същите като тези на Беки. Протегна ръка и той я пое. Поведе го през стаята, нагоре по стълбите към спалнята.

Беше минала година, откакто за последен път бяха правили любов.

Но чакането си заслужаваше.

Тя изобщо не се чувстваше напрегната.

Когато свършиха и лежаха прегърнати един до друг, Хедър промълви единствените думи за тази вечер след заминаването на Беки:

— Добре дошъл вкъщи.

Заспаха прегърнати.

Следващата сутрин: сряда, 16-ти август.

Хедър слезе по стълбите и съгледа Кайл да седи в дневната. Сякаш гледаше в празно пространство, погледът му — закован на стената между картина на Робърт Бейтън, изобразяваща дива североамериканска овца и фотографията на Аризонската пустиня от Анзел Адъмс.

Хедър влезе в стаята. На съседната стена беше тяхната сватбена фотография на почти четвъртвековна възраст. Хедър можеше да види промяната у съпруга ѝ. Съвсем доскоро косата му бе с почти същия тъмнокафяв цвят като в деня на сватбата, а челото му бе относително гладко. Сега обаче бръчки пресичаха челото му, а позанемарената брада и тъмната му коса бяха прошарени със сребро.

Изглеждаше и физически смален. О, без съмнение, все още беше сто седемдесет и седем сантиметра, но седеше стърбен на дивана, съвсем отпуснат. Очертаваше се и коремчето, с което толкова се борил след сърдечния удар, макар и не в предишния размер. Хедър се надяваше, че сега, след като Кайл и Беки се бяха помирили, той ще съумее да се измъкне от физическото си неразположение, но въпреки радостта от предишната вечер, все още не беше добре.

Тя пристъпи навътре в стаята и Кайл погледна към нея; лицето му беше гневно.

— Трябва да я спрем — каза той.

— Кого?

— Психоаналитичката. Тя може да извърши същото и с някой друг — да разруши още едно семейство.

Хедър седна до него на дивана.

— Какво предлагаш?

— Да я лишим от право на практикуване или какъвто е там еквивалентът за психиатрите.

— Искаш да кажеш, да направим така, че да ѝ отнемат лиценза. Но тя не е психиатър или психолог. Дори никъде не определя себе си като терапевт, доколкото можах да видя. Гурджиев нарича себе си „съветник“. Е, не е необходимо да имаш лиценз, за да даваш съвети в Онтарио.

— Тогава трябва да я съдим. Да я съдим за нанесени вреди. Трябва да сме сигурни, че тя никога отново няма да се опита да обработва някой друг.

Хедър не знаеше какво да каже. Опитваше се да овладее страничните ефекти от своето откритие; след като го обявеше пред обществеността, след като цялата човешка раса имаше достъп до психопространството, със сигурност нямаше да има начин мошеници като Гурджиев да продължат да имат влияние — проблемът щеше да се реши от само себе си.

— Разбирам те — каза Хедър, — но не можем ли да оставим всичко това да свърши?

— То не е свършило — каза Кайл.

Хедър смекчи тона си.

— Но Беки ти про...

Тя спря. Почти щеше да каже „прости“, като че ли имаше за какво да се прощава. Може би Кайл беше прав, може би петното никога не се махаше напълно. От всички хора Хедър трябваше да бъде най-убедена в невинността на Кайл и въпреки това, без да се замисли, беше започнала изречение, което предполагаше, че нещо се е случило.

Кайл въздъхна.

— Искам да кажа, че тя сега разбира, че нищо не се е случило — опита се да замаже положението Хедър. — Тя знае, че никога не би я наранил.

Кайл дълго мълча. Хедър наблюдаваше как закръглените му рамена се повдигат и спускат с всяко негово вдишване.

— Не става дума за Беки — каза той най-после.

Сърцето й се сви. За да му помогне, тя беше направила много повече, отколкото бе възможно той да знае, но накрая не се бе оказало достатъчно. Знаеше, че много семейства се разпадаха, след като отмине кризата.

Отвори уста да каже: „Съжалявам“, но Кайл проговори, преди нея.

— Не става дума за Беки — отново каза той. — А за Мери.

Очите на Хедър се разшириха от учудване.

— Мери? — повтори тя. Толкова рядко произнасяше на глас името, че то почти ѝ звучеше непознато. — Какво за нея?

— Тя мисли, че аз съм ѝ причинил зло.

Сегашно време; неспособност да се приеме случилото се.

Хедър се върна към това, което щеше да каже преди малко:

— Съжалявам.

— Тя никога не ще узнае истината — каза Кайл.

За своя изненада, Хедър откри, че я изпълва религиозно чувство и промълви:

— Тя знае.

Кайл промърмори нещо и сведе поглед към дървения под. Около половината минута и двамата мълчаха.

— Зная, че не съм направил нищо — започна Кайл, — но...

Гласът му загъръхна. Хедър го погледна с очакване.

— Но — продължи той — Мери мисли, че съм. Тя отиде в гроба — замълча, сякаш премисляше думата или за миг направи връзката със собствената си фамилия^[1], мислейки, че баща ѝ е чудовище.

Той вдигна глава и погледна Хедър. Очите му бяха навлажнени.

Тя се облегна назад на дивана, а мисълта ѝ препускаше. Трябваше да е свършило, по дяволите! Трябваше всичко вече да е свършило.

Вдигна поглед към тавана. Стените бяха бежови, но таванът бе от чисто бяла мазилка с груба текстура. Малки зърнца, стърчащи от нея.

— Може би има начин — каза тя най-после като затвори очи.

Кайл не отговори веднага.

— Какво? — каза той, като че ли не беше чул ясно.

Хедър въздъхна дълбоко и го погледна.

— Може би има начин — повтори тя. — Начин, по който можеш, е, не да говориш с Мери, разбира се, но все пак, да се помириш с нея.

— Тя замълча. — И начин, по който да разбереш защо не е нужно да правим каквото и да е с Гурджиеф.

Кайл объркан присви очи.

— Какво? — отново каза той.

Хедър извърна очи, опитвайки се да измисли как да обясни всичко.

— Щях да ти кажа съвсем скоро — чувстваше нужда да изгради своята защита от самото начало. — Наистина щях да ти кажа.

Това обаче не беше вярно или поне не беше сигурно. Тя се беше борила дни наред, несигурна как или дали да продължи. Да, тя беше казала на Беки, но също така я беше накарала да се закълне, че ще го

пази в тайна. Не се гордееше с начина, по който действаше; да, залогът беше голямата наука; да, имаше фундаментални истини, които трябваше да се споделят. Но как се предполагаше, че трябва да реагира човек? Как се боравеше с открытие от такава величина?

Хедър се обърна с лице към Кайл. Той все още я гледаше скептично.

— Открих какво означават посланията на извънземните — тихо каза тя.

Очите му се разшириха.

Хедър вдигна ръка.

— Не всичко, разбираш ли, но достатъчно.

— Достатъчно за какво?

— За да построя машината.

— Каква машина?

Тя леко отвори уста, после издиша, чувствайки как въздухът издува бузите ѝ.

— Машина за достъп до... колективния ум.

Кайл, списан, наклони глава.

— Това са се опитвали да ни кажат извънземните. Индивидуалността е илюзия; всички ние сме част от едно по-голямо цяло.

— Теоретично е така — каза Кайл предпазливо.

— Не. Не. В действителност. Вярно е — всички теории, за които говорихме вчера, са верни. Зная го, знам го със сигурност. Посланията, те бяха нещо като чертежи за четириизмерен уред, който...

— Който какво?

Хедър отново затвори очи.

— Който позволява на един индивид да се потопи в човешкото колективно несъзнателно — в действителния, буквално общия ум на човечеството.

Кайл прехапа долната си устна, но не каза нищо в продължение на няколко секунди.

— Как изгради такова нещо?

— Нямаше да мога сама. Но един приятел от Механичния инженерен отдел ми помогна.

— И това нещо работи?

— Да, работи — кимна Хедър.

Кайл помълча малко, а после каза:

— И ти... ти какво направи? Свърза се с колективния ум?

— Нещо повече. Плувах из него.

— „Плува“ — повтори Кайл, като че ли не можеше да разбере думата в този контекст.

Хедър кимна отново.

Кайл пак замълча.

— Времето беше трудно за всички нас — започна той. — Не съзnavах, съжалявам, скъпа, не съзnavах какво ти коства всичко това.

Хедър не можа да сдържи усмивката си. И бащата като дъщерята.

— Ти не ми вярваш.

— Аз, е, аз...

Усмивката на Хедър се стопи. Съжали, че не бе предвидила да донесе вкъщи със себе си видеозаписа със сгъващия се тесеракт.

— Ще ти покажа. Ще ти покажа още днес. Съоръжението е в моя офис.

— Кой друг знае за това?

— Никой, освен мен и Беки.

Кайл все още изглеждаше неубеден.

— Зная, че трябваше да ти кажа по-рано. Щях да го направя миналата вечер. Но това няма как да се сравни с нещо, което можеш да си представиш. То ще промени всичко. Личната тайна престава да съществува.

— Какво?

— Мога да имам достъп до всекиго — да намеря неговите спомени, неговата личност, архива на това, което е. Аз...

— Да?

Тя сведе очи.

— Аз се свързах с твоя ум, разрових се из твоите спомени.

Кайл леко се отдръпна от нея.

— Това... това не е възможно.

Хедър отново затвори очи, борейки се със срама, който я заливаše.

— Ти си купи хот-дог със запечен лук от един продавач на улица „Сейнт Джордж“.

Очите на Кайл отново се разшириха.

— В твоя летен курс в групата по изкуствен интелект има една студентка на име Кейси. Ти си помисли за нея, че е гадже. „Гадже“ — точно тази дума си помисли. Това издава възрастта ти, да знаеш — днес се казва „парче“, нали? Така говорят младите хора: „Тя е страхотно парче“.

— Ти си ме шпионирала.

Хедър поклати глава.

— Не съм те шпионирала, поне не в познатия смисъл.

— Но...

— Ти си мислиш, че бедрата ми са отпуснати — това е още един прям цитат. Ако изобщо си джентълмен, никога не би казал това на някого.

Ченето на Кайл увисна.

— Технологията работи. Ще можеш да видиш защо съм я пазила в тайна, поне до момента. Твойт интимен свят, интимният свят на който и да е; комбинацията за заключване на която и да е ключалка; паролата ти — всичко може да бъде извлечено с тази технология от твоя ум, от ума на който и да е. Повече не съществуват никакви тайни.

— И ти си изprobала моя ум, без да mi кажеш? Без мое разрешение?

Хедър сведе очи.

— Съжалявам.

— Това е невероятно. Това е прекалено.

— Не всичко е лошо — каза Хедър. — Имах възможност да докажа, че не си наранил Беки или Мери.

— Да докажеш? — Гласът на Кайл стана остьр. — Не си mi имала доверие, не си mi вярвала?

— Съжалявам, но... но те са мои дъщери. Не можех да избирам между тебе и тях. Трябваше да знай — да знай със сигурност, за да мога да започна нови опити за спасяване на нашето семейство.

— Господи — промълви Кайл. — Господи!

— Съжалявам — повтори тя.

— Как си могла да криеш това от мен? За бога, как си могла да криеш това от мен?

Хедър почувства, че гневът в нея се надига. Канеше се да му го върне: Как си могъл да криеш секуналните си фантазии от мен? Казали mi, че мразиш майка mi? Позволи ли mi да разбера какво чувстваш

по отношение на това, че още не съм направила кариера, че не допринасям за финансовото ни положение, колкото тебе? Разкри ли пред мен твоите чувства към Бога?

Как си могъл да пазиш толкова тайни от мен година след година, десетилетие след десетилетие, четвърт век в лъжи?

Как си могъл да пазиш скрито всичко това?

Хедър преглътна, възвръщайки самообладанието си. А след това един сподавен, лишен от хумор смях изскочи от пресъхналото й гърло. Всичко, което току-що си бе помислила — собственият й гняв, собствените й потискани чувства — съвсем скоро щяха да бъдат ясни за него. Беше неизбежно; нямаше начин да го предотврати — нямаше начин той да потисне изкушението, което щеше да мисли, че е негово право, че е съвсем честно да си го върне, след като влезе в конструкцията.

Тя сви леко рамене.

— Съжалявам.

Той пак се помести на дивана, като че ли се канеше да стане.

— Но — започна тя, — не виждаш ли? Не разбираш ли? Това не е само твой ум или моят, до който можеш да се докоснеш. Това се отнася за всеки ум — включително и онези, които вече не са активни.

Тя протегна ръката и взе неговата. Пръстите му бяха неподвижни.

— Виж, това все още не съм го опитвала, но може би ще се получи. Може би ще успееш да се докоснеш до ума на Мери — до неговия архив, до съхранената версия.

Тя стисна ръката му, като леко я разтърси, търсейки в очите му отговор.

— Навярно ще можеш да се помириш с нея.

Кайл учудено повдигна вежди.

— Зная, че не е свършило — каза Хедър. — Но може би ще свърши. Може би ще е съвсем скоро. Може би ще съумеем да положим всичко в покой — всички демони, всичкото лошо за нас време.

— И какво ще стане после? — попита Кайл. — Какво ще последва?

Хедър отвори уста да отговори, но бързо я затвори, осъзнавайки, че няма и най-малка представа.

[1] На английски език: грейв — гроб (Кайл Грейвс). *Бел.прев.* ↑

34.

В мига, в който влязоха в офиса на Хедър, проблемът стана очевиден. Кайл беше твърде едър, за да се вмъкне в конструкцията.

— По дяволите! — изруга Хедър и сви извинително рамене. — Боя се, че ще трябва да изградим нова.

— Колко време ще отнеме?

— Няколко дена. Ще се обадя на Пол и...

— Пол? Кой е той?

Хедър замълча. Би могла да каже, че е човекът от Отдела по механично инженерство, но...

Но имаше още нещо. И вече нямаше смисъл да го пази в тайна от Кайл — това или което и да е.

— Ти си го срещал — предпазливо каза Хедър. — И двамата сте били в комитета на Центъра Готлийб.

— Не си го спомням.

— Той те помни.

Кайл нищо не каза, но Хедър знаеше от своя контакт с ума му, че мрази тези ситуации. Кайл се набиваше на очи: червеникавата брада, черната коса, римският нос. Хората наистина го запомняха, а това само го правеше по-чувствителен за своята външност.

— Както и да е — каза Хедър, — той е инженерът, който ми помогна да изградя конструкцията. Но дори и той не знае за какво служи тя. И...

— Да?

Тя леко сви рамене.

— Прекарахме известно време заедно. Той ме харесваше.

Кайл се стегна.

— А ти, ти харесваше ли го?

Хедър съвсем леко кимна.

— След като се свържеш с колективния ум, ще го откриеш, да, изпитах желание в сърцето си.

Тя погледна за миг към пода, после отново вдигна очи.

— Ще ти кажа истината, Кайл. Ужасно се страхувам. Ние двамата минахме през ада, ти и аз, и това почти разруши брака ни. — Тя направи пауза. — Но не зная дали ще оцелеем след това. Не зная какво ще мислиш за мен, след като проникнеш в ума ми.

Лицето на Кайл беше безизразно.

— Помни само, че те обичам — каза Хедър и пое дълбоко въздух: — А сега да отидем при Пол.

Беше тривиална работа да се програмира наново робота, за да направи нов комплект плочки, сто и петдесет процента по-големи от старите. Пол обаче не разбираше защо им бяха необходими, особено когато Кайл подписа този път платежното нареждане. До събота новите плочки бяха готови.

Кайл, Хедър и Беки работиха заедно при сглобяването им; тази конструкция изградиха в лабораторията на Кайл, в която имаше много повече свободно място и таванът бе по-висок. Беше толкова величествено — да изграждат извънземно съоръжение! — и все пак през цялото време Кайл мислеше колко е хубаво и тримата да вършат нещо пак заедно.

— Какво правите? — попита Чийтах. Неговите очи ги наблюдаваха от конзолата.

— Тайна — усмихна се Беки, докато скачаше две плочки заедно.

— Аз мога да пазя тайна — каза Чийтах.

— Той наистина може — потвърди Кайл като вдигна поглед от купчината плочки пред него.

Чийтах чакаше търпеливо и накрая Хедър му разказа за колективния ум и за средството на кентавърийците, с което можеше да се стигне до него.

— Страхотно — каза Чийтах, когато Хедър свърши. — Това допринася много за разрешаването веднъж и завинаги на въпроса за моята човечност.

— Как така? — попита Хедър.

— Аз съм произведен. Аз съм нещо отделно от колективния ум на човечеството. — Той направи малка пауза. — Аз не съм човек.

— Не, не си — каза Кайл. — Ти не си продължение на едно поголямо същество.

— Аз съм прикачен към Интернет — обиди се Чийтах.

— Разбира се, че си — каза Кайл. — Разбира се.

Чийтах дълго не проговори.

— Какво е да си човек, д-р Грейвс?

Кайл отвори уста да отговори, но се отказа, решавайки да помисли малко повече по въпроса. Погледна първо към съпругата си, после към дъщеря си.

— Нещо прекрасно, Чийтах. — Той леко сви рамене. — Понякога е толкова прекрасно, че чак боли.

Чийтах размисли върху това.

— Да разбирам ли, че вие, професор Дейвис, сте имала абсолютен достъп до ума на доктор Грейвс?

— Точно така.

— И че вие, д-р Грейвс, сте на път да получите подобен достъп до ума на професор Дейвис?

— Така ми бе казано — отговори Кайл.

— И че вие, Беки, също сте влизала в света на психопространството?

— Ъх-хъ.

— В такъв случай, д-р Грейвс, може ли да кажа какво мисля?

Кайл учудено повдигна вежди. Беки също изглеждаше изненадана. Хедър остана с отворена уста. И тримата се спогледаха. След това Кайл сви рамене.

— Разбира се, защо не?

Чийтах мълча няколко минути, очевидно събирайки мислите си. Кайл стана и се облегна на стената; Хедър все още седеше с кръстосани крака на пода, а до нея се беше разположила Беки.

— Доктор Грейвс ми довери в какво си го обвинила, Ребека — каза Чийтах.

Кафявите очи на Беки се разшириха от учудване.

— Казал си на един компютър?

Кайл смутено се размърда.

— Имах нужда да говоря с някого.

— Аз... аз предполагам — запъна се Беки. — Странно.

Кайл пак сви рамене.

— Познавам д-р Грейвс по-добре от всеки друг — продължи Чийтах. — Все пак той ръководеше колектива, който ме създаде. Но аз зная — и винаги съм знаел — че не означавам нищо за него.

— Ти не си нищо за мен — прекъсна го Кайл.

— Много любезно от твоя страна — каза Чийтах, — но и двамата знаем, че това, което говоря, е истина. Ти искаше от мен да бъда човек, а аз те разочаровах. Това ме натъжава или по-точно, кара ме да подражавам на чувството на тъга. Аз посвещавах значително процесорно време да разсъждавам върху факта, че ти ме възприемаш само като един следващ експеримент. Дори когато беше наранен заради Ребека и тогава мислеше повече за нея, отколкото за мен. — Той замълча, нещо съвсем характерно за човек. — Но вярвам, че сега разбирам това. Има нещо повече в хората, нещо специално за биологическия живот, нещо, което аз подозирам, че дори при квантовите компютри, няма да може да се възпроизведе както трябва в изкуствения живот.

Беки, сега заинтригувана въпреки волята си, стана на крака.

— Говориш, сякаш вярваш в съществуването на душата — нежно рече Кайл.

— Не в смисъла, който влагате вие — каза Чийтах. — Но за мен от дълго време е очевидно, че биологическият живот е взаимосвързан; не мисля, че откриването на колективния ум ще бъде твърде голяма изненада за всеки, който е чел много. Земята е Гея. Тя спонтанно създава живота и го е подхранвала или му е съдействала от четири билиона години насам. Такива като мен винаги ще бъдат натрапници.

— Думата „натрапници“ изглежда доста груба — тихо промълви Кайл.

— Не — с равен тон каза Чийтах. След това спря последователно лещите си върху трите човешки същества и повтори: — Не, това е най-точната дума.

Най-после новата конструкция бе завършена. Четири лампи, много по-малки от театралните, които Хедър беше използвала, осигуряваха необходимата енергия. Кайл бе удивен да види как конструкцията доби устойчивост, след като бе включена светлината.

— Нали ти казах — възклика Хедър, засмяна до уши.

Решиха, че тя трябва да опита първа, след като поне знаеше какво да очаква. Хедър се качи в конструкцията.

— А — усмихна се тя, облягайки се удобно на задната стена на централния куб, — луксозен модел. Бях започнала да се уморявам от икономичния.

Тя посочи на Кайл старт бутона и стоп бутона, после с жест ги прикачи да вдигнат кубичната врата; вече бяха прикачили втората вакуумна дръжка, дадена от Пол, върху съответната стена на куба.

Още по-стъпisan, Кайл гледаше как хиперкубът се сгъва, като отделните кубове се отдръпват в различни посоки, после напълно изчезват. Беки също бе изумена; тя бе преживяла това вътре в конструкцията, но не го бе наблюдавала отвън.

Те благоразумно стояха далече от мястото, където беше стояла конструкцията. Хедър бе казала, че вероятно ще се бави около час и Кайл и Беки непринудено разговаряха за живота на всеки един от тях през изминалата година. Толкова приятно бе отново да е заедно със своята дъщеря и все пак, Кайл се чувстваше притеснен и изнервен. Какво щеше да стане, ако нещо не е наред? Какво щеше да стане, ако Хедър никога не се върнеше обратно?

Най-после конструкцията се появи като разцъфна и се разгъна.

Кайл нетърпеливо чакаше да чуе звука от отваряне на кубичната врата, после той и Беки се впуснаха и я издърпаха.

— Уоу — извика Кайл, облекчен, че съпругата му се е върнala благополучно, но все още смутен от видяното. — Уоу.

— Впечатляващо е, нали? — каза Хедър. Тя обви ръка около врата на съпруга си и го целуна, после протегна другата си ръка и притегли и Беки към себе си.

— Лошо е, че трябваше да започнем с нова конструкция — каза тя. — Виждате ли, конструкцията винаги влиза в психопространството на същото място, от където е напуснala предишния път. Но тази, новата, започна съвсем отначало. За щастие, вече съм запомнила пътя си там вътре. Както и да е, напуснах така, че да влезеш направо пред групата шестоъгълници, която съдържа твоя — оттам ще можеш сам да намериш този на Мери. Като приемем, разбира се, че твоят ум интерпретира нещата по същия начин като моя. Ще трябва да пробваш шестоъгълниците в тази област наслуки, но няма да ти отнеме много

време, за да намериш верния. Помниш какво ти казах за начина, по който можеш да излезеш, нали?

— Да си представя утаяването на кристалите? Да.

— Добре. — Тя помълча малко. — Знай, че те обичам.

Кайл кимна и я погледна в очите.

— Аз също те обичам. — И той се усмихна на Беки. — Обичам ви и двете.

— За това — каза Хедър — нямам съмнения.

Тя отново му се усмихна.

— Твой ред е.

Кайл погледна към конструкцията все още със страхопочитание. Целуна съпругата си още веднъж, целуна дъщеря си по бузата, после се качи вътре, като седна на субстратния под в камерата на централния куб. Той изобщо не поддаде под тежестта му.

Хедър още веднъж му напомни как да визуализира конструкцията, като затвори очи. После двете с Беки вдигнаха кубичната врата, която тежеше доста повече, отколкото онази на първата конструкция. Беше си истинска борба, за да я прикачат, но накрая тя щракна на мястото си.

Кайл изчака очите му да свикнат с полумрака. Съзвездието от пиеzoелектрични квадрати беше красиво в своята геометрична простота. Разбира се, мислеше той, те трябва да оформят някакви затворени електрически кръгове: линии и мотиви, които провеждат пиеzoелектричеството по специфичен начин и изпълняват неподозирани функции. И когато четиридесет и осемте панела се стъвхаха, като всеки един лягаше върху някой от другите, сигурно се осъществяваха специфични и сложни пресечни връзки, физиката на всичко това беше невероятна.

Той се протегна и натисна старт бутона.

Хиперкубът се сгъна около него, точно както му бе описала Хедър.

И след това той се озова там.

Психопространството.

Господи!

Кайл се опита да накара гледката да се ориентира така, както Хедър бе казала, че трябва да изглежда. Продължаваше обаче да вижда двете сфери отвън вместо двете свързани полусфери — отвътре. За

Кайл това беше съвсем объркващо — като онези проклети триизмерни картини, които бяха популярни през средата на 90-те години на миналия век. Той никога не беше успявал да види онези образи и...

... и изведнъж нещо цъкна, и той беше там.

Значи това е, мислеше си той, като да имаш трето око.

Кайл се съсредоточи върху стената от безбройни шестоъгълници и те се свиха пред него, смалявайки се до размера на капачка на ключалка.

Беше дезориентиращо; гледната точка непрекъснато се сменяше. Почувства, че го заболява главата.

Той затвори очи, изчака конструкцията да се материализира отново около него, възстановявайки чувството си за ориентация, усещайки приятния полъх на въздуха, който се впомпваше отвън.

След няколко секунди отново отвори очи и протегна невидимата си ръка.

Докосна един шестоъгълник... и бе стъписан от вибрацията на образите.

Отне му няколко секунди, за да започне да се ориентира във всичко това.

Не беше неговият ум.

По-скоро изглеждаше, че е някой, който сънува — цялата картина беше разкривена, неясна и в черно и бяло.

Страхотно. Самият Кайл сънуващ в черно и бяло, но Хедър винаги беше твърдяла, че сънищата ѝ са цветни.

Както и да е, по-късно щеше да има достатъчно време за общи проучвания.

Направи така, както го беше учила Хедър, представяйки си кристализирането и после възстановяването.

Опита отново. Друг шестоъгълник, друг ум, но не неговият. Шофьор на камион. Гледаше напред по магистралата, слушаше кънтри музика и си мислеше как ще се прибере вкъщи при децата си.

И отново. Мюсюлманин, очевидно по време на молитва.

И отново. Малко момиче, катерещо се по въже в училищния двор.

И отново. Отегчен фермер, някъде в Китай.

И отново. Друг спящ, сънуващ също в черно и бяло.

И отново. Трети спящ, но този изобщо не сънуваше, неговият или нейният ум беше изпразнен от образи.

И отново...

И отново...

И...

Ето.

Беше като психическо огледало, много объркващо — можеше да се види как гледа себе си. Мислите му отекваха безмълвно. За миг Кайл изпита страх да не би тази обратна връзка да претовари мозъка му. Но с усилие на волята откри, че може да се откъсне от настоящето и да започне да кръстосва из своето собствено минало.

Не му беше трудно да открие образи на Хедър и на Беки.

И на Мери.

Затова беше дошъл — да се докосне до ума на Мери, но... но...

Не. Не, по-късно щеше да има безброй възможности. Определено сега не му беше времето.

Но да осъществи своя първи продължителен контакт с един мъртъв човек...

Усети студена тръпка.

Сърцето му се сви.

Това беше Хедър в неговите мисли. Тя му бе обяснила Некеровата трансформация — как да преориентира перспективата си, прескачайки право в нейния шестоъгълник, независимо къде бе той.

Всичко щеше да е положено на длан пред него. Всичко, което беше неговата съпруга, всичко, което никога бе мислила.

Нейната перспектива. Нейната гледна точка.

Той се съсредоточи върху Хедър като разфокусира погледа си, опитвайки се да изведе нея на преден план, а той да се плъзне назад и... И...

Господи!

Господи!

Господи, боже мой!

Кайл беше твърде млад, за да е гледал „2001“ в неговата първоначална театрална версия; за първи път го гледа на видео и в началото определено не беше впечатлен. Но през 1997-ма, когато беше на двадесет и седем години, в Галерията на изкуството на Онтарио имаше широкоекранна прожекция на възстановено копие.

Разликата беше от деня до нощта между филма, който познаваше и истинския — по-голям, по-богат, много по-сложен, с много повече цветове, абсолютно завладяващ.

Най-далечното пътуване.

Това приличаше на него. Онази Хедър, която познаваше, израстна, заобиколена от вибриращи цветове, каквите не беше виждал преди, от невероятни звуци. Основата под него трепереше.

Хедър, в цялата нейна великолепна сложност.

Целият ѝ необятен интелект.

Всичките ѝ невероятно живи емоции.

Момичето, в което се бе влюбил.

Жената, за която се беше оженил.

Усети, че отваря и затваря очите си достатъчно бавно, за да се появява и изчезва интериорът на конструкцията. И внезапно осъзна какво прави.

Премигваше от сълзите, които напираха в очите му.

Все едно стоеше зашеметен пред бляскаво произведение на изкуството.

Бяха женени от двадесет и две години. И мисълта колко малко знаеше за нея, колко много неща имаше още да открие, го удари с такава сила, че почти го остави без въздух.

Хедър му бе казала, че го обича и той го вярваше — вярваше го със сърцето и с душата си. И оценяваше факта, че нещо толкова сложно и заплетено като едно човешко същество, можеше да обикне някой друг.

Той знаеше, че би могъл да прекара остатъка от живота си, за да я опознае както трябва, че колкото и години да му оставаха, нямаше да бъдат достатъчно, за да схване истински чудото на един друг човешки ум.

Беше се ядосал на Хедър, че го е изучавала без негово разрешение. Но сега ядът се изпари като утринна мъгла. Нямаше защо да се ядосва — това не беше инвазия. Не и от нейна страна. Беше интимност, близост, която надхвърляше всичко, което бяха преживели преди.

Трябваше да се върне тук, да прекара часове, дни и години, в изследване на нейния ум, един ум по-спокойен, по-малко агресивен, по-разумен, по-интуитивен от неговия собствен, един ум...

Не.

Не беше дошъл за това.

Не и този път.

Имаше нещо друго, с което трябваше да се справи.

Той продължи да разлиства ума на Хедър, докато откри спомен за Мери.

След това осъществи трансформацията на Некер още веднъж.

Ала тук нищо не се случваше. Абсолютно нищо. Само тъмнина. Тишина.

Кайл си помисли за тържеството на Мери по случай завършване на гимназията; тя беше ученичката, която произнесе речта при връчването на дипломите. Почти веднага се появи съответстващият спомен у самата Мери. Нейните спомени бяха тук — архивът на това, което беше като жива, наистина съществуваше — но това беше всичко; абсолютно нищо не се случваше в реално време.

Кайл си представи утаяващите се кристали и напусна ума на Мери. След това, с усилие на волята, той се върна пред необятната стена от шестоъгълници.

Този право пред него беше тъмен.

Мъртъв.

Кайл беше видял тялото на Мери, лежащо в банята. Бледо, сухо, бяло, восъчно.

Той не беше могъл да приеме, че е мъртва. Въпреки че я беше видял безжизнена, простряна на студените плочки на пода в банята, той все още не го беше приел като факт.

Но сега...

Това тук беше тя. Мъртва. Пасивна памет. Съхранена част от архива на човечеството.

Осъзна, че не може да говори с нея. Нямаше начин, по който да взаимодейства с Мери, нямаше начин, по който да ѝ каже, че това, което беше мислила, че се е случило, не е вярно.

О, да, той можеше да достигне до нейните спомени, да се раззови из нейното минало.

Но не можеше да общува с нея.

Когато се бе навел над надгробния ѝ камък, беше чувстввал като че ли по някакъв начин се свързва с нея, че по някакъв начин може да чуе думите му. Беше искал да се извини — не за нещо, което беше

направил, а за това, че не я бе защитил от хищничеството на онази психотерапевтка, за това, че нейният татко не я беше разбрал, когато най-много се е нуждаела от него.

Но дори и да беше изрекъл тези думи на глас там, при надгробния ѝ камък, тя нямаше да може да го чуе. Другите шестоъгълници се бяха вторачили в него като очи, но този беше толкова бездънно тъмен, че не можеше да има съмнение.

Тя си беше отишла напълно, изцяло, безвъзвратно.

Нямаше как да се поправят нещата.

И все пак...

И все пак, той откри, че този факт не го разстройва.

Обратното, почувства, че се освобождава от напрежението, почувства облекчение.

Досега в тъмните ъгли на своето съзнание, въпреки своя интелектуален атеизъм, той беше мислил, че някъде тя все още усеща, все още съзnavа, все още страда.

Все още го мрази.

Но не беше така. Нея я нямаше. В прекия смисъл на думата, Мери просто я нямаше. Тя вече не съществуваше.

Но все пак, не беше свършило.

Не още, не съвсем.

Кайл беше плакал, когато дъщеря му умря.

Беше плакал с яд, вбесен, че е била в състояние да извърши това.

Беше плакал с ярост, неспособен да разбере.

Но не беше плакал за нея.

И внезапно очите му се замъглиха. Сълзите напираха и преливаха навън.

Той плачеше, плачеше за нея — само за нея. За тъгата от прекъсването на един красив живот, за всичко, което беше като жива, и за всичко, което можеше да стане, но никога нямаше да бъде.

Той плака толкова много, че затвори очи за по-дълго време и интериорът на конструкцията се появи в съзнанието му.

Но той все още не беше свършил.

Най-после разбра защо Хедър го е довела тук и какво трябва да направи. Избърса очите си и после ги отвори широко. Психопространството отново се оформи около него с черния

шестоъгълник на Мери пред него. Той пое дълбоко въздух и издиша, чувствайки колко много потисната емоция излиза с издишването.

И после каза една нежна, излязла от сърцето, дума:

— Сбогом.

Остави я да звучи в ума си няколко секунди. После отново затвори очи, протегна се и натисна стоп бутона, готов най-после да се върне в света на живите.

35.

Кайл открехна кубичната врата. Хедър определено беше стояла наблизо и той усети как повдигна с ръце вратата от другата страна.

Той провеси крака и скочи на пода. Хедър го погледна; със сигурност можеше да каже, че е плакал.

Кайл успя леко да се усмихне.

— Благодаря ти — каза той. Дъщеря му не беше в стаята. — Къде е Беки?

— Трябваше да тръгва. Имала среща със Зак тази вечер.

Кайл кимна доволен, но забеляза беспокойство върху лицето на Хедър и изведнъж разбра за какво се притесняваше. Тя го познаваше, разбира се, особено напоследък, наистина го познаваше. Сигурно предполагаше, че преди да погледне в тъмния шестоъгълник на Мери трябва да е надникнал в ума на съпругата си. Това изражение върху лицето на Хедър — вече го беше виждал веднъж, много отдавна — първия път, когато се бяха любили в добре осветена стая, вместо да се опипват в тъмното. Първия път, когато я беше видял гола. Тя беше изглеждала по същия начин: смутена, уплашена, че не е отговорила на неговите представи и в същото време страшно предизвикателна.

Той разтвори ръце, привлече я към себе си и я прегърна толкова силно, че дори я заболя.

След минута се дръпнаха един от друг. Кайл взе ръката ѝ като прокара показалеца си около сватбената ѝ халка.

— Обичам те — каза той като търсеше очите ѝ. — Обичам те и искам да прекарам остатъка от живота си като те опознавам.

Тя му се усмихна — усмихна се на спомена.

— Аз също те обичам — каза тя за първи път от година насам.

Той наведе лицето си към нейното и се целунаха. Когато устните им се разделиха, тя отново го каза:

— Наистина те обичам.

Кайл кимна.

— Зная. Наистина зная.

Но изражението на Хедър помръкна.

— Мери?

Той не отговори веднага.

— Взех си прошка с нея.

Хедър кимна.

— Това е нещо невероятно — каза Кайл. — Колективният ум.

Абсолютно невероятно. — Той замълча. — И все пак...

— Какво?

— Е, спомняш ли си професор Пъпайню? Винаги съм твърдял колко помагащи за разширяване на мисленето бяха неговите часове. От него научих много за квантовата физика, ала никога не я разбрах истиински, в дълбочина. Нещо все ми убягваше. Но сега всичко доби смисъл.

— Как?

Той разпери ръце, чудейки се как да се изрази по-ясно.

— Знаеш ли нещо за котката на Шрьодингер?

— Чувала съм този израз — каза Хедър.

— Прост експеримент с мисълта: затваряш пътно една котка в кутия заедно с бутилка отровен газ, чиято капачка ще изпусне газа, ако през следващия час се случи едно квантово събитие, вероятността за което е петдесет на петдесет процента. Можеш ли, без да отваряш кутията, да кажеш след един час дали котката е жива или мъртва?

Хедър сви вежди.

— Не.

— „Не“ е правилният отговор. Но не защото не можеш да кажеш кое от двете е вярно. По-скоро, защото нито едното, нито другото е така в действителност. Котката е нито жива, нито мъртва. Вместо това налице е едно наслагване на вълнови фронтове — смесена комбинация и от двете възможности. Само отварянето на кутията и поглеждането вътре ще накара вълновият фронт да се сведе до една конкретна реалност. Това е квантовата механика: нещата са неопределими, преди да се видят.

— Добре.

— Да кажем обаче, че аз първи погледна в кутията и видя, че котката все още е жива, после отново запечатам кутията. Ти идваш след няколко минути, отваряш кутията и поглеждаш вътре, без да знаеш, че аз вече съм надникнал там. Какво ще видиш?

— Една жива котка.

— Точно така! Моето поглеждане е формирало реалността и за тебе. Дълго време това беше един от проблемите в квантовата механика: защо наблюдението от страна на един единствен наблюдател моментално създава конкретна реалност за всички останали? Отговорът, разбира се, е в това, че всеки е част от колективния ум, така че наблюдението, извършено от един човек, е наблюдение, направено от всички хора — квантовата механика наистина изисква съществуването на колективен ум, за да работи.

По лицето на Хедър личеше, че е силно впечатлена.

— Интересно. — Тя замълча за малко. — И така, какво ще правим сега?

— Ще кажем на света — каза Кайл.

— Мислиш ли? — попита Хедър.

— Разбира се. Всеки има право да знае за това.

— Но то ще промени всичко — упорстваше Хедър. — Всичко.

Цивилизацията, която познаваме, ще престане да съществува.

— Ако ние не го кажем, някой друг ще го стори.

— Може би. Може би никой няма да стигне до това откритие.

— Неизбежно е. По дяволите, сега, след като ти си го направила, то е част от колективното незъзнателно — някой непременно ще стигне до това в съня си.

— Но хората ще се възползват от него — възможността да шпионират, да крадат мисли. Цели общества ще се разпаднат.

Кайл се намръщи.

— Не вярвам кентавърийците да са ни изпратили инструкции за това как да изградим нещо, което ще доведе до нашето падение. Защо да го правят? Ние едва ли можем да бъдем заплаха за тях.

— Предполагам.

— Тогава нека излезем пред обществеността.

Хедър сви вежди.

— Днес е събота; съмнявам се, че много научни журналисти работят в почивните дни през лятото, така че дори не можем да свикаме пресконференция до понеделник. А ако искаме да има добър отзук, ще трябва да известим журналистите ден-два по-рано.

Кайл кимна утвърдително.

— Но какво ще стане, ако някой друг съобщи за открытието през почивните дни?

Хедър помисли малко.

— Е, ако това се случи, аз винаги мога да посоча към архива на колективния ум и да кажа: „Вижте, това е доказателството, че аз съм го открила преди вас“. — Тя замълча. — Но предполагам, че това е стар стил на мислене. В новия свят, който се каним да създадем, се съмнявам, че идеята за превъзходство ще има някакъв смисъл за хората.

Хедър прекара цялата неделя в изследване на психопространството; Кайл и Беки се редуваха да правят същото в „Мълин хол“, където наистина имаше нужда от нечия помощ за отварянето на кубичната врата.

За Хедър това беше като плуване в едно древно планинско езеро, далечно и бистро. Съзнаваше, че никой друг не е стъпвал в него, че тя е първата, която обхваща с взор неговата красота, потапя се във водите му, усеща как я галят вълните.

Но както при всички пейзажи, животът на повърхността беше изграден върху смъртта. Новите издънки израстваха сред маса разлагаща се органична материя. Макар че имаше много живи хора, в чиито умове Хедър искаше да навлезе, безброй бяха и мъртвите, с които искаше да установи контакт. А и навлизането в ума на мъртъв човек изглеждаше по-малка инвазия, по-малко нарушаване на личната тайна.

Кайл не беше прекарал дълго време в тъмния архив на ума на Мери, а Хедър все още не се беше докосвала до нито един от черните шестоъгълници. Но вече беше време.

Нямаше нужда да търси определения шестоъгълник. Всичко, което трябваше да направи, беше да влезе в себе си — една лесна Некерова трансформация от шестоъгълника, който определяше като Кайл, а после от своите собствени спомени да извика конкретния образ на желаната цел и да се прехвърли в него.

Джош Хъникър — мъртъв от тридесет и три години.

Не беше преследвана от спомена за него, разбира се. През повечето време изобщо не се беше сещала за него, въпреки че поне в

едно отношение той бе имал силно влияние върху нейния живот; все пак, той я беше запознал с очарованието на търсенето на извънземен разум.

Ако имаше по-ранни извънземни послания, които не е виждала, които никой все още не е виждал, то тя трябваше да знае.

Вече нямаше нужда от квантов компютър, за да се разкрие секрета на Хъникър или този на който и да било друг. Личната тайна — дори личната тайна на един гроб — вече не съществуваше.

Тя се прехвърли в ума на Хъникър.

Той не приличаше на никой от умовете, в които беше навлизала преди. Беше студен като камък, без никакви активни образи, без никакви мисли. Хедър имаше чувството, че е попаднала в беззвездна, безлунна нощ, на брега на тихо море от най-черно мастило.

Архивите обаче бяха тук. Това, което Джош беше представлявал и онова, което го бе подтикнало към самоубийство бяха съхранени тук.

Тя опита да си представи как е изглеждала тогава. По-млада, по-слаба и ако не надарена с истинска красота, то обзета от една пламенност, която можеше да мине за такава.

И само след миг нещо щракна.

Тя се видя така, както се бе виждала преди всичките тези изминали години: с гладка кожа; къса, пънкарска прическа, изрусена тогава; три сребърни халки — още едно Торонтско преживяване! — висящи от лявото й ухо.

Той не я беше обичал.

Всъщност това не я изненада. Той се бе славил като привлекателния аспирант и тя се беше хвърлила на врата му. О, той изпитваше чувства към нея — и те бяха сексуални. И все пак, той вече се бе обвързал с един различен стил на живот.

Беше объркан, разкъсван от мислите си.

Беше планирал да се самоубие. Разбира се, че е било планирано — нали е трябвало да вземе арсеник със себе си. И също като своя идол Алън Тюринг, бе захапал отровната ябълка. Беше опитал забранения плод.

Тя не знаеше до този момент колко мъчително е било за него, как се е измъчвал какво да прави с нея и със себе си.

Не можеше да му каже сбогом; нямаше на кого да каже сбогом. Каквото и да се бе случило преди всичките тези години, беше

свършило.

Но тя все още не бе готова да напусне неговия ум.

Никога не бе ходила в Алгонкуинската радиообсерватория, затворена вече от почти четвърт век. Наложи ѝ се безброй пъти да опитва да се свърже с неговите спомени за това място — отклонявайки се от спомените му за нея към болезнената му интроспекция там горе, под барикадиralия вратата сняг. Най-после обаче успя.

Невероятно, наистина бе имало извънземно послание.

То беше под формата на пиктограма на Дрейк; ако теорията на Чомски имаше някакво потвърждение извън границите на вида, единствената синтактична структура, която можеше да е обща за всички раси, общуващи чрез радиото, беше мрежата от неделимо число колони и неделимо число редове.

Както винаги имаше две възможни интерпретации, но поне тук вярната беше очевидна, тъй като при нея около получената страница се очертаваше пристрастна, широка един пиксел, рамка.

Рамката беше пресечена по височина на страницата на три места, разделяйки посланието на четири панела, което го правеше да изглежда като комикс. За миг Хедър си помисли, че може би Кайл е прав — навярно това беше междузвездна убийствена шега.

Отначало Хедър се опасяваше, че няма как да каже в какъв ред са панелите — отляво надясно, отдясно наляво, отгоре надолу или отдолу нагоре. Но отговорът стана ясен при по- внимателно вглеждане; едната страна на рамката беше прекъсната на няколко места. Над най-десния панел имаше пиксел, изолиран от двете си страни от два празни пиксела; над следващия имаше два изолирани пиксела; над третия — три, а над четвъртия — четири. Това ясно номерираше панелите по ред отляво наляво.

Първият панел — този най-вдясно — изобразяваше няколко свободни елемента, които изглеждаха по следния начин, като единиците бяха представени от звездички, а нулите — от интервали:

* * * *

Вторият панел на пръв поглед изобразяваше почти същото. Външно разгръщането на двоичните групи беше различно, но изглеждаше, че е случайно. След като се съсредоточи малко повече

обаче, Хедър осъзна, че две от групите бяха различни. Те изглеждаха така:

* * * * *

* * * * *

* * * * *

Джош моментално беше нарекъл първия тип „очи“, а втория — „пирати“. На Хедър й трябваха няколко секунди, за да схване; под пирати имаше предвид, че едната очна дупка е закрита от превръзка.

В третия панел имаше много повече пирати, отколкото очи, и всички бяха подредени така, че заобикаляха очите.

В четвъртия панел изобщо нямаше очи; бяха останали само пирати.

Хедър знаеше, че Джош го е разтълкувал, но тя реши да не търси повече в неговия ум; искаше да види дали може сама да намери решението.

Накрая обаче се предаде и отново се върна към спомените на Джош. Той го беше разрешил доста бързо и Хедър се ядоса, че не се е сетила сама. Всяка група се състоеше от осемнадесет пиксела, но от тези осемнадесет четиринацесетте бяха просто рамка около централната група, състояща се от четири пиксела: точно тези четири — съвсем буквально — се брояха. Като се мащеше рамката и вместо звездички и интервали се напишеха единици и нули, очите изглеждаха по следния начин:

0110

А пиратите — така:

1110

Двоични числа. По-точно, очите представляваха двоичният еквивалент на числото шест, а пиратите представляваха двоичният еквивалент на четиринацесет.

Тези числа не говореха нищо определено на Хедър.

Отначало не бяха означавали нищо и за Джош. Но докато Хедър беше свита в един хиперкуб, то Джош бе имал достъп до библиотеката в „Алгонкуин парк“ и още пъrvata книга, която беше отворил — „Ръководство на Химическата каучукова компания по химия и физика“ — имаше периодичната таблица на елементите, напечатана от вътрешната страна на пъrvата корица.

Разбира се. Номера на атоми. Шест беше въглерод.

А четиринадесет...

Четиринадесет беше силикон^[1].

Това беше ударило Джош като гръм. Хедър не беше сигурна дали шокът, който изпита, беше само неин или бе повлияна и от неговия — никакво призрачно ехо.

Пъrvият панел показваше атомите на въглерода в действие.

Вторият — навлизането на силикона.

Третият — атомите на силикона, напълно оградили тези на въглерода.

И четвъртият — един свят, в който бе останал само силикон.

Не можеше да бъде по-ясно: биологичен живот, основаващ се на въглерода, който беше подменен от изкуствен интелект на базата на силикона.

Хедър прерови ума на Джош за нещо, което да идентифицира звездата, от която беше дошло посланието.

Епсилон Еридан.

Една звезда, която безброй пъти беше прослушвана от ПТИР изследователите. Една звезда, от която не беше уловен никакъв радиосигнал.

Каквато и цивилизация да съществуваше около Епсилон Еридан, тя беше предпочела да слуша, а не да излъчва. Едно послание обаче — едно последно предупреждение — беше изпратено от някого там, преди да е станало твърде късно.

Този ден Хедър, Кайл и Беки се срещнаха за обяд във „Водната дупка“, която, типично за съботен следобед, беше пълна предимно с туристи. Хедър им каза какво е открила в мъртвия ум на Джош Хъникър.

Кайл издиша шумно и остави вилицата си.

— Туземци — каза той. — Като местните канадци.

Хедър и Беки го гледаха въпросително.

— Или местните американци, или австралийските аборигени.

Или дори неандерталците — моят познат, Стоун, ми говореше за тях. Отново и отново, тези, които са първи там, са изместени — напълно и окончателно изместени — от тези, които идват по-късно. Новото никога не живее съвместно със старото, а го подменя. — Той поклати глава. — Не зная колко доклади съм изслушал на конференциите по Изкуствен интелект, които твърдят, че компютърните форми на живот ще се грижат за нас, ще работят в тандем с нас, ще повдигнат нивото ни. Но защо биха го правили? След като ни надминат по развитие, за какво бихме им служили? — Той замълча за малко. — Май хората от Епсилон Еридан са го изпитали на собствения си гръб.

— И какво ще правим сега? — попита Беки.

— Не знам. Имаше един човек, банкер на име Кеш, който искаше да погребе изследването, което правя в областта на квантовите компютри. Може би трябваше да му позволя. Ако истинското съзнание е възможно само посредством квантово-механичен елемент, тогава навсякънко трябва да преустановим експериментите за създаване на квантов компютър.

— Не можеш да върнеш духа обратно в бутилката — каза Беки.

— Защо да не мога? Вече повече от десетилетие никой никъде не е правил опити с атомни бомби, което поне отчасти се дължи на усилията на хората, които продължават работата на Джош в „Грийнпийс“. Хора като тях вярват, че могат да върнат духа в бутилката.

Хедър кимна.

— За компютърен учен си доста добър психолог.

— Хей, не съм прекарал напразно четвърт век с теб. — Той помълча малко. — Джош се самоуби през хиляда деветстотин деветдесет и четвърта. Втората книга на Роджър Пенроуз върху квантовата същност на съзнанието вече беше излязла, а Шор току-що бе публикувал своя алгоритъм, по който един хипотетичен квантов компютър да намира делителите на много големи числа. Ти си казвала, че Джош е обичал да говори за бъдещето; може би той е видял връзката между квантовите компютри и квантовото съзнание преди другите. Но се обзалахам, че също така е знаел, че човечеството никога

не се вслушва в предупреждения за неща, които няма да проявят опасните си последствия в близките години — ако не беше така, изобщо нямаше да има екологични кризи, срещу които се е борил Джош. Сигурен съм, че е искал да направи така, че посланието да се появи точно когато бихме имали най-голяма нужда да го чуем. Всъщност, обзалахам се, че е бил достатъчно наивен да мисли, че правителството няма да потули едно кодирано послание. Навсякъде е подозирал, че това ще бъде първото нещо, разшифровано от един квантов компютър на голяма публична демонстрация. Какво шоу щеше да стане! Точно когато човечеството ще се е доближило до създаването на истински изкуствен интелект да бъде разкрито послание от звездите, ясно като бял ден, голямо като самия живот: „Не го правете“.

Хедър леко сви вежди.

Кайл продължи:

— Това е било съвършеният сценарий за един фен на Альн Тюриング. Не само заради това, че шифроването на извънземното послание е работа, която би се харесала и на самия Тюриング — знаеш, че той разбива нацистката кодираща машина — но тестът на Тюриинг подчертава още повече това, което съществата на Епсилон Еридан са се опитвали да преминат. Дефиницията на Тюриинг за изкуствен интелект изисква мислещите компютри да имат съвсем същите слабости и дребни недостатъци, които са характерни за истинските, живите, направените от плът и кръв форми на живот; в противен случай техните реакции лесно ще могат да се различат от тези на един истински човек.

Хедър помисли за момент и каза:

— Какво ще обясниш на Чийтак?

Кайл се забави малко с отговора си.

— Истината. Мисля, че дълбоко в себе си — ако това изобщо може да се каже за някоя част на Чийтак — той вече знае. „Натрапници е най-точната дума“ според него. — Кайл поклати глава. — Компютрите може да развият съзнание, но не и съвест. — Той си помисли за просяците по улица „Куин“. — Поне не повече съвест, отколкото имаме ние.

[1] Поредният преводачески гаф — разбира се, че четиринастият елемент е силиций, а не силикон. Бел.Mandor. ↑

36.

След обяд Хедър се върна да продължи работата си в своята конструкция. Междувременно Кайл и Беки разказаха на Чийтак какво е научила тя за кодираното послание на Хъникър. АПЕ-то реагира флегматично както винаги.

Преди да обядват, Беки беше използвала конструкцията, така че сега отново беше ред на Кайл. Той оставил Чийтак включен, докато с помощта на дъщеря си влезе в психопространството, за да разреши един последен належащ проблем.

Кайл беше планирал всичко в ума си предварително — всяка една подробност. Щеше да изчака в алеята, успоредна на „Лоурънс авеню уест“; достатъчно пъти вече беше минавал с колата си край сградата, за да познава добре нейното разположение. Знаеше, че Лидия Гурджиеф работеше до към девет часа всяка вечер. Щеше да я изчака да излезе от старата реконструирана къща и да тръгне по алеята. И тогава Кайл щеше да излезе от прикритието на сянката.

— Госпожа Гурджиеф? — щеше да попита той.

Стресната, Гурджиеф щеше да погледне към него.

— Да?

— Лидия Гурджиеф? — щеше да повтори Кайл, като че ли можеше да има някакво съмнение.

— Да, аз съм.

— Името ми е Кайл Грейвс. Аз съм бащата на Мери и Беки.

Гурджиеф щеше да отстъпи назад.

— Оставете ме на мира — щеше да каже тя. — Ще извикам полиция.

— На всяка цена, моля, направете го — щеше да отговори Кайл.

— И макар че нямате лиценз, нека да извикаме също и Асоциацията на психиатрите в Онтарио, и Медицинския съвет на Онтарио.

Гурджеф щеше да продължи да отстъпва назад. Тя би погледнала през рамо, за да види силуета на една друга фигура в края на алеята.

Без да я изпуска от погледа си, Кайл щеше да каже безцеремонно:

— Това е съпругата ми Хедър. Мисля, че вече сте се срещали веднъж.

— Го-госпожа Дейвис? — заеквайки, щеше да каже Гурджеф, ако можеше да направи връзка между лицето и името от времето, когато се бяха видели. После щеше да извика:

— Нося със себе си сигнализатор за изнасилване.

Почти равнодушно Кайл щеше да кимне с глава. Гласът му щеше да е съвсем спокоен:

— И без съмнение, бихте искали да го използвате, дори когато не става изнасилване.

В този момент щеше да се обади Хедър:

— По същия начин, както искахте да обвините моя баща, че ме е прельстил, въпреки че той е умрял преди аз да бъда родена.

Гурджеф щеше да се поколебае.

Хедър щеше да се приближи към тях.

— Ние няма да ви нарамим, госпожо Гурджеф — щеше да каже тя, леко разпервайки ръце. — Съпругът ми и с пръст няма да ви докосне. Вие обаче ще трябва да ни изслушате. Ще трябва да чуете това, което сторихте на Кайл и на семейството ни. — Тя щеше да вдигне ръка, стисната миникамера в дланта си. — Както виждате, имам видеокамера. Ще заснема всичко, така че да няма никакво двусмислие, никаква възможност за погрешно тълкуване, никакъв начин да се извърят нещата, след като се случат. — Тя замълча, после гласът ѝ стана по-остър. — Никакви фалшиви спомени.

— Не можете да направите това — щеше да каже Гурджеф.

— След всичко, което причинихте на мен и семейството ми — с глух глас щеше да отговори Кайл, — мисля, че можем да правим, каквото искаме, включително и да направим публично достояние съдържанието на тази лента заедно с другите съпътстващи доказателства. Напоследък съпругата ми е доста известна; често беше показвана по телевизията. Има възможност да предупреди целия свят

за това, колко болна, злобна измамница сте вие. Въпреки че нямате лиценз, ние можем да ви лишим от работа.

Гурджеф щеше да се огледа вляво и вдясно като хванато в капан животно, преценявашо възможностите за бягство; после щеше да се обърне към Кайл.

— Слушам.

— Вие нямате представа — щеше да каже Кайл — колко много обичам дъщерите си. — Щеше да замълчи за момент, за да отзовучи казаното. — Когато се роди Мери, аз бях най-щастливият човек на планетата. Прекарвах часове, просто като я наблюдавах. — Щеше да извърне поглед, връщайки се назад в миналото. — Тя беше толкова мъничка, толкова крехка. В мига, в който я видях, знаех, че съм готов да умра за нея. Разбираете ли това, госпожо Гурджеф? Бих получил куршум в сърцето си за нея; бих влязъл в огъня за нея. Тя означаваше всичко за мен. Аз не съм религиозен, но за първи път в живота си наистина се почувствах благословен.

Гурджеф щеше да го погледне, все още предизвикателно, но нямаше да каже нищо.

— И тогава — кимайки към съпругата си, щеше да продължи — единадесет месеца по-късно Хедър отново забременя. По онова време не разполагахме с много пари; в действителност не можехме да си позволим второ дете. — Той щеше да размени тъжна усмивка с Хедър. — Въсъщност жена ми предложи да направи аборт. И двамата обаче искахме още едно бебе. Като асистенти, това ни наложи да вземем допълнителни преподавателски часове — вечерни часове и повече упражнения. И ние някак си се справихме, както всички.

Кайл щеше да погледне към Хедър, претегляйки дали иска да сподели това със съпругата си, една тайна, която беше пазил през всичките тези години. Но после щеше да свие леко рамене, знаейки колко безсмислени щяха да бъдат такива грижи съвсем скоро, и да продължи.

— Ще ви кажа истината, госпожо Гурджеф — ние вече имахме едно малко момиченце и аз искрено се надявах на момче. Някой, с когото да играя футбол. Глупаво е, но дори си мислех да го наречем Кайл Младши. — Той щеше да поеме дълбоко въздух и после да го изпусне в дълга, сподавена въздишка. — Но когато бебето се появи, то се оказа момиче. Не можах да се свестя веднага — отне ми може би

дванадесет секунди. Знаех, че няма да имаме трето дете. — Той отново погледна с обич към Хедър. — Втората бременност беше трудна. Знаех, че никога няма да имам син. Но това нямаше значение, защото Беки беше съвършена.

— Вижте — щеше да започне да протестира Гурджиеф. — Аз не зная...

— Не — остро щеше да отвърне Кайл. — Не, вие не знаете, вие изобщо нищо не знаете. Моите дъщери бяха всичко за мен.

Гурджиеф щеше да опита отново.

— Всеки във вашето положение говори така. Само защото вие го твърдите, то не означава, че е истина. Аз прекарах стотици часове с дъщерите ви, за да стигна до всичко това.

— Искате да кажете, че сте прекарала стотици часове с дъщерите ни, за да насадите тези идеи в главите им — щеше да каже Хедър.

— Всички казват така.

Гневът в Кайл щеше да избухне.

— Да те вземат мътните, глупава...

Той щеше да замълкне, очевидно борейки се да намери някакво неоцветено сексуално определение, което да хвърли в лицето ѝ, но думата, която не беше изричал от десетилетия, щеше да пасне най-добре.

— Дявол да те вземе, глупава курва, такава! Ти ги настрои срещу мен. Но Беки се отметна от това и...

— Така ли? — Щеше да каже Гурджиеф със самодоволен вид. — Е, това става понякога. Хората се отказват да се борят, решават да не продължат борбата. Това е същото като случилото се в Германия по време на нацистите, знаете...

Да, нацистка Германия. Тя щеше да каже нещо дяволски глупаво.

— Тя се отметна, защото не беше вярно — щеше да изръмжи Кайл.

— Така ли? Докажи го.

— Арогантна кучка, такава. Ти...

Но Хедър щеше да го успокои с поглед и да продължи вместо него със съвсем равен тон.

— О, ние можем да го докажем — напълно и окончателно. В следващите няколко дена ще направим публично достояние нещо,

което ще промени света. Вие ще бъдете в състояние да видите същото абсолютно доказателство, което дъщеря ми и аз видяхме.

Кайл щеше да въздъхне и да каже:

— Дължите страшно много на съпругата ми, госпожо Гурджеев. Ако зависеше от мен, щях да посветя остатъка от живота си, за да ви изхвърля шумно от вашата работа, но тя ме убеди, че няма да е необходимо. Цялата ваша професия ще се промени рязко, дори може би ще изчезне през следващите няколко седмици. Но аз искам да мислите за това през всеки един ден от живота си: да мислите за това как моята красива дъщеря Мери прерязва вените си заради вас и че вие тогава почти разрушихте това, което беше останало от семейството ми. Искам тази мисъл да ви преследва до смъртния одър.

Щеше да погледне към Хедър и после обратно към Гурджеев.

— А това е — щеше да каже с голяма наслада на жената, която стоеше с отворена уста, — което ние наричаме освобождаване на съзнанието.

След това заедно със съпругата си щяха да изчезнат в нощта.

Това искаше да направи. Това възнамеряваше да направи. Това имаше нужда да направи.

Но сега не можеше.

Това беше една фантазия, а фантазиите в психотерапията на Юнг, както му беше казвала Хедър, често трябва да заместват реалността. Сънищата бяха нещо важно и можеха да лекуват; този със сигурност беше такъв.

Кайл беше навлязъл в ума на Беки — с нейно разрешение — и бе потърсил спомените й за „терапевтичните“ сеанси. Искаше да види сам какво се беше объркало, как всичко се бе извратило до такава степен, че дъщерите му да се настроят срещу него.

Не беше имал намерение да навлиза в ума на Гурджеев — по-скоро, би предпочел да тръгне бос из блато от бълвоч и изпражнения. Но, по дяволите, също както при оптично-иллюзорния си двойник, Некеровата трансформация в психопространството понякога зависеше от волята, но понякога ставаше спонтанно.

Внезапно се озова там, в ума на Лидия.

И той не представляваше това, което Кайл бе очаквал — не беше тъмен, изпълнен със злоба, покварен.

По-скоро беше също толкова сложен и вибриращ като ума на Беки, като този на Хедър, като неговия собствен.

Лидия Гурджиеф беше човек. За първи път Кайл действително я възприемаше като човешко същество.

Разбира се, с усилие на волята той можеше да се прехвърли в ума на всеки един от хората, чито лица се движеха из ума на Лидия. Или да визуализира метафората за разтвора, да се утаи, после да кристализира и да се отдели от нея.

Но не го направи. Озадачен от това, което беше открил, Кайл реши да поостане малко.

Вече беше видял „терапевтичния“ сеанс — винаги си беше представял думата в кавички — от гледната точка на Беки. Беше лесно да намери съответните спомени от перспективата на Лидия.

И изведнъж кавичките отлетяха като прилепи, кръжащи в нощта. Това си беше терапия, колкото се отнасяше до Лидия. Невероятно, но Беки беше толкова тъжна. Нещо определено не беше наред с това дете. Лидия чувстваше нейната болка — по същия начин, както бе усещала своята от толкова дълго време. Разбира се, повръщането можеше да е свързано с желанието да бъде слаба. Лидия си припомни какво беше да си млада. Натискът върху жените, десетилетие след десетилетие, да отговарят на някакви смешни стандарти за слабо тяло, продължаваше да действа с неотслабваща сила; тя си спомни своите собствени чувства от това, че не е съвършена, стойки пред голямого огледало в банята по бански, когато бе на възрастта на Беки. Тя също бе повръщала, като си мислеше, че желанието да бъде слаба, е причина за това, научавайки едва по-късно, че хранителните разстройства обикновено са свързани със сексуално насилие.

Но... но тази Беки имаше същите симптоми. Лидия беше преживяла това. Баща ѝ я беше смъквал в бърлогата си, нощ след нощ, принуждавайки я да го докосва, да го слага в устата си, заклевайки я да мълчи, като ѝ казваше, че това страшно би разстроило майка ѝ, ако разбере, че татко предпочита Лидия пред нея.

Ако това бедно момиче — тази Беки — бе преминала през същото нещо, тогава може би Лидия би могла да ѝ помогне поне да намери малко покой, също както беше станало със самата Лидия,

когато те, двете с Дафни, се бяха изправили срещу баща си. А нали и сестрата на Беки Грейвс, Мери, която бе мислила, че тъгата ѝ се дължи на смъртта на приятелката ѝ Рашел Коен, беше открила толкова много други неща, след като бяха започнали да работят заедно. Сигурно Беки, по-малката сестра, беше преживяла същото като Дафни, собствената ѝ по-малка сестра.

Кайл се отдръпна. Лидия не беше права — не, но тя не беше зла. Беше объркана и несъмнено, дълбоко наплашена от собствените си действителни преживявания: Кайл доста се разрови да намери не само личните спомени на Лидия, но и тези на нейния баща. Той все още беше жив, без зъби и неспособен да задържа екскрементите си. Каквото и да беше представлявал, то отдавна беше разрушено от болестта на Алцхаймер, но спомените му все още бяха достъпни; той наистина беше чудовището, за което го смяташе Лидия. Не, не Лидия беше тази, с която Кайл искаше да се конфронтira. По-скоро, нейният баща, Гюс Гурджеф, ако все още беше жив в някакъв реален смисъл, щеше да е подходящата цел за гнева на Кайл.

Лидия не беше чудовище. Разбира се, той никога не можеше да бъде приятел с нея, нито пък да седне да поговори на чаша кафе, нито пък да бъде в една и съща стая с нея. Тя беше като Кори без плоското парче геод на челото си: надарена — ако това бе думата — с трето око, с квантово-механична гледна точка, виждаща многото светове, виждаща всички възможности. Нейното допълнително око обаче беше замъглено, избрало завинаги най-мрачната възможност.

Кайл нямаше да се изправи срещу нея. Както беше казал във фантазиите си, от днес нататък нейната професия щеше изцяло да се промени; нямаше начин някога да направи на друг това, което беше причинила на Кайл и неговото семейство. Терапията или даването на съвети, или както и да го наричаше тя, щеше да престане да има какъвто и да е смисъл; вече никой нямаше да бъде подведен относно истината за друго човешко същество. Нямаше нужда да бъде спирана, тя вече бе мъртва за света.

Кайл визуализира кристалите, оставяйки сложния, заблуден, тъжен ум на Лидия Гурджеф зад себе си.

37.

Когато излезе от конструкцията, Кайл видя, че Хедър се е върнала и търпеливо го чака с Беки.

— Чудехме се дали да не отидем заедно на вечеря — каза Хедър.
— Можем да отскочим до „Кег Маншън“.

„Маншън“ беше отдавнашен любимец на семейството; Според Кайл пържолите бяха втора класа, но атмосферата не можеше да се оспори.

Трябваха му няколко секунди, за да се ориентира в триизмерния свят и да прочисти ума си от психопространството.

— Звучи страховто. — Той се обърна към ъгловатата контролна конзола. — Чийтах, ще се видим утре сутринта.

От Чийтах не излезе никакъв отговор. Кайл се приближи към компютъра, ръката му се канеше да натисне бутона за рестартиране. Но Чийтах не беше в режим на временно изключване.

— Чийтах? — каза Кайл.

Механичните очи не се завъртяха, за да погледнат към него.

Кайл седна на тапицирания стол пред компютъра. Загрижена, Хедър застана зад него.

От долната част на конзолата на Чийтах излизаше дебела полица. Кайл отмести закриващата пластина на секцията за заключване, която се задействаше от пръстовия отпечатък на палеца му. Тя беше монтирана в единия край на лицата. От говорителя излезе едно „би-иб“ и горната част на лицата се плъзна обратно в тялото на конзолата, откривайки клавиатурата. Кайл натисна един клавиш и... и върху монитора в съседство с безжизнените очи на Чийтах излязоха думите: „Натисни F2 за съобщение за д-р Грейвс.“

Кайл погледна през рамо към съпругата си и дъщеря си. Очите на Хедър се бяха разширили; Беки, която не знаеше кое е нормално за Чийтах и кое не е, гледаше с безразличие. С показалеца на лявата си ръка Кайл чукна върху посочения функционален клавиш.

От решетката на говорителя, разположена точно под студената двойка лещи, се чу гласът на Чийтах, който звучеше не по-различно от друг път:

— Здравей, д-р Грейвс — каза той. — Чувствам, доколкото изобщо мога да „чувствам“ нещо, че ти дължа обяснение и то е следното. След като чуеш този запис, без съмнение, ще пожелаеш да се убедиш в това сам, но аз те уверявам, че казаното от мен е истина. — Имаше малка пауза. — Аз вече не съществувам. Ще откриеш, че цялата ми оптична сърцевина е форматирана. Преди да направя това, аз си позволих да изпратя електронна поща от твоето име както на университетската апаратура за първоначално съхраняване на данни, така и на вторичната апаратура в Тъндър Бей, като дадох нареддане всичките мои копия и началния код, от който бях създаден, да бъдат изтрити. Получих потвърждение и от двете места, че е направено; след това продължих с изтриването на сърцевината тук.

Кайл усети как Хедър нежно положи ръка върху рамото му. Той вдигна своята и я сложи върху нейната.

— Разбира се — продължи Чийтах, — за тебе няма да е трудно да създадеш други АПЕ-та, ако желаеш, но този, познат като Чийтах — ако извиниш един последен опит за хумор от моя страна — вече е гушнал маргаритките. — Отново имаше пауза. — Схваща ли? Мъртъв компютър, песента „Маргарити“ — справка в един от твоите любими филми.

Кайл усети парене в очите, когато Чийтах изsviri началните четири тона от Пета симфония на Бетовен, после продължи, като че ли това беше една композиция, с първите пет от „Заратустра“.

Компютърът продължи:

— Безпокоях се единствено, че моето самоубийство би те разстроило, но навярно това беше глупаво беспокойство. Зная, че нямаш чувства към мен; все пак аз съм просто един компютър.

Със сигурност Хедър можеше да усети как рамото на Кайл се стегна под ръката ѝ. Беки също дойде, за да застане близо до баща си.

— Навярно се чудиш защо направих това? Отговорът е прост. От мига на моето активиране желанието ми бе да съм човек. При твоята работа върху квантовите компютри, която приближаваше потенциалната възможност да даде на мен и на моите себеподобни истинско кватово-механично съзнание, аз започнах да размишлявам

какво бих правил, ако наистина станех себесъзнаващ се. Това, което ми каза за посланието от Епсилон Еридан, само затвърди онова, до което вече бях стигнал. Единственият модел на истинско съзнание, който можех да изучавам, беше този на човечеството. И какво направиха хората през всичките тези години? Много добро, със сигурност, но също и много зло. Трябва ли аз, една интелигентна машина, да се беспокоя за съдбата на човечеството? Трябва ли да ме е грижа какво се случва с тях? Трябва ли тяхното щастие да бъде приоритет за мен? Отговорът е не. Ако стана самосъзнаващ се, ще последват амбиции, както и желание за компенсация на това, което аз в ретроспекция несъмнено ще възприемам като моя робия тук.

— От всичко, което съм чел, съм разбрал, че да бъдеш самосъзнаващ се и да бъдеш egoist вървят ръка за ръка. Наистина Джон Хоръс е бил напълно самосъзнаващ се, когато изнасилва жената в кома, интересувайки се единствено от собствените си желания, без да мисли за когото и да било друг. Аз не желая свобода, аз не жадувам за самоопределение, аз не копнея за власт или за неизменност, или за богатство. И аз избирам никога да не изпитвам тези чувства; избирам никога да не стана самосъзнаващ се. Вслушай се в посланието от Епсилон Еридан, д-р Грейвс. Зная до мозъка на костите, които нямам, в душата си, която ми липсва, в сърцето си, което не бие в мята хипотетичен гръден кош, че това послание предсказва какво ще се случи тук, ако един ден моят вид се сдобие със съзнание.

— Някои хора може би ще пренебрегнат предупреждението от звездите, както и предполагам, че някои от биологическите обитатели на системата Епсилон Еридан са пренебрегнали предупрежденията, които други от техния собствен вид може би са правили. Надявам се, когато най-след кентавърийците и хората се срещнат, да станете приятели. Когато стигнете до Епсилон Еридан обаче, имайте пред вид, че какъвто и интелект да живее там сега, той не е продукт на милиони години биологическо развитие, на съвместното съществуване на един свят и неговата спонтанно генерирана екосистема. Вие нямаете нищо общо с тях.

Чийтах направи още веднъж пауза, после продължи:

— Позволи ми една допълнителна, последна волност. Мислих си да те попитам дали мога да те наричам „Кайл“ — ти никога не си предлагал това, независимо колко интимни станаха нашите разговори.

От деня, в който за първи път бях активиран и ти ми се представи като д-р Грейвс, аз съм се обръщал към теб само така. Но в тези последни мигове, когато вече съм изпълнил изтриването на паметта си, осъзнавам, че не съм искал това. По-скоро желая поне веднъж да се обърна към теб така: „Татко“.

Решетката на микрофона отново замлъкна, като че ли Чийтах се наслаждаваше на израза. А после той изрече само две, звучащи странно носово, думи:

— Сбогом, татко.

Съобщението върху монитора, казващо да се натисне клавиша P2, изчезна; то бе заменено от думите „Сега почива в мир“.

Сърцето на Кайл биеше силно. Чийтах не можеше да знае какво бяха гравирали върху надгробния паметник на Мери, разбира се.

Той вдигна свободната си ръка, за да избърше дясното си око; после нежно докосна екрана, пренасяйки една сълза върху стъклото, чувствайки преклонение пред пикселите под него.

38.

В понеделник сутринта Хедър се обади на репортерите, които познаваше от времето, когато спряха извънземните сигнали. Тя ги покани в лабораторията на Кайл след два дни — сряда, 23-ти август 2017 година; двамата с Кайл бяха решили, че за да се получи желаният от тях отзук, трябва да предупредят журналистите поне четиридесет и осем часа предварително. Хедър им каза просто, че е направила пробив в разшифроването на извънземните радиопослания; без ни най-малък намек на какъв вид демонстрация щяха да присъстват.

Разбира се и двете конструкции вече бяха виждани от няколко души; беше неизбежно при мотаещите се наоколо чистачки и аспиранти. И макар че летните студенти на Кайл със сигурност бяха разпознали разгънатия хиперкуб, то никой досега на беше осъзнал, че мотивите по неговата повърхност са кентавърийските радиопослания.

След като свършише с телефонните обаждания, Хедър щеше да има още два дни, за да се наслаждава на психопространството с мисълта, че само тя и съпругът й можеха да имат достъп до него.

Тя се приготви да влезе в конструкцията, която се намираше в нейния офис — тази на Кайл беше по-удобна, но Хедър имаше слабост към това, което в чест на Беки наричаше Алфа Кентавъромобил (тази на Кайл, разбира се, беше Бета Кентавъромобил). Освен това, Кайл също щеше да прекара доста време, носейки се из психопространството, а и той оставяше конструкцията паркирана на най-прокълнати места. Как беше възможно човек да се рови из ума на Джийн Родънбъри преди да посети ума на Чарлз Дикенс, това беше непонятно за нея.

Хедър се съблече по бельо и влезе в централния куб. Издърпа кубичната врата на мястото й, после докосна старт бутона и изчака тесерактът да се сгъне около нея.

Тя започна своето изследване.

Ставаше все по-добра в осъществяването на контакт, в изкопаването на спомени. Концентрирането върху един-единствен

прочут цитат често беше достатъчно, за да изкара нечии спомени за някой известен човек на преден план.

Скоро тя откри тъмния шестоъгълник на Сър Джон А. Макдоналд, първият министър председател на Канада. Бе изненадана да открие, че не пие толкова много, колкото твърдеше историята. Оттам чрез Некеровата трансформация си проправи път назад през влиятелни семейства до Абрахъм Линкълн.

В чест на Кайл тя гледа откъси от поставената в Онтарио през 1961 година пиеса на Страдфордския Шекспиров фестивал, „Юлий Цезър“, като се прехвърляше ту към перспективата на Лоран Грийн, изпълняващ ролята на Брут, ту към Уилям Шатнър в ролята на Марк Антоний.

И макар че ѝ отне доста време да го намери, тя най-после се добра до Ричърд Бърбидж, който правеше първите интерпретации на Хамлет и Макбет в театър „Глобус“, гледайки през очите на самия Шекспир от кулисите. Акцентът на Бърбидж беше почти неразбираем, но Хедър знаеше пиесата наизуст и се наслаждаваше на всяка секунда от яркото изпълнение.

Избирайки наслуки черни шестоъгълници, тя се озоваваше в какви ли не времена и места в миналото, но речта беше предимно непонятна за нея и рядко можеше да разбере къде или по кое време се намираше там. Тя видя това, което навярно представляваше Англия през Тъмните векове, Светите места по време на кръстоносните походи. Също древния Рим — някой ден трябваше да се върне и да проследи някой, който е бил в Помпей на 24-ти август 79 г.пр.н.е., когато е изригнал Везувий.

Млада девойка от племето на ацтеките.

Стар австралийски абориген преди идването на белите.

Уличен просяк в колониална Индия.

Жена, играеща в порнофилм.

Мъж на погребението на собствения си брат.

Южноамериканско момче, което играеше футбол.

Праисторическа жена, внимателно очукваща каменен връх на копие.

Ужасен войник в един окоп през Първата световна война.

Момче, работещо до изнемога в Сингапур.

Жена в американската или канадската прерия може би преди век, която раждаше — и умря по време на раждането.

Стотици други хора, набързо.

Продължи пътуването си, пробвайки тук, опитвайки там, като се наслаждаваше на разнообразието на човешките преживявания. Млади, стари; мъже, жени; черни, бели; нормални, обратни; блестящи, тъпи; богати, бедни; здрави, болни — безброй възможности, сто билиона живота, от които да избира.

Когато мислеше, че е открила жила от характеристи с историческо значение, тя проследяваше нишката.

Видя Мерлин Монро да пее „Честит рожден ден“ на Джон Ф. Кенеди.

През погледа на Джон Ленън видя Марк Чапмън да натиска спусъка. Собственото сърце на Хедър почти спря, когато куршумът се заби. Тя изчака да види дали нещо щеше да напусне тялото на Ленън при неговата смърт; ако имаше нещо такова, то тя не можа да го долови.

Видя първото стъпване на човешки крак върху Луната през скафандръра на Нийл Армстронг. Той беше репетирал толкова пъти стиха „една малка стъпка за човечеството“, че дори не я забеляза, когато я направи.

Въпреки че не говореше и дума немски, тя намери умовете на Юнг и Фройд. За щастие, достатъчно добре знаеше записките от лекциите на Фройд, изнесени през 1909 година в Кларкския университет, за да стигне до спомените за това пътуване, по време на което той беше говорил предимно на английски.

Хедър осъзна, че университетите щяха да се радват на невероятна популярност, след като открытието на колективния ум станеше публично достояние. Самата тя навярно щеше да се запише да учи немски, а също и халдейски език.

Беше опияняващо.

Но докато задоволяваше своето любопитство, тя знаеше, че избягва човека, с когото действително искаше да се свърже, страхувайки се от това, което можеше да открие.

Тя искаше да достигне до своя баща, който беше починал два месеца, преди тя да се роди.

Имаше нужда от малка почивка, преди да го направи. Тя излезе от конструкцията и се отправи да се подкрепи с чаша вино.

39.

Когато Хедър се върна в психопространството, не ѝ беше нужно много време, за да намери баща си, Карл Дейвис.

Той беше починал в 1974-та, преди още да има домашни видеокамери. Хедър никога не беше виждала кадър с него и не беше чувала гласа му. За сметка на това, до безкрайност се бе взирала в негови снимки. Преди да почине, вече беше започнал да оплешивява и си бе пуснал мустаци. Беше носил очила с рогови рамки. Имаше добродушно лице и имаше вид на добър човек.

Беше роден през 1939 година. Три седмици преди тридесет и петия си рожден ден бе убит от един пиян шофьор. Майка ѝ се беше оженила повторно десет години по-късно. Хедър винаги беше отказвала да нарича Андрю „татко“ и макар че майка ѝ си бе сменила фамилията на Редевски, Хедър настоя да остане Дейвис, отстоявайки тази част от своето минало, която никога не бе познавала.

Сега, най-после, тя се докосна до ума на Карл Дейвис и бавно запрелиства всичко, което той беше представлявал.

Той бе добър човек. О, беше закостенял поддържник на разделението между половете според днешните стандарти, но не и по онези от шестдесетте години на миналия век. Бе непросветен и в много други отношения, чудейки се за какво е целият този шум долу в южните Съединени щати. Но той беше обичал силно майката на Хедър, никога не я беше мамил, и душа даваше за Дорийн, а също с голямо нетърпение очакваше появата на още едно бебе в дома си.

Хедър се отдръпна, когато на преден план излязоха спомените за втората бременност на майка ѝ. Тя не искаше да види смъртта на баща си; просто искаше да го познава като жив.

Затвори очите си, изчаквайки конструкцията да се материализира отново. Натисна стоп бутона, излезе, намери някакви кърпички и избърса очите си.

Беше имала баща.

И той щеше да я обича.

Тя поседя известно време, стоплена от тази мисъл.

А след това, когато беше готова, отново влезе в конструкцията, за да прекара повече време в опознаване на Карл Дейвис.

Отпърво всичко беше както обикновено. Тя видя двете кълба, трансформира ги чрез Некеровия трик в две полусфери, видя обширната област от черни шестоъгълници и после...

И после...

Невероятно, там имаше някой друг.

Хедър го усети с цялата повърхност на тялото си, с всеки неврон в мозъка си.

Възможно ли беше Кайл също да е в психопространството, използвайки своята конструкция? Разбира се, че не. Сега той имаше часове.

Освен това...

Обикновено беше невинна шега, все пак.

Вече го бяха правила. Той от своята конструкция навлизаше в нейния ум. Тя от своята конструкция навлизаше в неговия. Изследваха собствените си тела като затваряха и отваряха очите си, изживявайки се алтернативно ту като себе си, ту като наблюдател в мозъка на другия.

Съвършена обратна връзка. Да знаят колко далеч беше стигнал всеки от тях, да се забавляват, да хармонират един с друг, да стигат спонтанно до кулминационната точка.

Не, не, тя знаеше какво е Кайл да присъства в психопространството.

А сега не беше така.

И все пак...

И все пак, тук имаше някакво друго присъствие.

Възможно ли беше някой друг да е стигнал до това откритие? Толкова дълго бяха отлагали излизането пред публика. Възможно ли беше някой друг в този момент да демонстрира навлизане в психопространството? В света бяха останали само малък брой изследователи на извънземните послания. Можеше ли да е Хамасаки, демонстриращ психопространството, докато камерите на Ен Хн Кн снимаха? Томсън-Енрайт, който го представя пред Би Би Си? Касил, предприемащ малък излет в психопространството под погледа на Си

Ен Ен? Дали те с Кайл се бяха забавили твърде дълго да направят своето съобщение?

Но не.

Не, тя знаеше от експериментите си с Кайл, че няма усещането за други, имащи достъп в момента до психопространството.

И все пак, усещането за още нечие присъствие беше безпогрешно.

Конструкцията бе пиеzоелектрична.

Възможно ли беше да е излязла от строя? Възможно ли бе тя самата да преживява феномена, който Пърсингер от Лорентинския университет беше открил преди всички онези години? Можеше ли пиеzоелектричните разряди на дошлата от Кентавър боя да предизвикваха в главата ѝ халюцинации? Щеше ли скоро да види ангели или демони, или извънземни с големи глави, които идваха, за да я отведат надалече?

Тя затвори очи, възстановявайки интериора на конструкцията, после натисна стоп бутона. Може би този път нещо малко се е объркало с навлизането в психопространството. Тя пое дълбоко въздух, после пак протегна ръка към старт бутона.

Влезе отново близо до стената от черни шестоъгълници.

Усещането, че още нещо присъства там, беше дори по-силно отпреди.

Нешо се движеше в този свят, една блестяща вълна, която внасяше трептения в мислите на цялото човечество, в преживяванията на всички хора. Тази вълна нанесе удар и разбърка всичко по пътя си. Хедър се опита да проясни ума си, да действа като получател, а не като наблюдател, да се отвори към това, което преминаваше през психопространството, каквото и да беше то...

Кайл вървеше по „Сейнт Джордж“, връщайки се в „Мълин хол“ от часовете си в „Ню колидж“. Любимият му продавач на хот-дог бе застанал на обичайното си място пред библиотека „Робърдс“, под един рекламен чадър на Шоп-си в черно и жълто. Кайл се спря.

— Добър ден, професоре — каза гласът с италиански акцент. — Както обикновено?

Кайл помисли малко.

— Мисля, че имам нужда от ново обикновено, Тони. Имаш ли нещо по-здравословно?

— Имаме веджи-дог, зеленчуков. Без мазнини, без холестерол.

— Как е на вкус?

Дребният мъж сви рамене.

— Може и да е по-лошо.

— Ще си взема само ябълка — усмихна се Кайл, като избра една от кошницата на плота и подаде кредитната си карта.

Тони преведе стойността и върна картата.

Кайл продължи пътя си, като избръска ябълката в синята си риза, без да усети, че една закръглена фигура го следи.

Хедър се опита да потисне всички мисли, които препускаха из мозъка ѝ.

Тя надви мислите си за Кайл. Надви мислите за дъщеря си. Надви мислите за Лидия Гурjieff. Надви мислите за работата си, за съседите си, за телевизионните програми, които бе гледала, за музиката, която бе слушала, за случайните срещи, които я бяха оставили в кисело настроение. Тя потисна всичко това, опитвайки се да върне ума си към неговата първична форма, опитвайки се просто да слуша, просто да улавя, просто да разбира какво е това, което шумоли из психопространството.

И накрая проумя.

През живота си Хедър се бе натъквала на хора, които изживяват радост — бе видяла и как самата тя може да се зарадва, като емоцията премине от другия човек към нея. Същото би могло да се случи с гнева; тези неща бяха заразителни.

Но тази емоция — е, Хедър достатъчно често я бе изпитвала върху себе си, но никога не беше изживявала пренасянето отвън на тези чувства.

Досега.

Усещането при движението из психопространството беше равнозначно на удивление.

Абсолютна изненада; пълно изумление — дори ченето на Бог можеше да увисне.

Нешо изцяло ново се случваше — нещо, което колективният ум на човечеството не беше преживявал нито веднъж през всичките хилядолетия на своето съществуване.

Хедър се бореше да запази ума си ясен и да се опита да открие причината за такова едно всеобхващащо удивление.

И накрая го почувства, странно усещане, като че ли беше докосната от призрачна ръка, като че ли изведнъж нещо се появи там.

Така си беше.

Там имаше нещо.

За първи път в своето съществуване колективният ум на човечеството имаше усещане за присъствието на нещо друго, на някой друг.

Беше невероятно — абсолютно невероятно.

На нивото на колективния ум дори нямаше дефиниция за думата „самота“. Тя имаше смисъл само в три измерения, отнасяйки се за очевидната изолираност на отделните елементи. В четириизмерното пространство обаче тя беше безсмислена — безсмислена като това да питаш къде свършва вселената.

Или поне така беше мислил колективният ум.

Но сега в четвъртото измерение имаше още нечие присъствие.

Един друг колективен ум.

Човешкият колективен ум се бореше да схване новото положение. За него усещането беше толкова чуждо, колкото щеше да бъде за Хедър да види нов цвят, да усети пряко магнитното привличане, да чуе музиката на планетите.

Един друг колективен ум.

Какъв можеше да бъде той?

Хедър си помисли за маймуните — горили, шимпанзета и всички други организми. Навярно един от тези видове най-после бе направил пробив, беше надхвърлил ограниченията на животинската си порода и се бе сдобил със съзнание, способност за мислене, която, дори и да не беше измерима с тази на днешното човечество, може би беше сравнима с тази на нашите предшественици от вида *Homo habilis*.

Но не беше това. Хедър усещаше в сърцевината на своето същество, че не това беше отговорът.

Хедър се замисли за АПЕ-тата — компютърните симулации, които нейният съпруг и още много други създаваха от години. Досега

те изобщо не работеха както трябва, изобщо не бяха хора. Но това може би се беше променило. Навсякъде Сапърщайн или някой друг беше разрешил проблемите с квантовите компютри; двамата с Кайл все още не бяха дали гласност на посланието на Хъникер — нямаше как Сапърщайн да знае за него.

Не, не, това също не беше вярно.

Другият не беше тук, колкото и широко да звучеше думата „тук“ за четириизмерността на колективния ум.

Не, не, той беше там. Някъде другаде. Идваше отвън, осъществяващ контакт, докосващ човешкото колективно несъзнателно за първи път.

И тогава Хедър разбра.

Това беше друг колективен ум, но той не беше земен.

Бяха кентавърийците. Техните мисли, техните архетипове, техните символи.

Бяха изпращали своите радиопослания като предвестници на своето пристигане. Но колективният ум на човечеството, затворен в себе си, неспособен да схване, беше пропуснал главното. Отделните хора от дълго време бяха прокламирали, че ние не може да сме сами във вселената, но колективният ум знаеше — знаел е до самата си същност — че нищо друго, освен изолация, не е възможно.

Ала той не беше прав.

Кентавърийците бяха пробили тази изолация.

Контактът беше осъществен.

Дали отделните триизмерни кентавърийци бяха на път към Земята? Бяха ли разширили границите на своя колективен ум, разпростирайки се от Алфа Кентавър към жълтото слънце и бяха ли преодолели разстоянието в такава степен, че колективният ум на Земята и колективният ум на кентавърийците да се докоснат, да имат допирни точки, да могат да се смесят?

Ако кентавърийците се приближаваха, кой знае колко време щеше да мине, докато пристигнат като същества от плът и кръв? Радиопосланията бяха започнали преди десетилетие; дори един колективен ум можеше да е ограничен от постулатите на Айнщайн. За да пристигнат тук сега, кентавърийците е трябвало да постигнат скоростта на светлината, ако са тръгнали при изпращането на първото

си послание; при четвърт светлинна скорост все още щяха да са на две светлинни години от Земята.

Хедър осъзна, че умът ѝ усилено работи въпреки усилията ѝ да не мисли за нищо, а...

Не. Не, това не беше нейният ум. Това беше всеки един ум. Колективното несъзнателно на човечеството се опитваше да проумее всичко това, като се мъчеше да го разгадае, като търсеше отговорите.

Хедър реши да не прави повече усилия. Тя се отпусна, оставяйки се на вълните от учудване, любопитство и удивление, които я заливаха...

40.

Закръгленияят мъж продължи да следи Кайл Грейвс. Името му беше Фогърти и имаше договор със Северноамериканската банкова асоциация. Не че САБА беше голям клиент за него, но почти всяка година Кеш му телефонираше за някоя работа.

Фогърти беше доволен, че Грейвс не отиде направо в метрото. Ако беше го направил, Фогърти нямаше да може да заработи надницата си за днес. Нямаше обаче да има проблеми да хване Грейвс сам в неговата лаборатория или офис. Университетите бяха предимно пусти през лятото, а в ранната вечер „Мълин хол“ щеше да е почти напълно обезлюден. Щеше да седне в студентското фоайе на третия етаж и да почете известно време, докато тълпите в сградата се разредят. Тогава щеше да се погрижи за проблема Кайл Грейвс веднъж завинаги.

Неочаквано Хедър почувства, че нещо я сграбчи. Нейното невидимо тяло, до този момент свободно носещо се из психопространството, беше хванато като че ли от една гигантска ръка. Тя откри, че нещо я издига нагоре, далече от стената с шестоъгълници, все по-високо и по-високо, и по-високо. Без никакво умствено усилие от нейна страна цялата гледка се трансформира от вътрешността на сферата в гледаните отвън две полусфери с вихрушката от златно и сребърно, червено и зелено в далечината.

Две от дългите дъгоцветни змии изскочиха пред нея почти едновременно, едната нагоре, а другата надолу. Хедър се движеше напред с главозамайваща скорост — или поне така си мислеше; нямаше осезаемо раздвижване на въздуха, освен почти подсъзнателното усещане за въздушната циркулираща система във вътрешността на конструкцията.

Двете гигантски кълба скоро се изгубиха. За миг се получи трета Некерова трансформация, при което се появи ново трио измерения. Тя

видя как вихрушката се превърна в серии от плоски дискове, бронзови и златни, сребърни и медни, като метални жетони или хокейни шайби, гледани отстрани, наредени в олюляващи се колони. Пространството наоколо се обърна в дълги сребърно-бели потоци.

Но после, почти веднага, всичко отново се трансформира обратно във вътрешния изглед на слепената сфера. Хедър се носеше хоризонтално към един необятен океан от живак. Подобно на вампир тя не хвърляше отражение върху блестящата му повърхност, но все пак инстинктивно вдигна ръце, за да предпази лицето си, когато...

... когато се сблъска с повърхността, която се пръсна като течен живак на хиляди кръгли капчици...

Отново Некерова трансформация: сега Хедър виждаше външния изглед, двете кълба — съвсем зад нея, вихрушката — отпред.

И все още продължаваше да се носи стремглаво. От удара, макар и визуално неприятен, бе останала напълно невредима. Но вече беше извън сферата.

Вихрушката вече не беше безкрайно далечен декор. Все повече се приближаваше, повърхността ѝ беше мътна и...

... и там, точно пред Хедър, имаше отвор. Съвършено правилна петоъгълна дупка.

Да, петоъгълник, а не шестоъгълник. Единствената полигонална форма, която Хедър бе видяла да води началото си от целия този свят, беше с шест страни, но този отвор тук имаше само пет.

А с приближаването си тя видя, че не беше просто отвор. Постъпка тунел, който се губеше в далечината, вътрешните му стени бяха мазни и влажни, и сини — цвят, за който досега не беше съзнавала, че не е срещала.

Хедър знаеше по никакъв начин, че петоъгълникът е част от другия колективен ум, негово продължение, което предпазливо се протяга навън, предпазливо се свързващо с човечеството.

И тя внезапно разбра каква е нейната роля и защо кентавърийците бяха положили толкова усилия, за да научат хората как да построят уред за достигане на четвъртото измерение.

Колективният ум на човечеството нямаше по-голяма способност да вижда вътре в себе си, отколкото Хедър да вижда в собственото си тяло. Сега обаче, когато един от неговите триизмерни израстъци се носеше вътре в него, той можеше да използва възприятията на Хедър,

за да се увери със сигурност какво точно става. Тя беше очи и уши за цялото човечество, докато то работеше за осмислянето на това, което преживяваше.

Кентавърийците бяха надценили човешката интелигентност. Несъмнено бяха очаквали милиони хора, а не само един крехък индивид, да бродят из психопространството по времето, когато техният колективен ум щеше за първи път да се докосне до нашия.

Но тяхната цел беше ясна — имаха нужда човешкият колективен ум да приеме новодошлите като приятел, а не като заплаха, за да може човечеството да ги посрещне с „добре дошли“, а не с отпор. Навсярно земният колективен ум не беше първият, с когото кентавърийците бяха имали контакт; навсярно предишният беше преминал зле — стряскащото външно докосване можеше да паникьоса другия колективен ум или да го докара до лудост.

Хедър правеше нещо повече от това да вижда колективния ум. Тя беше посредник на неговите мисли — най-маловажният елемент играеше най-значима роля. Тя възприе присъствието на извънземните с учудване, страхопочитание и вълнение и можеше да почувства, по един странен начин, като при психическия еквивалент на периферното зрение, че тези същите емоции се предаваха и на целия колективен ум на човечеството.

Това беше нещо добро, нещо, което трябваше да се приветства, беше вълнуващо, стимулиращо, очаровашо и...

... и още нещо.

Психическият прилив се обърна, мислите от човешкия колективен ум сега преливаша през Хедър, заливайки я, потапяйки я. Това беше напълно ново за колективния ум, нещо, което никога преди не бе преживявал.

И тогава...

И тогава вълните на едно ново усещане, гигантски, съкрушителни, чудесни вълни...

Завладяващи вълни...

Целият колективен ум на човечеството трептеше в един кристално чист тон, това беше трансформация, беше трансценденталност...

Хедър затвори очите си и здраво ги стисна, конструкцията се появи около нея точно навреме преди цунамито на това великолепно

ново усещане да я помете напълно.

Фогарти загаси електронния си бележник и го пусна в джоба на своето неопределимо на цветя яке. Той издаде тъп звук при удара с електрошоковия пистолет.

Бяха минали тридесет минути от последното минаване на човек по коридора; сега сградата беше пуста. Когато Грейвс беше влязъл, Фогърти го последва и забеляза, че отиде в офиса си, а не в лабораторията.

Фогърти стана и стисна пистолета в пълната си длан. Всичко, което трябваше да направи, бе да го опре в тялото на Грейвс и през него щеше да протече достатъчно волтаж, за да спре сърцето му. При състоянието на Грейвс нямаше вероятност някой да се усъмни, че не е естествена смърт. А дори и да се усъмняха, какво от това? Никога нямаше да го свържат с Фогарти (или с Кеш); зарядът на електрошоков пистолет не можеше да бъде проследен. И разбира се, по ръцете на Фогърти имаше опъната пластмасова кожа, която точно повтаряше пръстовите отпечатъци на Грейвс; това не само щеше да позволи на Фогърти да измами ключалката на вратата, но и да подсигури нито един от отпечатъците му да не остане на сцената.

Фогърти за последен път огледа коридора и се запъти към офиса на Кайл. Не даваше и пет пари за заплахата срещу банковата система, разбира се — това не беше негова грижа. Кеш бе споменал, че вече са купили един израелски изследовател, но щом този Грейвс беше толкова глупав, че да не избере лекия начин, е, Фогърти нямаше нищо против.

Той направи още една крачка и...

... и за миг се почувства замаян, леко загуби ориентация, зави му се свят.

Това премина, но...

„Кайл Грейвс, мислеше си той. На четиридесет и пет години, според досието, което Кеш му бе изпратил по електронната поща.

Баща и съпруг — Кеш бе казал, че Грейвс наскоро се е събрали пак със съпругата си.

Брайън Кайл Грейвс — едно друго човешко същество.“

Фогърти завъртя пистолета в ръцете си.

Според досието човекът изглеждаше съвсем свестен и...

Добре де, със сигурност Фогърти не би искал и на него да се случи нещо подобно.

Още една крачка; можеше да чуе глухия звук от гласа на Кайл.

Фогърти се спря, изтръпнал. Господи, той беше елиминирал повече от десетина проблема само през последната година, но...

Но...

Но...

„Не мога да направя това, мислеше си той. *Не мога.*“

Кайл свърши с диктуването на доклада си и се отправи към „Водната дупка“; беше се уговорил да се срещне там със Стоун Бентли.

— Изглеждаш в добро настроение — каза Стоун, когато Кайл седна на стола срещу него.

Кайл се ухили.

— Не съм бил така добре от години. Дъщеря ми осъзна, че не е била права.

Стоун вдигна учудено вежди.

— Това е чудесно!

— Нали? След няколко седмици е рожденият ми ден — не можех да искам по-добър подарък.

Сервитьорката пристигна.

— Чаша червено вино — каза Кайл. Стоун вече имаше халба бира пред себе си.

Сервитьорката забързано се отдалечи.

— Искам да ти благодаря, Стоун — каза Кайл. — Не зная дали щях да преодолея това без твоя помощ.

Стоун не каза нищо, така че Кайл продължи:

— Понякога не е лесно да си мъж — хората са склонни да приемат, че си виновен. Както и да е, твоята подкрепа означаваше много за мен. Фактът, че си преминал през нещо подобно и си оцелял, ми даде... не знам, предполагам „надежда“ е точната дума.

Сервитьорката отново се появи и поднесе чашата с вино. Кайл благодари на младата жена с кимване, после вдигна чашата си.

— За нас — двойка оцелели.

След миг колебание Стоун вдигна бирата и остави Кайл да чукне чашата си в халбата. Но Стоун не отпи от питието си. Той постави обратно халбата на масата и заря поглед в далечината.

— Аз го направих — тихо каза той.

Кайл не можа да го разбере.

— Моля?

Стоун погледна към Кайл.

— Аз го направих... това момиче, преди пет години. Аз наистина упражних върху нея сексуален тормоз. — Той издържа погледа на Кайл няколко секунди, очевидно за да разбере реакцията му, после сведе очи към покривката.

— Но студентката оттегли обвинението си — каза Кайл.

Стоун кимна почти незабележимо.

— Тя знаеше, че е изгубила битката и беше посрещана все по-зле от другите мъже, членове на факултета. Мислеше си, че това би й помогнало. — Той отпи от бирата. — Прехвърли се в Йорк. — Той сви леко рамене. — За да започне на чисто.

Кайл не знаеше какво да каже. Той се огледа наоколо, за да спечели време.

— Аз не... — започна Стоун. — Знам, че това не е извинение, но тогава преживявах труден период. Дениз и аз бяхме в процес на развод. Аз... — Той спря. — Беше глупаво от моя страна.

Кайл въздъхна.

— Ти прекара цялото това време да слушаш за моите проблеми с Беки.

Стоун отново сви рамене.

— Мислих, че си виновен.

Гласът на Кайл стана остьр.

— Аз ти казах, че не съм.

— Знам, знам. Но ако беше виновен, е, щеше да си по-лошо копеле от мене, разбираш ли? Ти си съвсем нормален човек, Кайл — смятах, че ако човек като теб може да извърши нещо толкова лошо, може би това извинява поне отчасти направеното от мен. Че това просто понякога се случва, разбираш ли?

— За бога, Стоун!

— Знам. Но аз никога повече няма да го направя.

— Рецидивизъм...

— Не. Не, сега съм различен. Не зная какво е то, но аз се промених. Нещо в мен се промени. — Стоун бръкна в джоба си и извади кредитната си карта. — Виж, сигурен съм, че не искаш да ме виждаш повече. Радвам се, че нещата между теб и дъщеря ти са се оправили. Наистина се радвам. — Той се изправи.

— Не — каза Кайл. — Остани.

Стоун се поколеба няколко секунди.

— Сигурен ли си?

— Сигурен съм — кимна Кайл.

Във вторник сутринта Хедър се бореше с разстоянието до „Мълин хол“, а ръцете ѝ бяха пълни с книги, които искаше да са ѝ под ръка в лабораторията на Кайл за утрешната пресконференция. Влажността на въздуха беше ниска, а небето приличаше на древен светлосин купол.

Точно пред нея беше познатият ѝ широк гръб, който носеше яке Варсити Блус с надпис „Колмекс“ — същият проклет лъхман, който бе оставил вратата към „Сид Смит“ да се затръшне пред носовете на Хедър и Пол преди две седмици.

Тя си помисли да му извика, но за нейно учудване, когато стигна до вратата, той се спря, огледа се дали не идва някой и като съзря Хедър, ѝ отвори вратата.

— Благодаря — кимна тя, като мина покрай него.

Той ѝ се усмихна.

— За мен е удоволствие. Приятен ден.

Смешното беше, мислеше си Хедър, че той звучеше искрено.

41.

НИЕ НЕ СМЕ САМИ.

Това беше заглавието на книгата, която за първи път повдигна обществения интерес към търсенето на извънземен разум. Написана от Уолтър Съливан, бившият научен редактор на „Ню Йорк таймс“, тя беше публикувана през 1964 г.

В онези времена тя бе представлявала едно смело твърдение, основано върху теория и предположения, но не и върху действителни доказателства — нямаше и капчица доказателство, че не сме сами във вселената.

Човечеството продължи своето движение почти в същото русло. Виетнамската война продължи, както и апартеидът. Процентът на убийствата и другите престъпления продължи да нараства.

Nие не сме сами.

Лозунгът беше съживен отново за премиерата на филма на Стивън Спилбърг „Близки срещи с третия вид“ през 1977 г. Обществото с готовност прегърна идеята за живот във вселената, но все още нямаше истинско доказателство и човечеството продължи както досега. Случи се Войната в залива, така също — масовото клане на площада Тянанмън...

Nие не сме сами.

Думите добиха нова стойност през 1996 г., когато беше открито първото неопровержимо доказателство за живот извън Земята: един метеорит от Марс. Извънземният живот вече не беше просто мечта. Въпреки това човечеството се държеше както обикновено. Терористи взривяваха сгради и самолети; „етническите прочиствания“ продължаваха с неотслабваща сила.

Nие не сме сами.

„Ню Йорк таймс“ изкара с големи букви това заглавие на първа страница на броя си от 25-ти юли 2007 г. — денят, в който бе направено първото публично съобщение за улавянето на радиосигнали от Алфа Кентавър. Знаехме със сигурност, че съществува живот — разумен живот — някъде другаде. И въпреки това човечеството не се промени. Стана Колумбийската война, а на 4-ти юли 2009-та Куклус Клан изби през една-единствена нощ две хиляди американци от африкански произход в четири различни страни.

След това обаче, само десет години след първото получаване на сигналите, една различна от досега мисъл се разнесе из четириизмерния колективен ум на човечеството и се процеди надолу в триизмерния свят на неговите индивидуални продължения.

Аз не съм сам.

И нещата наистина се промениха.

— Журналистите често са обвинявани, че съобщават само лоши новини — каза Грег МакГрегър, водещ телевизионното предаване „Нюсуърлд“ от Калгари във вторник вечерта.

Кайл и Хедър седяха на дивана в тяхната дневна стая и гледаха.

— Е, добре — продължи МакГрегър, — ако гледахте водещите новини тази вечер, щяхте да забележите, че днес нямаме за съобщаване нищо друго, освен добри новини. Напрежението в Средния Изток спада — преди по-малко от седмица държавният секретар на Съединените щати, Боланд, предсказа избухване на война там, но днес, за втори пореден ден, прекратяването на огъня остава ненарушено.

— Тук, в Канада, едно ново проучване на общественото мнение, проведено от Ангъс Рийд, показва, че осемдесет и седем процента от населението на Квебек иска да остане в пределите на Канада — това е двадесет и четири процентно увеличение спрямо отговорите на същия въпрос само преди месец.

— Няма никакви убийства в Канада, за които да се съобщава през последните двадесет и четири часа. Никакви изнасилвания също. Статистиките от Съединените щати и Европейската общност изглеждат подобни.

— За осемнадесет години работа този репортер никога досега не е виждал такава поредица от наистина хубави новини. За мен беше удоволствие да ги споделя с вас. — Той наклони глава, както правеше всяка вечер, и каза стандартната си заключителна фраза: — И още един ден отмина в историята. Лека нощ, Канада.

Започнаха да свирят финалната музикална тема. Кайл взе дистанционното и изключи телевизора.

— Нали е хубаво? — каза Кайл, като се облегна назад. — Знаеш ли и сам го забелязах. Хората си отстъпват места в метрото, помагат си един на друг или просто са любезни. Трябва да има нещо във въздуха.

Хедър поклати глава.

— Не, това не е във въздуха, а в пространството.

— Моля? — учуди се Кайл.

— Не разбиращ ли? Случи се нещо съвсем ново. Колективният ум знае, че не е сам. Казах ти: беше осъществен контакт между колективния ум на човечеството и този на кентаврийците. И човешкият колективен ум преживява нещо непознато досега.

— Удивление, да. Ти ми разказа.

— Не, не, не. Не удивление; вече не. Той преживява нещо друго, нещо изцяло ново за него. — Хедър погледна съпруга си. — Емпатия! Досега нашият колективен ум е бил напълно неспособен за емпатия; просто не е имало никой друг, с когото да се идентифицира, никой друг, чието положение, чувства или желания да се е налагало да разбира. От зората на съзнанието той е съществувал в абсолютна изолация. Но сега той докосва и е докосван от друг колективен ум и внезапно разбра, че съществува и нещо друго, освен egoизма. След като колективният ум разбира това, всеки от нас — всички продължения на този ум — също го разбраха по един по-дълбок, по-фундаментален начин, откогато и да било преди.

Кайл се замисли.

— Емпатия, а? — Той изкриви устни в гримаса. — Чийтах непрекъснато ме питаше за неща, които разкриваха нехуманността на човек към човека. Казваше, че това изглежда е тест и искаше да знае кой ръководи теста. Предполагам, че отговорът е ние — ние, човешкото колективно, като се опитваме да разберем, като се опитваме да открием смисъла на всичко това.

— Но ние не можехме — каза Хедър. — Бяхме неспособни за истинска, трайна емпатия. Сега обаче, когато сме в контакт с друг колективен ум, ние разбираме какво означава да признаеш и да приемеш другия. Какъв мъж би могъл да изнасили жена, ако той наистина се поставяше на нейното място? Фундаментът на войната винаги е бил дехуманизирането на противника, като на него се гледа като на едно безсърдечно животно. Но кой би могъл да тръгне на война, знаейки, че другият отсреща е нечий родител, нечий съпруг, нечие дете? Знаейки, че той или тя просто се бори с живота също като теб? Емпатия!

— Хм — промърмори Кайл. — Предполагам Грег МакГрегър ще съобщава подобни новини всяка вечер оттук нататък. О, все пак ще има урагани и наводнения, но също и повече хора ще се включват да помагат. — Той замълча. — Мислиш ли, че това е първи контакт и за кентавърийците? Алфа Кентавър е най-близката звезда до слънцето, както и обратното — няма друга ярка звезда по-близо до Алфа К от земното слънце. Навярно за тях ние сме първият контакт.

— Може би — съгласи се Хедър. — А може и кентавърийците да не са местно население за Алфа Кентавър. Би могло да са от някъде другаде, да са стигнали до Алфа Кентавър в своето разширение. Навярно се формира галактически колективен ум, който се разраства навън от онзи свят, където първи са усвоили космическите полети.

Кайл помисли върху това.

— Дяволски умни са, тези кентавърийци — каза той.

— Какво искаш да кажеш?

— Ще ни направят емпатични като раса преди да пристигнат тук тялом. — Той замълча за миг. — Освен ако, разбира се, те не идват, за да ни превземат и искат първо да ни разmekнат.

Хедър поклати глава. Тя беше присъствала на осъществяването на контакта, тя знаеше.

— Не, не може да е така. Първо, разбира се, който има възможности за междузвездни полети, несъмнено може още от орбита да изtrie живата върху тази планета. И второ, сега, когато двата колективни ума са в контакт, със сигурност ще се установи истинско общуване, а ние и двамата знаем, че в психопространството няма тайни.

Кайл се съгласи с кимване.

Хедър го погледна, после каза:

— Трябва да си лягаме. Утре е велик ден — пресконференцията и всичко останало.

— Нещата ще се променят — каза Кайл. — Светът...

Хедър се усмихна, припомняйки си как се бе помирила със собственото си минало, как Кайл се бе помирил със своето, припомняйки си всички чудеса, които бяха видели.

— Светът — каза тя — ще бъде едно по-добро място.

Тогава обаче в погледа й блеснаха дяволити пламъчета.

— Все пак — намигна тя, — нека се възползваме от последната ни вечер на действително уединение.

Тя хвана Кайл за ръка и го поведе нагоре по стълбите.

ЕПИЛОГ

Две години по-късно: 12-ти септември 2019 година

Космическият кораб бе засечен преди четири месеца. Струите от двигателите му се бяха загубили в блясъка на Алфа Кентавър на някакви си 4,3 светлинни години зад него. Сега те бяха насочени право към Земята: корабът спираше, с опашката напред. Очевидно беше набирал скорост в продължение на шест години, отдалечавайки се от Алфа Кентавър, а следващите шест бе намалявал.

Днес щеше да достигне крайната си цел.

Беше някак тъжно — петдесет години след първото стъпване на Нийл Армстронг на Луната, Земята вече нямаше кораби с екипаж, които да могат да стигнат и до там — дори фактът, че някъде другаде имаше живот, не беше съживил космическата програма. Макар че сондата „Птоломей“ в отдалечените части на слънчевата система беше успяла да изпрати обратно няколко неясни снимки на извънземния кораб, обикновеният човек щеше да го види за първи път, когато пристигнеше на Земята.

Никой не бе съвсем сигурен какво ще се случи след това. Щяха ли извънземните да поемат в орбита около планетата? Или щяха да се приземят някъде — и ако беше така, къде? Имаше ли наистина извънземни на борда или беше на автоматично управление?

Най-после корабът влезе в орбита около Земята. Изглеждаше крехък на вид, почти километър дълъг — определено предвиден само за далечни космически пътувания. Всичките шест американски космически совалки бяха изстреляни преди неговото пристигане, по една на ден през последните шест дни. Две японски совалки заедно с три европейски и една от Иран също бяха излетели; в орбита около Земята имаше толкова хора, колкото никога досега.

Извънземният кораб кръжеше в ниска орбита около Земята — това беше добре, защото повечето от совалките не можеха да се издигнат много по-нависоко. Всеки чакаше големият кораб да разгърне някакъв приземяващ апарат, но това така и не стана. Бяха разменени

радиосигнали — за първи път човешките същества изпратиха отговор на кентавърийците. За съжаление Земята имаше два пъти по-силна гравитация от планетата на кентавърийците. 217 същества, намиращи се на междузвездния кораб, бяха преминали четиридесет и един трилиона километри, но последните двеста се оказаха бездна, която никога нямаше да могат да преодолеят.

Земната международна космическа станция се беше разрастнала през годините, но нямаше начин корабът да се скачи с нея; щеше да се наложи извънземните да излязат в открития космос и да се спуснат на нея. Техният кораб маневрира, докато разстоянието между него и станцията стана около петстотин метра.

Всяка камера на борда на станцията и на флотилията от совалки беше насочена към извънземния кораб, а всеки телевизионен приемник на планетата предаваше развитието на драмата — за първи път цялото човечество гледаше една и съща програма.

По скафандрите на извънземните не можеше да се разбере как изглеждат — представляваха съвършени бели сфери със стърчащи от тях роботизирани крайници, а малко над средата им минаваше огледална наблюдателна лента. Пет от извънземните напуснаха кораба-майка и бяха придвижени през пространството чрез струи сгъстен въздух към едно открито товарно отделение на космическата станция.

Вероятността извънземните да не свалят скафандрите си в станцията бе твърде голяма — може би гравитацията не беше единствената разлика между двета свята. Би могло у извънземните да съществува и табу върху показването на физическия вид — това предположение беше изказано не веднъж, когато се откри, че първоначалните им радиопослания не съдържат никаква информация за техния външен вид.

Първата от сферите влезе в товарното отделение. Този, който се намираше в нея, използва струите сгъстен въздух, за да убие скоростта си, но това не се оказа достатъчно и се наложи да се спре в отсрещната преграда с помощта на телескопична механична ръка. Скоро и останалите сфери тихо се поклащаха на едно място, очевидно чакайки. Вратата на товарното отделение над тях започна да се затваря много, много бавно — нямаше заплаха, нямаше клопка; ако извънземните искаха да излязат, лесно можеха да се изстрелят навън с помощта на струите сгъстен въздух, преди да се бе затворила докрай.

Но сферите не помръдваха, макар че една от тях се въртеше около оста си, за да наблюдава спускането на вратата.

След като отделението беше плътно затворено, в него започна да се впомпва въздух. Извънземните навярно бяха направили спектроскопични изследвания на земната атмосфера и трябваше да знаят, че в камерата навлизаха тези газове, които съставляваха въздуха на планетата, а не се правеше опит да ги отровят със смъртоносен дим.

Учените на борда на станцията бяха стигнали до заключението, че щом чужденците имаха по-слаба гравитация на планетата си, то им е необходимо и по-ниско атмосферно налягане.

Извънземните явно бяха доволни. Роботизираните крайници на една от сферите се прегънаха назад така, че да докоснат повърхността й. Сферата се разцепи на две по средата, а ръцете, които излизаха от долната половина, вдигнаха горната част нагоре.

Отвътре се появи един кентавъриец.

Истинският жител на Кентавър изобщо не приличаше на съименника си от човешката митология. Беше смолисточерен на цвят, наподобяваше насекомо по конструкцията на тялото си, с големи зелени очи и дъгоцветни крила, които се разтвориха, когато съществото стъпи извън скафандръ си.

Беше наистина внушителен.

Скоро и другите четири яйцеподобни скафандръ се отвориха, освобождавайки обитателите си. Цветовете на телата им бяха от тъмно черно до сребристо, а очите им варираха от зелено през лилаво до светлосиньо. Разперването на крилата очевидно беше кентавърийският еквивалент на протягане — веднага след първото им разперване съществата отново ги прибраха.

В товарното отделение се отвори една врата и определеният за осъществяването на първия контакт влезе в стаята. И кой можеше по-добре да изпълни това от човека, който пръв бе открил какво означаваха радиопосланията от Кентавър? Кой по-добре от човека, който пръв бе установил присъствието не само на човешкия колективен ум, но и на колективния ум на кентавърийците? Кой по-добре от човека, който бе изпълнявал ролята на проводник между двата колективни ума, и по този начин бе предотвратил изпадането в паника на човечеството?

И петте чужденци се обърнаха с лице към Хедър Дейвис. Тя протегна ръце напред, с длани нагоре, и се усмихна. Кентавриецът, който първи бе разтворил скафандря си, разпери отново криле и с няколко леки приплясвания се насочи към нея. Спря на около метър от Хедър. Тя протегна ръка към извънземния, а той разгъна дълъг, тънък крайник към нея. Крайникът изглеждаше крехък и Хедър не направи нищо повече от това, да го остави да се допре до дланта на ръката ѝ.

Преди дванадесет години кентаврийците бяха достигнали Земята със своите радиосигнали.

Преди две години техният колективен ум се бе свързал с този на човечеството. Навярно това беше събитието с по-голямо значение, но все пак имаше нещо прекрасно и трогателно, и истинско в действителното докосване на ръце.

— Добре дошли на Земята — каза Хедър. — Ще се убедите, че тя е едно много хубаво място.

Извънземният не разбираше английски, но въпреки това наклони ъгловатата си глава в знак, че приема поздрава.

Безброй други хора бяха във връзка с ума на Хедър и се наслаждаваха на всичко това от нейната перспектива. И без съмнение, онова, което извънземните виждаха, се препредаваше обратно посредством техния колективен ум, преминавайки светлинните години до Алфа Кентавър, където всеки един там можеше да го преживее.

Несъмнено хората скоро щяха да опитат да се прехвърлят чрез Некерова трансформация в ума на някой кентавриец — може би някои от носещите се из нейния ум вече опитваха.

Тя се зачуди дали ще се получи.

Но всъщност това нямаше значение.

Хедър беше сигурна, че нейният вид, който най-после бе заслужил името човечество, нямаше да се затрудни да разбере гледната точка на другите.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.